

Problémy národnostných menšín tvoria organickú súčasť kultúrneho a politického myslenia každej civilizovanej krajiny, ba čo viac, sú súčasťou práce demokratického parlamentu a rozličných úrovní orgánov štátnej správy. Na Slovensku po zmene politického systému neboli vhodné podmienky na rýchle usporiadanie uvedeného okruhu otázok. Čoraz ťažšie ovládateľné problémy národnostných menšín, ktoré komunistický režim zmietol pod koberec, a negatívne predsudky väčšinového národa, ktoré vznikali často na základe historických poloprávd a na nedostatku informácií, a živili sa z nespracovanej národnej traumy, indukujú na Slovensku žiaľ dodnes etnicko-politické napätie.

Ak však existuje istý zdroj napätia, môžeme si byť istí, že sa na politickej scéne objavia aj také strany, ktoré postaví svoju ideológiu práve na živení daného zdroja napätia. Zastaviť vyššie opísané negatívne procesy a predísť eskalácii nacionalistickej demagógie sa dá jediným spôsobom: vedeckým výskumom postavenia národnostných menšín, odborným sledovaním procesov pomocou najnovších teoretických metodík a tieto získané poznatky sprístupniť čo najširšej verejnosti. Všetky publikácie, ktoré sledujú tento šľachetný cieľ, uskutočňujú takú misiu, ktorá z hľadiska udržania a obohatenia menšinových kultúr i z hľadiska rastu väčšinového národa, modernizácie národného povedomia ako i z hľadiska politickej stability krajiny, čiže z hľadiska duchovného a hospodárskeho rozvoja Slovenska si zasluhujú zvýšenú pozornosť a prioritu.

150 Sk

NÁRODNOSTNÉ MENŠINY NA SLOVENSKU 2003

NÁRODNOSTNÉ MENŠINY NA SLOVENSKU 2003

Zostavili

Róbert Dohányos
Gábor Lelkes
Károly Tóth

Fórum inštitút pre výskum menšín
Lilium Aurum vydavateľstvo
Šamorín–Dunajská Streda

Maďarská
Rómska
Rusínska
Ukrajinská
Česká
Nemecká
Poľská
Chorvátsk
a
Srbská
Ina
Neznáma
Maďarská
Rómska
Rusínska
Ukrajinská
Česká
Nemecká
Poľská
Chorvátsk
a
Srbská
Ina
Neznáma
Maďarská
Rómska
Rusínska
Ukrajinská
Česká
Nemecká
Poľská
Chorvátsk
a
Srbská
Ina
Maďarská
Rómska
Rusínska

Národnostné menšiny
na Slovensku
2003

Národnostné menšiny na Slovensku 2003

Zostavili
Róbert Dohányos
Gábor Lelkes
Károly Tóth

Fórum inštitút pre výskum menšín
Šamorín, 2004

AUTORI:

Elena Gašparová (12. kapitola), Alexander Čumakov (16.11. kapitola),
Zsuzsa Bereck (15. kapitola), Zsolt Csirik (8. kapitola), Róbert Dohányos (úvod),
Daniela Hivešová – Šílanová (16.3. kapitola) Izabella Danter (9. kapitola),
Emília Hrušíková (16.10. kapitola) Éva Gulyás (8. kapitola),
Hana Zelinová (16.3. kapitola), Joanna Nowak Matloňová (16.7. kapitola),
Juraj Cvečko (16.8. kapitola), Gábor Lelkes (1–7., 12–13. kapitoly),
Miroslav Iljuk (16.5. kapitola), Ondrej Pöss (16.6. kapitola), Sándor Papp (11. kapitola),
Pavol Mešťan (16.9. kapitola), Zoltán Pék (12. kapitola), Árpád Popély (16.1. kapitola),
Attila Simon (16.1. kapitola), László A. Szabó (14. kapitola),
Teodózia Lattová (16.4. kapitola).

Lektorovali
László Gyurgyík
László Végh

Preklad
Kecskeméthyová Štefánia
Kecskeméthy Viktor

Kniha vyšla s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

OBSAH

Úvod	13
1. Národnostné členenie obyvateľstva Slovenska	15
2. Zloženie obyvateľstva Slovenska podľa materinského jazyka	16
3. Územné rozmiestnenie národnostných menšín	16
4. Rozdelenie národnostných menšín v územných celkoch verejnej správy	17
5. Demografické ukazovatele národnostných menšín	24
5.1. Hlavné ukazovatele pohybu obyvateľstva, rozvrstvenie obyvateľstva podľa pohlavia a veku	24
5.2. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	30
5.3. Hospodárska aktivita obyvateľstva	33
5.4. Členenie zamestnaných podľa výrobných odvetví	35
5.5. Členenie obyvateľstva podľa spoločenských vrstiev	40
6. Sieť obcí obývaných národnostnými menšinami	41
6.1. Sieť obcí obývaných maďarskou menšinou	46
6.2. Sieť obcí obývaných rómskou menšinou	48
6.3. Sieť obcí obývaných rusínskou menšinou	49
6.4. Sieť obcí obývaných ukrajinskou menšinou	50
6.5. Sieť obcí obývaných chorvátskou, nemeckou alebo českou menšinou	51
7. Hlavné demografické ukazovatele obcí, v ktorých aspoň 10 % obyvateľstva patrí k národnostným menšinám	54
8. Právne predpisy v právnom systéme Slovenska vzťahujúce sa na národnostné menšiny, vládne nariadenia proti diskriminácii menšín	70
8.1. Kultúra	70
8.1.1 Školstvo	70
8.1.2 Média	71
8.1.3 Štátny rozpočet	72
8.2. Sociálne postavenie menšín	72
8.3. Reštitúcia	73
8.4. Úpravy trestného zákona	74
8.5. Úpravy Zákonníka práce	74
8.6. Antidiskriminačný zákon	75
9. Vecné pamiatky národnostných menšín v zbierkach múzeí na Slovensku	75
9.1. Akcie a publikácie v roku 2003, ktoré súvisia s predstavovaním vecných kultúrnych pamiatok národností žijúcich na Slovensku	78
10. Divadlá národnostných menšín	80
10. 1. Jókaiho divadlo	80
10. 2. Divadlo Thália	81
10. 3. Mestské divadlo v Dunajskej Strede – SZEVASZ	82
10. 4. Vrecové divadlo vo Fiľakove	82
10. 5. Divadlo Alexandra Duchnoviča	82
10. 6. Divadlo Romathan	84

11. Národnostné a etnické relácie Slovenského rozhlasu	85
11. 1. Rádio Patria – Hlavná redakcia maďarského vysielania Slovenského rozhlasu, Bratislava	85
11. 2. Rádio Patria – Hlavná redakcia národnostného a etnického vysielania Slovenského rozhlasu, Košice	87
12. Národnostné a etnické vysielania Slovenskej televízie	88
13. Systém finančnej podpory zo štátneho rozpočtu pre národnostné menšiny	90
14. Stav národnostného školstva	97
14. 1. Materské školy	99
14. 2. Základné školy	99
14. 3. Stredné školy	100
14. 4. Špeciálne školy	100
14. 5. Školstvo v zrkadle čísel	101
15. Časopisy a knihy vydané na Slovensku v roku 2003 v jazyku národnostných menšín	112
15. 1. Časopisy v maďarskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti	112
15. 2. Časopisy v ukrajinskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti	113
15. 3. Časopisy v rusínskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti	113
15. 4. Časopisy v ruskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti	113
15. 5. Časopisy v poľskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti	113
15. 6. Časopisy v českom jazyku rozširované v celoštátnej sieti	113
15. 7. Časopisy v rómskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti	113
15. 8. Maďarské vydavateľstvá na Slovensku	113
15. 9. Publikácie v rómskom jazyku	123
15. 10. Publikácie v rusínskom jazyku	123
15. 11. Publikácie v ukrajinskom jazyku	123
16. Kronika verejného života 2003 – najdôležitejšie spoločensko-politické a kultúrne udalosti v živote národnostných menšín na Slovensku	124
16. 1. Maďarská menšina	124
16. 2. Rómska menšina	146
16. 3. Česká menšina	158
16. 4. Rusínska menšina	160
16. 5. Ukrajinská menšina	165
16. 6. Nemecká menšina	168
16. 7. Poľská menšina	173
16. 8. Chorvátska menšina	175
16. 9. Židovská menšina	176
16. 10. Bulharská menšina	177
16. 11. Ruská menšina	178
Autori publikácie	191
Použitá literatúra	192

ZOZNAM OBRÁZKOV A TABULIEK

Obrázok č. 1.	Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska v roku 2001	15
Tabuľka č. 1	Zloženie obyvateľstva Slovenska podľa pohlavia, národnosti a materinského jazyka	16
Obrázok č. 2	Pomer národnostných menšín v regiónoch NUTS 4	18
Obrázok č. 3	Pomer maďarskej menšiny v regiónoch NUTS 4	19
Obrázok č. 4	Pomer rómskej menšiny v regiónoch NUTS 4	20
Obrázok č. 5	Pomer českej menšiny v regiónoch NUTS 4	20
Obrázok č. 6	Pomer rusínskej menšiny v regiónoch NUTS 4	21
Obrázok č. 7	Pomer ukrajinskej menšiny v regiónoch NUTS 4	21
Tabuľka č. 2	Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska v regiónoch NUTS 3 a NUTS 4	22
Tabuľka č. 3	Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska v regiónoch NUTS 3 a NUTS 4 (pokračovanie tabuľky č. 2)	23
Tabuľka č. 4	Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska podľa pohlavia v rokoch 2001 a 1991 (v %-ách)	25
Tabuľka č. 5	Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska podľa vekových skupín	26
Tabuľka č. 6	Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska podľa vekových skupín – muži	26
Tabuľka č. 7	Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska podľa vekových skupín – ženy	27
Tabuľka č. 8	Rozloženie tisíc obyvateľov podľa vekových skupín v rámci jednotlivých národností roku 2001	27
Obrázok č. 8	Počet obyvateľov staršej vekovej skupiny (60+) z 1000 osôb v rámci jednotlivých národností	28
Obrázok č. 9	Počet detí (0-14-ročných) z 1000 osôb v rámci jednotlivých národností	28
Obrázok č. 10	Veková pyramída jednotlivých národností Slovenska	29
Tabuľka č. 9	Rozdelenie obyvateľstva Slovenska podľa stupňa vzdelania na základe národnosti	31
Tabuľka č. 10	Rozdelenie mužského obyvateľstva Slovenska podľa stupňa vzdelania na základe národnosti	31
Tabuľka č. 11	Rozdelenie ženského obyvateľstva Slovenska podľa stupňa vzdelania na základe národnosti	32
Tabuľka č. 12	Hospodárska aktivita obyvateľstva	32
Tabuľka č. 13	Hospodárska aktivita mužského obyvateľstva	34
Tabuľka č. 14	Hospodárska aktivita ženského obyvateľstva	34
Obrázok č. 11	Členenie zamestnaných v jednotlivých výrobných odvetviach podľa národnosti	35
Tabuľka č. 15	Členenie hospodársky aktívneho obyvateľstva v jednotlivých výrobných odvetviach podľa národnosti	36
Tabuľka č. 16	Členenie hospodársky aktívneho obyvateľstva - mužov v jednotlivých výrobných odvetviach podľa národnosti	37

Tabuľka č. 17	Členenie hospodársky aktívneho obyvateľstva – žien v jednotlivých výrobných odvetviach podľa národnosti	38
Tabuľka č. 18	Členenie hospodársky aktívneho obyvateľstva podľa spoločenských skupín v roku 2001 podľa národnosti	39
Obrázok č. 12	Počet hospodársky aktívneho obyvateľstva podľa národnosti prípádajúcich na jeden podnikateľský subjekt	40
Obrázok č. 13	Pomer robotníkov podľa národností v rámci hospodársky aktívneho obyvateľstva	40
Obrázok č. 14	Pomer obcí s minimálne 10 %-ným národnostným obyvateľstvom v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4	41
Tabuľka č. 19	Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001	42
Tabuľka č. 20	Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001	42
Tabuľka č. 21	Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001	43
Tabuľka č. 22	Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001	43
Tabuľka č. 23	Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001 – na základe materinského jazyka	44
Tabuľka č. 24	Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001 – na základe materinského jazyka	44
Tabuľka č. 25	Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001 – na základe materinského jazyka	45
Tabuľka č. 26	Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001 – na základe materinského jazyka	45
Obrázok č. 15	Rozloženie obcí s minimálne 10 %-ným obyvateľstvom maďarskej národnosti v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4	46
Tabuľka č. 27	Súhrn obyvateľov a v ňom počet obyvateľov maďarskej národnosti tých slovenských miest, ktoré obýva najmenej 800 osôb maďarskej národnosti v rokoch 1991 a 2001	47
Obrázok č. 16	Rozloženie obcí s minimálne 10 %-ným obyvateľstvom rómskej národnosti v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4	48
Tabuľka č. 28	Zmeny pomeru rómskej menšiny v obciach v rokoch 1991–2001	49
Obrázok č. 17	Rozloženie obcí s minimálne 10 %-ným obyvateľstvom rusínskej národnosti v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4	50
Obrázok č. 18	Rozloženie obcí s minimálne 10 %-ným obyvateľstvom ukrajinskej národnosti v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4	51
Obrázok č. 19	Obce, v ktorých podiel chorvátskej menšiny presahuje 10 %	52
Obrázok č. 20	Obce, v ktorých podiel nemeckej menšiny presahuje 10 %	52
Obrázok č. 21	Obce, v ktorých podiel českej menšiny presahuje 10 %	53
Tabuľka č. 29	Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % maďarskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001	54
Tabuľka č. 30	Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % rómskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001	63

Tabuľka č. 31	Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % rusínskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001	66
Tabuľka č. 32	Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % ukrajinskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001	69
Tabuľka č. 33	Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % chorvátskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001	69
Tabuľka č. 34	Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % českej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001	70
Tabuľka č. 35	Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % nemeckej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001	70
Tabuľka č. 36	Čas vysielania pre jednotlivé národnostné menšiny vo vysielaní Slovenskej verejnoprávnej televízie v roku 2002	89
Tabuľka č. 37	Čas vysielania pre jednotlivé národnostné menšiny vo vysielaní Slovenskej verejnoprávnej televízie v roku 2003	90
Obrázok č. 22	Čas vysielania pre jednotlivé národnostné menšiny vo vysielaní Slovenskej verejnoprávnej televízie	90
Tabuľka č. 38	Členenie požiadaviek na účelové dotácie určené Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky v roku 2002 a 2003	91
Tabuľka č. 39	Členenie požiadaviek na účelové dotácie určené Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky v roku 2002 podľa jednotlivých národností (v Sk)	91
Tabuľka č. 40	Požiadavky na mimoriadne dotácie kultúrnych podujatí určené Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky v roku 2002 (v Sk)	92
Tabuľka č. 41	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Slovensko	92
Tabuľka č. 42	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Bratislavský kraj	93
Tabuľka č. 43	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Trnavský kraj	93
Tabuľka č. 44	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Trenčiansky kraj	94
Tabuľka č. 45	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Nitriansky kraj	94
Tabuľka č. 46	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Žilinský kraj	95

Tabuľka č. 47	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Banskobystrický kraj	95
Tabuľka č. 48	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Košický kraj	96
Tabuľka č. 49	Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné a etnické menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Prešovský kraj	96
Tabuľka č. 50	Skladba dotácií poskytnutých pre vydavateľstvá národnostných menšín v roku 2002 – Slovensko	97
Tabuľka č. 51	Typy školských zariadení národnostných menšín	98
Tabuľka č. 52	Sieť materských škôl	101
Tabuľka č. 53	Percentuálny výkaz materských škôl, skupín a detí podľa výchovného jazyka predškolského zariadenia	101
Tabuľka č. 54	Materské školy – podiel detí podľa národnosti – štátne predškolské zariadenia	102
Tabuľka č. 55	Materské školy – podiel detí podľa národnosti – cirkevné predškolské zariadenia	102
Tabuľka č. 56	Materské školy – podiel detí podľa národnosti – súkromné predškolské zariadenia	102
Tabuľka č. 57	Materské školy – podiel detí podľa národnosti	103
Tabuľka č. 58	Sieť základných škôl (plnoorganizované + prvý stupeň + druhý stupeň)	103
Tabuľka č. 59	Percentuálny pomer základných škôl, tried a žiakov podľa vyučovacieho jazyka školy	104
Tabuľka č. 60	Základné školy – podiel žiakov podľa národnosti – štátne školské zariadenia	104
Tabuľka č. 61	Základné školy – podiel žiakov podľa národnosti – cirkevné školské zariadenia	104
Tabuľka č. 62	Základné školy – podiel žiakov podľa národnosti – súkromné školské zariadenia	105
Tabuľka č. 63	Základné školy – podiel žiakov podľa národnosti – spolu	105
Tabuľka č. 64	Sieť gymnázií (4, 5, 6, resp. 8-ročné)	106
Tabuľka č. 65	Percentuálny podiel gymnázií, tried a žiakov podľa vyučovacieho jazyka školy	106
Tabuľka č. 66	Gymnáziá – podiel žiakov podľa národnosti – štátne školské zariadenia	107
Tabuľka č. 67	Gymnáziá – podiel žiakov podľa národnosti – cirkevné školské zariadenia	107
Tabuľka č. 68	Gymnáziá – podiel žiakov podľa národnosti – súkromné školské zariadenia	107
Tabuľka č. 69	Gymnáziá - podiel žiakov podľa národnosti – spolu	108
Tabuľka č. 70	Sieť stredných odborných škôl a konzervatórií	108
Tabuľka č. 71	Percentuálny podiel stredných odborných škôl a konzervatórií, tried a žiakov podľa vyučovacieho jazyka školy	109

Tabuľka č. 72	Stredné odborné školy a konzervatóriá – podiel žiakov podľa národnosti – štátne školské zariadenia	109
Tabuľka č. 73	Stredné odborné školy a konzervatóriá – podiel žiakov podľa národnosti – cirkevné školské zariadenia	109
Tabuľka č. 74	Stredné odborné školy a konzervatóriá – podiel žiakov podľa národnosti – súkromné školské zariadenia	110
Tabuľka č. 75	Stredné odborné školy a konzervatóriá – podiel žiakov podľa národnosti – spolu	110
Tabuľka č. 76	Sieť združených stredných škôl a stredných odborných učilíšť	110
Tabuľka č. 77	Žiaci združených škôl podľa národností	111
Tabuľka č. 78	Žiaci stredných odborných učilíšť podľa národnosti	111
Tabuľka č. 79	Sieť špeciálnych školských zariadení	111
Tabuľka č. 80	Žiaci špeciálnych školských zariadení podľa národnosti	112

Úvod

Problémy národnostných menšín – kultúrne a sociálne osobitosti, podmienky bezproblémového spolužitia s väčšinovým národom, právne určenie ich postavenia, spôsoby optimálneho vytvárania systému ich kultúrnych ustanovizní, ich plynulé zaradenie sa do rozličných oblastí spoločenského života – tvoria organickú súčasť kultúrneho a politického myslenia každej civilizovanej krajiny, ba čo viac, sú súčasťou práce demokratického parlamentu a rozličných úrovní orgánov štátnej správy.

Na Slovensku – podobne ako v iných krajinách strednej Európy, ktorých búrlivé dejiny 20. storočia neumožnili demokratické usporiadanie postavenia menšín, ba nebola možnosť ani na odborný, odideologizovaný výskum tejto sústavy sa meniacej (a väčšinou sa zhoršujúcej!) situácie – po zmene politického systému neboli vhodné podmienky na rýchle usporiadanie uvedeného okruhu otázok. Čoraz ťažšie ovládateľné problémy národnostných menšín, ktoré komunistický režim zmietol pod koberec, a negatívne predsudky väčšinového národa, ktoré vznikali často na základe historických poloprávd a na nedostatku informácií, a živil sa z nespracovanej národnej traumy, indukujú na Slovensku žiaľ dodnes etnicko-politické napätie.

Ak však existuje istý zdroj napätia, môžeme si byť istí, že sa na politickej scéne objavia aj také strany, ktoré postavajú svoju ideológiu práve na živení daného zdroja napätia. Ak tieto extrémistické politické sily – v danom prípade pravicové – ani nezískajú väčšiu voličskú základňu, toľko predsa len dosiahnu, že svojím neustálym huckaním ovplyvňujú verejnú mienku, a tak deformujú celé politické spektrum. Žiaľ, v takejto emocionálne vybičovanej atmosfére ani umiernennejšie väčšinové politické strany nedokážu v každej situácii odolať pokušeniu hlboko zlomyseľného nacionalistického populizmu. A umelo udržiavané napätie zákonite vyvoláva ďalšie napätia.

Následkom toho všetkého je, že sa z verejných politických diskusií nedajú vypustiť tie umelé problémy, ktoré odčerpávajú neuveriteľné množstvo energie od úsilia hľadať zodpovedné, eurokonformné riešenia závažných problémov národnostných menšín a od riešenia tých skutočných problémov, ktoré sa týkajú všetkých občanov bez ohľadu na národnú príslušnosť. Okrem toho však mlátenie slamy ústiace do arogantných politických diskusií spôsobuje v rámci medzinárodného posúdenia krajiny nesmierne škody, čo môže ľahko privodiť aj hospodárske následky.

Zastaviť vyššie opísané negatívne procesy a predísť eskalácii nacionalistickej demagógie sa dá jediným spôsobom: vedeckým výskumom postavenia národnostných menšín, odborným sledovaním procesov pomocou najnovších teoretických metodík a tieto získané poznatky sprístupniť čo najširšej verejnosti. Všetky publikácie, ktoré sledujú tento šľachetný cieľ – a v záujme dosiahnutia svojho cieľa sú schopné zhromaždiť duchovný kapitál –, uskutočňujú takú misiu, ktorá z hľadiska udržania a obohatenia menšinových kultúr i z hľadiska rastu väčšinového národa, modernizácie národného povedomia ako i z hľadiska politickej stability krajiny, čiže z hľadiska duchovného a hospodárskeho rozvoja Slovenska si zasluhujú zvýšenú pozornosť a prioritu.

Bez akejkol'vek nadsázky možno tvrdiť, že publikácia pod názvom *Národnostné menšiny na Slovensku 2003*, ktorú zostavil Fórum inštitút pre výskum menšín, je takouto publikáciou.

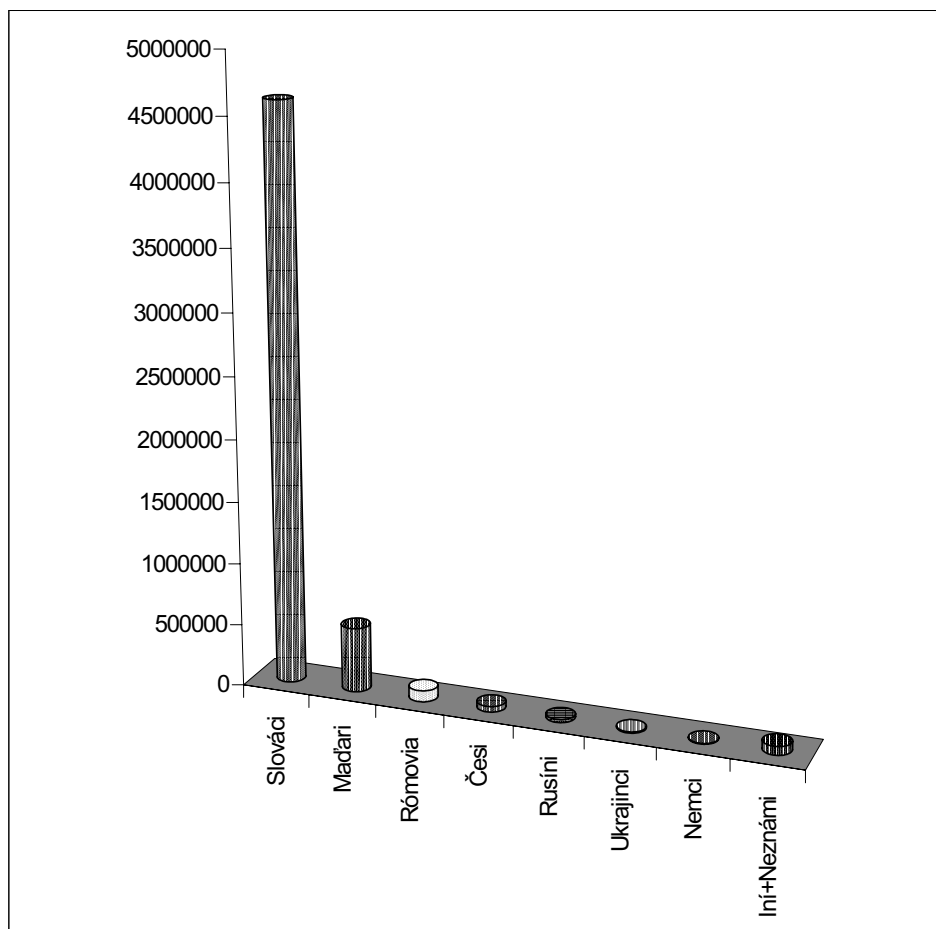
Róbert Dohányos

1. NÁRODNOSTNÉ ČLENENIE OBYVATEĽSTVA SLOVENSKA

V dobe sčítania obyvateľstva v roku 2001 Slovensko malo 5 379 455 obyvateľov. V rámci obyvateľstva krajiny sa 14,22 %-ný podiel národnostných menšín členil nasledovne: maďarská menšina (520 528 osôb), rómska menšina (89 920 osôb), česká menšina (44 620 osôb), rusínska menšina (24 201 osôb), ukrajinská menšina (10 814 osôb), nemec-ká menšina (44 620 osôb), poľská menšina (2 602 osôb), chorvátska menšina (890 osôb) a iné menšiny (11 119 osôb). Počet osôb zaradených do kategórie neznámi bol 54 502.

Obrázok č. 1

Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska v roku 2001

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

2. ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA SLOVENSKA PODĽA MATERINSKÉHO JAZYKA

Podľa sčítania ľudu v roku 2001 je počet obyvateľov väčšiny národnostných menšín, okrem Slovákov, Ukrajincov a Srbov, vyšší na úrovni materinského jazyka ako na národnostnej úrovni, čo vo zvýšenej miere zdôrazňuje mnohonárodnostný charakter Slovenska.

Tabuľka č. 1

Zloženie obyvateľstva Slovenska podľa pohlavia, národnosti a materinského jazyka

Materinský jazyk	Pohlavie	Národnosť												Materinský jazyk spolu
		Slovenská	Maďarská	Rómska	Rusínska	Ukrajinská	Česká	Nemecká	Poľská	Chorvátska	Srbská	Iná	Neznáma	
Slovenský	Muži	2171499	4911	10489	637	552	3370	828	111	54	32	935	1596	2195014
	Ženy	2295184	4505	9994	541	576	3421	643	163	54	33	650	1439	2317203
	Spolu	4466683	9416	20483	1178	1128	6791	1471	274	108	65	1585	3035	4512217
Maďarský	Muži	25123	243513	4510	15	17	221	93	6	7	1	89	377	273972
	Ženy	30113	263707	4359	22	65	203	60	6	6	4	60	352	298957
	Spolu	55236	507220	8869	37	82	424	153	12	13	5	149	729	572929
Rómsky	Muži	19101	1024	30060	9	9	48	1	0	0	0	10	162	50424
	Ženy	18702	994	29114	8	10	41	0	0	0	0	4	151	49024
	Spolu	37803	2018	59174	17	19	89	1	0	0	0	14	313	99448
Rusínsky	Muži	13651	4	25	11116	1346	21	0	0	0	1	25	72	26261
	Ženy	15234	11	15	11635	1650	24	0	2	0	0	14	61	28646
	Spolu	28885	15	40	22751	2996	45	0	2	0	1	39	133	54907
Ukrajinský	Muži	572	13	3	37	2567	13	1	1	0	0	6	6	3219
	Ženy	770	23	1	46	3773	5	1	7	0	0	15	19	4660
	Spolu	1342	36	4	83	6340	18	2	8	0	0	21	25	7879
Český	Muži	3348	165	43	17	11	15599	32	9	1	3	1206	309	20743
	Ženy	4851	149	35	21	23	21052	18	12	1	0	917	379	27458
	Spolu	8199	314	78	38	34	36651	50	21	2	3	2123	688	48201
Nemecký	Muži	842	56	3	0	1	19	1605	0	6	0	84	16	2632
	Ženy	1474	69	1	0	2	52	2020	3	9	0	62	19	3711
	Spolu	2316	125	4	0	3	71	3625	3	15	0	146	35	6343
Poľský	Muži	142	5	0	1	2	4	0	641	0	0	6	12	813
	Ženy	282	6	0	2	3	7	1	1607	0	0	5	5	1918
	Spolu	424	11	0	3	5	11	1	2248	0	0	11	17	2731
Chorvátsky	Muži	90	5	0	0	0	1	0	0	424	17	13	5	555
	Ženy	110	6	0	0	0	3	2	0	306	0	3	3	433
	Spolu	200	11	0	0	0	4	2	0	730	17	16	8	988
Srbský	Muži	18	1	0	0	0	1	0	0	3	254	23	7	307
	Ženy	21	0	0	0	0	0	0	0	0	76	7	0	104
	Spolu	39	1	0	0	0	1	0	0	3	330	30	7	411
Iný	Muži	317	16	2	5	35	13	7	1	6	5	3720	80	4207
	Ženy	363	13	4	6	68	15	2	3	3	1	2622	38	3138
	Spolu	680	29	6	11	103	28	9	4	9	6	6342	118	7345
Neznámy	Muži	6566	676	635	48	44	244	54	10	8	6	127	25950	34368
	Ženy	6481	656	627	35	60	243	37	20	2	1	82	23444	31688
	Spolu	13047	1332	1262	83	104	487	91	30	10	7	209	49394	66056
Národnosť spolu	Muži	2241269	250389	45770	11885	4584	19554	2621	779	509	319	6244	28592	2612515
	Ženy	2373585	270139	44150	12316	6230	25066	2784	1823	381	115	4441	25910	2766940
	Spolu	4614854	520528	89920	24201	10814	44620	5405	2602	890	434	1068	54502	5379455

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

3. ÚZEMNÉ ROZMIESTNENIE NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

Dnešný obraz územného členenia menšín je výsledkom dlhého historického vývoja. Charakter územia, ktoré obývajú menšiny, sa nevytvoril v rámci súčasného štátu, ale u väčšiny menšín možno jednoznačne určiť regióny, ktoré obývajú už po stáročia. Pokusy väčšinového národa o zahmlenie týchto hraníc síce narušili zloženie historicko-etnickej oblasti v prípade niektorých menšín (Nemci, Židia), ale vo väčšine prípadov ich nedokázali jednotlivé československé/slovenské vlády vymazať ani otvoreným násilím, ani asimilačnou politikou.

Zemepisné danosti Slovenska napriek malej rozlohe územia vykazujú značné rozdiely. Spomedzi menšín Slovenska žije veľká časť maďarskej a chorvátskej menšiny na nížinách, kým pre ostatné národnosti sú charakteristické nižšie a stredne kopcovité oblasti.

Väčšina maďarskej menšiny (jedinú výnimku tvoria Maďari v okolí Nitry) žije v pomerne priaznivých etnických podmienkach – zaľudňuje etnickú oblasť, ktorá sa tesne prim-

kýna k hraniciam materskej krajiny (hoci etnické zloženie maďarských obcí prešlo v posledných desaťročiach významnými zmenami v prospech predstaviteľov väčšinového národa). Maďarská jazyková oblasť sa rozprestiera pozdĺž slovensko-maďarských hraníc v dĺžke asi 600 km a svoju najširšiu severo-južnú časť dosahuje na západnom Slovensku. Maďarské jazykové teritórium spolu s nitrianskym jazykovým ostrovom má rozlohu asi 10 000 kilometrov štvorcových.

V územnom rozmiestnení rómskej populácie sa za posledné storočie uskutočnilo pomerne málo zmien napriek jej veľkému pohybu – ďalej vzrástol význam východoslovenských zoskupení (predovšetkým na Gemeri a na Spiši), čím sa ešte viac zdôraznilo ich dávnejšie nerovnomerné rozmiestnenie v priestore. V súčasnosti sa 70% rómskeho spoločenstva zoskupuje asi na 1/5 územia štátu.

Socialistická industrializácia, ktorá sa začala v päťdesiatych rokoch minulého storočia, mala významný vplyv na roztrúsenosť Rómov v nerómskom prostredí. Priemyselný rozvoj miest, ktorý si vyžadoval veľké množstvo nízkokvalifikovanej pracovnej sily, započal značný urbanistický proces v kruhoch rómskeho obyvateľstva (dnes žije 43% rómskej menšiny v mestách).

Česká menšina, ktorá je zastúpená počtom 46 620 osôb, napriek svojmu vysokému počtu tvorí len roztrúsenú menšinu (len v jednej slovenskej obci dosahuje 10% – v Maccove uprostred Žitného ostrova – ktorej etnické zloženie je pamiatkou na tzv. kolonizačný proces po vzniku Československa).

Tradičným územím Rusínov je severovýchodná časť Slovenska. Rusínska menšina obýva celkovo asi 3000 km štvorcových v regiónoch Slovenska.

Teritórne rozmiestnenie ukrajinskej menšiny je podobné ako teritórne rozmiestnenie rusínskej menšiny. Územie, ktoré obýva ukrajinská menšina, napriek počtu 11 000 nemá kompaktný charakter, len v 16 obciach dosahuje pomer jej členov nad 10%.

Väčšina príslušníkov poľskej národnostnej menšiny žije v severných regiónoch krajiny, pozdĺž poľských hraníc – predovšetkým na severe Oravy a Spiša.

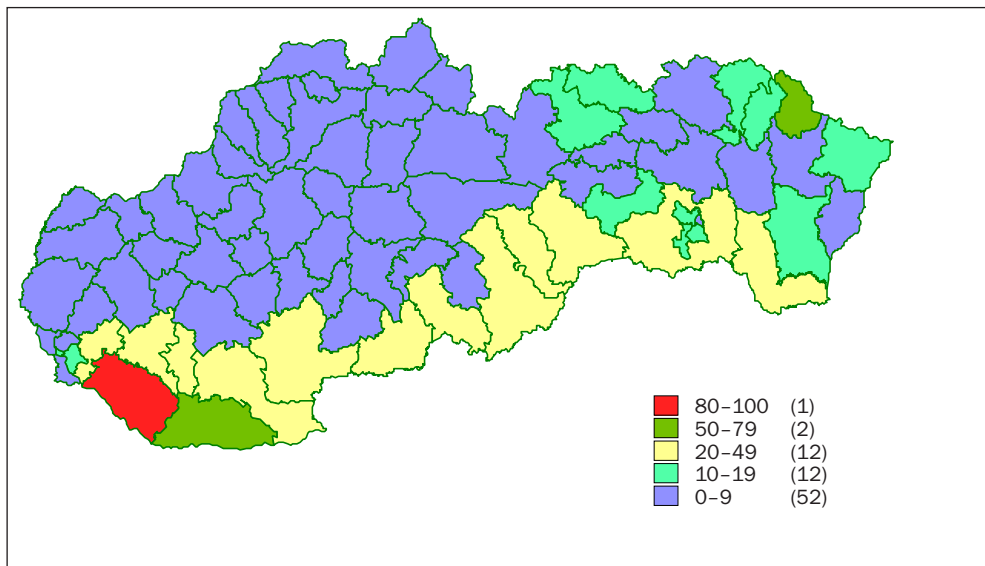
Väčšina, viac ako 90 % chorvátskej menšiny je sústredená na západnom Slovensku, presnejšie pri Bratislave v obciach Čuňovo a Jarovce (kde ich podiel z počtu obyvateľstva je 16,2 %, resp. 20,4 %).

4. ROZDELENIE NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN V ÚZEMNÝCH CELKOCH VEREJNEJ SPRÁVY

Platný územnosprávny systém Slovenska v roku 2003 pozostával zo 79 okresov (regióny NUTS 4) a z 8 krajov (regióny NUTS 3).

Viac ako 99 % obyvateľov maďarskej menšiny žije v 27 okresoch, rozprestierajúcich sa pozdĺž slovensko-maďarských hraníc, čo sa v plnej miere kryje s maďarským jazykovým teritóriom. Ich pomer v rámci týchto regiónov sa pohybuje od 83,3 % po 1,1 % (všeobecne je pomer Maďarov vyšší v západnej polovici krajiny). Na úrovni krajov, kde je spomínaných 27 okresov, je pomer Maďarov najvyšší v Nitrianskom kraji (27,6 %), najnižší v Bratislavskom kraji (4,6 %). Pomer maďarskej menšiny v 2 okresoch prekračuje 50 %.

Obrázok č. 2

Pomer národnostných menšín v regiónoch NUTS 4¹

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Pomer rómskej menšiny prekračuje 1 % v 36 okresoch, z ktorých sa len 2 nachádzajú v západnej časti krajiny. Z ostatných 34 východoslovenských okresov v 22 prekračuje pomer Rómov aj 2 %. Najvyšší pomer dosahujú v Kežmarskom, Levočskom, Vranovskom, Revúckom a Gelnickom okrese (medzi (8,8 % – 6,8 %). Na úrovni krajov dosahujú najvyšší pomer v Prešovskom kraji (4 %) a v Košickom kraji (3,9 %).

Počet osôb českej národnosti dosahuje v 20 okresoch aspoň 1 percento obyvateľstva. Najvyšší pomer (2,6 %) dosahujú v okrese Skalica, ktorý sa rozprestiera pri slovensko-českej hranici, potom nasleduje okres Bratislava I. s hodnotou 2,4 %. Na úrovni krajov prekračujú pomer 1 % len v Bratislavskom kraji.

Rusínska menšina sa jednoznačne sústreďuje v 7 okresoch severovýchodného Slovenska (Stará Ľubovňa, Bardejov, Svidník, Stropkov, Medzilaborce, Humenné, Snina), kde ich pomer v 1 okrese (Medzilaborce) presahuje aj 40 %. V Prešovskom kraji, kde sa nachádzajú spomínané okresy, žije 87,3 % jej príslušníkov, kým na území susedného Košického kraja žije 8,3 % osôb.

Územné členenie ukrajinskej menšiny je podobné ako členenie rusínskej menšiny, v Prešovskom kraji žijú asi dve tretiny jej príslušníkov (62,7 %), čo na krajskej úrovni znamená 2,7 %. Ich pomer v 6 okresoch prekračuje 1 percento, kde vedie Sninský okres (2,8 %). V Košickom kraji žije 18,7 % ukrajinskej populácie.

1 Označenie používané Štatistickým úradom Európskej únie (EUROSTAT) pre štatistiku mikroregiónov. V platnom správnom systéme Slovenska v roku 2003 patrili pod región NUTS 4 okresy.

Väčšina nemeckej menšiny žije v Košickom a Prešovskom kraji (z nemeckej populácie Slovenska je to 28,5 % a 24,8 %), ich pomer v rámci celého obyvateľstva tvorí v oboch krajoch 0,2 %. Na úrovni okresov dosahujú v rámci celkového obyvateľstva najvyšší pomer v okresoch Košice-okolie a Prievdza (0,6 %, 0,4 %).

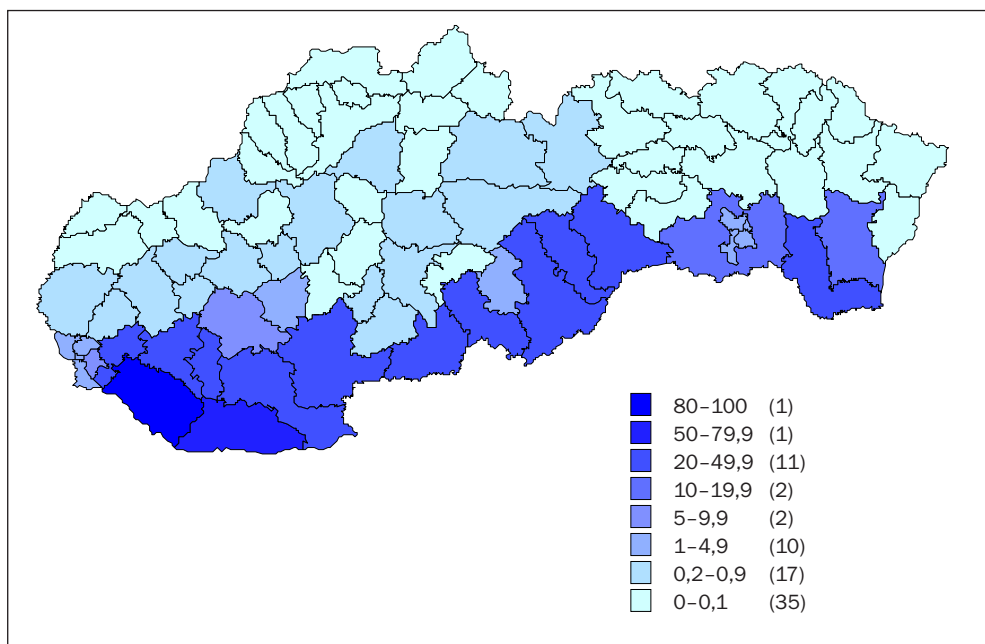
Hoci 39 % poľskej menšiny žije v Prešovskom a Žilinskom kraji, jej príslušníci sa nájdu vo všetkých okresoch Slovenska (ich najvyšší pomer je v okrese Tvrdosín a Kežmarok – 0,3 % a 0,2 %).

Viac ako polovica chorvátskej menšiny sa sústreďuje na území okresu Bratislava V., pre ich nízky počet je ich pomer len 0,37 %.

U ostatných národnostných menšín pre ich roztrúsený charakter a nízky pomer nemožno vykázať významnejšiu koncentráciu na úrovniach verejnej správy.

Obrázok č. 3

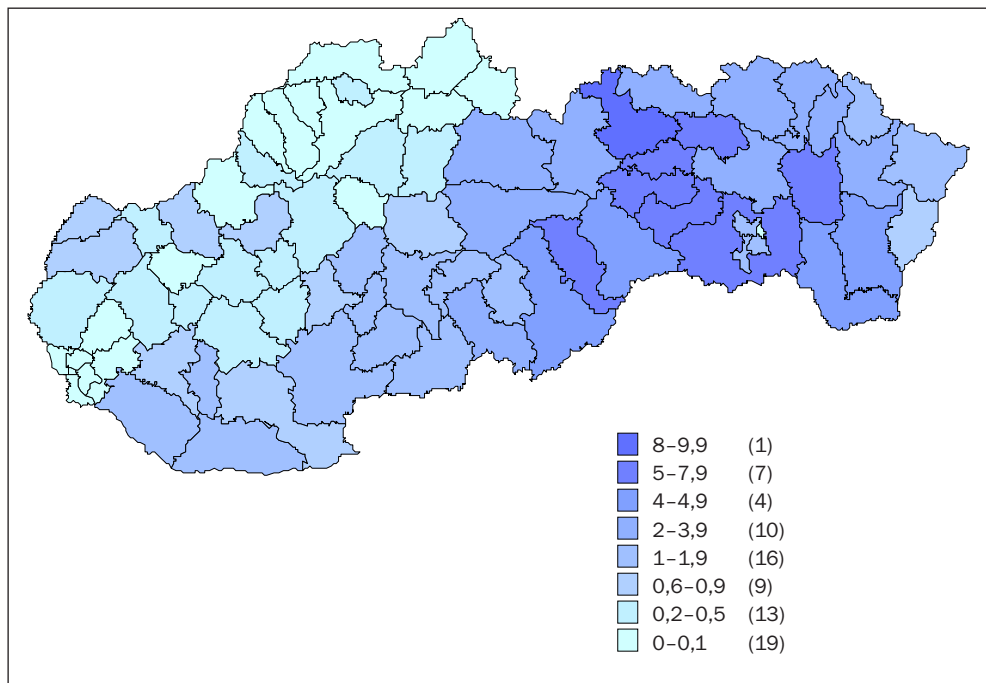
Pomer maďarskej menšiny v regiónoch NUTS 4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 4

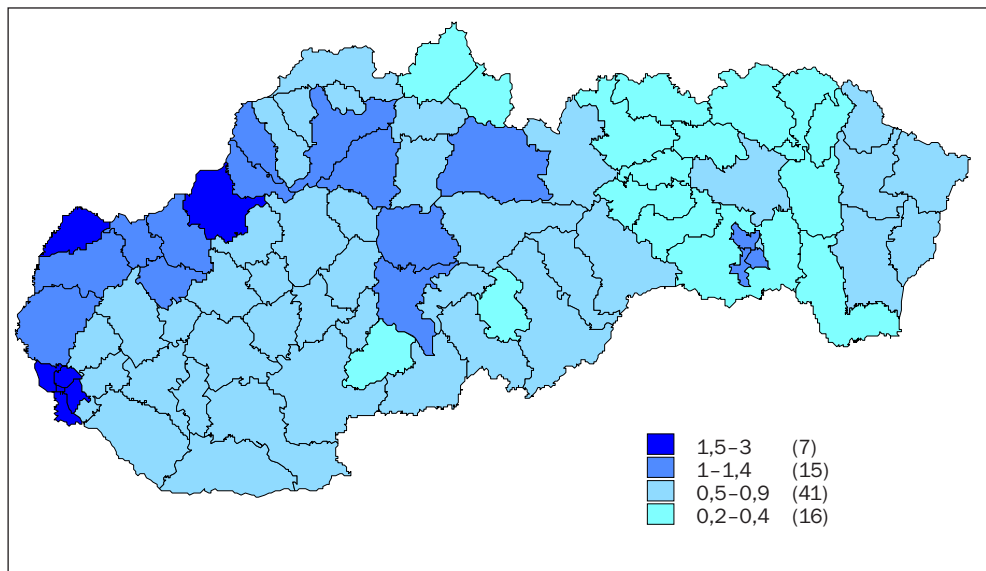
Pomer rómskej menšiny v regiónoch NUTS 4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 5

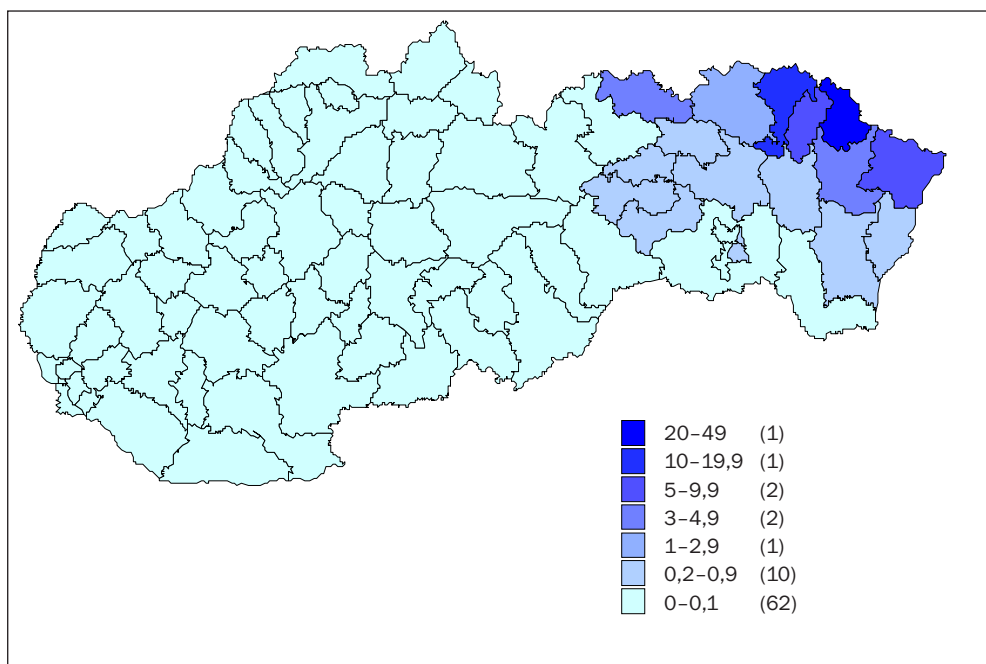
Pomer českej menšiny v regiónoch NUTS 4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 6

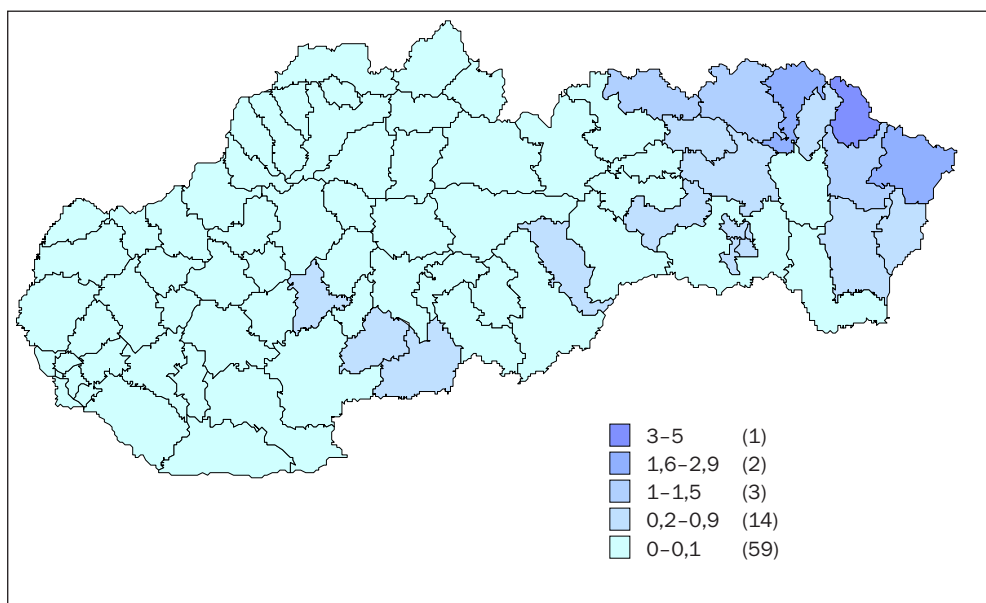
Pomer rusínskej menšiny v regiónoch NUTS 4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 7

Pomer ukrajinskej menšiny v regiónoch NUTS 4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 2

Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska v regiónoch NUTS 3 a NUTS 4

Slovensko, kraje, okresy	Počet obyvateľov	Podľa národnosti (počet osôb)						
		Slováci	Maďari	Rómovia	Česi	Moravania	Rusíni	Ukrajinci
Slovensko	5 379 455	4 614	520 528	89 920	44 62	2 348	24 201	10 814
Bratislavský kraj	599 015	546 685	27 434	755	9 591	745	526	542
Bratislava I.	44 798	40 321	1 304	62	1 090	60	57	86
Bratislava II.	108 139	96 595	6 405	120	1 999	173	102	83
Bratislava III.	61 418	56 942	1 542	38	1 255	103	57	64
Bratislava IV.	93 058	86 445	2 327	36	1 785	158	121	100
Bratislava V.	121 259	111 458	4 873	161	1 843	141	124	119
Malacky	64 354	62 396	191	271	709	47	19	14
Pezinok	54 164	52 731	239	28	494	31	24	29
Senec	51 825	39 797	10 553	39	416	32	22	47
Trnavský kraj	551 003	407 246	130 740	3 163	4 778	167	72	196
Dunajská Streda	112 384	15 741	93 660	1 069	617	18	12	33
Galanta	94 533	56 213	36 518	697	505	12	12	19
Hlohovec	45 351	44 570	79	203	257	9	5	10
Piešťany	63 928	62 395	120	73	725	44	13	12
Senica	60 891	59 208	80	527	676	18	11	24
Skalica	46 791	44 789	55	344	1 229	21	2	69
Trnava	127 125	124 330	228	250	769	45	17	29
Trenčiansky kraj	605 582	589 344	1 058	1 547	6 319	370	87	214
Bánovce nad Bebravou	38 640	37 813	36	312	238	5	2	29
Iľava	62 042	60 191	84	109	771	41	9	22
Myjava	29 243	28 236	16	107	371	18	4	36
Nové Mesto nad Váhom	63 530	61 520	79	377	819	39	4	15
Partizánske	48 005	47 140	92	105	275	14	4	6
Považská Bystrica	65 150	64 008	43	38	517	29	15	14
Prievidza	140 444	136 502	495	379	989	65	16	56
Púchov	45 761	44 922	17	54	445	15	4	12
Trenčín	112 767	109 012	196	66	1 894	144	29	24
Nitriansky kraj	713 422	499 761	196 609	4 741	4 526	186	85	275
Komárno	108 556	30 079	74 976	1 211	705	13	10	31
Levice	120 021	82 993	33 524	1 242	879	26	16	41
Nitra	163 540	149 060	10 956	579	1 148	86	24	82
Nové Zámky	149 594	89 051	57 271	958	870	21	13	18
Šaľa	54 000	33 435	19 283	539	280	14	12	27
Topoľčany	74 089	72 821	116	146	424	14	8	53
Zlaté Moravce	43 622	42 322	483	66	220	12	2	23
Žilinský kraj	692 332	674 766	660	2 795	6 123	297	129	223
Bytča	30 788	30 413	6	2	158	1	4	1
Čadca	92 843	90 609	34	125	755	3	6	30
Dolný Kubín	39 364	38 651	37	55	262	5	4	10
Kysucké Nové Mesto	33 778	32 677	10	140	244	5	4	16
Liptovský Mikuláš	73 984	70 585	142	1 512	1 031	63	23	22
Martin	97 813	93 962	202	415	1 271	77	35	30
Námestovo	56 053	55 658	15	6	141	1	2	11
Ružomberok	59 420	58 151	55	292	355	22	8	48
Turčianske Teplice	16 866	16 333	19	23	92	6	0	5
Tvrdošín	35 062	34 691	16	5	120	2	3	0
Žilina	156 361	153 036	124	220	1 694	112	40	50
Banskobystrický kraj	662 121	553 865	77 795	15 463	4 560	201	148	553
Banská Bystrica	111 984	106 793	495	650	1 320	79	44	54
Banská Štiavnica	17 151	16 298	53	304	82	10	4	8
Brezno	65 909	62 438	99	2 347	385	12	20	40
Detva	33 514	32 653	48	324	177	1	4	23
Krupina	22 885	22 082	106	402	73	4	1	49
Lučenec	72 837	49 266	20 072	2 054	334	13	9	47
Poltár	23 666	22 737	278	355	84	3	2	4
Revúca	40 918	28 412	8 994	2 797	231	2	4	87
Rimavská Sobota	83 124	43 492	34 323	3 867	408	6	8	37
Veľký Krtíš	46 741	31 796	12 823	850	248	5	6	84
Zvolen	67 633	65 025	283	699	743	42	18	32
Žarnovica	27 634	26 844	30	257	128	9	9	67
Žiar nad Hronom	48 125	46 029	191	557	347	15	19	21
Prešovský kraj	789 968	716 441	817	31 653	3 774	171	21 150	6 781
Bardejov	75 793	69 283	51	2 254	223	4	2 167	983
Humenné	64 845	59 216	81	1 386	335	22	2 306	921
Kežmarok	63 231	56 350	51	5 574	263	15	44	62

Slovensko, kraje, okresy	Počet obyvateľov	Podľa národnosti (počet osôb)						
		Slováci	Maďari	Rómovia	Česi	Moravania	Rusíni	Ukrajinci
Levoča	31 880	29 080	18	2 275	78	5	70	15
Medzilaborce	12 668	6 390	7	202	76	3	5 121	637
Poprad	104 348	97 721	207	3 372	917	42	106	101
Prešov	161 782	152 362	234	4 175	947	48	1 190	1 140
Sabinov	54 067	49 721	23	3 339	147	5	194	114
Snina	39 633	33 585	29	520	193	6	3 487	1 128
Stará Ľubovňa	50 684	45 729	35	1 900	173	11	1 692	591
Stropkov	21 027	18 941	9	485	94	2	1 123	166
Svidník	33 506	27 918	18	875	105	3	3 529	821
Vranov nad Topľou	76 504	70 145	54	5 296	223	5	121	102
Košický kraj	766 012	626 746	85 415	29 803	4 949	211	2 004	2 030
Gelnica	30 841	27 862	32	2 110	112	3	71	65
Košice I.	68 262	60 100	2 947	1 176	865	32	339	417
Košice II.	79 850	70 653	2 578	2 551	1 065	70	480	307
Košice III.	30 745	28 081	938	517	259	12	154	151
Košice IV.	57 236	51 506	2 477	811	614	29	306	202
Košice-okolie	106 999	84 846	14 140	5 393	334	10	59	87
Michalovce	109 121	89 150	12 819	4 399	585	26	185	430
Rožňava	61 887	38 967	18 954	2 908	280	5	9	63
Sobrance	23 776	22 909	18	222	129	0	92	120
Spíšská Nová Ves	93 516	85 472	87	5 100	351	13	202	69
Trebišov	103 779	67 200	30 425	4 616	355	11	107	119

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 3

Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska v regiónoch NUTS 3 a NUTS 4 (pokračovanie tabuľky č. 2)

Slovensko, kraje, okresy	Podľa národnosti (počet osôb)								
	Nemci	Poliaci	Chorv.	Srbi	Rusi	Bulh.	Židia	Iní	Neznámi
Slovensko	5 405	2 602	890	434	1 590	1 179	218	5 350	54 502
Bratislavský kraj	1 342	398	653	159	432	533	88	1 815	7 317
Bratislava I.	245	31	20	25	50	69	31	316	1 031
Bratislava II.	335	73	30	32	73	191	16	321	1 591
Bratislava III.	152	46	15	18	52	48	13	334	739
Bratislava IV.	222	80	92	23	109	90	4	343	1 123
Bratislava V.	246	109	457	28	115	77	20	292	1 196
Malacky	16	23	4	14	8	11	0	50	581
Pezinok	57	15	11	11	18	12	0	73	391
Senec	69	21	24	8	7	35	4	86	665
Trnavský kraj	173	145	53	43	113	102	13	464	3 535
Dunajská Streda	44	21	3	5	11	17	9	73	1 051
Galanta	32	19	4	11	10	18	0	84	379
Hlohovec	7	11	2	2	11	10	1	22	152
Piešťany	23	19	15	11	25	12	0	85	356
Senica	10	15	4	3	8	2	1	37	267
Skalica	10	14	8	2	16	11	0	31	190
Trnava	47	46	17	9	32	32	2	132	1 140
Trenčiansky kraj	750	228	24	32	125	53	5	369	5 057
Bánovce nad Bebravou	6	17	5	4	4	3	0	20	146
Ilava	44	22	2	2	8	2	0	40	695
Myjava	8	5	0	0	0	1	1	18	422
Nové Mesto nad Váhom	19	15	4	4	3	14	0	41	577
Partizánske	18	23	0	3	12	1	0	42	270
Považská Bysrica	21	31	1	1	14	4	3	29	382
Prievidza	595	57	8	10	50	10	0	93	1 119
Púchov	9	20	0	0	16	2	0	14	231
Trenčín	30	38	4	8	18	16	1	72	1 215
Nitriansky kraj	200	295	42	32	152	151	30	621	5 716
Komárno	32	28	8	7	27	27	2	87	1 313
Levice	26	70	6	0	16	20	2	109	1 051
Nitra	68	83	9	16	71	38	4	181	1 135
Nové Zámky	28	48	10	6	14	49	21	122	1 094
Šaľa	8	18	2	2	3	3	1	43	330
Topoľčany	26	26	7	1	10	10	0	57	370
Zlaté Moravce	12	22	0	0	11	4	0	22	423

Slovensko, kraje, okresy	Podľa národnosti (počet osôb)								
	Nemci	Poliaci	Chorv.	Srbi	Rusi	Bulh.	Židia	Iní	Neznámi
Žilinský kraj	452	466	31	38	113	64	11	458	5 706
Bytča	0	9	1	0	2	4	0	5	182
Čadca	9	57	1	4	10	1	0	23	1 176
Dolný Kubín	7	37	1	2	5	2	0	22	264
Kysucké Nové Mesto	2	10	0	0	2	2	0	13	653
Liptovský Mikuláš	23	40	0	3	16	4	2	37	481
Martin	69	59	12	4	21	30	0	123	1 503
Námestovo	2	68	2	0	3	2	0	9	133
Ružomberok	10	24	3	17	7	5	1	86	336
Turčianske Teplice	261	9	1	0	7	0	3	9	98
Tvrdošín	4	96	4	0	6	4	0	16	95
Žilina	65	57	6	8	34	10	5	115	785
Banskobystrický kraj	435	252	32	39	172	73	13	486	8 034
Banská Bystrica	66	52	19	22	69	24	1	116	2 180
Banská Štiavnica	12	4	0	0	2	0	1	10	363
Brezno	15	17	0	2	17	4	0	25	488
Detva	4	8	0	0	6	1	0	12	253
Krupina	4	3	1	1	1	0	0	15	143
Lučenec	17	22	0	3	14	10	1	79	896
Poltár	2	8	1	1	4	0	2	10	175
Revúca	9	9	0	0	5	7	0	16	345
Rimavská Sobota	24	22	0	2	5	4	3	29	894
Veľký Krtíš	4	12	1	4	4	7	0	11	886
Zvolen	17	46	8	3	33	14	5	109	556
Žarnovica	9	33	0	0	5	0	0	20	223
Žiar nad Hronom	252	16	2	1	7	2	0	34	632
Prešovský kraj	510	549	23	32	238	76	20	311	7 422
Bardejov	3	84	2	2	22	2	0	33	680
Humenné	5	32	1	2	18	6	0	39	475
Kežmarok	131	111	0	3	9	4	1	11	602
Levoča	10	9	0	1	9	1	0	9	300
Medzilaborce	0	8	0	0	18	1	0	2	203
Poprad	161	106	7	10	47	10	9	68	1 464
Prešov	47	57	5	9	56	45	7	70	1 390
Sabinov	5	21	0	1	7	2	2	7	479
Snina	2	18	0	2	14	2	1	20	626
Stará Ľubovňa	138	60	6	1	7	0	0	10	331
Stropkov	1	13	0	0	1	0	0	8	184
Svidník	0	16	0	1	18	1	0	12	189
Vranov nad Topľou	7	14	2	0	12	2	0	22	499
Košický kraj	1 543	269	32	59	245	127	38	826	11 715
Gelnica	341	3	0	1	1	0	0	2	238
Košice I.	169	34	7	17	54	30	15	137	1 923
Košice II.	112	47	7	13	53	21	6	357	1 530
Košice III.	35	16	0	1	26	12	1	42	500
Košice IV.	82	28	12	6	32	28	13	107	983
Košice-okolie	659	28	2	2	14	5	1	37	1 382
Michalovce	15	42	2	7	22	20	0	46	1 373
Rožňava	37	19	0	1	6	3	1	25	609
Sobrance	5	12	1	0	1	3	0	5	259
Spišská Nová Ves	85	30	1	1	22	4	1	46	2 032
Trebišov	3	10	0	10	14	1	0	22	886

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

5. DEMOGRAFICKÉ UKAZOVATELE NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

5.1. Hlavné ukazovatele pohybu obyvateľstva, rozvrstvenie obyvateľstva podľa pohlavia a veku

V posledných desaťročiach sa pomer mužov a žien v rámci populácie národnostných menšín podstatne nezmenil, vo väčšine menšín možno považovať vzniknutý posun pomerov v rozložení podľa pohlavia za následok prirodzeného pohybu obyvateľstva. Súčasne je však dôležité poznamenať, že v rámci jednotlivých populácií zohrala dôležitú úlohu migrácia

(česká, rómska), ako aj vplyv druhej svetovej vojny (ktorá si vyžiadala najmä mužské obeť) v prípade pomerov u staršej generácie (Maďarov).

Pomalé, postupné starnutie obyvateľstva Slovenska možno pozorovať už niekoľko desaťročí, čo dokumentuje prevaha žien v rámci celej spoločnosti (prevaha žien v období medzi dvomi sčítaniami ľudu vzrástla z 51,2 % na 51,4 %). Súčasne však tento jav nemožno zovšeobecniť na všetky tu žijúce národnostné populácie, veď rómska, židovská, bulharská, moravská a sliezka menšina má prevahu mužov.

V pomere narodení sú medzi jednotlivými národnosťami podstatné rozdiely. V rómskej menšine je pomer živo narodených detí viac ako dvojnásobok (9,5 tisícín) celoštátneho priemeru, kým v prípade ostatných národností tento ukazovateľ zaostáva za celoštátnym priemerom.

Pomer úmrtnosti určujú životné podmienky obyvateľstva, úroveň lekárskej starostlivosti, vekové zloženie obyvateľstva a opatrenia vedúce k zdravému životnému štýlu. Vymenované podmienky, okrem jednej (vekové zloženie obyvateľstva) sú v súčasnosti dané rovnako v prípade všetkých národnostných skupín. Z toho vyplýva, že pomer úmrtí je vyšší u tých národností, kde je vyšší počet osôb v starších vekových skupinách.

Na základe rozloženia vekových skupín sa v rozličných národnostných skupinách žijúcich na Slovensku nachádzajú všetky tri spoločenské konštrukcie – juvenilis, matusus, senilis. Spoločenstvo juvenilis s rýchlo rastúcou populáciou je jednoznačne charakteristické pre rómsku populáciu, na čo poukazuje v našom prípade už spomínaná prevaha mužov. V rómskej menšine je pomer detí (0–14-ročných) 2,04-krát vyšší ako celoštátny priemer, čo predpokladá v blízkej budúcnosti (v rokoch 2015–2020) prudký nárast počtu rómskeho obyvateľstva. Stagnácia prirodzenej reprodukcie – konštrukcia matusus – je charakteristická pre slovenskú národnosť, kým v prípade ostatných národností možno hovoriť o úbytku obyvateľstva, o intenzívnom prestarnutí.

Tabuľka č. 4

Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska podľa pohlavia v rokoch 2001 a 1991 (v %-ách)

Pohlavie	Národnosť									
	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Iní	Neznámi
Rok 2001										
Muži	85,8	9,6	1,8	0,5	0,2	0,7	0,1	0,0	0,3	1,1
Ženy	85,8	9,8	1,6	0,4	0,2	0,9	0,1	0,1	0,2	0,9
Spolu	85,8	9,7	1,7	0,4	0,2	0,8	0,1	0,0	0,2	1,0
Rok 1991										
Muži	85,8	10,6	1,5	0,3	0,2	0,9	0,1	0,0	0,2	0,2
Ženy	85,5	10,9	1,4	0,3	0,3	1,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Spolu	85,7	10,8	1,4	0,3	0,3	1,0	0,1	0,1	0,2	0,2

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 5

Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska podľa vekových skupín

Vek	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusini	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
0 - 4	238 359	21 163	12 942	555	150	298	107	30	17	8	29	7	10	9	277 709
5 - 9	296 752	24 936	11 323	760	247	551	122	34	21	27	42	4	27	16	338 772
10 - 14	350 162	31 844	10 559	977	378	1 198	209	52	37	19	82	7	57	30	399 012
15 - 19	386 657	36 784	9 647	1 075	464	1 457	184	75	38	29	77	13	49	25	440 003
20 - 24	409 202	39 662	8 328	1 320	578	1 818	262	71	37	23	78	21	47	32	466 328
25 - 29	375 186	38 780	7 768	1 321	797	2 434	225	99	42	21	104	23	63	38	432 649
30 - 34	307 465	34 157	6 413	1 253	860	3 011	231	203	64	36	135	14	130	76	359 200
35 - 39	323 819	37 978	5 917	1 642	1 053	3 673	306	279	70	57	180	11	198	96	380 054
40 - 44	339 718	41 853	5 146	1 845	1 117	3 772	300	278	84	64	200	14	214	99	398 966
45 - 49	349 190	44 356	4 390	1 884	1 048	4 889	370	517	90	52	162	18	289	104	410 780
50 - 54	292 815	35 420	2 799	2 023	996	5 403	354	383	80	39	120	25	291	124	343 768
55 - 59	213 907	30 072	1 516	1 630	684	4 439	460	189	65	14	57	10	286	140	255 423
60 - 64	182 226	26 724	1 171	1 758	596	3 416	453	103	64	19	79	6	219	101	218 344
65 - 69	164 954	24 078	872	1 921	566	3 006	514	81	37	7	92	5	187	76	197 491
70 - 74	146 708	21 571	613	1 734	472	2 437	538	56	43	3	55	10	148	58	175 488
75 - 79	114 592	16 203	342	1 348	454	1 430	379	72	36	9	48	13	75	65	135 913
80+	85 171	12 886	189	995	283	1 010	317	50	35	3	30	14	40	74	102 031
Neznámi	37 971	2 061	405	160	71	378	69	30	30	4	20	3	18	16	47 524
Spolu	4 614 854	520 528	89 920	24 201	10 814	44 620	5 405	2 602	890	434	1 590	218	2 348	1 179	5 379 455

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 6

Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenska podľa vekových skupín - muži

Vek	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusini	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
0 - 4	122 299	10 852	6 597	273	75	154	55	12	8	6	13	3	6	5	142 397
5 - 9	151 835	12 834	5 832	394	122	265	68	12	12	15	20	2	9	9	173 426
10 - 14	178 777	16 298	5 380	486	203	591	106	22	19	7	38	5	32	19	203 773
15 - 19	197 580	18 826	4 892	573	241	746	99	31	23	10	32	4	24	9	224 835
20 - 24	208 447	20 385	4 303	739	263	850	135	32	18	12	36	11	33	18	237 744
25 - 29	190 774	19 826	3 908	746	301	1 016	118	37	25	10	29	13	34	22	219 862
30 - 34	155 011	17 473	3 323	694	349	1 177	133	81	45	28	29	10	70	40	181 495
35 - 39	162 225	19 235	3 022	889	450	1 579	188	94	46	51	44	7	128	65	190 953
40 - 44	169 815	21 213	2 697	1 012	452	1 787	180	102	57	56	55	10	141	68	200 264
45 - 49	171 946	22 139	2 030	976	421	2 396	219	116	57	51	46	16	179	76	202 899
50 - 54	141 532	17 222	1 478	1 003	442	2 332	200	92	59	35	39	16	173	75	166 384
55 - 59	98 583	13 724	757	753	301	1 656	264	53	32	18	22	5	152	73	117 483
60 - 64	80 133	11 878	547	753	240	1 372	200	28	32	18	14	4	101	52	96 088
65 - 69	68 744	9 925	377	881	251	1 339	237	16	21	3	12	2	113	43	82 476
70 - 74	56 688	8 174	251	740	191	1 197	226	14	22	2	17	3	81	21	68 061
75 - 79	40 725	5 637	116	524	141	639	84	10	8	3	9	6	41	38	48 248
80+	27 572	3 761	55	369	109	291	71	12	7	0	4	5	15	37	32 585
Neznámi	18 583	987	205	80	32	167	38	15	18	2	5	2	9	10	23 542
Spolu	2 241 269	250 389	45 770	11 885	4 584	19 554	2 621	779	509	319	464	124	1 341	680	2 612 515

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 7

Národnostné zloženie obyvateľstva
Slovenska podľa vekových skupín – ženy

Vek	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravia	Bulhari	Spolu
0 - 4	116 060	10 311	6 345	282	75	144	52	18	9	2	16	4	4	4	135 312
5 - 9	144 917	12 102	5 491	366	125	286	54	22	9	12	22	2	18	7	165 346
10 - 14	171 385	15 546	5 179	491	175	607	103	30	18	12	44	2	25	11	195 239
15 - 19	189 077	17 958	4 755	502	223	711	85	44	15	19	45	9	25	16	215 168
20 - 24	200 755	19 277	4 025	581	315	968	127	39	19	11	42	10	14	14	228 584
25 - 29	184 412	18 954	3 860	575	496	1 418	107	62	17	11	75	10	29	16	212 787
30 - 34	152 454	16 684	3 090	559	511	1 834	98	122	19	8	106	4	60	36	177 705
35 - 39	161 594	18 743	2 895	753	603	2 096	118	185	24	6	136	4	70	31	189 101
40 - 44	169 903	20 640	2 449	833	665	1 983	120	176	27	8	145	4	73	31	198 702
45 - 49	177 244	22 217	1 940	908	627	2 493	156	401	33	1	116	2	110	28	207 881
50 - 54	151 283	18 198	1 321	1 020	554	3 071	154	291	21	4	81	9	118	49	177 384
55 - 59	115 324	16 348	759	877	383	2 783	196	136	33	4	35	5	134	67	137 940
60 - 64	102 093	14 846	624	1 005	356	2 044	253	75	32	1	65	2	118	49	122 256
65 - 69	96 210	14 153	495	1 040	315	1 667	277	65	16	4	80	3	74	33	115 015
70 - 74	90 020	13 397	362	994	281	1 240	312	42	21	1	38	7	67	37	107 427
75 - 79	73 867	10 566	226	824	313	791	295	62	28	6	39	7	34	27	87 665
80+	57 599	9 125	134	626	174	719	246	38	28	3	26	9	25	37	69 446
Neznámi	19 388	1 074	200	80	39	211	31	15	12	2	15	1	9	6	23 982
Spolu	2 373 585	270 139	44 150	12 316	6 230	25 066	2 784	1 823	381	115	1 126	94	1 007	499	2 766 940

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 8

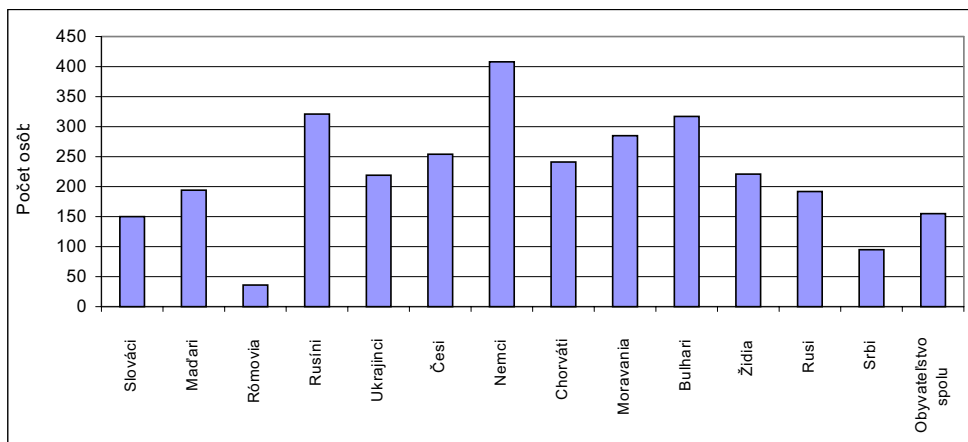
Rozloženie tisíc obyvateľov podľa vekových
skupín v rámci jednotlivých národností
roku 2001

Vek	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravia	Bulhari	Spolu
0 - 4	52	41	144	23	14	7	20	19	4	8	18	32	18	18	52
5 - 9	64	48	126	31	23	12	23	24	11	14	62	18	26	62	63
10 - 14	76	61	117	40	35	27	39	42	24	25	44	32	52	44	74
15 - 19	84	71	107	44	43	33	34	43	21	21	67	60	48	67	82
20 - 24	89	76	93	55	53	41	48	42	20	27	53	96	49	53	87
25 - 29	81	75	86	55	74	55	42	47	27	32	48	106	65	48	80
30 - 34	67	66	71	52	80	67	43	72	55	64	83	64	85	83	67
35 - 39	70	73	66	68	97	82	57	79	84	81	131	50	113	131	71
40 - 44	74	80	57	76	103	85	56	94	91	84	147	64	126	147	74
45 - 49	76	85	44	78	97	110	69	101	123	88	120	83	102	120	76
50 - 54	63	68	31	84	92	121	65	90	124	105	90	115	75	90	64
55 - 59	46	58	17	67	63	99	85	73	122	119	32	46	36	32	47
60 - 64	39	51	13	73	55	77	84	72	93	86	44	28	50	44	41
65 - 69	36	46	10	79	52	67	95	42	80	64	16	23	58	16	37
70 - 74	32	41	7	72	44	55	100	48	63	49	7	46	35	7	33
75 - 79	25	31	4	56	42	32	70	40	32	55	21	60	30	21	25
80+	18	25	2	41	26	23	59	39	17	63	7	64	19	7	19
Neznámi	8	4	5	7	7	8	13	34	8	14	9	14	13	9	9
Spolu	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 8

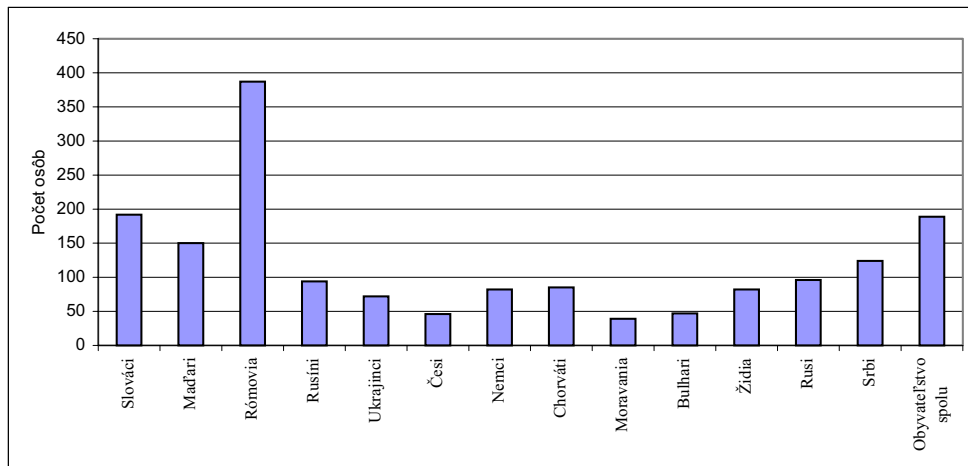
Počet obyvateľov staršej vekovej skupiny (60+) z 1000 osôb v rámci jednotlivých národností

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 9

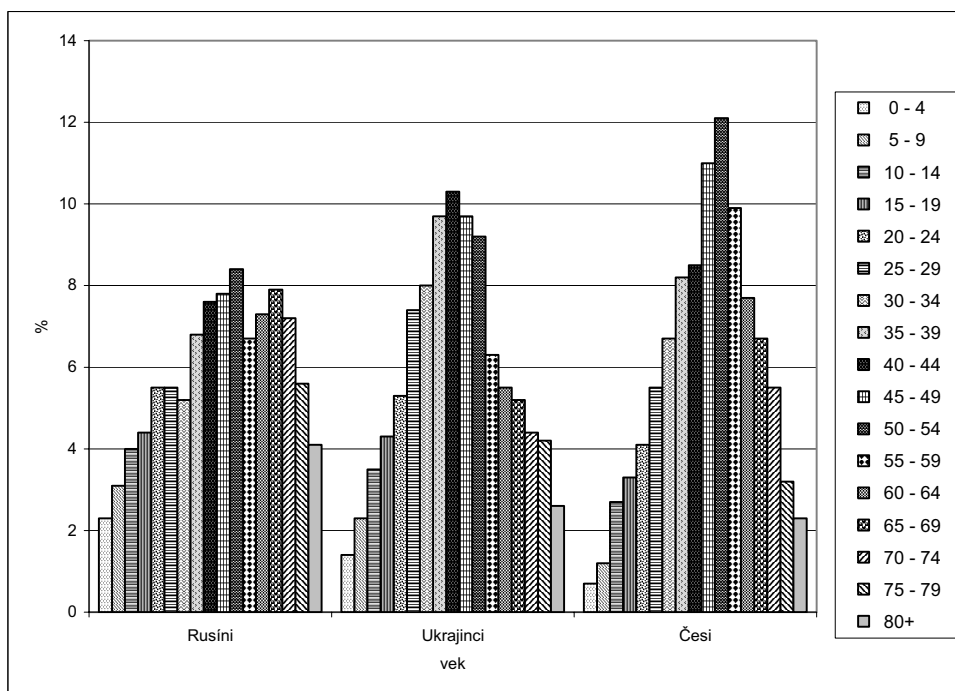
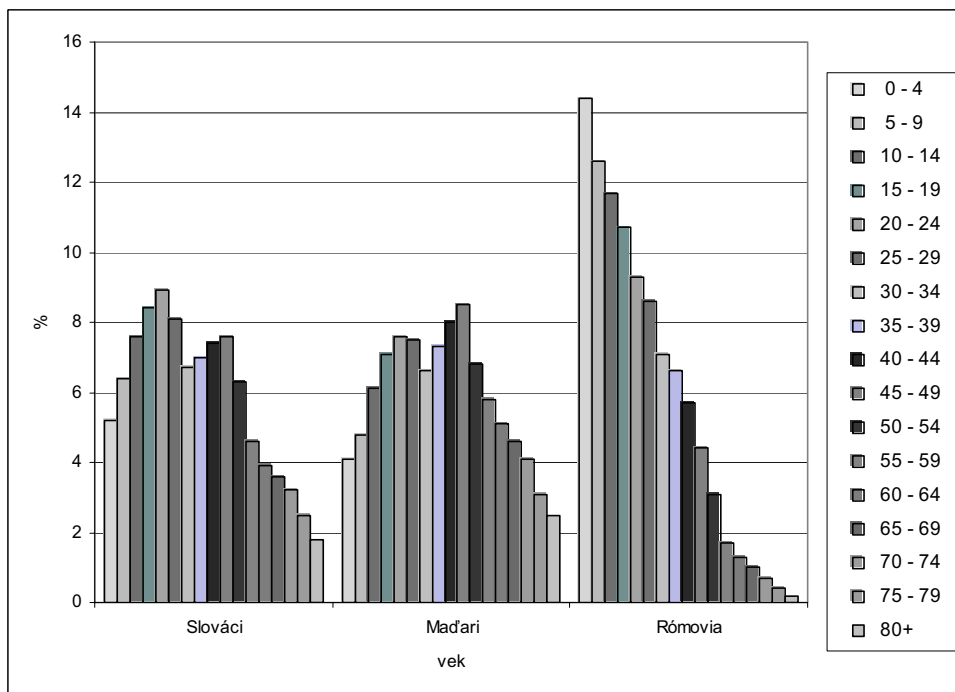
Počet detí (0-14-ročných) z 1000 osôb v rámci jednotlivých národností

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 10

Veková pyramída jednotlivých národností Slovenska

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

5.2. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Príslušníkov národnostných populácií Slovenska môžeme na základe najvyššieho školského vzdelania rozdeliť do troch kategórií:

A) v českej (17,28 %), v nemeckej (16,33 %), v poľskej (13,4 %), v rusínskej (11,78 %) a ukrajinskej (20,15 %) menšinovej populácii pomer osôb s vysokoškolským vzdelaním prekračuje celoštátny priemer (7,53 %)

B) v slovenskej a chorvátskej populácii sa pomer osôb s vysokoškolským vzdelaním rovná celoštátnemu priemeru

C) v maďarskej a rómskej populácii je pomer osôb s vysokoškolským vzdelaním pod celoštátnym priemerom (4,26 % a 0,16 %).

Vznik uvedených kategórií má viac príčin:

- v minulých desaťročiach nebol dostatočne vybudovaný systém vyučovania v materinskom jazyku maďarskej a rómskej menšiny,
- v okruhu mestskej populácie je pomer vysokoškolsky vzdelaných osôb vyšší,
- v okruhu starnúcej populácie je pomer osôb s vysokoškolským vzdelaním nižší ako priemer, totiž v čase mladosti dnešnej staršej generácie, pred 30–40 rokmi nebolo vysokoškolské vzdelanie dostupné pre každého,
- pre populácie je charakteristická rozdielna stupnica hodnôt.

Tabuľka č. 9

Rozdelenie obyvateľstva Slovenska podľa stupňa vzdelania na základe národnosti

Vzdelanie	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Základná škola	907 115	158 693	40 831	6 758	1 956	7 651	1 258	744	217	48	108	24	208	188	1 132 995
SOU (bez maturity)	914 476	120 521	5 925	3 090	1 292	10 214	791	584	122	43	74	7	309	138	1 060 854
Odbornosť	182 109	13 867	1 017	1 326	571	2 827	307	143	75	16	32	8	125	56	203 290
Úplné stredoškolské	1 228 354	115 018	1 088	7 382	3 709	13 231	1 566	586	283	197	479	69	785	392	1 378 077
Z toho: SOU	231 181	16 107	378	1 030	545	1 432	138	81	60	33	55	3	60	52	251 992
SOŠ	783 055	67 277	508	4 826	2 325	9 162	1 094	358	182	131	286	31	559	242	872 677
G	214 118	31 634	202	1 526	839	2 637	334	147	41	33	138	35	166	98	253 408
Vyššie - bakalárske	15 636	1 466	27	117	112	233	43	17	10	12	16	2	14	11	17 917
Vyššie - magister, inžinier, lekár	343 950	21 087	128	2 635	2 021	6 946	792	333	81	49	616	71	708	282	382 013
Vyššie doktorandské	20 589	1 099	19	216	159	765	91	18	1	5	70	14	90	25	23 394
Bez školského vzdelania	10 978	1 890	1 963	82	21	32	13	4	2	1	1	0	0	5	15 529
Neznáme	50 129	4 045	2 204	133	136	467	77	46	19	4	26	3	7	22	85 533
Mladší ako 16 rokov	941 518	82 842	36 718	2 462	837	2 254	467	127	80	59	168	20	102	60	1 079 853
Spolu	4 614 854	520 528	89 920	24 201	10 814	44 620	5 405	2 602	890	434	1 590	218	2 348	1 179	5 379 455

Tabuľka č. 10

Rozdelenie mužského obyvateľstva Slovenska podľa stupňa vzdelania na základe národnosti

Vzdelanie	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Základná škola	332 582	55 050	20 007	2 320	632	2 000	306	97	78	28	32	9	52	81	416 682
SOU (bez maturity)	564 850	80 635	3 770	2 020	693	5 072	523	201	90	37	29	5	170	94	660 235
Odbornosť	96 527	8 380	649	830	269	1 091	140	37	51	14	7	4	58	35	108 561
Úplné stredoškolské	530 535	48 286	604	3 529	1 369	5 315	797	177	175	157	102	44	408	234	594 436
Z toho: SOU	145 771	10 475	238	734	295	836	99	36	50	32	17	1	48	39	159 203
SOŠ	308 017	28 286	278	2 123	759	3 629	565	112	108	107	55	24	284	150	345 834
G	76 747	9 525	88	672	315	850	133	29	17	18	30	19	76	45	89 399
Vyššie - bakalárske	7 197	611	14	68	40	116	27	7	6	10	6	2	10	5	8 239
Vyššie - magister, inžinier, lekár	184 749	11 433	87	1 632	992	4 085	475	180	52	37	179	38	514	165	206 220
Vyššie doktorandské	12 583	701	14	149	105	526	66	12	1	4	25	10	75	18	14 460
Bez školského vzdelania	4 953	836	847	19	6	18	5	2	1	1	1	0	0	3	7 055
Neznáme	25 013	1 904	1 026	69	50	208	34	12	13	3	6	1	5	11	43 452
Mladší ako 16 rokov	482 280	42 553	18 752	1 249	428	1 123	248	54	42	28	77	11	49	34	553 175
Spolu	2 241 269	250 389	45 770	11 885	4 584	19 554	2 621	779	509	319	464	124	1 341	680	2 612 515

Tabuľka č. 11

Rozdelenie ženského obyvateľstva Slovenska podľa stupňa vzdelania na základe národnosti

Vzdelanie	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusini	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Základná škola	574 533	103 643	20 824	4 438	1 324	5 651	952	647	139	20	76	15	156	107	716 313
SOU (bez maturity)	349 626	39 886	2 155	1 070	599	5 142	268	383	32	6	45	2	139	44	400 619
Odbornosť	85 582	5 487	368	496	302	1 736	167	106	24	2	25	4	67	21	94 729
Uplné stredoškolské	697 819	66 732	484	3 853	2 340	7 916	769	409	108	40	377	25	377	158	783 641
Z toho: SOU	85 410	5 632	140	296	250	596	39	45	10	1	38	2	12	13	92 789
SOŠ	475 038	38 991	230	2 703	1 566	5 533	529	246	74	24	231	7	275	92	526 843
G	137 371	22 109	114	854	524	1 787	201	118	24	15	108	16	90	53	164 009
Vyššie-bakalárske	8 439	855	13	49	72	117	16	10	4	2	10	0	4	6	9 678
Vyššie -magister, inžinier, lekár	159 201	9 654	41	1 003	1 029	2 861	317	153	29	12	437	33	194	117	175 793
Vyššie - doktorandské	8 006	398	5	67	54	239	25	6	0	1	45	4	15	7	8 934
Bez školského vzdelania	6 025	1 054	1 116	63	15	14	8	2	1	0	0	0	0	2	8 474
Neznáme	25 116	2 141	1 178	64	86	259	43	34	6	1	20	2	2	11	42 081
Mladší ako 16 rokov	459 238	40 289	17 966	1 213	409	1 131	219	73	38	31	91	9	53	26	526 678
Spolu	2 373 585	270 139	44 150	12 316	6 230	25 066	2 784	1 823	381	115	1 126	94	1 007	499	2 766 940

Tabuľka č. 12

Hospodárska aktivita obyvateľstva

Uroveň hospodárskej aktivity	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusini	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Hospodársky aktívni	2 375 057	268 044	39 329	11 098	6 349	25 948	2 263	1 725	488	282	924	115	1 405	644	2 748 050
Z toho: Na materskej dovolenke	118 529	12 000	3 473	293	370	1 028	50	75	8	2	68	6	19	14	136 537
Nezamestnaní	450 391	68 858	29 673	1 895	1 172	3 879	300	338	60	59	164	9	106	76	561 214
Pracujúci dôchodcovia	60 564	6 538	252	259	156	1 638	245	35	31	4	34	8	134	41	70 156
Pomocná pracovná sila v rodinnom podnikaní	1 951	307	11	3	6	40	5	4	0	2	1	0	1	1	2 358
Dôchodcovia	851 961	124 100	6 397	9 103	2 810	13 789	2 227	562	223	38	303	46	730	393	1 017 854
Ostatní zaopatrení	49 596	7 155	1 578	159	119	394	72	29	21	16	23	6	29	24	60 396
Nezaopatrení	1 338 240	121 229	42 616	3 841	1 536	4 489	843	286	158	98	340	51	184	118	1 553 155
Spolu	4 614 854	520 528	89 920	24 201	10 814	44 620	5 405	2 602	890	434	1 590	218	2 348	1 179	5 379 455

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

5.3. Hospodárska aktivita obyvateľstva

Súčasne so zmenou hospodárskej štruktúry, ktorá sa uskutočnila v deväťdesiatych rokoch, sa na trhu práce krajiny objavil dovtedy neznámy jav. Na Slovensku sa postupujú od západu na východ a zo severu na juh vytvoril osobitý svah, na ktorom vznikla zdánlivo stagnujúca vysoká nezamestnanosť. Teritorialita týchto procesov sa objavila aj v ukazovateľoch trhu práce národnostných menšín:

A) od celoštátneho priemeru lepšie podmienky na trhu práce sú charakteristické pre českú, nemeckú a židovskú menšinu (za čo možno vďačiť sčasti vzdelanostným a kvalifikačným ukazovateľom danej populácie a sčasti za priaznivú zemepisnú polohu teritórií, ktoré obývajú)

B) vzťahy na trhu práce blížiac sa k celoštátnemu priemeru sú charakteristické pre rusínsku a ukrajinskú menšinu

C) nepriaznivejšie vzťahy na trhu práce ako celoštátny priemer zaťažujú predovšetkým rómsku a maďarskú menšinu (čo vysvetľujú ukazovatele ich nižšej vzdelanosti a kvalifikácie a perifériálna poloha zemepisných oblastí, ktoré obývajú).

Tabuľka č. 13

Hospodárska aktivita mužského obyvateľstva

Úroveň hospodárskej aktivity	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Hospodársky aktívni	1 230 372	142 632	21 361	6 258	2 795	12 299	1 361	556	340	235	273	72	884	425	1 428 518
Z toho: Na materskej dovolenke	1 307	114	22	7	6	13	2	2	0	0	0	1	0	0	1 493
Nezamestnaní	251 475	37 860	17 331	1 140	546	1 794	184	88	51	43	45	8	61	54	313 199
Pracujúci dôchodcovia	23 908	2 707	138	131	57	639	93	10	17	0	5	2	66	18	27 875
Pomocná pracovná sila v rodinnom podnikaní	483	78	8	0	1	7	2	1	0	2	0	0	0	1	595
Dôchodcovia	312 180	45 574	2 844	3 592	994	5 014	806	106	79	24	51	20	346	186	374 019
Ostatní zaopatrení	30 702	3 970	977	94	62	234	47	12	14	14	14	6	19	13	36 923
Nezaopatrení	668 015	58 213	20 588	1 941	733	2 007	407	105	76	46	126	26	92	56	773 055
Spolu	2 241 269	250 389	45 770	11 885	4 584	19 554	2 621	779	509	319	464	124	1 341	680	2 612 515

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 14

Hospodárska aktivita ženského obyvateľstva

Úroveň hospodárskej aktivity	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Hospodársky aktívni	1 144 685	125 412	17 968	4 840	3 554	13 649	902	1 169	148	47	651	43	521	219	1 319 532
Z toho: Na materskej dovolenke	117 222	11 886	3 451	286	314	1 015	48	73	8	2	68	5	19	14	135 044
Práceschopní	198 916	30 998	12 342	755	626	2 085	116	250	9	16	119	1	45	22	248 015
Pracujúci dôchodcovia	36 656	3 831	114	128	99	999	152	25	14	4	29	6	68	23	42 281
Pomocná pracovná sila v rodinnom podniku	1 468	229	3	3	5	33	3	3	0	0	1	0	1	0	1 763
Dôchodcovia	539 781	78 526	3 553	5 511	1 816	8 775	1 421	456	144	14	252	26	384	207	643 835
Ostatní zaopatrení	18 894	3 185	601	65	57	160	25	17	7	2	9	0	10	11	23 473
Nezaopatrení	670 225	63 016	22 028	1 900	803	2 482	436	181	82	52	214	25	92	62	780 100
Spolu	2 373 585	270 139	44 150	12 316	6 230	25 066	2 784	1 823	381	115	1 126	94	1 007	499	2 766 940

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

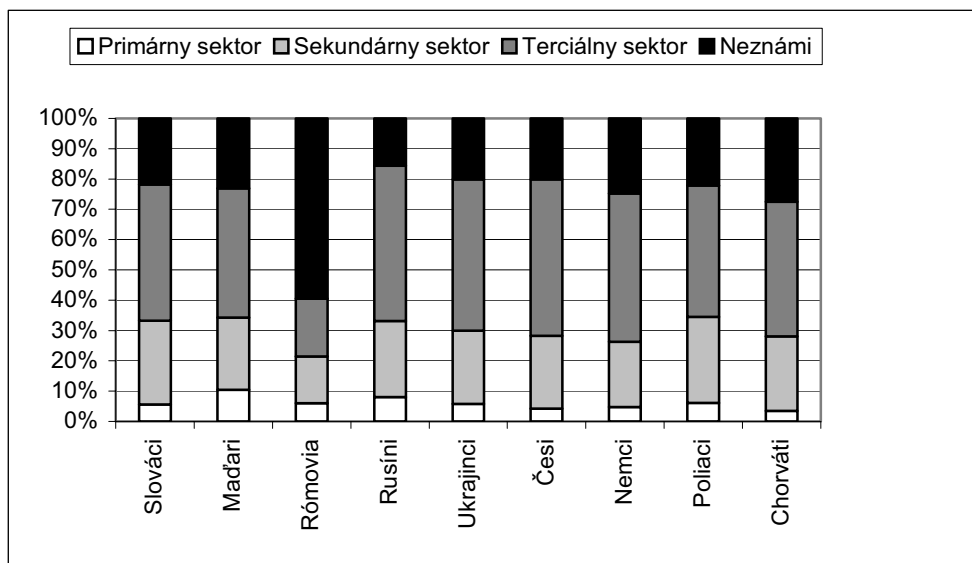
5.4. Členenie zamestnaných podľa výrobných odvetví

Členenie pomeru zamestnaných z hľadiska národností odzrkadľuje sčasti zvláštnosti teritórií obývaných jednotlivými menšinami – regionálnu diferenciáciu hospodárskych odvetví (napr. v zamestnanosti maďarskej menšiny má primárne postavenie poľnohospodárstvo, čo vysvetľuje aj charakter ňou obývanej geografickej oblasti), sčasti rozdielnu vzdelanostnú a kvalifikačnú úroveň jednotlivých národností (napr. príslušníci českej národnosti majú vyššie ukončené vzdelanie ako ostatné menšiny na Slovensku, preto je ich pomer vo fyzickej práci oveľa nižší ako je celoštátny priemer).

Pomer zamestnaných v terciálnom sektore je najvyšší v tých národnostiach, ktorých urbanizačná úroveň je najvyššia (česká, nemecká). Primárne a sekundárne odvetvia majú veľký význam pre tie národnosti, ktoré najmenej tvoria mestské obyvateľstvo (maďarská, rómska).

Obrázok č. 11

Členenie zamestnaných v jednotlivých výrobných odvetviach podľa národnosti

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 15

Členenie hospodársky aktívneho obyvateľstva v jednotlivých výrobných odvetviach podľa národnosti

Hospodárske odvetvia	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravanovia	Bulhari	Spolu
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a k nim patriace služby	88 824	25 712	1 781	599	272	756	32	83	15	2	5	1	22	11	118 453
Lesné hospodárstvo	26 986	1 196	410	243	88	169	41	20	3	1	5	0	8	5	29 254
Rybníctvo	134	11	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	148
Tažba nerastného bohatstva	16 692	980	150	44	11	158	34	3	3	1	1	5	8	2	18 148
Príemyselná výroba	493 155	46 548	3 812	1 961	1 152	4 813	346	408	55	39	130	8	212	111	554 130
Zásobovanie elektrickým prúdom, plynom a vodou	39 598	4 888	158	157	70	400	41	19	1	4	11	0	36	14	45 508
Stavebníctvo	121 668	12 614	2 088	673	313	1 031	101	62	21	10	14	0	46	22	139 009
Veľko- a maloobchod, oprava motorových vozidiel a predmetov domnej spotreby	238 040	26 864	622	747	529	2 627	226	169	68	36	117	10	137	70	271 297
Hotely a reštaurácie	56 266	5 700	313	209	149	604	28	52	26	15	21	1	14	12	63 636
Doprava, telekomunikácie, skladové hospodárstvo	124 170	16 123	505	602	211	1 453	102	57	29	7	25	4	83	29	143 745
Peňažníctvo	37 269	2 516	12	172	78	398	51	13	16	0	14	0	29	12	40 684
Obchod s nehnuteľnosťami, služby v obchodníctve, veda a výskum	103 409	8 087	318	350	208	1 489	148	74	28	14	65	13	101	53	114 742
Verejné služby, obrana štátu	170 353	20 853	2 580	1 204	484	2 249	128	82	28	5	45	6	240	30	198 760
Školsstvo	145 236	15 060	296	1 194	838	1 959	212	121	11	4	92	16	131	50	165 732
Zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie	124 520	12 836	346	731	414	1 685	114	92	16	7	52	18	68	46	141 343
Dalšie verejné a sociálne služby	68 526	6 072	2 510	481	247	893	89	87	16	7	41	4	57	26	79 347
Domácnosti so zamestnaným personálom	284	19	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	308
Zahraničné organizácie a združenia	1 297	56	8	1	2	37	9	1	4	0	1	0	0	1	1 449
Neznáme	518 630	61 909	23 420	1 730	1 283	5 222	561	381	150	130	281	34	213	150	622 357
Spolu	2 375 057	268 044	39 329	11 098	6 349	25 948	2 263	1 725	488	282	924	115	1 405	644	2 748 050

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 16

Členenie hospodársky aktívneho obyvateľstva - mužov v jednotlivých výrobných odvetviach podľa národnosti

Hospodárske odvetvia	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a k nim patriace služby	57 217	17 366	1 122	402	153	390	19	21	11	1	4	1	17	8	76 938
Lesné hospodárstvo	18 489	760	204	193	48	107	28	4	3	1	0	0	4	5	19 904
Rybníctvo	97	8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	107
Tažba nerastného bohatstva	14 107	808	136	38	8	137	29	3	0	1	3	0	7	1	15 324
Priemyselná výroba	270 835	24 679	1 797	1 197	523	2 375	244	111	49	28	30	5	154	87	302 917
Zásobovanie elektrickým prúdom, plynom a vodou	29 813	3 991	127	129	47	280	29	10	1	4	4	0	27	11	34 554
Stavebníctvo	105 633	11 188	1 883	584	261	830	82	49	19	10	9	0	34	20	120 904
Veľko- a maloobchod, oprava motorových vozidiel a predmetov domácej spotreby	98 492	11 092	326	328	194	1 029	122	52	44	33	40	9	76	45	112 523
Hotely a reštaurácie	20 271	2 179	68	79	39	179	14	5	19	15	4	1	6	5	23 002
Doprava, telekomunikácie, skladové hospodárstvo	82 267	11 527	419	443	128	904	66	23	18	6	8	3	56	23	96 124
Peňažníctvo	10 592	655	4	67	31	108	21	4	4	0	1	0	13	5	11 551
Obchod s nehnuteľnosťami, služby v obchodníctve, veda a výskum	58 994	4 763	195	251	104	845	97	33	21	12	21	13	75	39	65 725
Verejné služby, obrana štátu	82 677	10 462	1 805	662	238	1 164	73	18	11	2	7	3	168	20	97 590
Školstvo	31 833	3 265	71	332	202	556	68	23	0	3	27	5	61	18	36 689
Zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie	22 772	2 452	74	170	85	311	49	13	5	6	10	8	20	21	26 169
Ďalšie verejné a sociálne služby	34 897	3 064	1 726	299	136	379	52	46	9	7	16	2	30	12	40 854
Domácnosti so zamestnaným personálom	88	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	92
Zahraničné organizácie a združenia	841	29	2	1	1	19	5	1	4	0	0	0	0	1	930
Neznáme	290 457	34 340	11 402	1 083	597	2 685	363	140	122	106	89	22	136	104	346 621
Spolu	1 230 372	142 632	21 361	6 238	2 795	12 299	1 361	556	340	235	273	72	884	425	1 428 518

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 17

Členenie hospodársky aktívneho obyvateľstva – žien v jednotlivých výrobných odvetviach podľa národnosti

	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Hospodárske odvetvia															
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a k nim patriace služby	31 607	8 346	659	197	119	366	13	62	4	1	1	0	5	3	41 515
Lesné hospodárstvo	8 497	436	206	50	40	62	13	16	0	0	5	0	4	0	9 350
Rybníctvo	37	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	41
Ťažba nerastného bohatstva	2 585	172	14	6	3	21	5	0	1	0	2	0	1	1	2 824
Priemyselná výroba	222 320	21 869	2 015	764	629	2 438	102	297	6	11	100	3	58	24	251 213
Zásobovanie elektrickým prúdom, plynom a vodou	9 785	897	31	28	23	120	12	9	0	0	7	0	9	3	10 954
Stavebníctvo	16 035	1 426	205	89	52	201	19	13	2	0	5	0	12	2	18 105
Veľko- a maloobchod, oprava motorových vozidiel a predmetov dennej spotreby	139 548	15 772	296	419	335	1 598	104	117	24	3	77	1	61	25	158 774
Hotely a reštaurácie	35 995	3 521	245	130	110	425	14	47	7	0	17	0	8	7	40 634
Doprava, telekomunikácie, skladové hospodárstvo	41 903	4 596	86	159	83	549	36	34	11	1	17	1	27	6	47 621
Peňažníctvo	26 677	1 861	8	105	47	290	30	9	12	0	13	0	16	7	29 133
Obchod s nehnuteľnosťami, služby v obchodníctve, veda a výskum	44 415	3 324	123	99	104	644	51	41	7	2	44	0	26	14	49 017
Verejné služby, obrana štátu	87 676	10 391	775	542	246	1 085	55	64	17	3	38	3	72	10	101 170
Školstvo	113 403	11 795	225	862	636	1 403	144	98	11	1	65	11	70	32	129 043
Zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie	101 748	10 384	272	561	329	1 374	65	79	11	1	42	10	48	25	115 174
Dalšie verejné a sociálne služby	33 629	3 008	784	182	111	514	37	41	7	0	25	2	27	14	38 493
Domácnosti so zamestnaným personálom	196	15	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	216
Zahraničné organizácie a združenia	456	27	6	0	1	18	4	0	0	0	1	0	0	0	519
Neznáme	228 173	27 569	12 018	647	686	2 537	198	241	28	24	192	12	77	46	275 736
Spolu	1 144 685	125 412	17 968	4 840	3 554	13 649	902	1 169	148	47	651	43	521	219	1 319 532

Pramen: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 18

Členenie hospodársky aktívneho obyvateľstva podľa spoločenských skupín v roku 2001 podľa národnosti

Spoločenské skupiny	Slováci	Maďari	Rómovia	Rusíni	Ukrajinci	Česi	Nemci	Poliaci	Chorváti	Srbi	Rusi	Židia	Moravania	Bulhari	Spolu
Zamestnanci štátneho sektoru	860 846	91 986	9 355	4 999	2 560	10 441	820	588	126	37	287	39	669	205	985 539
Zamestnanci súkromného sektoru	792 462	80 226	3 256	3 095	1 861	8 232	679	539	136	86	294	30	416	195	894 159
Zamestnanci poľnohospod. a iných družstiev	79 843	17 302	1 122	524	228	659	30	64	12	2	6	0	18	10	100 074
Zamestnanci ďalších zamestnávateľov	31 810	3 492	514	167	78	346	53	43	12	6	9	3	31	11	36 741
Členovia výrobných družstiev	3 402	872	21	11	8	38	1	6	0	0	1	0	1	3	4 375
Podnikatelia so zamestnancami	73 057	9 251	285	381	226	1 018	129	67	53	41	49	12	62	51	85 472
Podnikatelia bez zamestnancov	110 443	13 093	309	539	302	1 427	177	85	53	53	73	15	91	65	127 574
Výpomoc v rodinnom podnikaní	1 951	307	11	3	6	40	5	4	0	2	1	0	1	1	2 358
Iné, hospodársky aktívne osoby + neznáme	421 243	51 515	24 456	1 379	1 080	3 747	369	329	96	55	204	16	116	103	511 758
Hospodársky aktívni spolu	2 375 057	268 044	39 329	11 098	6 349	25 948	2 263	1 725	488	282	924	115	1 405	644	2 748 050
Z toho robotníci	1 065 370	142 494	15 181	4 616	2 532	10 465	617	874	168	85	202	12	346	194	1 246 558

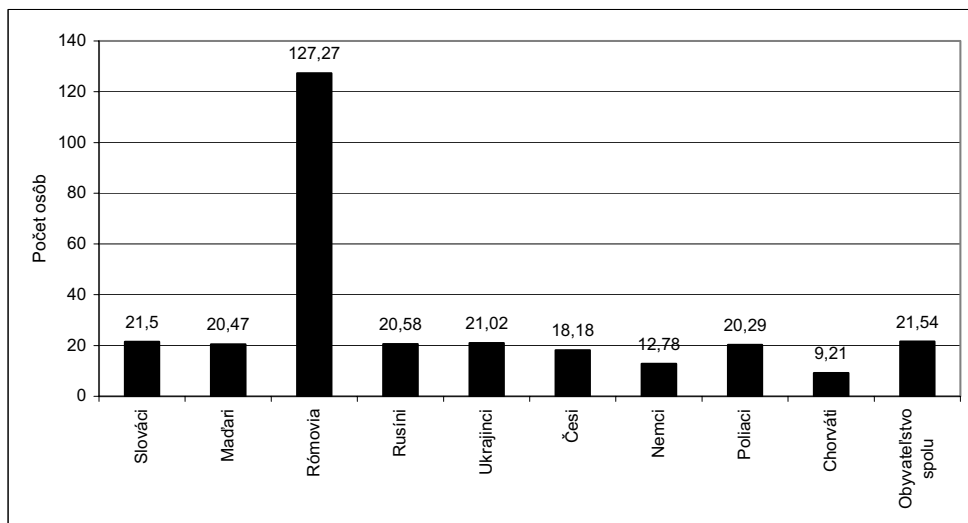
Prameň: Sčítanie ľudu 2001

5.5. Členenie obyvateľstva podľa spoločenských vrstiev

Jednotlivé spoločenské vrstvy sú v jednotlivých národnostných menšinách rozložené v rozličnom pomere, čo má viac príčin: prírodné a geopolitické prostredie (determinujú charakter zamestnanosti jednotlivých národností), spoločensko-hospodárske rozdiely medzi jednotlivými regiónmi, štruktúra osídlenia jednotlivých menšín, školská a kultúrna politika každého slovenského/československého štátu diskriminujúca menšiny.

Obrázok č. 12

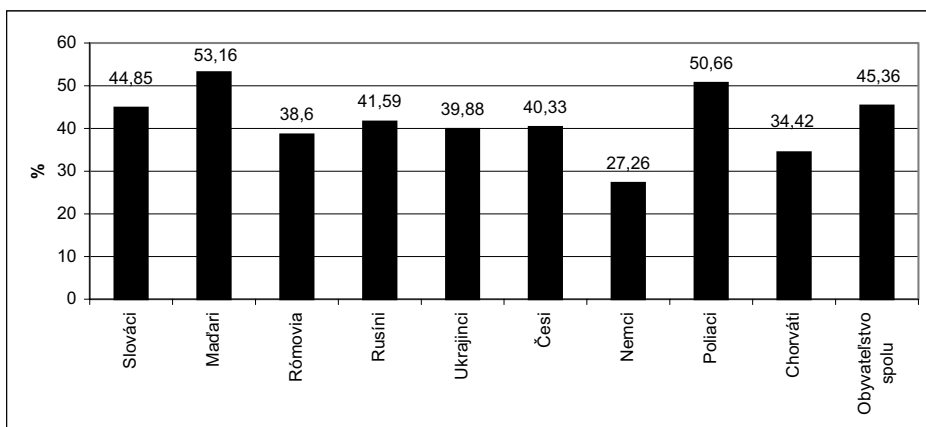
Počet hospodársky aktívneho obyvateľstva podľa národnosti pripadajúcich na jeden podnikateľský subjekt

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 13

Pomer robotníkov podľa národností v rámci hospodársky aktívneho obyvateľstva

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

6. SIEŤ OBCÍ OBÝVANÝCH NÁRODNOSTNÝMI MENŠINAMI

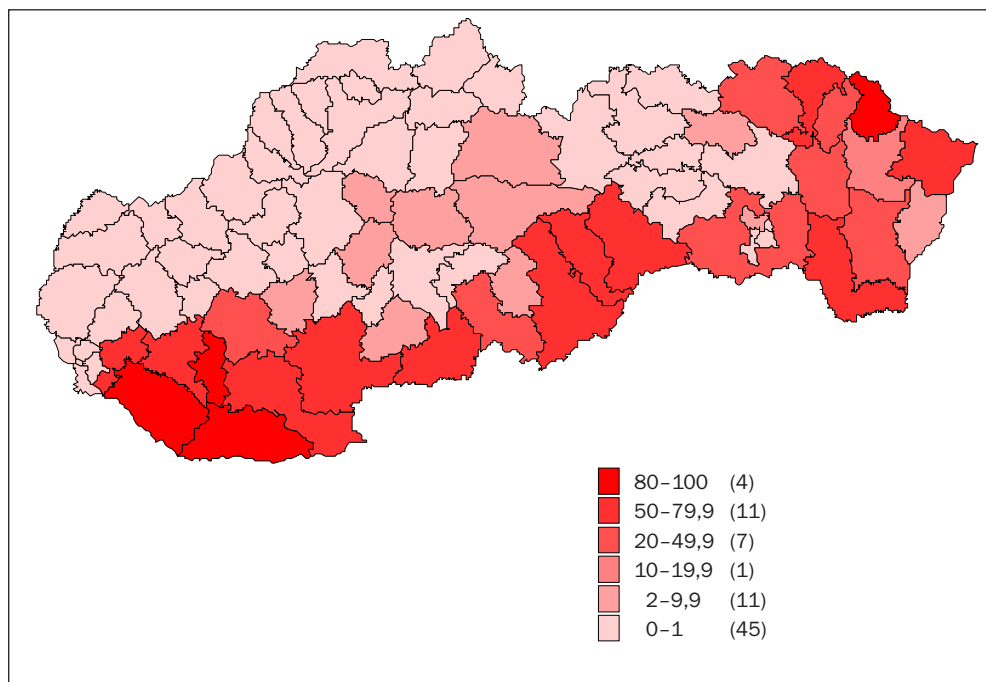
Štruktúra osídlenia istej populácie úzko súvisí s históriou danej populácie a s prírodnými podmienkami zemepisnej oblasti, ktorú obýva. Národnostné menšiny Slovenska na základe ich pomeru v jednotlivých obciach môžeme rozdeliť do dvoch skupín:

I. maďarská, rómska, rusínska, ukrajinská a chorvátska menšina je osídlená väčšinou v pomerne pevných obciach kompaktného charakteru, podstatná časť ich populácie žije v takých obciach, kde ich pomer prekračuje 10 %.

II. česká, nemecká, poľská, židovská a ďalšie menšiny žijú roztrúsene, nie je pre nich charakteristický pomer vyšší ako 10 %.

Obrázok č. 14

Pomer obcí s minimálne 10 %-ným národnostným obyvateľstvom v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 19

Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001

Veľkosť obcí podľa počtu obyvateľov	0-199			200-499			500-999		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Slováci	18 329	18 833	37 162	109 903	114 366	224 269	225 743	232 622	458 365
Maďari	2 013	2 188	4 201	18 442	20 023	38 465	37 437	39 851	77 288
Rómovia	328	305	633	2 396	2 362	4 758	5 751	5 640	11 391
Rusíni	1 250	1 390	2 640	2 455	2 632	5 087	1 234	1 276	2 510
Ukrajinci	217	268	485	457	624	1 081	473	679	1 152
Česi	101	120	221	428	629	1 057	973	1 369	2 342
Nemci	31	37	68	73	80	153	288	302	590
Poliaci	1	8	9	18	69	87	41	146	187
Chorváti	0	1	1	1	0	1	4	0	4
Srbi	-	-	-	3	1	4	5	3	8
Rusi	1	6	7	5	21	26	15	41	56
Židia	-	-	-	2	0	2	2	1	3
Iní, neznámi	199	182	381	1 102	1 002	2 104	2 220	1 747	3 967
Spolu	22 470	23 338	45 808	135 285	141 809	277 094	274 186	283 677	557 863

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 20

Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001

Veľkosť obcí podľa počtu obyvateľov	1000-1999			2000-4999			5000-9999		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Slováci	317 080	327 020	644 100	315 497	325 099	640 596	142 742	150 063	292 805
Maďari	50 278	53 304	103 582	41 629	43 366	84 995	28 791	30 990	59 781
Rómovia	8 038	7 774	15 812	11 775	11 363	23 138	3 220	3 055	6 275
Rusíni	653	672	1 325	352	371	723	1 192	1 251	2 443
Ukrajinci	226	318	544	188	326	514	367	401	768
Česi	1 320	1 919	3 239	1 667	2 216	3 883	1 068	1 352	2 420
Nemci	273	367	640	402	412	814	144	147	291
Poliaci	54	185	239	66	186	252	70	171	241
Chorváti	18	10	28	24	11	35	12	5	17
Srbi	13	7	20	22	6	28	5	5	10
Rusi	22	55	77	15	64	79	27	56	83
Židia	5	0	5	2	1	3	2	9	11
Iní, neznámi	2 723	2 175	4 898	3 139	2 881	6 020	1 877	1 601	3 478
Spolu	380 703	393 806	774 509	374 778	386 302	761 080	179 517	189 106	368 623

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 21

Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001

Veľkosť obcí podľa počtu obyvateľov	10000-19999			200000-49999			50000-99999		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Slováci	189 571	200 103	389 674	443 123	476 875	919 998	295 904	320 220	616 124
Maďari	23 003	25 054	48 057	39 967	44 650	84 617	1 474	1 617	3 091
Rómovia	3 958	3 772	7 730	7 952	7 663	15 615	2 129	2 022	4 151
Rusíni	1 125	1 117	2 242	2 726	2 693	5 419	668	683	1 351
Ukrajinci	513	600	1 113	1 414	1 951	3 365	542	798	1 340
Česi	2 059	2 615	4 674	4 888	5 810	10 698	3 792	4 322	8 114
Nemci	169	168	337	353	379	732	292	288	580
Poliaci	86	201	287	181	395	576	145	240	385
Chorváti	23	6	29	64	23	87	45	29	74
Srbi	27	10	37	99	24	123	56	22	78
Rusi	39	75	114	137	282	419	90	240	330
Židia	5	2	7	47	36	83	11	9	20
Iní, neznámi	3 359	2 914	6 273	9 323	8 123	17 446	5 676	4 740	10 416
Spolu	223 937	236 637	460 574	510 274	548 904	1 059	310 824	335 230	646 054

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 22

Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001

Veľkosť obcí podľa počtu obyvateľov	Nad 100000			Počet obyvateľov miest			Počet obyvateľov dedín		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Slováci	183 377	208 384	391 761	1 285	1 388	2 674	955 731	985 051	1 940
Maďari	7 355	9 096	16 451	94 973	105 638	200 611	155 416	164 501	319 917
Rómovia	223	194	417	19 717	18 860	38 577	26 053	25 290	51 343
Rusíni	230	231	461	6 012	6 039	12 051	5 873	6 277	12 150
Ukrajinci	187	265	452	3 080	4 097	7 177	1 504	2 133	3 637
Česi	3 258	4 714	7 972	15 281	19 084	34 365	4 273	5 982	10 255
Nemci	596	604	1 200	1 819	1 855	3 674	802	929	1 731
Poliaci	117	222	339	604	1 241	1 845	175	582	757
Chorváti	318	296	614	467	362	829	42	19	61
Srbi	89	37	126	281	98	379	38	17	55
Rusi	113	286	399	408	938	1 346	56	188	244
Židia	48	36	84	113	92	205	11	2	13
Iní, neznámi	4 630	3 766	8 396	25 345	21 630	46 975	8 903	7 501	16 404
Spolu	200 541	228 131	428 672	1 453	1 568	3 022	1 158	1 198	2 357

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 23

Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001 – na základe materinského jazyka

Veľkosť obcí podľa počtu obyvateľov	0-199			200-499			500-999		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Slovenský	16 531	16 976	33 507	105 196	109 345	214 541	219 619	226	445 678
Maďarský	2 221	2 391	4 612	20 211	21 829	42 040	40 621	43 370	83 991
Rómsky	383	339	722	2 115	2 120	4 235	5 974	5 757	11 731
Rusínsky	2 858	3 082	5 940	5 783	6 147	11 930	3 700	3 991	7 691
Ukrajinský	141	176	317	257	379	636	302	449	751
Český	100	123	223	421	692	1 113	955	1 502	2 457
Nemecký	28	40	68	67	86	153	307	368	675
Poľský	1	13	14	19	76	95	41	160	201
Chorvátsky	0	1	1	2	0	2	5	1	6
Srbský	-	-	-	3	1	4	4	0	4
Ruský	1	7	8	2	19	21	12	42	54
Jiddiš	-	-	-	-	-	-	2	0	2
Iný	2	2	4	49	26	75	73	38	111
Neznámy	204	188	392	1 160	1 089	2 249	2 571	1 940	4 511
Spolu	22 470	23 338	45 808	135 285	141 809	277 094	274 186	283	557 863

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 24

Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001 – na základe materinského jazyka

Veľkosť obcí podľa počtu obyvateľov	1000-1999			2000-4999			5000-9999		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Slovenský	309 393	318	627 944	307 168	315	623 040	138	145 057	283 242
Maďarský	54 635	58 160	112 795	44 697	46 925	91 622	31 752	34 001	65 753
Rómsky	9 834	9 553	19 387	15 656	15 277	30 933	3 803	3 656	7 459
Rusínsky	1 755	1 818	3 573	1 086	1 192	2 278	2 037	2 179	4 216
Ukrajinský	179	284	463	158	266	424	232	307	539
Český	1 405	2 129	3 534	1 727	2 430	4 157	1 089	1 497	2 586
Nemecký	312	446	758	423	522	945	127	194	321
Poľský	61	200	261	80	209	289	68	188	256
Chorvátsky	19	14	33	31	9	40	11	6	17
Srbský	17	5	22	23	5	28	5	7	12
Ruský	22	67	89	21	76	97	25	61	86
Jiddiš	1	0	1	-	-	-	-	-	-
Iný	160	59	219	209	134	343	139	42	181
Neznámy	2 910	2 520	5 430	3 499	3 385	6 884	2 044	1 911	3 955
Spolu	380 703	393	774 509	374 778	386	761 080	179	189 106	368 623

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 25

Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001 – na základe materinského jazyka

Veľkosť obcí podľa počtu obyvateľov	10000-19999			20000-49999			50000-99999		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Slovenský	186 612	196 111	382 723	435 932	466 184	902 116	294 476	317 867	612
Maďarský	24 993	27 512	52 505	44 737	51 509	96 246	1 898	2 450	4 348
Rómsky	3 394	3 318	6 712	7 002	6 840	13 842	2 039	1 992	4 031
Rusínsky	2 451	2 671	5 122	5 289	6 015	11 304	964	1 190	2 154
Ukrajinský	327	448	775	1 076	1 546	2 622	394	597	991
Český	2 082	2 727	4 809	5 148	6 116	11 264	4 124	4 752	8 876
Nemecký	146	218	364	342	532	874	220	339	559
Poľský	89	202	291	182	388	570	148	252	400
Chorvátsky	18	6	24	68	26	94	54	30	84
Srbský	30	9	39	80	27	107	55	17	72
Ruský	49	84	133	151	350	501	107	276	383
Jiddiš	-	-	-	7	5	12	-	-	-
Iný	267	126	393	1 080	492	1 572	571	232	803
Neznámy	3 479	3 205	6 684	9 180	8 874	18 054	5 774	5 236	11 010
Spolu									

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 26

Podiel národnostného obyvateľstva podľa počtu obyvateľstva obcí v roku 2001 – na základe materinského jazyka

Veľkosť obcí podľa počtu obyvateľov	Nad 100000			Počet obyvateľov miest			Počet obyvateľov dedín		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Slovenský	181 902	205 181	387 083	1 267	1 362	2 629	927 776	954 787	1 882
Maďarský	8 207	10 810	19 017	106 075	120 768	226 843	167 897	178 189	346 086
Rómsky	224	172	396	18 916	18 297	37 213	31 508	30 727	62 235
Rusínsky	338	361	699	11 222	12 583	23 805	15 039	16 063	31 102
Ukrajinský	153	208	361	2 227	3 172	5 399	992	1 488	2 480
Český	3 692	5 490	9 182	16 369	20 900	37 269	4 374	6 558	10 932
Nemecký	660	966	1 626	1 797	2 607	4 404	835	1 104	1 939
Poľský	124	230	354	614	1 282	1 896	199	636	835
Chorvátsky	347	340	687	502	409	911	53	24	77
Srbský	90	33	123	266	93	359	41	11	52
Ruský	142	352	494	479	1 128	1 607	53	206	259
Jiddiš	2	0	2	9	5	14	3	0	3
Iný	1 113	648	1 761	3 208	1 558	4 766	455	241	696
Neznámy	3 547	3 340	6 887	24 716	23 250	47 966	9 652	8 438	18 090
Spolu	200 541	228 131	428 672	1 453	1 568	3 022	1 158	1 198	2 357

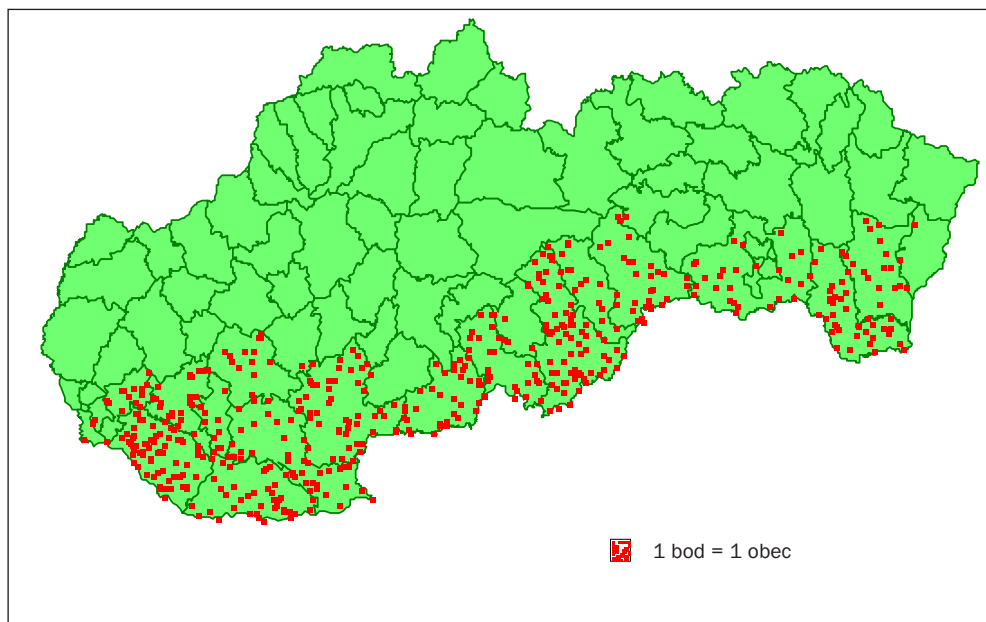
Prameň: Sčítanie ľudu 2001

6.1. Sieť obcí obývaných maďarskou menšinou

Najpočetnejšia národnostná menšina je maďarská menšina. Jej situácia v sieti obcí je pomerne priaznivá, hoci sa dávnejšie takmer homogénne etnické zloženie Maďarmi obývaných obcí v minulých desaťročiach v značnej miere zmenilo. Maďarská jazyková oblasť je prirodzeným pokračovaním regiónov severného Maďarska – vo viac ako polovici obcí obývaných Maďarmi je pomer maďarského obyvateľstva vyšší ako 75 %. Maďarská populácia Slovenska v 532 obciach presahuje 10 %-ný pomer, kým v roztrúsených oblastiach (pomer menšiny v obci je nižší ako 10 % alebo je menej ako 100 osôb) žije menej ako 7 % maďarskej menšiny.

Obrázok č. 15

Rozloženie obcí s minimálne 10 %-ným obyvateľstvom maďarskej národnosti v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Z hľadiska zachovania etnickej identity je v najpriaznivejšej situácii 171 252 Maďarov, ktorí žijú vo väčšinovej obci (v rámci obyvateľstva je pomer maďarskej národnosti 50-80%) a tých 269 033 menšinových Maďarov, ktorí žijú v absolútne väčšinovej obci (v rámci obyvateľstva je pomer maďarskej národnosti vyše 80 %). Spomedzi 532 obcí maďarskej jazykovej oblasti v 478 obciach klesol za posledných 10 rokov pomer obyvateľov maďarskej národnosti, čo možno pripísať predovšetkým na vrub asimilácie. Miera úbytku bola vyššia v tých obciach, kde bol pred 10 rokmi pomer maďarského obyvateľstva pod 60 %.

Úroveň urbanizácie maďarskej menšiny na Slovensku zaostáva za celoštátnym priemerom – viac ako 22% populácie, čo je o 6 % viac ako celoštátny priemer – žije v malých

obciach s nižším počtom obyvateľov ako 1000, kde sú problémy s infraštruktúrou, životné podmienky sú najnepriaznivejšie a pre rastúcu migráciu ostarievajú.

Pri skúmaní etnickej štruktúry miest je očividná zmena etnického obrazu – strata priestoru maďarskej menšiny. K homogenizácii miest prispela predovšetkým vnútorná migrácia za posledných 50 rokov.

Zo 138 miest Slovenska žije v 27 mestách aspoň 1000 obyvateľov maďarskej národnosti (oproti 28 mestám v roku 1991), z ktorých v dvoch je pomer maďarskej národnosti vyšší ako 80 % (v roku 1991 bol ich počet ešte 4), v ďalších 14 mestách je vyšší ako 50 %. V roku 2001 žilo viac ako 5000 osôb maďarskej národnosti v 17 mestách. Za posledných 10 rokov bola strata priestoru maďarskej menšiny v mestskom prostredí najväčšia, vo všetkých sa znížil počet Maďarov aj ich pomer. Najväčší úbytok v počte osôb nastal v Bratislave (3861 osôb), kým v pomere maďarskej národnosti došlo k zníženiu v Sládkovičove a v Hurbanove (7,73 % a 8,02 %).

Tabuľka č. 27

Súhrn obyvateľov a v ňom počet obyvateľov maďarskej národnosti tých slovenských miest, ktoré obýva najmenej 800 osôb maďarskej národnosti v rokoch 1991 a 2001

	1991			2001		
	Počet obyvateľov	Z toho		Počet obyvateľov	Z toho	
		Maďari	%		Maďari	%
Bratislava	442197	20312	4,59	428672	16451	3,83
Šamorín	12051	8561	71,04	12143	8091	66,63
Dunajská Streda	23236	19347	83,26	23519	18756	79,74
Veľký Meder	9247	8043	86,98	9113	7705	84,54
Senec	14357	3995	27,83	14673	3246	22,12
Sládkovičovo	5874	2715	46,22	6078	2340	38,49
Galanta	16978	6890	40,58	16365	6022	36,79
Šaľa	24776	5413	21,85	24564	4392	17,87
Kolárovo	11007	9101	82,68	10823	8742	80,77
Komárno	37346	23745	63,58	37366	22452	60,08
Hurbanovo	7790	4170	53,53	8153	4092	50,2
Nové Zámky	42923	13350	31,1	42262	11632	27,52
Štúrovo	13347	9804	73,45	11708	8048	68,73
Nitra	89969	1777	1,98	87285	1489	1,7
Levice	33991	5165	15,2	36538	4469	12,23
Želiezovce	8373	4482	53,53	7522	3855	51,24
Šahy	8551	5562	65,05	8061	5015	62,21
Veľký Krtíš	14212	1103	7,76	14013	869	6,2
Lučenec	28861	4830	16,74	28332	3713	13,1
Fiľakovo	10451	7064	67,59	10198	6568	64,4
Rimavská Sobota	24771	9854	39,78	25088	8846	35,25
Tornaľa	8185	5547	67,77	8169	5076	62,14
Rožňava	18647	5826	31,24	19261	5162	26,8
Moldava nad Bodvou	8796	4322	49,14	9525	4158	43,65
Košice	235160	10760	4,58	236093	8940	3,79
Kráľovský Chlmec	7963	6400	80,37	8031	6179	76,93
Veľké Kapušany	9421	6007	63,76	9760	5561	56,98
Čierna nad Tisou	4744	2928	61,72	4645	2792	60,11
Spolu	1173224	217073	18,5	1157960	194969	16,84

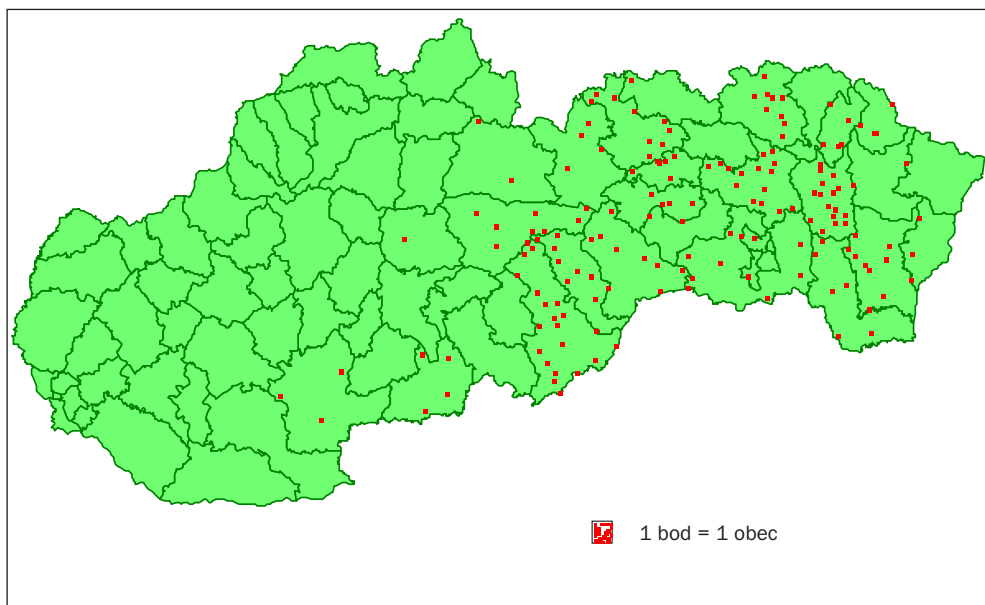
Prameň: Sčítanie ľudu 2001

6.2. Sieť obcí obývaných rómskou menšinou

Miesto Rómov, druhej najpočetnejšej menšiny, sa v hierarchii obcí značne líši od pomerov charakteristických pre celé obyvateľstvo. Väčšina členov rómskeho etnika žije v krízou postihnutých vidieckych regiónoch Slovenska s nedostatočnou infraštruktúrou alebo v obciach s nepriaznivými podmienkami, horšími ako je priemer.

Obrázok č. 16

Rozloženie obcí s minimálne 10 %-ným obyvateľstvom rómskej národnosti v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Rómsku menšinu možno síce nájsť v každom regióne krajiny, ale na úrovni obce sa skutočne stáva určujúcim prvkom len na východnom Slovensku (tu žije viac ako 83 % rómskeho obyvateľstva), kde sa spoločensko-hospodárske napätie minulého desaťročia najcitelnejšie prejavuje v ukazovateľoch nezamestnanosti o 10 % vyšších ako je celoštátny priemer, v platoch, ktoré sú ďaleko pod celoštátnym priemerom.

Na Slovensku v čase sčítania ľudu v roku 2001 tvoril pomer Rómov z celkového obyvateľstva v 157 obciach aspoň 10 % (pred 10 rokmi bolo len 59 takýchto obcí). Ich 20 %-ný pomer bol pri sčítaní ľudu roku 1991 zistený v 31 obciach, v roku 2001 to bolo už v 54 obciach. Rómska menšina má väčšinu v 6 obciach, najvyšší pomer dosahuje v obci Jurské v Kežmarskom okrese, kde sa spomedzi 758 obyvateľov 637 hlásilo k rómskej národnosti (84 %).

Celkové obyvateľstvo aj rómska menšina vykazujú podobnosť v nerovnomernom rozmiestnení nerómskych a rómskych typov obcí v smere východ-západ. V obciach s nižším počtom obyvateľstva ako 2000 žije 1/3 celkového obyvateľstva, oproti tomu však v takýchto obciach žijú 2/3 Rómov.

V štruktúre obcí rómskej populácie dominujú drobné obce s nepriaznivými podmienkami, zo 157 rómskych obcí bolo 65 obcí s nižším počtom obyvateľov ako 500. Urbanizačná úroveň Rómov je najnižšia spomedzi všetkých národností žijúcich v krajine. Urbanizačné ukazovatele sú v protiklade so slovenským priemerom – namiesto 43 % vidieckeho obyvateľstva žije na vidieku 57 % ich populácie.

Za posledných 20 rokov sa posilnila segregácia Rómov podľa bydliska, hrozí vytváranie etnických get. V súčasnosti žije približne 70 % Rómov v takom prostredí, kde žijú výlučne alebo v prevažnej väčšine rómske rodiny, v bezprostrednom prostredí ďalších 20 % sa približne v rovnakom pomere nachádzajú rómske i nerómske rodiny.

V štruktúre rómskych obcí zaujímajú osobitné miesto tzv. rómske osady, ktoré sa v rámci jednej obce výrazne oddeľujú od priestoru, ktoré obývajú nerómske národnosti. V takto sa segregujúcom obytnom priestore rómskeho etnika možno pozorovať dve tendencie:

- zdemolované mestské štvrte s nízkou úrovňou,
- rýchle „porómčenie“ časti chátrajúcich drobných obcí, čomu napomáha odchod lepšie situovaných rodín, v dôsledku čoho vznikajú neúplné spoločenstvá so znetvorenou štruktúrou, neschopné samostatnej organizácie.

Tabuľka č. 28

Zmeny pomeru rómskej menšiny v obciach v rokoch 1991–2001

Pomer Rómov v roku 1991	Počet obcí	Pomer Rómov v roku 2001	Počet obcí
Najmenej 10%	59	Najmenej 10%	157
Najmenej 20%	31	Najmenej 20%	54
Najmenej 30%	17	Najmenej 30%	21
Najmenej 40%	8	Najmenej 40%	12
Najmenej 50%	5	Najmenej 50%	6

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

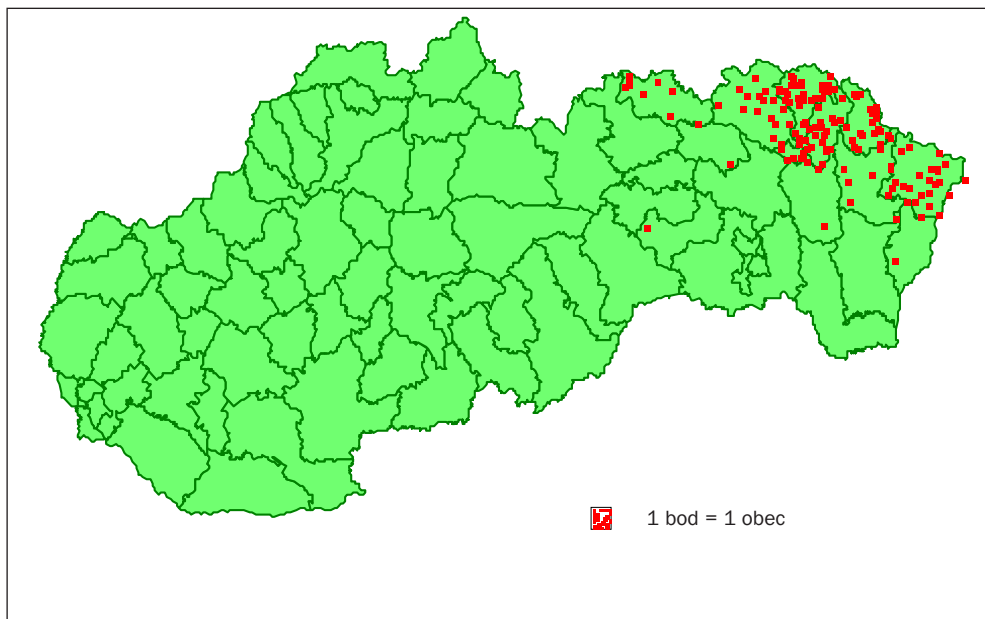
6.3. Sieť obcí obývaných rusínskou menšinou

Pomer obyvateľov rusínskej menšiny dosahuje aspoň 10% celkového obyvateľstva v 145 obciach (kde žije 58 % rusínskej populácie), v rámci 102 obcí prekračuje aj 20 %. Spomedzi obcí rusínskej národnosti sa 139 považuje za malú obec, kde počet obyvateľstva nedosahuje 1000 osôb. Pomer Rusínov presahuje 10 % v 2 mestách, kým úroveň urbanizácie celej populácie zaostáva za celoštátnym priemerom o 10 % (48 %) – čo je dôsledkom nižšej urbanizácie zemepisného priestoru, ktorý obývajú.

Ich najpočetnejšia skupina žije v Medzilaborciach – 2303 osôb, ďalej žije populácia vyššia ako 1000 osôb v Prešove, v Humennom, v Snine, vo Svidníku a v Košiciach.

Obrázok č. 17

Rozloženie obcí s minimálne 10 %-ným obyvateľstvom rusínskej národnosti v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4

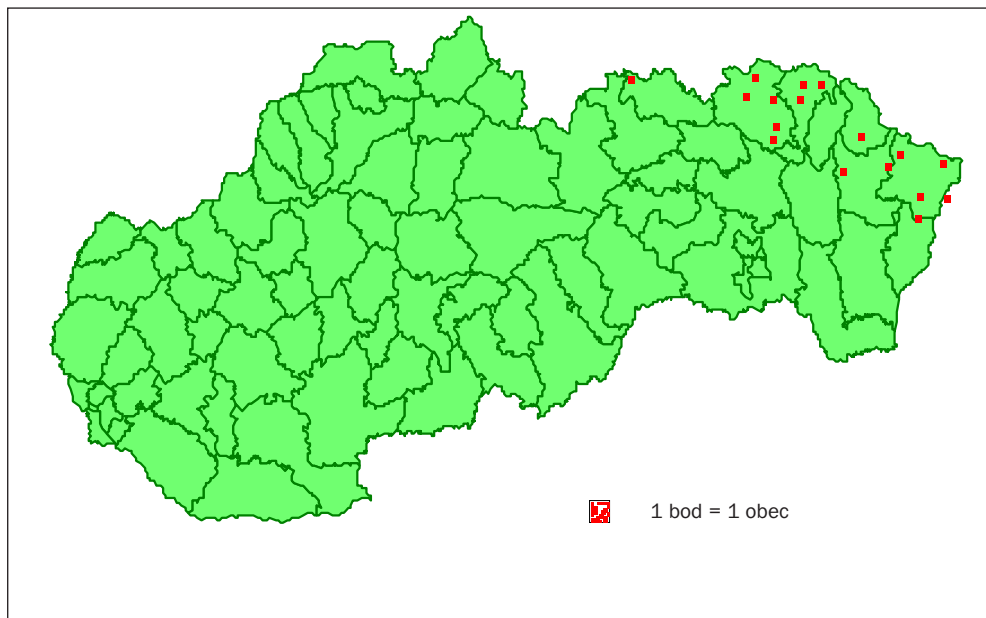
Prameň: Sčítanie ľudu 2001

6.4. Sieť obcí obývaných ukrajinskou menšinou

Pomer obyvateľov ukrajinskej národnosti dosahuje aspoň 10 %-ný prah v 17 obciach a 20 %-ný prah v 6 obciach Slovenska. Na rozdiel od maďarskej, rómskej a rusínskej menšiny ukrajinská menšina nemá v žiadnej obci mestského rangu ani približne 10 %-nú skupinu, najvyšší pomer dosahuje v mestách Svidník a Snina (4,1 % a 2,5 %). V počte osôb žije ich najväčšia skupina v Košiciach a v Prešove (1077 a 1039 osôb).

Obrázok č. 18

Rozloženie obcí s minimálne 10 %-ným obyvateľstvom ukrajinskej národnosti v sieti obcí v jednotlivých regiónoch NUTS 4

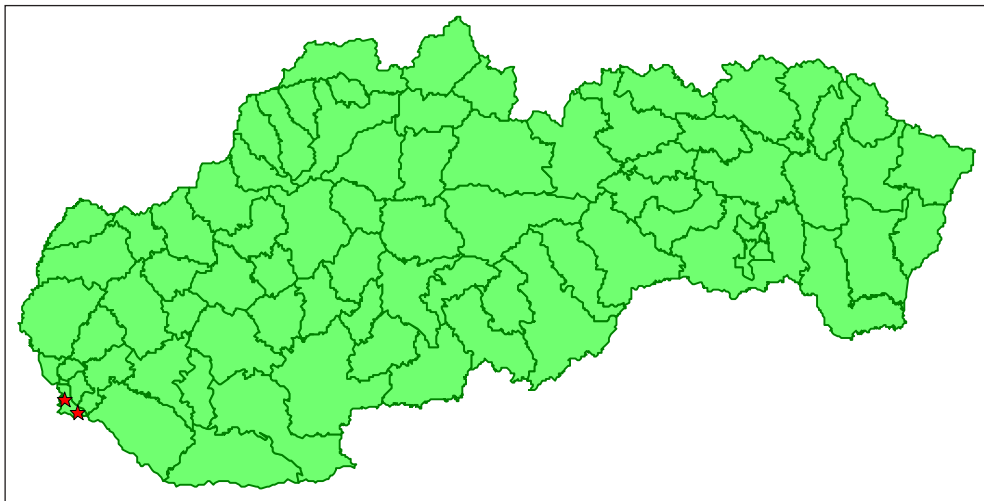
Prameň: Sčítanie ľudu 2001

6.5. Sieť obcí obývaných chorvátskou, nemeckou alebo českou menšinou

Chorvátska a nemecká menšina majú v sieti obcí krajiny osobitné postavenie, napriek ich malému počtu ich pomer presahuje 10% celkového obyvateľstva v 2, resp. v 7 obciach. V prípade nemeckej menšiny možno považovať 7 obcí za pozostatok z minulosti, keď mala táto menšina oveľa rozsiahlejšiu sieť obcí, ktorú zničilo vysídlenie po druhej svetovej vojne. V súčasnosti tvoria životný priestor českej menšiny predovšetkým veľké mestá, kde pre veľký počet obyvateľstva sa ich pomer ani nepribližuje k 10 %. Z urbanistického charakteru tvorí výnimku 1 malá žitnoostrovská obec, kde je pomer českého obyvateľstva 17,4 %-ný, ktorý pripomína násilné pretváranie etnickej štruktúry po vzniku Československa.

Obrázok č. 19

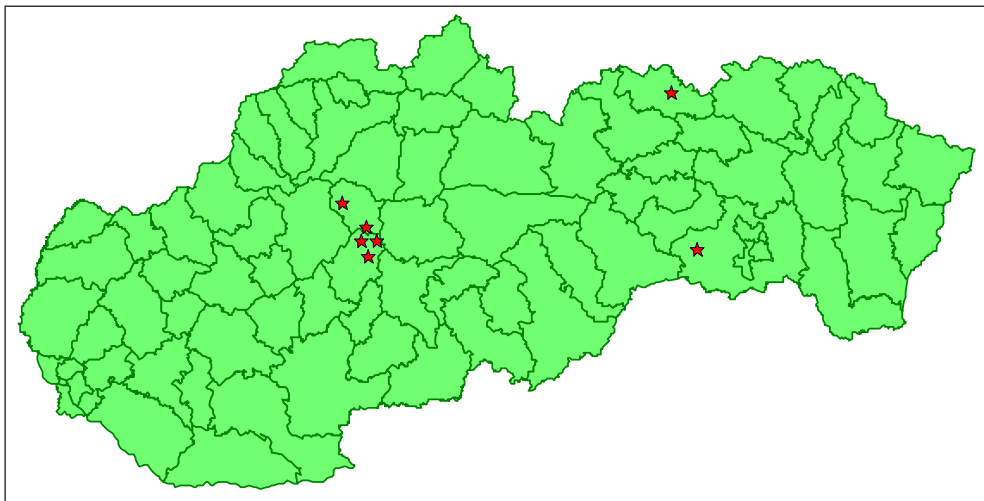
Obce, v ktorých podiel chorvátskej menšiny presahuje 10 %

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 20

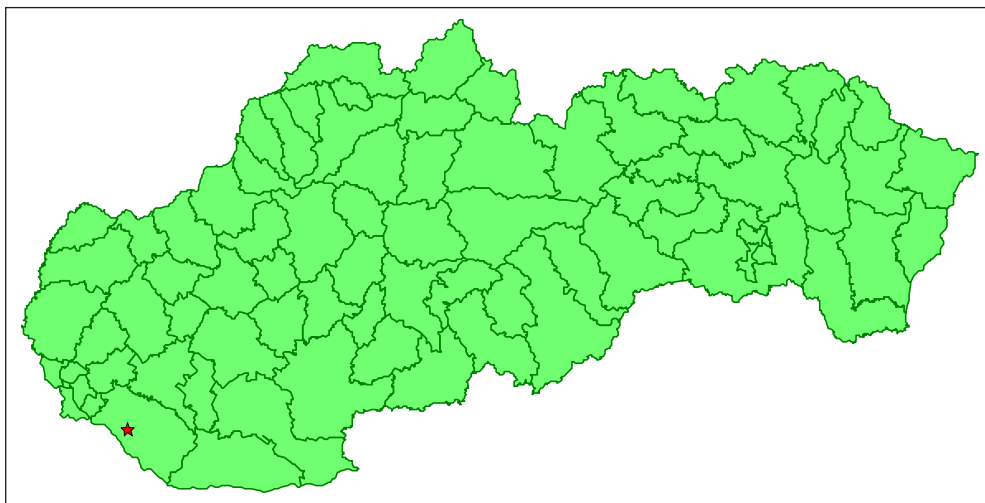
Obce, v ktorých podiel nemeckej menšiny presahuje 10 %

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Obrázok č. 21

Obce, v ktorých podiel českej menšiny presahuje 10 %

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

7. SIEŤ OBCÍ OBÝVANÝCH NÁRODNOSTNÝMI MENŠINAMI, V KTORÝCH ASPOŇ 10 % OBYVATELSTVA PATRÍ K NÁRODNOSTNÝM MENŠINÁM

Tabuľka č. 29

Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % maďarskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001

Okres (NUTS 4), Obec	Počet obyvateľov v roku 1991			Počet obyvateľov v roku 2001			Zloženie obyvateľstva				Počet nezamestnaných k 31. 12. 2002	
	spolu	z toho		spolu	z toho		ženy	vo veku 0-14 rokov	po produktív- nom veku	hospodársky produktívni	spolu	muži
Okres Bratislava II.												
Podunajské Biskupice	-	-	-	19749	2760	14,0	1034	2693	3128	11618	578	271
Okres Bratislava V.												
Čunovo	-	-	-	911	95	10,4	449	149	172	478	4	1
Jarovce	-	-	-	1199	160	13,3	624	172	231	624	2	1
Rusovce	-	-	-	1922	359	18,7	964	291	377	1029	7	4
Okres Senec												
Nová Dedinka	1571	525	33,4	1626	467	28,7	818	278	273	864	71	38
Malinovo	1289	765	59,4	1349	682	50,6	706	232	247	723	37	18
Kostolná pri Dunaji	479	363	75,8	458	315	68,8	235	76	93	240	21	11
Tomášov	2015	1212	60,1	2052	1137	55,4	1036	320	385	1069	84	43
Hamuliakovo	768	533	69,4	945	525	55,6	482	181	150	479	27	16
Hrubý Šúr	607	501	82,5	634	471	74,3	318	126	140	304	29	9
Hurbanova Ves	190	59	31,1	228	35	15,4	120	43	29	124	13	8
Veľký Biel	2118	1085	51,2	2163	895	41,4	1209	308	534	995	132	83
Hrubá Borša	315	134	42,5	360	114	31,7	190	55	69	176	27	16
Boldog	401	320	79,8	404	284	70,3	202	62	82	195	17	10
Reca	1222	621	50,8	1239	546	44,1	591	193	249	588	112	67
Kalinkovo	849	370	43,6	890	556	37,1	444	134	155	574	26	10
Senec	14357	3995	27,8	14673	3246	22,1	7654	2769	1999	7847	748	401
Vlky	367	300	81,7	399	309	77,4	208	81	66	204	11	4
Tureň	846	728	86,1	842	648	77	433	141	173	427	51	28
Okres Dunajská Streda												
Dolný Bar	472	399	84,5	518	428	82,6	264	95	87	256	63	30
Dolný Štál	1899	1833	máj.	1962	1848	94,2	970	340	387	963	132	79
Báč	606	363	59,9	566	355	67,2	377	69	208	202	16	10
Baka	1117	1073	96,1	1093	1011	92,5	563	208	206	544	95	37
Baloň	744	717	96,4	735	691	94	375	129	150	381	50	27
Mierovo	375	320	85,3	419	345	82,3	206	80	81	207	26	15
Bodíky	384	377	98,2	317	306	96,5	173	46	107	132	30	14
Boheľov	359	359	100	359	351	97,8	174	59	91	165	17	11
Gabčíkovo	4910	4629	94,3	5084	4598	90,4	2566	893	948	2649	407	171
Čakany	532	509	95,7	561	484	86,3	278	90	104	310	26	14
Ohrady	1124	1101	98	1141	1087	95,3	576	205	208	577	103	42
Trstená na Ostrove	506	472	93,3	532	496	93,2	279	96	108	280	62	24
Trnávka	395	340	jan.8	428	348	81,3	229	86	104	199	22	11
Čenkovec	-	-	-	814	740	86,3	401	150	109	456	52	28
Nárad	590	575	97,5	616	586	95,1	317	122	144	297	37	14
Čiližská Radvaň	1119	1092	97,6	1218	1162	95,4	604	240	198	616	101	52
Štvrtok na Ostrove	1545	1369	88,6	1679	1391	82,8	873	341	342	790	106	65
Jurová	442	435	98,4	442	416	94,1	225	77	95	209	34	14
Orechová Potôň	1617	1576	97,5	1671	1563	93,5	873	279	337	867	144	68
Dobrohošť	421	403	95,7	336	307	91,4	171	48	110	143	33	18
Vieska	461	442	95,9	435	391	92,5	226	63	87	225	40	14
Dunajská Streda	23236	19347	83,3	23519	18756	79,7	1221	3858	3231	12894	2084	1050
Dunajský Klátov	455	436	95,8	460	432	93,9	233	77	80	261	57	30
Holíce	1813	1768	97,5	1824	1751	96	955	302	382	914	183	85
Kostolné Kračany	1068	1024	95,9	1162	1078	92,8	578	205	200	614	92	44
Okoč	3597	3452	96	3804	3520	92,5	1945	755	625	1908	326	184
Horný Bar	1038	953	91,8	1075	959	89,2	548	185	223	539	81	41
Horné Mýto	963	653	99	969	942	97,2	487	190	154	486	125	70
Kútники	793	732	92,3	932	815	87,4	469	173	136	503	59	27
Vydrany	1293	1171	90,6	1390	1187	85,4	712	244	2366	702	178	103
Hviezdoslavov	285	148	51,9	337	152	45,1	158	75	50	161	13	3
Nový Život	1942	1766	90,9	2048	1746	85,3	1030	402	390	1022	152	94

Janíky	814	756	92,9	782	706	90,3	394	121	163	376	32	16
Kyselica	-	-	-	123	97	78,9	54	18	31	59	6	2
Kráľovcovce Kračany	839	798	95,1	967	872	90,2	532	162	196	468	89	46
Malé Dvorníky	812	751	92,5	894	827	92,5	469	170	187	445	82	48
Kľúčovec	369	366	99,2	372	365	98,1	183	78	96	169	32	13
Lehnice	2144	1688	78,7	2409	1659	68,9	1198	458	366	1265	273	155
Horná Potôň	1811	1743	96,3	1872	1757	93,9	831	293	301	826	176	81
Macov	181	98	54,1	155	88	56,8	77	19	40	74	7	4
Mad	463	455	98,3	469	449	95,7	235	74	110	232	69	27
Medveďov	590	522	88,5	583	509	87,3	340	92	129	243	16	7
Veľké Blahovo	1192	1098	92,1	1242	1068	86	613	206	230	679	151	91
Luč na Ostrove	716	697	97,4	736	704	95,7	368	121	130	395	73	36
Zlaté Klasy	3723	3148	84,6	3475	2352	67,7	1777	876	368	1901	675	385
Veľký Meder	9247	8043	87	9113	7705	84,5	4736	1552	1515	4787	667	381
Veľká Paka	664	389	58,6	676	376	55,6	359	116	149	327	44	24
Rohovce	1103	971	88	1037	909	87,7	518	201	167	527	62	30
Veľké Dvorníky	718	693	96,5	795	762	95,8	396	161	131	411	107	69
Hubice	504	416	82,5	504	389	77,2	256	94	94	249	30	12
Topoľníky	2931	2834	96,7	3015	2805	93	1482	546	557	1541	225	133
Vrakúň	2470	2305	93,3	2537	2351	92,7	1230	443	400	1324	276	144
Ofďza	284	269	94,7	258	242	93,8	136	40	59	126	26	9
Padáň	797	775	97,2	863	815	94,4	416	166	162	444	47	32
Pataš	782	751	96	805	722	89,7	397	179	166	377	69	36
Povoda	727	595	81,8	762	599	78,6	396	139	156	391	71	38
Jahodná	1426	1381	96,8	1374	1292	94	701	225	306	671	160	83
Blatná na Ostrove	801	752	93,9	826	726	87,9	417	152	158	393	69	43
Blahová	385	216	56,1	359	187	52,1	174	61	71	186	36	21
Šamorín	12051	8561	71	12143	8091	66,6	6298	2059	1803	6634	721	362
Sap	584	569	97,4	540	520	96,3	282	88	95	281	27	9
Michal na Ostrove	666	631	94,7	711	633	89	364	127	139	366	92	47
Kvetoslavov	777	412	53	822	378	46	407	150	165	387	30	17
Vojka nad Dunajom	509	468	91,9	432	379	87,7	206	44	135	209	27	17
Trhová Hradská	2008	1953	97,3	2125	2011	94,6	1091	390	342	1124	236	104
Bellova Ves	156	72	46,2	162	73	45,1	71	29	32	83	16	18
Okres Galanta												
Dolný Chotár	244	229	93,9	224	209	93,3	115	40	62	96	36	26
Dolné Saliby	1847	1429	77,4	1922	1500	78	976	335	430	936	155	84
Sládkovičovo	5874	2715	46,2	6078	2340	38,5	2879	1000	994	2829	600	321
Jánovce	405	182	44,9	448	148	33	245	87	82	222	29	16
Čierna Voda	1264	1200	94,9	1375	1271	92,4	696	269	242	707	181	82
Horné Saliby	3089	2137	69,2	3134	2100	67	976	335	430	936	294	178
Galanta	16978	6890	40,6	16365	6022	36,8	8520	2875	2505	8857	1269	709
Mostová	1606	1443	89,9	1600	1409	88,1	819	268	363	780	214	113
Jelka	3570	2709	75,9	3864	2642	68,4	1900	789	611	1934	464	260
Kajal	1306	1049	80,3	1417	1004	70,9	720	280	288	676	185	106
Kráľov Brod	1191	1036	87	1187	991	83,5	617	188	233	614	168	87
Trstice	3765	3588	95,3	3795	3557	93,7	1920	743	619	1952	574	328
Veľké Úľany	4149	3088	74,4	4180	2971	71,1	2109	683	819	2205	393	217
Veľká Mača	2539	2244	88,4	2566	2176	84,8	1316	425	519	1320	297	190
Košúty	1296	896	69,1	1447	878	60,7	732	224	377	691	158	86
Matúškovo	1819	1200	66	1880	1205	64,1	955	277	452	926	153	90
Tomášikovo	1463	1398	95,6	1569	1381	88	778	361	287	765	196	104
Topoľnica	769	469	61	836	446	53,3	410	160	190	390	58	28
Váhovce	2012	1621	80,6	2021	1558	77,1	1050	309	453	990	212	117
Vozokany	1036	934	90,2	1114	925	83	551	196	251	528	140	82
Čierny Brod	1507	1378	91,4	1524	1374	90,2	774	268	361	715	156	96
Okres Šaľa												
Diakovce	2170	1564	72,1	2187	1564	71,5	1096	375	508	1053	287	160
Kráľová nad Váhom	1933	507	26,2	1916	346	18,1	941	330	430	909	197	120
Neded	3217	2159	67,1	3177	1982	62,4	1640	556	665	1554	540	187
Tešedíkovo	3816	3254	85,3	3700	3063	82,8	1903	551	885	1834	406	189
Selice	2755	2079	75,5	2832	1682	59,4	1443	560	548	1404	633	352
Vlčany	3439	2652	77,1	3394	2458	72,5	1767	549	824	1618	470	233

Dlhá nad Váhom	844	662	78,4	895	640	71,5	463	124	227	415	94	41
Kráľová nad Váhom	1552	1388	89,4	1531	1273	83,1	794	212	408	731	125	75
Šaľa	24776	5413	21,9	24564	4392	17,9	1260	4625	3128	13978	2193	987
Trnovec nad Váhom	2453	756	30,8	2541	607	23,9	1258	450	597	1242	312	171
Žihárec	1600	1265	79,1	1592	1200	75,4	822	239	353	810	246	128
Okres Komárno												
Zlatná na Ostrove	2481	2297	92,6	2566	2322	90,5	1269	476	469	1360	480	280
Bajč	1234	840	68,1	1219	693	56,8	619	208	262	664	220	113
Bátorove Kosihy	3654	3111	85,1	3514	2930	83,4	1792	573	729	1797	643	363
Bodza	804	778	96,8	364	338	92,9	178	55	93	169	30	21
Bodzianske Lúky	265	249	94	223	212	95,1	124	25	70	111	30	12
Búč	1347	1268	94,1	1243	1164	93,6	645	187	329	579	155	74
Čičov	1443	1333	92,4	1397	1278	91,5	683	232	305	717	215	139
Moča	1216	1150	94,6	1194	1098	92	616	201	261	570	193	97
Radvaň nad Dunajom	766	712	93	738	675	91,5	394	113	178	358	129	67
Okoličná na Ostrove	1476	1346	91,2	1461	1295	88,6	725	220	312	751	220	102
Trávník	725	679	93,7	703	642	91,3	344	119	146	358	132	80
Holiare	-	-	-	424	394	92,9	211	57	110	214	74	36
Kolárovo	11007	9101	92,7	10823	8742	80,8	5451	1695	2351	5663	1088	559
Chotín	1466	1294	88,3	1448	1261	87,1	762	258	316	696	232	118
Lipové	217	37	17,1	195	28	14,4	98	31	57	88	7	2
Dedina Mládeže	544	382	70,2	521	347	66,6	272	84	152	230	17	14
Imeľ	2273	1159	51	2227	1036	46,5	1155	372	424	1083	377	194
Iža	1642	1233	75,1	1589	1156	72,8	833	229	431	780	225	126
Kravany nad Dunajom	785	675	86	789	639	81	415	132	173	390	114	50
Kameničná	1759	1458	82,9	1793	1409	78,6	923	265	431	935	194	98
Klížska Nemá	606	573	94,6	579	534	92,2	273	70	177	279	77	47
Komárno	37346	23745	63,6	37366	22452	60,1	1963	5844	6796	19850	4152	2091
Sokolce	1277	1203	94,2	1275	1165	91,4	641	237	249	631	158	77
Modrany	1396	1269	90,9	1445	1233	85,3	746	312	267	670	322	163
Marcelová	3792	3425	90,3	3822	3381	88,5	1948	739	692	1838	819	465
Martovce	801	760	94,9	766	694	90,6	403	127	182	376	122	61
Čalovec	1196	876	73,2	1172	855	73	607	195	278	581	161	82
Veľké Kosihy	1005	898	89,4	970	830	85,6	484	141	250	469	127	75
Nesvady	5125	3227	63	5014	2957	59	2523	846	1017	2416	850	430
Zemianska Olča	2654	2439	91,9	2627	2358	89,8	1317	452	492	1373	301	165
Hurbanovo	7790	4170	53,5	8153	4092	50,2	4244	1449	1694	4012	1100	603
Patince	485	469	96,7	490	448	91,4	260	69	139	236	70	31
Pribeta	3311	2587	78,1	3137	2403	76,6	1588	494	763	1519	475	225
Svätý Peter	2671	2012	75,3	2621	1930	73,6	1338	504	550	1300	486	263
Brestovec	494	488	98,8	484	166	96,3	245	78	122	244	41	13
Tôň	847	791	93,4	834	734	88	424	118	197	421	104	61
Vrbová nad Váhom	520	478	91,9	563	502	89,2	280	101	118	291	129	55
Virt	330	234	70,9	302	204	67,5	154	29	84	157	49	24
Okres Nové Zámky												
Andovce	1248	908	72,8	1224	818	66,8	614	172	273	608	168	91
Bajtava	442	421	95,3	401	366	91,3	210	55	114	180	78	35
Bardoňovo	986	397	40,3	886	342	38,6	399	128	220	359	75	49
Bruty	795	761	95,7	701	636	90,7	361	77	254	291	103	49
Belá	459	372	81,1	443	339	76,5	224	81	135	189	68	30
Biňa	1454	1367	94	1438	1289	89,6	770	245	370	691	301	151
Dubník	1857	1308	70,4	1775	1143	64,4	900	307	453	821	308	162
Obid	-	-	-	1165	1026	88,1	606	202	261	566	218	104
Nové Zámky	42923	13350	31,1	42262	11632	27,5	2219	6996	6801	23005	4510	2096
Rübaň	1161	959	82,6	964	822	85,3	501	153	298	417	105	56
Kamenica nad Hronom	1393	1132	81,3	1300	1017	78,2	745	177	316	575	241	136
Pavlová	343	331	96,5	288	273	94,8	146	41	91	126	54	23
Chľaba	758	689	90,9	702	609	86,8	366	98	176	351	125	61
Komoča	993	901	90,7	922	778	84,4	503	130	248	433	103	49
Kamenin	1575	1427	90,6	1529	1374	89,9	800	255	336	781	326	162
Malá nad Hronom	431	415	96,3	405	380	93,8	227	60	119	183	93	37
Sikenička	507	493	97,2	499	459	92	266	90	128	228	126	60
Malé Kosihy	459	450	98	416	404	97,1	222	56	121	185	97	57

Nová Vieska	887	803	90,5	799	703	88	414	124	177	400	117	57
Gbelce	2374	1913	80,6	2311	1718	74,3	1209	384	515	1194	493	241
Kamenný Most	1109	1023	92,3	1034	931	90	533	156	257	518	196	91
Dedinka	2394	2181	91,1	2233	1983	88,8	1165	361	586	1014	297	170
Leľa	400	360	90	396	343	86,6	211	61	142	157	69	39
Lubá	471	435	92,4	458	398	86,9	220	68	108	233	109	55
Mužla	2070	1755	84,8	1937	1640	84,7	1020	309	473	938	405	219
Nána	1133	932	82,2	1162	871	75	611	154	281	579	157	81
Veľký Kýr	3438	2376	69,1	3190	2051	64,3	1636	518	732	1565	351	190
Štúrovo	13347	9804	73,5	11708	8048	68,7	6097	1856	1956	6474	1628	762
Pozba	620	513	82,7	575	443	77	307	76	163	277	68	34
Sarkan	396	374	94,4	350	300	85,7	190	52	114	151	60	26
Salka	1150	1103	95,9	1075	1001	93,1	566	171	282	499	178	80
Zemné	2243	1837	81,9	2001	1645	74,7	1120	396	512	1024	260	138
Svodín	2734	2298	84,1	2649	2040	77	1391	458	592	1292	486	233
Tvrdošovce	5276	4057	76,9	5120	3653	71,3	2658	835	1136	2592	585	275
Dvory nad Žitavou	5143	3917	76,2	5138	3684	71,4	2618	865	1127	2506	750	400
Bešeňov	1877	1531	81,6	1723	1380	80,1	904	257	391	896	270	118
Okres Nitra												
Dolné Obdokovce	1123	872	77,7	1159	805	69,5	591	222	223	568	121	68
Babindol	-	-	-	671	204	30,4	340	139	140	307	84	58
Branč	1993	756	37,9	2015	619	30,7	1022	344	441	1026	168	88
Čižare	625	334	53,4	591	254	43	293	85	175	325	69	48
Jelenec	1910	874	45,8	1942	711	36,6	995	372	353	1006	215	108
Klasov	-	-	-	1259	543	43,1	626	232	233	533	131	84
Kolíňany	1433	906	63,2	1444	859	59,5	759	273	290	727	132	71
Veľký Cetin	1841	1544	83,9	1724	1374	79,7	893	279	427	801	206	116
Veľké Chyndice	-	-	-	350	87	24,9	180	60	101	169	30	18
Čechynce	1074	636	59,2	1024	550	53,7	525	190	206	516	113	50
Jelšovce	960	153	15,9	950	98	10,3	496	155	254	459	85	48
Tvrianske Hrnčiarovce	1585	751	47,4	1753	573	32,7	915	276	395	884	252	121
Hostová	402	371	92,3	378	312	82,5	186	69	99	171	44	24
Pohranice	1130	767	67,9	1065	632	59,3	529	195	203	550	93	49
Telince	291	68	23,4	277	55	19,9	152	64	73	119	47	26
Zirany	1251	942	75,3	1287	801	62,2	672	244	257	633	142	78
Okres Levice												
Dolné Semerovce	462	340	73,6	499	296	59,3	272	112	108	173	98	58
Tekovský Hrádok	324	208	64,2	326	184	56,4	172	45	96	139	43	20
Bajka	321	87	27,1	333	89	26,7	161	75	55	144	94	56
Beša	764	608	40,3	669	269	40,2	344	118	175	306	94	57
Bory	333	174	52,3	333	152	45,6	173	53	61	189	51	27
Ondrejovce	460	154	33,5	459	164	35,7	240	66	125	196	99	55
Čata	1231	913	74,2	1207	828	68,6	612	165	303	609	282	155
Demandice	1041	403	38,7	1036	335	32,3	145	21	107	107	141	84
Hokovce	612	299	48,9	595	277	46,6	314	118	152	258	84	56
Keť	812	775	95,4	703	655	93,2	381	93	214	310	103	63
Farná	1528	1286	84,2	1450	1114	76,8	751	231	347	650	318	178
Zbrojníky	582	221	38	514	165	32,1	277	80	143	233	83	43
Horný Pial	328	198	60,4	291	152	52,2	147	41	76	130	38	20
Horná Seč	484	127	26,2	480	111	23,1	252	96	110	229	58	29
Horné Semerovce	685	449	65,6	633	344	54,3	348	87	158	301	87	44
Horné Turovce	660	480	72,7	621	422	68	321	90	174	282	72	49
Hontianska Vrbica	573	275	48	574	212	36,9	295	88	141	287	94	47
Lok	1039	254	24,5	1015	174	17,1	526	214	212	435	179	102
Šalov	421	373	88,6	445	323	72,6	220	107	80	197	141	80
Jur nad Hronom	968	445	46	935	391	41,8	474	166	226	433	120	57
Hrkovce	-	-	-	339	196	57,8	184	51	103	145	29	18
Bielovce	360	341	94,7	274	251	91,4	144	39	86	124	65	38
Ipeľské Úľany	426	402	94,4	369	329	89,2	192	68	101	159	60	40
Šahy	8551	5562	65,1	8061	5015	62,2	4234	1319	1482	4117	983	591
Ipeľský Sokolec	908	800	88,1	862	744	86,3	453	147	214	391	152	83
Vyškovce nad Ipľom	752	635	84,4	704	559	79,4	356	143	186	285	101	61
Pastovce	586	454	77,5	561	413	73,6	287	106	138	242	118	73

Malé Kozmálovce	-	-	-	402	48	11,9	217	68	122	162	48	29
Starý Hrádok	193	41	21,2	178	24	13,5	90	26	43	82	28	18
Malé Ludince	220	187	85	204	169	82,8	112	28	51	102	36	23
Tupá	630	247	39,2	622	214	34,4	320	104	148	281	53	28
Veľké Turovce	859	563	65,5	805	489	60,7	408	119	167	396	106	65
Hronovce	1474	760	51,6	1470	706	48	748	274	300	717	277	144
Levice	33991	5165	15,2	36538	4469	12,2	1912	6821	5421	19645	4010	1950
Lontov	689	529	76,8	629	446	70,9	295	77	209	237	137	78
Málaš	586	325	55,5	562	289	51,4	289	87	170	254	109	61
Kalná nad Hronom	1778	371	20,8	2073	335	16,2	1095	453	359	1055	245	120
Vyšné nad Hronom	204	106	52	182	113	62,1	101	29	47	94	33	10
Veľké Ludince	1798	1567	87,2	1682	1389	82,6	878	278	417	761	321	171
Sikenica	-	-	-	629	254	40,4	321	113	162	278	161	78
Tekovské Lužany	2909	1288	44,3	2926	1035	35,4	1502	579	648	1412	595	315
Sárovice	1639	823	50,2	1621	746	46	856	286	328	699	466	259
Kukučínov	598	230	38,5	595	194	32,6	317	93	128	300	138	69
Nýrovce	657	522	79,5	569	415	72,9	298	81	159	253	127	71
Pohronský Ruskov	1382	894	64,7	1326	478	61,6	690	245	281	652	262	129
Plášťovce	1804	1334	74	1735	1201	69,2	898	347	359	807	277	184
Slatina	308	233	75,7	348	195	56	170	76	74	156	56	33
Sazdice	483	328	67,9	439	270	61,5	227	68	117	192	85	55
Kubáňovo	354	298	84,2	317	248	78,2	170	51	93	122	58	37
Tehla	577	175	30,3	553	118	21,3	276	90	115	273	102	54
Turá	254	174	68,5	236	143	60,6	116	28	69	114	69	41
Nový Tekov	969	158	16,3	835	104	12,5	433	153	210	379	138	75
Mýtné Ludany	948	506	53,4	897	410	45,7	476	170	197	409	150	76
Zalaba	192	181	94,3	177	152	85,9	94	38	54	72	49	24
Želiezovce	8373	4482	53,5	7522	3855	51,2	3967	1206	1368	3917	1120	619
Zemberovce	175	141	80,6	163	117	71,8	92	30	59	61	20	13
Okres Zlaté Moravce												
Ladice	886	510	57,6	813	355	43,7	407	148	192	396	121	68
Okres Lučenec												
Belina	572	535	93,5	607	549	90,4	331	127	106	303	132	67
Bulhary	-	-	-	287	242	84,3	146	67	54	124	80	47
Boľkovce	617	204	33,1	669	169	25,3	337	128	106	350	99	51
Čakanovce	927	830	89,5	931	669	71,9	427	209	191	419	254	130
Čamovce	523	374	71,5	524	409	78,1	257	110	93	260	120	70
Fifakovo	10451	7064	67,6	10198	6568	64,4	5321	1897	1782	5216	1906	1001
Fifakovské Kováče	836	525	62,8	898	494	55	446	187	177	427	180	98
Pleš	222	132	59,5	224	115	51,3	116	37	49	114	42	21
Biskupice	1106	909	82,2	1110	861	77,6	563	183	236	554	213	116
Šávoľ	549	467	85,1	560	471	84,1	279	105	103	298	128	79
Šíd	1106	941	85,1	1162	837	72	578	277	209	544	273	152
Holiša	512	340	66,4	557	310	55,7	288	117	99	294	151	73
Nitra nad Ipľom	250	168	67,2	273	105	38,5	142	72	43	138	108	58
Jelšovce	212	91	42,9	257	88	34,2	128	58	51	113	71	41
Kalonda	238	182	76,5	239	152	63,6	118	41	50	113	43	28
Lučenec	28861	4830	16,7	28332	3713	13,1	1515	4660	5443	14081	2930	1582
Mikušovce	-	-	-	270	72	26,7	141	46	64	120	59	35
Mučín	655	336	51,3	688	202	29,4	354	137	155	323	136	83
Veľké Dravce	641	501	78,2	621	455	73,3	318	117	126	310	120	63
Panické Dravce	693	367	53	729	336	46,1	378	133	165	347	99	66
Prša	205	188	91,7	195	177	90,8	100	32	50	88	25	12
Radzovce	1655	1274	76,9	1600	1154	72,1	821	277	366	768	322	160
Rapovce	856	475	55,5	932	414	44	474	199	146	459	213	115
Surice	602	558	92,7	538	483	89,8	271	70	135	255	76	37
Trebeľovce	918	302	32,9	978	247	25,3	498	188	192	450	144	85
Trenč	273	132	48,4	359	108	30,1	205	119	54	153	110	65
Veľká nad Ipľom	895	535	59,8	908	463	51	454	170	182	433	156	86
Okres Poltár												
Nové Hony	197	43	21,8	205	44	21,5	108	41	62	89	18	7
Pinciná	276	148	53,6	259	125	48,3	130	41	57	128	41	20
Okres Revúca												

Polina	129	92	71,3	120	86	71,7	63	20	29	53	43	24
Držkovce	466	438	94	504	347	68,8	263	116	109	231	130	70
Chvalová	153	64	41,8	164	64	39	82	38	32	81	43	23
Rašice	159	153	96,2	140	132	94,3	78	22	46	63	31	14
Hucin	745	360	48,3	781	207	26,5	398	206	113	372	251	140
Gemerský Sad	353	217	61,5	320	172	53,8	163	66	71	159	68	30
Gemerská Ves	817	689	84,3	916	618	67,5	461	243	126	394	252	129
Leváre	142	140	98,6	104	88	84,6	50	19	31	43	30	19
Licince	558	422	75,6	623	361	57,9	309	165	107	286	179	104
Levkuška	238	180	75,6	233	186	79,8	122	42	48	118	65	33
Otročok	244	171	70,1	250	181	72,4	130	44	45	134	73	48
Gemer	962	744	86,3	810	673	83,1	420	141	173	412	211	112
Skerešovo	251	102	40,6	248	115	46,4	124	58	50	112	116	66
Tornaľa	8185	5547	67,8	8169	5076	62,1	4283	1458	1490	4261	1564	841
Višňové	68	54	79,4	55	29	52,7	28	3	24	17	12	7
Ziar	184	120	65,2	185	137	74,1	92	31	36	98	42	26
Okres Rimavská Sobota												
Abovce	590	471	79,8	606	402	66,3	306	122	104	303	139	82
Hajnáčka	1200	1075	89,6	1164	1004	86,3	613	168	291	569	253	128
Gemerský Jablonec	712	674	94,7	701	629	89,7	360	120	152	357	167	95
Kaloša	584	472	80,8	641	497	77,5	343	212	76	306	204	113
Valice	347	285	82,1	304	185	60,9	148	96	39	150	98	68
Blhovec	770	685	89	814	626	76,9	417	161	161	339	190	95
Ivanice	195	180	92,3	204	194	95,1	96	47	52	93	36	23
Padarovce	200	100	50	186	97	52,2	98	18	44	99	55	39
Tomašovce	225	187	83,1	209	155	74,2	109	40	44	95	59	30
Vieska nad Blhom	158	155	98,1	150	144	96	77	33	27	74	61	32
Barca	303	294	97	394	337	85,5	199	117	46	196	156	94
Bátka	824	618	75	919	664	72,3	439	204	119	469	209	110
Belín	171	30	17,5	172	56	32,6	85	36	29	79	56	35
Čakov	224	133	59,4	263	222	84,4	128	71	38	113	92	52
Čiž	692	398	57,5	690	493	71,4	362	137	144	332	139	87
Driňa	171	150	87,7	218	173	79,4	109	60	33	98	48	28
Gemerské Dechtáre	489	468	95,7	467	452	96,8	247	84	101	227	121	71
Dubno	171	164	95,9	138	134	97,1	84	19	41	55	32	17
Dubovec	452	388	85,8	537	445	82,9	287	130	106	241	133	81
Dulovo	150	71	47,3	201	60	29,9	101	71	27	88	52	33
Nová Bašta	578	533	92,2	546	493	90,3	285	76	154	250	116	70
Jesenské	2150	1295	60,2	2259	1284	56,8	1149	460	401	1061	447	269
Vyšné Valice	198	180	90,9	298	261	87,6	143	63	50	120	73	46
Hostice	777	738	95	855	744	87	430	238	139	331	292	168
Gortva	473	314	66,4	493	273	55,4	244	106	82	201	170	98
Figa	363	195	53,7	389	170	43,7	192	99	55	179	136	79
Lipovec	81	29	35,5	75	13	17,3	38	25	14	23	21	14
Gemerské Michalovce	113	88	77,9	97	76	78,4	44	14	31	43	22	14
Petrovce	311	298	95,8	268	258	96,3	145	34	97	106	43	18
Husiná	495	362	73,1	501	389	77,6	259	125	91	233	102	53
Chanava	702	642	91,5	721	636	88,2	388	152	160	306	175	93
Chrámec	394	318	80,7	397	263	66,2	214	84	90	172	115	71
Hubovo	177	161	91	154	136	88,3	79	19	46	72	29	21
Rimavské Janovce	1189	536	45,1	1207	499	41,3	623	223	246	604	282	163
Janice	1189	536	45,1	184	177	96,2	97	54	38	49	46	27
Jestice	205	193	94,2	191	175	91,6	92	25	45	93	58	33
Hodejovce	231	133	57,6	209	115	55	111	30	61	91	43	22
Gemerček	139	121	87,1	117	98	83,8	63	15	26	53	23	12
Konrádovce	433	321	74,1	331	257	77,6	173	40	133	122	56	32
Štrkovce	361	275	76,2	377	319	84,6	191	67	72	193	101	58
Dolné Zahorany	223	207	92,8	206	193	93,7	111	24	63	96	33	16
Studená	291	270	92,8	275	231	84	156	54	85	105	60	32
Včelince	698	539	77,2	760	505	66,4	402	169	139	356	137	74
Neporadza	321	213	66,4	293	154	52,6	123	60	66	92	57	46
Martinová	215	206	95,8	199	135	67,8	102	49	25	96	67	36
Radnovce	574	511	89	643	546	84,9	325	175	76	190	276	160

Stará Bašta	417	408	97,8	378	356	94,2	201	48	117	167	70	32
Stránska	326	155	47,6	334	151	45,2	167	53	55	178	96	60
Ožďany	1505	531	35,3	1577	411	26,1	825	324	293	730	249	134
Dražice	181	146	80,7	217	141	65	111	60	34	103	60	35
Rakytník	247	161	65,2	238	209	87,8	127	50	40	128	81	49
Pavlovce	289	234	81	352	191	54,3	178	115	37	173	116	78
Šimonovce	467	426	91,2	480	442	92,1	235	94	76	248	177	91
Rimavská Seč	1677	1502	89,6	1781	1576	88,5	931	507	205	819	559	326
Rimavská Sobota	24771	9854	39,8	25088	8846	35,3	1316	4481	3997	12963	3336	1842
Rumince	415	266	64,1	426	283	66,4	216	87	82	221	95	52
Kesovce	119	95	79,8	118	80	67,8	56	30	22	56	56	31
Lenartovce	510	482	94,5	546	526	78	277	122	95	272	168	98
Lenka	236	138	58,5	202	129	63,9	103	26	42	109	26	19
Riečka	235	205	87,2	227	191	84,1	114	54	47	102	51	24
Kráľ	911	708	77,7	932	649	69,6	461	214	153	425	246	136
Širkovce	818	730	89,2	884	760	86	452	207	154	431	223	136
Slizké	157	43	27,4	136	26	19,1	67	45	20	47	38	29
Sútor	311	276	88,8	400	227	56,8	193	142	37	176	158	91
Tachty	618	613	99,2	565	543	96,1	298	85	162	253	114	71
Uzovská Panica	576	449	78	679	432	63,6	336	192	99	288	188	97
Veľký Blh	1192	811	68	1166	805	69	648	226	271	510	234	143
Hodejov	1358	984	72,5	1378	891	64,2	725	328	239	660	477	268
Večelkov	361	353	97,8	298	285	95,6	165	28	121	113	50	28
Vlkýňa	297	276	92,9	319	307	96,2	170	86	44	164	102	60
Zádor	120	119	99,2	101	84	83,2	51	17	26	47	24	12
Zacharovce	429	134	31,2	413	81	19,6	201	82	84	197	118	73
Žip	199	178	89,5	231	197	85,3	126	76	33	99	50	34
Okres Veľký Krtíš												
Opatovská Nová Ves	659	498	75,6	635	445	70,1	316	102	129	297	112	62
Bátorová	402	100	24,9	378	110	29,1	198	50	89	185	70	40
Bušince	1302	651	50	1379	555	40,2	732	275	242	649	272	169
Čebovce	1100	874	79,5	1056	760	72	522	181	194	513	147	92
Čeláre	544	253	46,5	502	178	35,5	202	65	150	153	66	34
Kosihovce	583	295	50,6	597	207	34,7	307	122	131	266	114	66
Veľké Zlievce	487	169	34,7	164	2	24,1	240	92	113	230	141	80
Glabušovce	138	84	60,9	109	57	52,3	57	11	34	50	26	15
Durkovce	156	105	67,3	137	87	63,5	76	21	40	51	22	11
Dolinka	545	535	98,2	513	496	96,7	270	105	120	223	77	40
Balog nad Ipľom	840	780	92,9	811	713	87,9	419	136	197	370	112	68
Chrastince	232	54	23,3	230	49	21,3	117	59	42	90	71	38
Ipeľské Predmostie	700	591	84,4	650	499	76,8	331	131	139	291	114	77
Kiarov	376	311	82,7	332	245	73,8	174	45	98	143	68	41
Kosihy nad Ipľom	525	484	92,2	495	422	85,3	267	71	128	226	99	45
Veľká Ves nad Ipľom	419	361	86,2	430	348	80,9	214	74	107	187	64	40
Vinica	2037	1844	90,5	1961	1723	87,9	1042	362	438	914	345	185
Sečianky	460	430	93,5	421	369	87,6	218	66	132	165	67	38
Vrbovka	473	423	89,4	439	366	83,4	232	66	134	184	71	49
Kleňany	403	383	98	336	310	92,3	168	52	100	142	65	41
Malá Čalomija	271	34	12,6	248	35	14,1	130	31	70	113	64	40
Koláre	341	300	88	313	253	80,8	153	50	89	134	70	37
Kamenné Kosihy	367	260	70,8	362	254	70,2	190	67	68	158	76	43
Lesenice	590	109	18,5	571	235	41,2	315	114	135	250	135	73
Nenince	1370	1029	75,1	1394	1085	77,8	723	267	271	631	223	126
Veľká Čalomija	682	498	73	626	413	66	327	92	152	303	99	52
Olováry	225	111	49,3	342	255	74,6	185	66	95	133	53	29
Muľa	225	111	49,3	273	81	29,7	144	78	55	108	78	45
Širákov	284	242	85,2	255	194	76,1	136	36	80	91	34	20
Kováčovce	404	277	68,6	380	251	66,1	193	58	109	165	65	34
Seľany	263	141	53,6	233	126	54,1	121	31	74	95	35	18
Trebušovce	245	208	84,9	198	160	80,8	104	28	62	80	32	17
Slovenské Darmoty	605	95	15,7	574	110	19,2	295	98	143	252	99	65
Zelovce	1367	285	20,9	1307	287	22	670	182	324	597	239	140
Okres Košice-okolie												

Seňa	2370	481	20,3	2084	1819	10,9	1011	412	354	1105	235	134
Háj	335	246	73,4	307	261	85	160	59	85	124	48	23
Nižný Lánec	383	325	84,9	405	208	51,4	218	97	80	198	65	36
Hosťovce	241	235	97,5	202	182	90,1	111	29	67	94	33	22
Buzica	1061	815	76,8	1142	725	63,5	590	198	223	575	174	89
Čečejevce	1780	567	31,9	1899	678	35,7	962	366	298	1034	242	108
Debrad'	407	362	88,9	391	270	69,1	211	85	86	202	62	30
Janík	624	424	68	549	350	63,8	290	81	150	261	53	28
Jasov	2385	466	19,5	2661	375	14,1	1343	815	362	1075	526	310
Kechnec	734	187	25,5	876	133	15,2	440	213	123	409	96	42
Komárovce	446	399	89,5	394	332	84,3	204	47	102	202	26	11
Mokrance	1295	452	34,9	1321	467	35,4	674	218	259	769	126	58
Milhost'	-	-	-	344	144	41,9	171	58	71	235	43	22
Veľká Ida	2446	613	25,1	2808	516	18,4	1410	783	453	1304	399	231
Peder	368	339	92,1	382	310	81,2	184	61	102	164	45	22
Perin-Chym	1326	429	32,4	1506	514	34,1	798	233	354	769	95	47
Rešica	406	381	93,8	377	341	90,5	193	57	103	177	25	10
Drienovec	1650	971	58,9	1752	587	33,5	890	406	301	898	385	210
Zádiel	208	187	89,9	187	162	86,6	101	28	51	101	26	10
Moldava nad Bodvou	8796	4322	49,1	9525	4158	43,7	4874	2168	1222	5187	1343	688
Cestice	759	435	57,3	796	376	47,2	404	128	165	405	75	40
Turňa nad Bodvou	2737	1745	63,8	3213	1400	43,6	1643	824	376	1682	631	325
Chorváty	-	-	-	114	87	76,3	59	16	43	48	18	11
Turnianska Nová Ves	502	468	93,2	362	329	90,9	187	64	86	179	56	23
Dvorníky-Včeláre	441	355	81	445	303	68,1	229	77	106	229	63	36
Zarnov	408	378	92,7	414	310	74,9	206	70	97	203	61	32
Okres Rožňava												
Bôrka	331	276	83,4	418	225	53,8	223	150	69	178	98	59
Bretka	359	333	92,8	354	290	81,9	186	71	72	158	89	53
Brzotín	1164	796	68,4	1238	495	40	657	251	233	650	283	183
Kružná	532	474	89,1	534	433	81,1	266	91	114	301	116	71
Čoltovo	472	422	89,4	475	335	70,5	233	96	88	326	141	85
Čučma	522	295	56,5	557	272	48,8	266	81	124	399	98	68
Dmava	658	475	72,2	676	482	71,3	359	148	143	326	128	84
Dlhá Ves	667	589	88,3	639	554	86,7	324	107	140	331	86	55
Gemerská Panica	805	395	49,1	729	341	46,8	371	119	175	376	140	86
Lipovník	589	528	89,6	540	462	85,6	276	77	146	263	78	45
Silická Jablonica	307	295	96,1	254	247	97,2	136	29	84	114	35	13
Jovice	622	453	72,8	660	510	77,3	328	128	100	336	142	93
Kečovo	476	447	93,9	431	396	91,9	219	66	98	217	63	41
Kováčová	126	110	87,3	95	85	89,5	52	10	36	40	23	13
Hrušov	364	287	78,9	359	318	88,6	185	63	91	176	91	55
Krásnohorské Podhradie	1957	1200	61,3	2359	1113	47,2	1186	626	345	1179	536	345
Kunová Teplica	668	334	50	653	269	41,2	333	125	137	308	140	77
Bohúňovo	326	310	95,1	320	279	87,2	166	52	98	151	42	29
Lúčka	248	233	94	219	192	87,7	116	35	36	111	61	33
Meliata	238	216	90,8	238	177	74,4	126	49	61	102	41	23
Gemerská Hôrka	745	360	48,3	1329	838	63,1	693	293	233	684	264	167
Pašková	254	176	69,3	274	207	75,5	144	82	56	165	83	52
Plešivec	2433	1428	58,7	2447	1204	49,2	1248	453	475	1594	408	245
Ardoovo	185	168	90,8	177	123	69,5	83	29	42	89	47	30
Rožňava	18647	5826	31,2	19261	5162	26,8	1010	3520	2991	11073	2626	1507
Rudná	755	385	51	768	321	41,8	407	105	213	523	92	61
Jablonov nad Turňou	876	776	88,6	860	746	86,7	443	158	227	395	95	52
Silická Brezová	230	202	87,8	192	141	73,4	103	24	57	100	41	27
Slavec	505	343	67,9	464	291	62,7	237	89	99	235	75	42
Silica	684	646	94,4	599	533	41,8	297	91	173	344	96	60
Hrhov	1186	1113	93,8	1219	1098	90,1	627	224	266	576	244	123
Krásnohorská Dlhá Lúka	671	623	92,9	702	616	87,7	373	122	132	379	132	76
Okres Trebišov												
Čierna	465	430	92,5	452	405	89,6	238	76	98	223	68	40
Bačka	575	562	97,7	597	575	96,3	320	147	126	267	118	69
Boťany	1157	1076	93	1201	863	71,9	596	258	223	575	262	163

Biel	1256	1005	80	1353	1021	75,5	692	275	275	880	185	107
Pofany	466	428	91,9	517	429	83	266	102	114	244	104	65
Streda nad Bodrogom	2252	1515	67,3	2459	1476	60	1315	457	176	1212	443	251
Klín nad Bodrogom	225	151	67,1	195	117	60	101	27	51	87	25	11
Boľ	702	650	92,6	730	629	86,2	375	133	160	427	148	81
Borša	1409	856	60,8	1298	653	50,3	673	182	280	659	152	76
Černochovej	268	210	78,4	228	176	77,2	129	38	76	91	31	20
Brehov	709	349	49,2	637	277	43,5	318	111	130	298	108	69
Kráľovský Chlmec	7963	6400	80,4	8031	6179	76,9	4145	1612	1099	4401	1587	858
Dobrá	366	320	87,4	372	317	85,2	194	82	101	154	61	35
Malý Horeš	1241	1216	98	1149	1098	95,6	598	177	274	621	186	95
Malý Kamenec	529	509	96,2	485	456	94	266	87	113	286	65	34
Malé Trakany	1007	963	95,6	1054	926	87,9	541	217	236	681	189	105
Malá Tŕňa	479	151	31,5	452	56	12,4	239	87	102	226	87	45
Ladmovce	413	375	90,8	348	302	86,8	174	55	88	225	64	32
Leles	1908	1752	91,8	1900	1434	75,5	1006	371	413	932	414	236
Bara	356	301	84,6	336	235	69,9	179	61	97	137	56	26
Veľký Horeš	978	863	88,2	1005	845	84,1	522	208	222	476	168	91
Veľký Kamenec	903	860	95,2	848	752	88,7	430	142	206	409	171	110
Veľké Trakany	1373	1177	85,7	1344	1115	83	671	225	329	625	268	147
Strážne	708	667	94,2	696	641	92,1	364	141	160	311	123	73
Pribenik	923	787	85,3	914	721	78,9	483	124	234	484	166	85
Rad	560	428	76,4	561	426	75,9	280	104	131	272	140	93
Svätuš	936	897	95,8	914	872	95,4	481	165	240	405	149	81
Svätá Mária	599	560	93,5	578	506	87,5	288	104	131	257	114	62
Svinice	263	257	97,7	237	211	89	109	29	74	108	40	26
Slovenské Nové Mesto	964	229	23,8	1072	130	12,1	550	233	165	600	154	91
Solníčka	254	246	96,9	258	226	87,6	132	31	82	113	51	27
Somotor	1648	1320	80,1	1679	1162	69,2	875	328	348	874	358	188
Viničky	499	371	74,4	522	327	62,6	285	75	130	255	73	45
Šimík	591	220	37,2	594	143	24,1	315	122	112	266	98	52
Čierna nad Tisou	4744	2928	61,7	4645	2792	60,1	2354	1038	409	2584	831	418
Vojka	437	372	85,1	434	377	86,9	218	95	84	202	131	82
Zemplín	406	349	86	399	256	64,2	202	73	87	196	85	53
Zatín	781	711	91	788	663	84,1	406	156	214	415	157	91
Okres Michalovce												
Oborin	647	535	82,7	700	485	69,3	363	143	162	303	117	67
Bajany	544	98	18	534	65	12,2	280	113	131	226	86	49
Beša	416	397	95,4	378	350	92,6	210	23	117	165	61	28
Budince	164	156	95,1	192	131	68,2	90	47	36	76	42	23
Čičarovce	834	807	96,8	827	774	93,6	405	155	223	368	126	62
Drahňov	978	487	49,8	1076	627	58,3	553	320	178	489	255	148
Ruská	590	580	98,3	584	547	93,7	304	123	146	255	73	46
Zemplínske Kopčany	228	90	39,5	218	79	36,2	109	50	52	133	53	33
Ižkovce	128	123	96,1	120	111	92,5	68	19	37	55	14	7
Malé Raškovce	273	184	67,4	254	129	50,8	131	43	58	185	32	11
Maťovské Vojkovce	597	546	91,5	587	503	85,7	302	113	130	281	115	64
Veľké Kapušany	9421	6007	63,8	9760	5561	57	4980	1979	1149	5437	1638	824
Veľké Raškovce	358	327	91,3	347	290	83,6	172	68	87	146	33	19
Veľké Slemence	633	615	97,2	604	586	97	309	112	171	266	76	48
Kapušíanske Kľačany	758	716	94,5	808	595	73,6	423	177	155	475	143	81
Ptrúška	569	554	97,4	544	518	95,2	288	93	149	260	71	31
Krišovská Liesková	818	633	77,4	845	664	78,6	437	193	180	357	155	83
Vojany	761	632	83,1	797	560	70,3	394	183	143	373	186	101

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 30

Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % rómskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001

Okres (NUTS 4), Obec	Počet obyvateľov v roku 1991			Počet obyvateľov v roku 2001			Zloženie obyvateľstva				Počet nezamestnaných k 31. 12. 2002	
	spolu	z toho		spolu	z toho		ženy	vo veku 0-14 rokov	po produktív- nom veku	hospodár- sky produktívni	spolu	muži
		Rómovia	%		Rómovia	%						
Okres Levice												
Dolné Semerovce	462	47	9,7	499	101	20	272	112	108	173	98	58
Slatina	308	0	0,0	348	36	10,3	170	76	74	156	56	33
Šarovce	1639	156	9,5	1621	212	13,1	856	286	328	699	466	259
Okres Liptovský Mikuláš												
Malá Poruba	-	-	-	1140	134	11,8	600	226	211	602	194	115
Pribylina	1313	153	11,7	1350	224	16,6	684	259	267	661	185	115
Okres Brezno												
Šumiac	1678	148	8,8	1479	242	16,4	761	282	378	636	278	162
Vaľkovňa	320	26	8,1	317	108	34,1	161	86	59	135	69	38
Okres Krupina												
Čekovce	533	45	8,4	471	65	13,8	248	92	100	214	67	49
Súdovce	240	15	6,3	211	25	11,8	106	42	65	87	37	21
Okres Lučenec												
Čakanovce	927	9	1,0	931	157	16,9	497	209	191	419	254	130
Šíd	1106	81	7,2	1162	202	17,4	578	277	209	544	273	152
Okres Revúca												
Držkovce	466	6	1,3	504	112	22,2	263	116	109	231	130	70
Rybník	123	1	0,8	149	47	31,5	74	38	19	78	53	30
Hucín	745	14	1,9	781	391	50,1	398	206	113	372	251	140
Gemerská Ves	817	4	0,5	916	119	13	461	243	126	394	252	129
Chyžné	424	22	5,2	415	52	12,5	215	66	98	204	82	45
Kameňany	626	78	12,5	696	137	19,7	329	194	89	373	215	123
Ploské	74	26	35,1	79	9	11,4	38	18	22	28	23	13
Nandraž	208	19	9,1	234	42	17,9	113	70	37	104	72	43
Ratková	549	83	15,1	493	70	14,2	260	101	125	184	116	66
Skerešovo	251	48	19,1	248	28	11,3	124	58	50	112	72	43
Okres Banská Bystrica												
Môlča	333	31	9,3	360	51	14,2	188	83	71	170	45	27
Okres Rimavská Sobota												
Abovce	590	353	59,8	606	70	11,6	306	122	104	303	139	82
Blhovce	770	23	3	814	85	10,4	417	161	161	339	190	95
Neporadza	321	7	2,2	293	72	24,6	123	60	66	92	57	46
Dulovo	150	62	41,3	201	131	65,2	101	71	27	88	52	33
Valice	347	0	0	304	57	18,8	148	96	39	150	98	68
Gortva	473	32	6,8	493	67	13,6	244	106	82	201	170	98
Figa	363	0	0	389	44	11,3	192	99	55	179	136	79
Chrámec	394	23	5,8	397	79	19,9	214	84	90	172	115	71
Včelince	698	42	6	760	138	18,2	402	169	139	356	137	74
Radnovce	574	42	7,3	643	81	12,6	325	175	76	190	276	160
Potok	61	0	0	44	7	15,9	23	2	18	17	12	10
Pavlovce	289	0	0	352	91	25,9	178	115	37	173	116	78
Kesovce	119	17	14,3	118	19	16,1	56	30	22	56	56	31
Lenartovce	510	0	0	546	81	14,8	277	122	95	272	168	98
Sútor	311	1	0,3	400	75	18,8	193	142	37	176	158	91
Uzovská Panica	576	1	0,2	679	89	13,1	336	192	99	288	188	97
Zádor	120	0	0	101	14	13,9	51	17	26	47	24	12
Zacharovce	429	48	11,2	413	60	14,5	201	82	84	197	118	73
Martinová	215	2	0,9	199	31	15,6	102	49	25	96	67	36
Okres Veľký Krtíš												
Čelovce	381	0	0	437	108	24,7	227	115	60	210	137	80
Horná Strehová	192	3	1,6	201	24	11,9	106	48	50	87	31	13
Muľa	225	1	0,4	273	31	11,4	144	78	55	108	78	45
Červeňany	28	1	3,6	29	39	10,3	19	7	10	9	6	4

Okres Bardejov													
Nižný Tvarožec	433	13	3	454	115	25,3	222	125	93	178	73	48	
Sarišské Čierne	365	0	0	345	49	14,2	178	64	85	162	39	17	
Andrejová	300	1	0,3	306	47	15,4	158	60	80	131	55	23	
Fricka	240	13	5,4	251	29	11,6	138	67	46	107	71	33	
Kurov	561	0	0	546	96	17,6	276	132	119	226	77	49	
Ortuťová	203	19	9,4	218	30	13,8	109	52	40	100	27	17	
Snakov	588	12	2	642	91	14,2	324	167	115	291	125	76	
Varadka	142	5	3,5	168	26	15,5	79	50	14	89	51	30	
Petrová	449	0	0	597	102	17,1	297	229	69	206	153	94	
Okres Humenné													
Karná	411	0	0,0	447	54	12,1	232	103	85	218	79	48	
Okres Kežmarok													
Podhorany	884	98	11,1	1417	772	54,5	698	668	69	588	373	242	
Stará Lesná	804	199	24,8	893	124	13,9	460	186	108	488	171	87	
Holunnica	694	60	8,6	777	116	14,9	375	241	83	392	199	109	
Huncovce	1831	395	21,6	2272	433	19,1	1170	721	242	1091	367	212	
Veľká Lomnica	3052	112	3,7	3573	791	22,1	1735	1120	413	1552	570	339	
Križová Ves	13874	34	2,5	1613	162	10	821	533	177	762	521	307	
Malý Slavkov	-	-	-	774	168	21,7	391	196	98	392	164	89	
Ihľany	1075	71	6,6	1251	168	13,4	637	380	150	606	395	221	
Rakúsy	1336	165	12,4	1929	532	27,6	943	824	128	864	508	313	
Jurské	543	14	2,6	758	637	84	390	60	60	350	288	158	
Stráne pod Tatrami	771	470	61	1147	233	20,3	579	537	53	416	325	199	
Toporec	1420	408	28,7	1622	494	30,5	809	481	208	775	461	256	
Okres Levoča													
Doľany	267	2	0,7	382	43	11,3	194	139	37	158	80	50	
Levoča	12678	1268	10	14366	1609	11,2	7326	3281	1848	7194	1878	1066	
Dravce	715	84	11,7	772	115	14,9	360	198	107	375	105	54	
Okres Medzilaborce													
Brestov nad Laborcom	93	0	0	68	9	13,2	38	7	35	18	6	4	
Kalinov	363	0	0	312	48	15,4	199	25	80	111	30	22	
Palota	180	39	22	183	25	13,7	94	46	43	70	30	22	
Okres Poprad													
Gánovce	712	136	19,1	1005	122	12,1	495	214	133	516	178	104	
Menšusovce	563	55	9,8	579	79	13,6	295	132	103	294	84	45	
Spišský Štiavnik	1774	411	23,2	2019	271	13,4	1013	598	270	939	331	203	
Hranovnica	2136	100	4,7	2442	294	12	1190	686	348	1136	445	245	
Liptovská Teplička	2077	294	14,2	2277	338	14,8	1147	581	334	1131	351	191	
Okres Prešov													
Bzenov	557	0	0	728	75	10,3	378	179	87	367	83	48	
Lesiček	250	65	26	266	31	11,7	141	62	45	107	59	42	
Mirkovce	786	432	55	929	569	61,2	467	343	101	401	188	113	
Kojatice	875	72	8,2	964	100	10,4	481	262	154	417	93	53	
Malý Slivník	481	278	57,8	640	91	14,2	332	260	45	274	175	102	
Svinia	1078	406	37,7	1323	358	27,1	648	487	167	531	232	162	
Hermanovce	1353	18	1,3	1467	313	21,3	719	431	237	608	207	135	
Tuhrina	372	5	1,3	405	45	11,1	212	139	57	145	81	56	
Červenica	590	228	38,6	706	220	31,2	355	220	96	285	205	122	
Okres Sabinov													
Jarovnice	3136	1154	36,8	4051	660	16,3	2045	1768	302	1398	908	593	
Olejníkov	284	11	3,9	368	139	37,8	187	133	52	140	73	46	
Ostrovany	1166	445	38,2	1500	659	43,9	747	561	134	661	357	213	
Rencišov	182	14	7,7	172	18	10,5	84	44	38	75	22	12	
Uzovské Pekľany	394	61	15,5	382	55	14,4	195	112	76	151	45	27	
Okres Stará Ľubovňa													
Jakubany	2176	94	4,3	2415	378	15,7	1210	705	395	1043	337	182	
Okres Stropkov													
Miková	194	21	10,8	173	48	27,7	93	38	64	60	14	8	
Veľkrop	226	0	0,0	220	35	15,9	123	49	55	100	46	21	
Okres Svidník													

Vyšný Mirošov	549	11	2	604	111	18,4	298	139	128	281	121	69
Kapišova	352	55	15,6	381	38	10	182	101	71	169	58	31
Kružlová	545	60	11	558	117	21	284	143	93	249	122	77
Okres Vranov nad Topľou												
Hlinné	1412	504	35,7	1548	333	21,5	787	435	191	661	323	212
Kučín	418	16	3,8	479	62	12,9	234	130	67	222	86	55
Banské	1262	0	0	1458	337	23,1	713	432	201	613	247	162
Čaklov	1852	199	10,7	2166	678	31,3	1087	580	292	977	465	274
Čičava	732	241	32,9	899	439	48,8	456	276	112	391	204	119
Kamenná Poruba	886	53	6	1054	117	11,1	522	330	133	447	191	133
Ruská Vola	93	37	39,8	93	12	12,9	44	29	17	28	17	12
Prosačov	155	6	3,9	176	73	41,5	85	52	20	70	30	18
Soľ	1934	270	14	2202	500	22,7	1102	587	274	941	484	290
Saurov	1802	31	1,7	1962	202	10,3	990	513	309	841	289	176
Hanušovce nad Topľou	3144	82	2,6	3582	511	14,3	1846	977	426	1661	525	309
Večec	1766	84	4,8	2123	295	13,9	1075	677	266	983	408	262
Ondavské Matiašovce	727	0	0	804	152	18,9	403	187	145	331	154	100
Okres Gelnica												
Závadka	572	59	10,3	600	134	22,3	296	164	149	332	87	56
Nálepково	2277	371	16,3	2626	725	27,6	1310	824	351	1199	506	278
Richnava	1343	266	19,8	1850	486	26,3	916	708	193	797	421	267
Svedlár	1675	438	26,1	1930	205	10,6	980	540	268	939	529	292
Okres Košice I.												
Košice-Džungľa	-	-	-	453	66	14,6	233	126	88	179	70	42
Okres Košice II.												
Luník IX	-	-	-	4241	1866	44	2145	1888	110	1535	926	518
Okres Košice-okolie												
Hačava	255	62	24,3	241	68	28,2	123	45	56	116	61	34
Nížný Lánec	383	21	5,5	405	101	24,9	218	97	80	198	65	36
Sokoľany	948	116	12,2	1080	138	12,8	544	247	193	539	148	87
Kráľovce	847	51	6	1006	104	10,3	504	245	124	439	181	96
Kečerovce	1772	1154	65,1	2333	1442	61,8	1134	883	189	922	726	450
Veľká Ida	2446	525	21,5	2808	888	31,6	1410	783	453	1304	399	231
Veľká Lodina	188	5	2,7	241	30	12,4	122	72	43	118	62	31
Vtáčkovce	523	0	0	721	366	50,8	379	288	43	374	269	158
Okres Michalovce												
Budince	164	0	0	192	45	23,4	90	47	36	76	42	23
Jastrabie pri Michal.	338	0	0	356	49	13,8	189	67	81	155	62	35
Sliepkovce	707	8	1,1	704	74	10,5	357	140	137	346	125	76
Laškovce	422	166	39,3	511	215	42,1	266	140	87	233	124	69
Kapušianske Kľačany	758	5	0,7	808	154	19,1	423	177	155	475	143	81
Nacina Ves	1557	60	3,9	1746	220	12,6	867	415	299	847	321	204
Pavlovce nad Uhom	3838	1638	42,7	4382	1029	23,5	2208	1178	596	2571	1249	710
Petrovce nad Laborcom	841	545	64,8	933	165	17,7	465	227	193	423	125	80
Iňačovce	596	1	0,2	657	209	31,8	338	171	126	277	96	53
Okres Rožňava												
Bôrka	331	28	8,5	418	135	32,3	223	150	69	178	98	59
Brzotín	1164	17	1,5	1238	191	15,4	657	251	233	650	283	183
Čoltovo	472	16	3,4	475	335	17,5	233	96	88	326	141	85
Kocetovce	270	3	1,1	248	31	12,5	129	48	46	130	61	38
Henckovce	431	39	9	432	88	20,4	221	87	119	287	70	45
Slavoška	133	0	0	122	20	16,4	63	31	31	49	19	13
Krásnohorské Podhradie	1957	365	18,7	2359	1113	28,1	1186	626	345	1179	536	345
Gemerská Hôrka	1284	42	3,3	1329	138	10,4	693	293	233	684	264	167
Roštár	489	57	11,7	525	68	13	266	167	62	245	129	83
Okres Sobrance												
Blatné Remety	442	123	27,8	499	75	15	264	140	93	162	147	80
Okres Spišská Nová Ves												
Armutovce	423	118	27,9	549	160	29,1	269	210	47	238	95	60
Hrabušice	1989	178	8,9	2173	348	16	1122	548	341	1039	446	222
Letanovce	1668	365	21,9	1933	397	20,5	959	584	279	810	325	210

Rudňany	2824	745	26,4	3196	395	12,4	1615	1020	433	1310	500	295
Poráč	972	154	15,8	1036	247	23,8	530	261	185	577	177	101
Žehra	1126	311	27,6	1516	399	26,3	699	599	105	422	306	192
Okres Trebišov												
Boľany	1157	5	0,4	1201	216	18,8	596	258	223	575	262	163
Hrčeľ	745	113	15,2	787	109	13,9	413	222	129	365	183	107
Lastovce	893	85	9,5	1018	384	37,7	501	280	152	493	228	147
Leles	1908	7	0,4	1900	217	11,4	1006	371	413	932	414	236
Parchovany	1770	113	6,4	1887	206	10,9	982	430	362	845	257	159
Egreš	409	1	0,2	423	103	24,3	216	94	80	206	61	41
Zbehňov	291	40	13,7	292	78	26,7	151	68	80	118	46	33

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 31

Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % rusínskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001

Okres (NUTS 4), Obec	Počet obyvateľov v roku 1991			Počet obyvateľov v roku 2001			Zloženie obyvateľstva				Počet nezamestnaných k 31. 12. 2002	
	spolu	z toho		spolu	z toho		ženy	vo veku 0-14 rokov	po produktív- nom veku	hospodár- sky produktívni	spolu	muži
		Rusíni	%		Rusíni	%						
Okres Bardejov												
Nižná Polianka	267	33	12,4	258	41	15,9	126	57	41	137	30	17
Beloveža	820	105	12,8	802	82	10,2	406	139	213	386	78	39
Becherov	299	180	60,2	274	133	48,5	135	47	76	106	31	19
Jedlinka	119	33	27,7	86	29	33,7	52	9	35	34	7	3
Šarišské Čierne	365	97	26,6	345	73	21,2	178	64	85	162	39	17
Andrejová	300	36	12	306	58	19	158	60	80	131	55	33
Stebník	370	35	9,5	342	37	10,8	176	48	84	171	77	49
Frička	240	76	31,7	251	29	11,6	138	67	46	107	71	33
Vyšná Polianka	152	46	30,3	124	45	36,3	59	22	29	57	18	8
Vyšný Tvarožec	146	92	63	136	61	44,9	63	15	45	63	14	9
Hutka	111	11	9,9	94	16	17	53	13	36	40	4	2
Livov	124	13	10,5	113	17	15	58	29	42	39	16	7
Chmeľová	415	196	47,2	405	166	41	212	53	125	187	44	27
Kurov	561	52	9,3	546	76	13,9	276	132	119	226	77	49
Mikulášová	190	46	24,2	153	50	32,7	77	20	48	64	21	8
Ondavka	48	9	18,8	37	18	48,6	19	2	22	7	5	5
Regetovka	23	5	21,7	14	8	57,1	7	0	6	7	4	3
Petrová	449	65	14,5	597	69	11,6	297	229	69	206	153	94
Okres Humenné												
Vyšná Jablonka	122	55	45,1	84	32	38,1	40	6	47	21	7	7
Prituľany	100	21	21	67	55	82,1	34	2	36	21	9	5
Závada	117	71	60,7	84	60	71,4	46	11	33	30	15	10
Rokytno pri Humennom	370	64	17,3	339	50	14,7	339	177	48	116	38	25
Nižná Jablonka	206	33	16	180	37	20,6	87	45	60	58	22	16
Ruská Kajňa	177	0	0	150	34	22,7	77	17	50	67	14	6
Ruská Poruba	319	159	49,8	285	178	62,5	145	53	94	115	31	20
Nechválova Polianka	190	57	30	135	36	26,7	70	4	63	59	21	6
Okres Medzilaborce												
Valentovce	60	40	66,7	42	24	57,1	21	1	27	11	6	5
Čabalovce	330	63	19,1	349	150	43	177	77	86	122	53	33
Čabiny	442	167	37,8	430	195	45,3	214	59	158	177	35	16
Oľka	472	240	50,8	351	202	57,5	182	36	155	135	55	36
Zbudská Belá	213	133	62,4	161	99	61,5	84	13	79	60	29	17
Radvaň nad Laborcom	568	88	15,5	602	139	23,1	295	110	182	243	57	30
Kalinov	363	97	26,7	312	126	40,4	199	25	80	111	30	22
Brestov nad Laborcom	93	28	30,1	68	49	72,1	38	7	35	18	6	4
Habura	577	359	62,2	497	308	62	253	55	209	186	51	29
Krásny Brod	438	219	50	405	234	57,8	208	56	125	186	55	37
Oľšínkov	55	21	38,2	41	16	39	18	1	25	11	10	8
Medzilaborce	6391	1687	26,4	6 741	2 303	34,2	3450	1430	962	3430	891	519
Certižné	533	265	49,7	421	273	64,8	222	47	151	184	67	41

Ňagov	463	135	29,2	431	356	82,6	214	67	110	208	62	39
Volica	362	43	11,9	347	98	28,2	184	56	116	136	50	26
Palota	180	58	32,2	183	64	35	94	46	43	70	30	22
Repejov	235	102	43,4	173	87	50,3	82	17	83	54	17	10
Rokytovce	205	92	44,9	191	119	62,3	92	20	53	93	23	19
Roškovec	266	8	3	237	48	20,3	127	35	114	68	22	11
Sukov	147	27	18,4	153	54	35,3	79	27	54	67	18	13
Zbojné	288	30	10,4	214	59	27,6	112	19	97	80	44	32
Svetlice	253	40	15,8	175	46	26,3	92	17	93	51	23	16
Výrava	188	63	33,3	144	72	50	75	19	57	45	19	12
Okres Sabinov												
Bajerovce	422	22	5,2	354	60	16,9	177	74	100	144	42	19
Okres Snina												
Ruská Volová	185	62	33,5	139	66	47,5	78	9	64	53	25	17
Brezovec	81	22	27,2	63	8	12,7	34	5	29	21	3	1
Čukalovce	184	37	20,1	143	82	57,3	74	20	65	54	23	15
Uličské Krivé	373	69	18,5	288	43	14,9	146	33	108	123	44	25
Zboj	657	36	5,5	488	49	10	261	56	211	172	47	33
Runina	141	74	52,5	91	62	68,1	53	3	50	31	14	10
Parihužovce	44	17	38,6	28	11	39,3	17	3	18	5	6	3
Kalná Roztoka	702	89	12,7	630	172	27,3	307	128	152	250	17	8
Klenová	548	98	17,9	535	176	32,9	283	121	148	201	82	53
Hrabová Roztoka	95	45	47,4	74	13	17,6	38	9	33	25	10	4
Michajlov	139	49	35,3	103	15	14,6	56	13	43	38	13	6
Prislop	110	6	5,5	72	13	18,1	33	2	42	25	8	6
Topoľa	292	29	9,9	226	94	41,6	116	17	101	77	29	15
Dubrava	337	17	5	286	31	10,8	177	26	94	78	33	22
Ladomirov	455	70	15,4	376	45	12	174	54	124	148	56	37
Pčoliné	713	110	15,4	621	167	26,9	917	94	196	270	75	53
Šmigovec	145	5	3,4	109	13	11,9	52	7	40	46	25	20
Stakčín	2437	247	10,1	2 385	383	16,1	1213	433	531	1148	265	151
Osadné	311	21	6,8	233	58	24,9	112	21	85	51	15	10
Pichne	533	88	16,5	546	107	19,6	286	90	151	239	58	31
Ubľa	870	184	21,1	881	176	20	483	185	2121	395	159	90
Ulič	1180	147	12,5	1 078	227	21,1	535	153	222	552	244	145
Hostovice	434	64	14,7	378	85	22,5	168	61	113	137	31	28
Stakčinská Roztoka	347	20	5,8	335	42	12,5	169	64	97	134	24	13
Okres Stará Ľubovňa												
Obručné	78	18	23,1	64	11	17,2	28	11	31	17	4	4
Jarabina	845	323	38,2	834	164	19,7	427	163	158	349	96	51
Čirč	986	100	10,1	1 118	373	33,4	555	318	170	506	79	47
Legnava	220	44	20	156	29	18,6	47	4	67	19	3	1
Kamienka	1437	92	6,4	1 408	237	16,8	710	303	298	628	82	47
Stráňany	239	37	15,5	207	51	24,6	100	42	52	89	10	5
Starina	119	5	4,2	86	11	12,8	47	9	45	24	6	4
Ruská Voľa nad Popradom	123	44	35,8	115	32	27,8	67	22	43	42	2	0
Údol	496	80	16,1	431	121	28,1	229	65	139	196	13	6
Okres Stropkov												
Vladiča	147	41	27,8	75	40	53,3	42	3	44	20	7	5
Brusnica	347	22	6,3	351	112	31,9	178	67	86	163	46	35
Potôčky	79	18	22,8	75	19	25,3	38	17	17	30	4	0
Havaj	392	125	31,9	406	144	35,5	205	84	77	189	50	28
Bystrá	69	24	34,8	38	18	47,4	27	1	27	6	0	0
Jakušovce	63	11	17,5	58	14	24,1	30	7	14	29	12	8
Gribov	203	6	3	183	20	10,9	94	35	44	88	29	19
Ofšavka	277	47	17	232	28	12,1	114	37	64	89	23	11
Malá Poľana	142	31	21,8	121	57	47,1	61	11	42	48	9	5
Kožuchovce	74	36	48,6	67	20	29,9	34	7	23	30	9	3
Kolbovce	159	12	7,5	181	20	11	90	48	33	88	34	21
Lomné	319	19	6	300	34	11,3	152	50	65	137	34	21

Makovce	193	11	5,7	195	22	11,3	102	37	42	95	16	9
Miková	194	80	41,2	173	66	38,2	93	38	64	60	14	8
Staškovce	279	40	14,3	281	59	21	149	65	49	128	27	13
Varechovce	192	33	17,2	169	27	16	90	35	53	65	21	12
Veľkrop	226	32	14,2	220	30	13,6	123	49	55	100	46	21
Vyškovce	163	16	9,8	149	19	12,8	79	38	45	54	13	6
Vojtovce	121	36	29,8	116	32	27,6	59	16	35	58	6	5
Okres Svidník												
Nižná Jedľová	90	17	18,9	80	32	40	42	11	34	25	8	5
Nižná Pisaná	112	31	27,7	98	23	23,5	50	9	38	44	12	10
Nižný Mirošov	248	73	29,4	249	66	26,5	133	51	59	111	20	11
Nižný Orlík	245	47	19,2	260	71	27,3	140	32	83	107	24	15
Krajná Bystrá	336	34	10,1	335	72	21,5	177	90	59	165	82	52
Belejovce	22	10	45,5	18	11	61,1	8	2	8	8	5	4
Beňadikovce	282	7	2,5	230	29	12,6	128	37	58	109	22	14
Cigla	98	20	20,4	88	19	21,6	46	15	33	32	10	4
Dubová	278	105	37,8	243	69	28,4	130	32	90	99	32	15
Dobroslava	49	17	34,7	41	14	34,1	21	0	18	20	4	2
Dľhoňa	81	7	8,6	69	7	10,1	35	9	22	31	16	12
Cernina	601	25	4,2	589	70	11,9	310	117	132	272	64	27
Vyšná Jedľová	190	78	41,1	173	87	50,3	89	30	34	77	15	13
Vyšná Pisaná	70	35	50	80	41	51,3	41	7	31	34	7	6
Hunkovce	290	14	4,8	347	36	10,4	181	88	75	161	71	42
Vyšný Komárnik	75	10	13,3	85	16	18,8	37	13	21	40	9	6
Vyšný Mirošov	549	181	33	604	185	30,6	298	139	128	281	121	69
Vyšný Orlík	369	72	19,5	385	64	16,6	190	83	96	173	54	36
Rakovčik	176	1	0,6	171	20	11,7	92	33	54	67	22	13
Vagrinec	138	26	18,8	134	30	22,4	74	20	37	61	14	10
Svidník	1152	1159	10,1	12	1 621	13	6409	2577	1196	6705	1104	646
Jurkova Voľa	100	30	30	84	34	40,5	43	6	36	33	9	5
Kečkovce	232	62	26,7	230	56	24,3	122	48	72	94	41	27
Svidníčka	150	13	8,7	134	23	17,2	64	23	49	47	17	13
Havranec	17	9	52,9	10	4	40	10	6	0	7	2	2
Kurimka	433	50	11,5	405	70	17,3	212	66	123	173	46	22
Medvedie	66	14	21,2	62	21	33,9	35	7	24	20	4	3
Korejovce	77	10	13	70	19	27,1	35	10	25	27	9	6
Miroľa	119	21	17,6	85	17	20	47	7	38	34	10	5
Nová Polianka	68	20	29,4	62	17	27,4	31	7	22	28	4	2
Vápeník	87	36	41,4	52	24	46,2	26	4	25	22	9	7
Pstriná	105	15	14,3	70	29	41,4	37	7	33	26	7	6
Rovné	499	12	2,4	511	95	18,6	264	122	108	240	61	31
Bodružal	81	19	23,5	59	10	16,9	28	8	17	26	9	5
Kružlová	545	81	14,9	558	98	17,6	284	143	93	249	122	77
Šarbov	20	3	15	9	4	44,4	9	6	0	8	0	0
Šarišský Štiavnik	276	30	10,9	292	42	14,4	146	66	55	128	28	12
Soboš	156	4	2,6	129	14	10,9	69	25	25	61	16	6
Krajné Čierne	95	11	11,6	84	34	40,5	43	12	26	39	5	4
Krajná Porúbka	71	20	28,2	58	40	69	30	8	27	16	9	4
Roztoky	261	47	18	294	69	23,5	152	91	54	121	47	34
Okres Vranov nad Topľou												
Piskorovce	155	0	0,0	163	22	13,5	79	33	45	73	21	16
Okres Gelnica												
Závadka	572	0	0,0	600	61	10,2	296	164	149	332	87	56
Okres Sobrance												
Beňatina	339	0	0,0	271	28	10,3	139	23	91	126	44	25

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 32

Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % ukrajinskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001

Okres (NUTS 4), Obec	Počet obyvateľov v roku 1991			Počet obyvateľov v roku 2001			Zloženie obyvateľstva				Počet nezamestnaných k 31. 12. 2002	
	spolu	z toho Ukra- jinci	%	spolu	z toho Ukrajinci	%	ženy	vo veku 0-14 rokov	po produktív- nom veku	hospodár- sky produktívni	spolu	muži
Okres Bardejov												
Becherov	299	31	10,4	274	45	16,4	125	47	76	106	31	19
Sarišské Čierne	365	30	8,2	345	93	27	178	64	85	162	39	17
Chmeľová	415	83	20	405	70	17,3	212	53	125	187	44	27
Mikulášová	190	71	37,4	153	16	10,5	77	20	48	64	21	8
Ondavka	48	31	64,6	37	9	24,3	19	2	22	7	5	5
Okres Humenné												
Závada	117	6	5,1	84	11	13,1	46	11	33	30	15	10
Nechválova Polianka	190	20	10,5	135	21	15,6	70	4	63	59	21	16
Okres Medzilaborce												
Ofšinkov	55	26	47,3	41	16	39,0	18	1	25	11	10	8
Okres Snina												
Runina	141	24	17	91	23	25,3	53	3	50	31	14	10
Parihuzovce	44	14	31,8	28	3	10,7	17	3	18	5	6	3
Ruský Potok	219	66	30,1	161	39	24,2	89	25	51	65	35	17
Pichne	533	161	30,2	546	74	13,6	286	90	151	239	58	31
Ubl'a	870	126	14,5	881	112	12,7	483	185	212	395	159	90
Okres Stará Ľubovňa												
Jarabina	845	169	20,0	834	243	29,1	427	163	158	349	96	51
Okres Svidník												
Nižná Jedľová	90	26	28,9	80	13	16,3	42	11	34	25	8	5
Havranec	17	0	0	10	1	10	10	6	0	7	2	2
Nová Polianka	68	12	17,6	62	12	19,4	31	7	22	28	4	2

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 33

Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % chorvátskej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001

Okres (NUTS 4), Obec	Počet obyvateľov	z toho		Zloženie obyvateľstva				Počet nezamestnaných k 31. 12. 2002	
		Chorváti	%	ženy	vo veku 0-14 rokov	po produktív- nom veku	hospodársky produktívni	spolu	muži
Okres Bratislava V.									
Čunovo	911	148	16,2	449	149	172	478	4	1
Jarovce	1 199	244	20,4	624	172	231	624	2	

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 34

Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % českej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001

Okres (NUTS 4), Obec	Počet obyvateľov	z toho		Zloženie obyvateľstva				Počet nezamestnaných k 31. 12. 2002	
		Česi	%	ženy	vo veku 0-14 rokov	po produktív- nom veku	hospodársky produktívni	spolu	muži
Okres Dunajská Streda									
Macov	155	27	17,4	77	19	40	74	7	4

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 35

Hlavné demografické ukazovatele obcí, ktoré obýva aspoň 10 % nemeckej menšiny, zostavené na základe sčítania ľudu v roku 1991 a 2001

Okres (NUTS 4), Obec	Počet obyvate- ľov	z toho		zloženie obyvateľstva				Počet nezamestnaných k 31. 12. 2002	
		Nemci	%	ženy	vo veku 0-14 rokov	po produktív- nom veku	hospodársky aktívni	spolu	muži
Okres Turčianske Teplice									
Brieštie	170	25	14,7	81	26	47	83	32	21
Turček	716	93	13,0	370	138	138	352	88	45
Okres Žiar nad Hronom									
Kremnické Bane	250	26	10,4	129	42	60	119	33	15
Krahule	144	35	24,3	75	23	45	69	12	3
Kunešov	244	45	18,4	119	43	49	132	38	18
Okres Stará Ľubovňa									
Chmelnica	914	107	11,7	480	205	174	444	56	30
Okres Košice-okolie									
Medzev	3667	497	13,6	1832	897	566	1883	546	298

Prameň: Sčítanie ľudu 2001

8. PRÁVNE PREDPISY V PRÁVNOM SYSTÉME SLOVENSKA VZŤAHUJÚCE SA NA NÁRODNOSTNÉ MENŠINY, VLÁDNE NARIADENIA PROTI DISKRIMINÁCII MENŠÍN

8.1. Kultúra

8.1.1 Školstvo

Z hľadiska menšinovej kultúry bola právna norma č. 465 o založení Univerzity Jánoša Selyeho v Komárne schválená 23. októbra 2003 jedným z najvýznamnejších momentov roku 2003. Túto udalosť možno považovať za historickú, veď ako výsledok úsilia maďarskej menšiny Slovenska od roku 1990 sa zrodila prvá samostatná maďarská univerzita so sídlom na Slovensku. V roku 1990 vtedajšie československé zákonodarstvo odmietlo návrh zákona na vytvorenie maďarskej univerzity a o viac než jedno desaťročie v januári 2001 sa opäť neúspešne skončili rokovania o samostatnej maďarskej fakulte v rámci nitrianskej univerzity. Napokon sa po parlamentných voľbách v roku 2002 mohol uskutoč-

niť plán na založenie univerzity, keď sa požiadavka založenia univerzity dostala do programu vlády.

Najdôležitejším poslaním Univerzity Jánosa Selyeho, ktorá od 1. januára 2004 už existuje aj úradne, je zvyšovanie vzdelanostnej úrovne maďarského obyvateľstva na Slovensku. Opodstatnenosť vysokoškolského vzdelávania v materinskom jazyku jednoznačne dokazujú aj štatistiky, podľa ktorých je zo súčasných 97 tisíc vysokoškolákov 4 400, čiže 4,5 % maďarskej národnosti, kým pomer obyvateľstva je skoro 10 %. Univerzita Jánosa Selyeho vznikla ako 25. univerzita Slovenska, ale ako prvá taká inštitúcia poskytujúca vysokoškolské vzdelanie, ktorej prvoradým cieľom je vzdelávanie národnej menšiny v materinskom jazyku na univerzitnej úrovni.

V zmysle zákona o založení univerzity je vzdelávacím jazykom univerzity predovšetkým maďarský jazyk, ale v súlade s nárokmi doby a zjednocujúcej sa Európy sa bude neskôršie vyučovať aj v slovenskom jazyku a v iných jazykoch. V školskom roku 2003/2004 začne štúdium asi 300 študentov na Ekonomickej, Pedagogickej a Teologickej fakulte kalvínskej cirkvi. Úlohou zboru, ktorý je poverený vybudovaním univerzity, je, aby sa do júna 2004, keď sa budú konať prijímacie skúšky, vytvorila štruktúra univerzity, boli založené fakulty a katedry. Univerzita musí plniť svoje poslanie, zabezpečiť vysokú úroveň univerzitného vyučovania, vyrovnáť sa svojim súperom, vysokoškolským inštitúciami v Maďarsku.

Ďalšou významnou udalosťou v kultúrnom živote národnostných menšín na Slovensku bol v roku 2003 vznik Fakulty stredoeurópskeho vzdelávania na nitrianskej Univerzite Konštantína 11. novembra 2003, ktorej založenie schválil najprv Univerzitný senát a 2. októbra 2003 o nej pozitívne rozhodla Akreditačná komisia. Fakulta vznikla v podstate zlúčením existujúcich maďarských sekcií na troch fakultách univerzity. Týmto Univerzita Konštantína pozitívne reagovala na Program vlády Slovenskej republiky z roku 1998, podľa ktorého „Vláda bude garantovať zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov patriacich k národnostným menšinám na úroveň celoštátneho priemeru, vyrieši prípravu učiteľov pre školy s menšinovým vyučovacím jazykom, vzdelávanie teológov, kultúrnych a osvetových pracovníkov v jazyku menšín na patričnej inštitucionálnej úrovni v rámci existujúcich univerzít“ a Nariadenie vlády č. 58 z 24. januára 2001, v ktorom „Vláda navrhuje Univerzite Konštantína v Nitre založenie samostatnej fakulty na prípravu učiteľov, kultúrnych a osvetových pracovníkov v maďarskom jazyku v čo najkratšom čase“. Hlavným poslaním Fakulty stredoeurópskeho vzdelávania je príprava učiteľov a profesorov pre základné a stredné školy s vyučovacím jazykom maďarským a nemeckým ako aj príprava kultúrnych a osvetových pracovníkov hlavne pre inštitúcie na území obývanom menšinami.

8.1.2. Média

Hoci dnes sú už každému dostupné vysielania rozličných cudzojazyčných médií, programy verejnoprávneho rozhlasu a verejnoprávnej televízie vysielané v menšinovom jazyku ani naďalej nestratili svoj význam, veď umožňujú, aby menšiny dostávali informácie v materinskom jazyku o aktuálnych udalostiach svojho bezprostredného okolia a v neposlednom rade o otázkach, ktoré sa ich týkajú. To sú tie fóra, ktoré poskytujú priestor na prediskutovanie takých problémov, ktoré sa týkajú len menšín, a ktoré sa preto nedostávajú do programov vysielaných v jazyku väčšiny.

Nové právne nariadenie číslo 619/2003 o Slovenskom rozhlasu, ktoré vstúpilo do platnosti 1. januára 2004, v podstate znovu koncipuje základné tézy predošlého predpisu a zdôrazňuje skutočnú úlohu rozhlasu, ozajstnú verejnoprávnosť. Poslaním verejnoprávneho rozhlasu je vysielanie takých relácií, ktoré sú mnohovrstvové, objektívne, dostanú sa ku každému, čím posilňujú kultúrne povedomie obyvateľstva bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vek, náboženstvo, politický názor, patričnosť k menšinovej alebo etnickej skupine či majetku. Medzi hlavné činnosti verejnoprávneho rozhlasu patrí okrem iného príprava a vysielanie programov v jazyku národnostných menšín žijúcich na území Slovenska. Do právneho nariadenia sa však ani naďalej nedostal časový limit takýchto programov. Jeho mieru v podstate aj naďalej určuje rozhlasová rada, ktorá je výkonným a kontrolným orgánom rozhlasu. Jej 15 členov volí parlament z tých kandidátov, ktorých môžu navrhovať aj také právnické osoby – nadácie, občianske združenia – ktoré zastupujú záujmy menšín a etnických skupín.

8.1.3. Štátny rozpočet

V zmysle zákona č. 750/2002 bol celkový príjem štátneho rozpočtu prijatého na rok 2003 235,4 miliárd Sk, celkové výdavky však činili 292 miliárd Sk. Na podporu menšín a etnických skupín bolo určených v rámci rozpočtu z prostriedkov ministerstva kultúry na podporu menšinovej kultúry spolu 80 miliónov. Veľkosť podpory sa zhoduje s podporou v rozpočte z minulého roka s tým rozdielom, že kým v roku 2002 bolo pridelených na podporu CSEMADOK-u 6 miliónov Sk, pre Dokumentačné centrum maďarskej kultúry na Slovensku 10 miliónov Sk, tieto položky na rok 2003 chýbali.

Z rozpočtu úradu vlády bolo v roku 2003 vyčlenených na riešenie rómskej otázky 20 miliónov Sk a na riešenie sociálnych a kultúrnych problémov Rómov 35 miliónov Sk. Osobitnú položku predstavuje podpora menšinovej kultúry s 20 miliónmi Sk. Spolu to znamená 75 miliónov Sk podpory pre menšiny, čo je značne vyššia suma oproti 25,4 miliónom Sk, ktoré boli minulého roku určené na opravu menšinových škôl.

Rozpočet na rok 2002 obsahoval konkrétne údaje o tom, akú podporu dostanú jednotlivé inštitúcie z rozpočtu jednotlivých krajských úradov, okrem iných aj divadiel, múzeá a školy menšín, ale v roku 2003 tieto údaje nie sú určené.

Veľkosť podpory kultúrneho života menšín zo štátneho rozpočtu nemá právny podklad, ale je závislý od práve aktuálnej politickej vôle, preto je nevyhnutné nájsť riešenie na centrálnu prerozdelenie verejných financií, či koordináciu finančných prostriedkov, ktoré regionálne samosprávy a regionálne štátne orgány použijú na kultúrne ciele. V danej situácii sa po dôkladnej analýze štátneho prerozdelenia mechanizmu zdalo, že riešením by mohlo byť založenie ústredného fondu či orgánu, na čo sa zrodilo viac alternatívnych návrhov. Cieľom návrhov bolo, aby podporu menšinovej kultúry reguloval zákon, aby sa tým stabilizovalo inštitucionálne pozadie a aby prerozdelenie prostriedkov vykonávali politicky nezávislé, reprezentatívne orgány, ktorých právne postavenie by tiež stanovil zákon.

8.2. Sociálne postavenie menšín

V roku 2003 bolo prijatých množstvo takých zákonov, ktoré sa citlivo dotýkali tej časti obyvateľstva, ktorá žije v ťažkej sociálnej situácii. V prípade menšín sú najťažšie sociálne

problémy ako nezamestnanosť, bytové problémy a sociálna núdza predovšetkým v kruhu rómskej menšiny, preto sa tieto zmeny týkajú najmä jej.

V zmysle zákona číslo 600/2003 o rodinných prídavkoch sa v základe zmenila filozofia rodinných prídavkov. Od 1. januára 2004 patria rodinné prídavky na základe subjektívneho práva na každé dieťa, nezávisle od príjmu rodičov. Na každé dieťa patrí jednotne 500 Sk, v prípade rodín s nízkym príjmom táto zmena mohla priniesť oproti minulosti zníženie až o 390 Sk na každé dieťa. Druhú časť rodinných prídavkov, ktorá sa objavuje vo forme daňovej úľavy a je tiež jednotná, mesačne na každé dieťa 400 Sk, dostávajú však len tie rodiny, kde aspoň jeden rodič pracuje, a tak väčšina rómskych rodín, vzhľadom na vysokú nezamestnanosť, túto časť podpory nedostáva.

V zmysle zákona číslo 599/2003 o hmotnej núdzi sa zmenili aj podmienky vyplácania sociálnej podpory. Cieľom nového predpisu bolo povzbudzovanie k zamestnanosti, preto sa v značnej miere znížila základná suma sociálnej podpory. Doteraz mohla viacdetná rodina, ktorá nemala nijaký iný príjem, dostať hoci 10 500 Sk sociálnej podpory. Podľa nových úprav môžu dostať manželia najviac so 4 deťmi 3 210 Sk základnej sociálnej podpory, v prípade viac ako štyroch detí to môže byť najvyšš 4 210 Sk. Táto základná suma môže byť doplnená 1 000 korunovým tzv. aktivizačným príplatkom, na ktorý má právo len tá sociálne odkázaná osoba, ktorá je evidovaná ako nezamestnaná a aktívne si hľadá prácu, alebo je zamestnaná a zúčastňuje sa na preškolení či ďalšom vzdelávaní, alebo vykonáva verejnoprospešné práce. Odkázaní môžu ďalej požiadať aj o príspevok na bývanie, ktorého výška je v prípade viacčlennej rodiny 1 330 Sk mesačne. Čiastočne sa tento druh podpory stáva dosažiteľnejším po zmene, že o ňu môžu požiadať aj tí, ktorí síce majú verejný dlh, ale majú písomnú zmluvu s poskytovateľom o splátkovom kalendári dlžoby.

Od 1. júla 2003 sa značne zmenil aj zákon o životnom minime (v zmysle úprav č. 125/1998 Zz.), čo sa vždy významne dotkne každodennej reality sociálne odkázaných vrstiev (sem možno zaradiť isté skupiny Rómov). Sumy určené paragrafom číslo dva sa v zmysle ministerského nariadenia číslo 213/2003 menia na základe toho, či ide o mesačný príjem dospeléj fyzickej osoby alebo o mesačný príjem zaopatreného maloletého, alebo nezaopatreného maloletého. Tak napr. životné minimum štvorčlennej rodiny podľa zákona môže byť 4 210 Sk na jedného rodiča, 2 940 na druhého rodiča, 2 940 Sk na zaopatrené maloleté dieťa, ktoré žije s rodičmi, a 1 910 Sk na nezaopatrené dieťa, čo je spolu 12 000 Sk. Sumu životného minima určuje zákon ako takú minimálnu sumu, príjem, pod hranicou čoho sú už ohrozené základné životné potreby jednotlivca. Z príjmov treba samozrejme najprv odčítať dane a iné povinné odvody ako napr. zdravotné poistenie, dôchodkové poistenie atď.

8.3. Reštitúcia

V zmysle zákona číslo 503/2003, ktorý tiež vstúpil do platnosti 1. januára 2004, sa znova umožnila reštitúcia neprávom skonfiškovanej poľnohospodárskej pôdy a lesov tým, ktorí si tento nárok z nejakého dôvodu nemohli uplatniť do konca roku 1992 v stanovenej lehote. Tento zákon sa týka pôdy a lesov na území južného Slovenska, preto má pre maďarskú menšinu nemalý význam.

Žiadať možno o tie nehnuteľnosti, ktoré boli od majiteľa neprávom odňaté na základe zákonom presne stanovených predpisov alebo postupov v čase od 25. februára 1948 do 1. januára 1990. Žiadosti možno podať do 31. decembra 2004 na patričnom pozemko-

vom úrade. V istých prípadoch sa reštitučný proces vzťahuje aj na pôdu a lesy zhabané pred rokom 1948. Totiž na základe právnych predpisov z roku 1945 zhabali majetky fašistom, kolaborantom, vojnovým zločincom, ale aj Maďarom a Nemcom zobrali majetky ešte pred rokom 1948. Keď však osobu neodsúdili alebo v zmysle iného zákona získala späť občianstvo, mohla na základe právneho predpisu číslo 26/1948 požiadať o navrátenie pôdy do 50 hektárov. Pred rokom 1989 to žiaľ nebolo možné, ba vtedy zoštátnili aj ďalšie pozemky, takže právny predpis z roku 1991 a teraz už aj predpis číslo 503 hovorí: aj tí môžu žiadať naspäť svoje pozemky, ktorým ich zhabali ešte pred rokom 1948. Veľká časť Maďarov žijúcich na Slovensku nebola odsúdená, čiže mnohí môžu dokázať, že neboli fašisti, kolaboranti, že im pôdu zhabali neprávom.

Okrem pôvodného majiteľa môžu žiadať odškodnenie aj príbuzní v tomto poradí: dedič podľa testamentu, dieťa, manžel/ka, rodičia, súrodenci. Predpis kladie podmienku, že žiadateľ musí byť v každom prípade občanom Slovenskej republiky, a keď je žiadateľom pôvodný majiteľ, musí mať na území Slovenska aj trvalé bydlisko. Zákon obmedzuje rozsah nárokovateľnej nehnuteľnosti: v prípade poľnohospodárskej pôdy je to najviac 150 ha, v prípade lesov možno dostať 250 ha. Ak je dané územie majetkom fyzickej osoby alebo sa na ňom nachádza cintorín, botanická záhrada, arborétum alebo športové ihrisko, v tom prípade môže oprávnená osoba dostať náhradný pozemok alebo finančné odškodnenie namiesto pôvodnej nehnuteľnosti.

8.4. Úpravy trestného zákona

Od 1. septembra 2003 bol trestný zákon číslo 140/1961 Zz. upravený v niekoľkých dôležitých bodoch. Tieto zmeny je dôležité spomenúť preto, lebo na základe istých sociologických prieskumov sa vo veľkej miere týkajú a môžu sa týkať rómskeho obyvateľstva Slovenska. Odvtedy vstúpila do platnosti zásada „trikrát a dost“, ktorá vyvolala búrlivú politickú diskusiu, ale v kompromisnej forme ju predsa prijali. V zmysle zásady „trikrát a dost“ bude súd povinný odsúdiť páchatel'ov obzvlášť závažných trestných činov (ako napr. vražda, sexuálne násilie, branie rukojemníkov, obchodovanie s ľuďmi) na doživotie, ak ich spáchali už tretí raz. Na doživotné väzenie bude môcť byť aj v tomto prípade páchatel' odsúdený len vtedy, ak budú splnené aj ďalšie zákonné podmienky (zákon pripúšťa odsúdenie na doživotie len vtedy, ak sa páchatel' dopustil vraždy alebo počas páchania iného trestného činu zámerne zabil človeka a nie je nádej na to, že kratší trest by napomohol nápravu páchatel'a). V iných prípadoch je súd povinný odsúdiť páchatel'a na 25 rokov; a keby súd berúc do úvahy zvláštne okolnosti chcel zmierniť trest, ten nemôže byť nižší ako 20 rokov.

8.5. Úpravy Zákonníka práce

Významné zmeny v Zákonníku práce, ktoré vstúpili do platnosti od 1. júla 2003, sa rovnako týkajú celej spoločnosti, preto sa pokúsime priblížiť ich tak, aby sme poukázali na tie pasáže, ktoré boli utvorené proti diskriminácii národnostných menšín a najviac sa ich týkajú.

Už predošlé zmeny Zákonníka práce regulovali práva zamestnancov v súlade s očakávaniami Európskej únie. Zamestnávateľ sa nemôže správať diskriminačne voči uchádzačom o prácu ani voči zamestnancom, bezdôvodne ich nemôže rozlišovať priamo alebo nepriamo na základe pohlavia, rodinného stavu, rasy, materinského jazyka, veku, farby

pleti, zdravotného stavu, náboženského alebo politického presvedčenia, majetkových pomerov, národnej, etnickej alebo inej príslušnosti. Nové predpisy ešte viac zdôrazňujú túto ochranu a zakazujú zamestnávateľovi, aby sa pýtal na sexuálnu orientáciu zamestnanca. V budúcnosti sa bude považovať za diskrimináciu aj obťažovanie zo strany zamestnávateľa, ktoré sa prejavuje takým zaobchádzaním, ktorého dôsledkom je porušená dôstojnosť človeka alebo kvôli ktorému sa zamestnanec dostane do ponižujúcej alebo urážajúcej situácie.

Keď zamestnanec alebo uchádzač o zamestnanie je presvedčený, že zamestnávateľ porušil uvedené zásady, správal sa voči nemu diskriminačne, môže sa v záujme svojich práv obrátiť na súd a žiadať finančné odškodnenie.

8.6. Antidiskriminačný zákon

Vstup Slovenska do Európskej únie priniesol so sebou i potrebu zosúladiť právne predpisy a medzi inými aj tie, ktoré sa týkajú ľudských a menšinových práv. Jednou z najdôležitejších úloh v tejto oblasti je prijatie tzv. antidiskriminačného zákona. Hoci je pripravovaný zákon, čo sa jeho obsahu týka, v súlade so zásadami a predpismi únie, chystá sa už veľmi dlho, no pre politickú nevôľu nebol v roku 2003 prijatý. Možno očakávať, že na návrh ministerstva spravodlivosti bude v blízkej budúcnosti pripravená úprava návrhu zákona, ktorý bude ešte pred májom 2004 prijatý. Podstata úpravy návrhu je v tom, že v rozpore s pôvodnými predstavami nebude antidiskriminačný zákon jednotný, úplný právny predpis, ale budú to len antidiskriminačné zásady sformulované do podoby zákona. Čo sa jeho zloženia týka, delí sa na 2 časti: sčasti bude obsahovať všeobecné nariadenia a zásady, sčasti ustanovuje zmeny konkrétnych právnych noriem. Tým sa teda antidiskriminačné smerovanie dostane do jednotlivých právnych predpisov vzťahujúc sa na konkrétne právne vzťahy.

V slovenskom právnom poriadku sa už aj v súčasnosti nachádza mnoho takých predpisov, ktoré vychádzajúc z ústavy obsahujú antidiskriminačné zásady: rovnosť všetkých ľudí, ich rovnoprávnosť a zákaz ich rozlišovania. Prvoradou úlohou antidiskriminačného zákona je, aby zdefinoval pojem diskriminácie a všetky jej formy, vytvoriac tak jednotné ponímanie pojmu diskriminácie. Z hľadiska boja proti diskriminácii je mimoriadne dôležité, aby pojem diskriminácie bol pre každého zrozumiteľný a jednoznačný. Ďalej je potrebné, aby sa do právneho poriadku dostalo zaobchádzanie diskriminatívneho charakteru, jeho zákaz a sankcionovanie. Tým sa umožní každej fyzickej a právnickej osobe, aby mohla, ak posúdi, že sa stala obeťou diskriminácie, vymáhať svoje práva súdnou cestou ako doteraz v prípade porušenia práv osobnosti.

9. VECNÉ PAMIATKY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN V ZBIERKACH MÚZEÍ NA SLOVENSKU

Po druhej svetovej vojne vzniklo mnohonárodnostné Československo a v jeho rámci na území Slovenska sa celé desaťročia nenaskytla príležitosť na utvorenie samostatných muzeálnych zbierok na etnickom základe. V už existujúcich a v nasledujúcich desaťročiach vzniknutých regionálnych a štátnych múzejných inštitúciách sa vyhľadávanie, zbieranie, skúmanie a spracovanie vecných kolekcii nerobilo z hľadiska národnosti. Do začiatku deväťdesiatych rokov bolo z tohto hľadiska ojedinelým javom Štátne múzeum karpát-

slo-ukrajinskej a rusínskej kultúry v Prešove, ktoré vzniklo v roku 1956. Jeho úlohou bola dokumentácia historicko-kultúrneho rozvoja karpatsko-ukrajinskej a rusínskej národnosti žijúcej vo východoslovenskom regióne. Múzeum sídli od roku 1964 vo Svidníku, kde postupne vznikla vecná zbierka ako výsledok pravidelnej výskumnej vedeckej práce inštitúcie. Vychádzajúc z múzejníckej praxe dodnes pokračuje spracovanie, vystavovanie a publikovanie nazhromaždených vecných pamiatok a s nimi spojená metodická, odborná a národopisná práca. V svidníckom Múzeu karpatsko-ukrajinskej a rusínskej kultúry je od roku 1991 stála výstava, ktorá dokumentuje sociálny, kultúrny a politický vývin karpatsko-ukrajinskej a rusínskej národnosti žijúcej na Slovensku od počiatkov až po súčasnosť. Vystavené predmety dokumentujú prírodopis východnej časti Slovenska, tu objavené archeologické nálezy, históriu jednotlivých obcí, spoločenské a národnostné členenie západoukrajinského obyvateľstva ako aj duchovné a vecné pamiatky ľudovej kultúry. Dostali tu miesto aj pamiatky vzťahujúce sa na karpatsko-ukrajinské a rusínske literárne pokusy. Na desaťhektárovom pozemku Prírodného národopisného múzea sú umiestnené pamiatky ľudovej architektúry charakteristické pre východné Slovensko. K múzeu patrí ešte Galéria Dezidera Millyho zriadená v barokovom kaštieli, ktorá je prístupná verejnosti od roku 1983. Ako súčasť stálej výstavy galérie tu možno obdivovať najlepšie výtvarné a ľudové diela východoslovenských Ukrajincov a Rusínov a medzi nimi i viac vzácných ikon zo 16.–18. storočia.

Samostatná inštitúcia, ktorá by uschovávala kultúrne pamiatky Maďarov žijúcich na Slovensku, napriek viacerým intenzívnym pokusom po roku 1945, mohla vzniknúť až v roku 2002. Najpočetnejšia menšina krajiny obýva územie pozdĺž južných hraníc a z tejto zemepisnej polohy vyplýva, že dodnes zápasí o určenie vhodného, najľahšie dosažiteľného centra. Logicky teda dostali vecné pamiatky dokumentujúce historicko-kultúrny vývin Maďarov miesto v zbierkach regionálnych múzeí južného Slovenska od Bratislavy až po Michalovce. Okrem múzeí, ktoré majú väčšinu maďarských zbierok, ako komárňanské Múzeum maďarskej kultúry a Podunajska, dunajskostredské Žitnoostrovské múzeum, bratislavské Múzeum maďarskej kultúry v rámci Slovenského národného múzea, v ostatných regionálnych múzeách sa zbierky nevytvorili na etnickom, ale na regionálnom princípe. Ako výsledok úsilia v záujme vytvorenia samostatného maďarského múzea vzniklo roku 1991 v komárňanskom Podunajskom múzeu Maďarské národnostné oddelenie, ktorého úlohou bolo vyhľadávanie, zhromažďovanie, spracovanie a vystavovanie vecných pamiatok Maďarov žijúcich na Slovensku. Oddelenie vyvíjalo bohatú činnosť. Organizovalo putovné výstavy, konferencie, odborné semináre, výskumy, popri iných publikáciách vydalo jednotlivé diely maďarskej národopisnej bibliografie a zvesti oddelenia pod názvom *Acta Museologica* (vyšlo 1.–2. číslo). Podľa novej zakladajúcej listiny, ktorú pre komárňanské Podunajské múzeum vydal Nitriansky krajský úrad, oddelenie od roku 1999 pracovalo pod názvom Hlavné múzejné oddelenie maďarskej kultúry na Slovensku a jeho hlavnou úlohou bol výskum, dokumentácia, spracovanie a prezentácia kultúry maďarskej menšiny žijúcej na Slovensku. V roku 2002 schválila samospráva Nitrianskeho kraja nový názov komárňanského múzea – Múzeum maďarskej kultúry a Podunajska. Na základe nariadenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v roku 2001 vzniklo v Historickom múzeu Slovenského národného múzea ako samostatné oddelenie Dokumentačné centrum maďarskej kultúry na Slovensku. Centrum určilo oblasti svojej činnosti, ktoré charakterizujú smery súvisiace s múzejníckou praxou. Vydalo 1. číslo zvestí pod názvom *Muzeológiai Füzetek* (Muzeologické zošity). Od roku 2002 pracuje oddelenie ako samostatné múzeum pod názvom Múzeum maďarskej kultúry na Slovensku ako

súčasť Slovenského národného múzea. Jeho sídlo je v budove Brämerovej kúrie na Žižkovej ulici 18 v Bratislave, kde sa okrem stálej výstavy vystavujú v malej galérii a v pivničnej galérii diela súčasných maďarských umelcov. Pod riaditeľstvo múzea patrí aj Madáchov kaštieľ v Dolnej Strehovej a Pamätný dom Kálmána Mikszátha v Sklabinej.

V zachovávaní kultúrnych pamiatok maďarskej menšiny má osobitné miesto Bibliotheca Hungarica, ktorá je maďarskou knižnicou a archívom Fórum inštitútu pre výskum menšín. Bibliotheca Hungarica zabezpečuje vhodný inštitucionálny rámec zhromažďovaniu a vedeckému spracovaniu hungarik súvisiacich s maďarstvom na Slovensku. Zberateľský rámec knižnice tvoria maďarské publikácie vydané na území bývalého Československa či súčasného Slovenska od roku 1918 do dnešných dní ako aj maďarské alebo inojazyčné (slovenské, české, anglické atď.) dokumenty týkajúce sa dejín, školstva, spoločenského a politického života Maďarov na Slovensku.

Z hľadiska zachovania vecných pamiatok Maďarov žijúcich na Slovensku sú významné vecné kolekcie umiestnené v dedinských miestnych historických a národopisných zbierkach a vlastivedných domoch. V súčasnosti je ich počet vyšší ako šesťdesiat. Údaje týchto zbierok muzeálneho charakteru uchováva Dolnovážska muzeologická spoločnosť so sídlom v obci Boldog.

Po politických zmenách roku 1989 sa medzi prvými ozvalo s požiadavkou na uchovanie svojich kultúrnych hodnôt židovské spoločenstvo na Slovensku. V rámci Slovenského národného múzea v roku 1991 vzniklo Oddelenie židovskej kultúry na Slovensku, ktoré za krátky čas zhromaždilo obrovskú vecnú zbierku. Sem sa dostala aj zbierka Židovského múzea, ktoré fungovalo v prvej polovici 20. storočia v Prešove. Oddelenie sa v roku 1993 premenovalo na Múzeum židovskej kultúry na Slovensku a ešte v tom istom roku bola otvorená stála výstava múzea v Zsigrayho paláci na Židovskej ulici v Bratislave, ktorá predstavuje históriu a kultúru židovstva žijúceho na území dnešného Slovenska od čias Veľkomoravskej ríše do roku 1945. Múzeum prevádzkuje na území Slovenska ešte ďalšie tri výstavné siene. V prešovskej ortodoxnej synagóge je inštalovaná stála výstava inžiniera Jenő Bárkányiho, ktorá prezentuje historické umelecké pamiatky židovstva. V trnavskej synagóge sa pravidelne usporadúvajú rozličné akcie. Výstavy so židovskou tematikou usporadúva aj žilinská malá synagóga. Publikácie múzea vychádzajú v edícii Judaica Slovaca. V deväťdesiatych rokoch minulého storočia z iniciatívy Ministerstva kultúry Slovenskej republiky vznikli inštitúcie zaoberajúce sa zachovaním vecnej kultúry národností žijúcich na Slovensku. V roku 1992 započalo svoju činnosť ako oddelenie Historického múzea Slovenského národného múzea Dokumentačné centrum karpatsko-nemeckej kultúry, ktoré od roku 1996 ako Múzeum karpatsko-nemeckej kultúry na Žižkovej ulici 14 v Bratislave očakáva návštevníkov stálou výstavou dokumentujúcou historický vývin a kultúrne pamiatky nemeckej menšiny žijúcej na Slovensku. História hauerlandských Nemcov predstavuje stála výstava múzea v Nitrianskom Pravne.

Ako samostatné oddelenie Historického múzea Slovenského národného múzea pokračuje vo svojej činnosti dodnes Dokumentačné centrum chorvátskej kultúry na Slovensku, ktoré nemá samostatnú budovu ani stálu výstavu, predstavuje verejnosti svoju prácu príležitostnými výstavami a bohatou publicistickou činnosťou.

V tomto období sa v rámci humenského Vlastivedného múzea začala činnosť Oddelenia rómskej kultúry na Slovensku. Do výskumu kultúrneho vývinu Rómov na Slovensku sa zapojilo aj Gemerské múzeum v Rimavskej Sobote (dnes Gemersko-malohontské múzeum). V roku 2001 započalo svoju činnosť na základe nariadenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky Dokumentačné centrum rómskej kultúry na Slovensku v

Národopisnom múzeu martinského Slovenského národného múzea. Tu vzniklo aj Dokumentačné centrum českej kultúry na Slovensku, ktoré očakáva návštevníkov od roku 1997 stálou výstavou a popri nej aj príležitostnými výstavami.

Ako výsledok spolupráce národnostných múzeí a múzejných oddelení s celoštátnou pôsobnosťou, ktoré postupne vznikali od začiatku deväťdesiatych rokov, sa uskutočnili celoštátne národnostné putovné výstavy. Cieľom dvojročného projektu, ktorý sa začal roku 1995 pod názvom Múzeá a národnosti, bola prezentácia vybraných tém v rámci spoločnej výstavy spracovanej z hľadiska národností pomocou muzeálnych prostriedkov. Boli to témy: svadba, remeslá a výmena tovaru, ľudové staviteľstvo a interiér obydla, zvyklosti spojené so smrťou a pohrebom. Na výstavu tém pri každej príležitosti nadväzovala aj konferencia, prednášky z nich vyšli v spoločnom zborníku.

9.1. Akcie a publikácie v roku 2003, ktoré súvisia s predstavovaním vecných kultúrnych pamiatok národností žijúcich na Slovensku

V roku 2003 sa uskutočnil rad významných udalostí, kde boli predstavené kultúrno-historické vecné pamiatky národností Slovenska. Bratislavské Múzeum maďarskej kultúry na Slovensku Slovenského národného múzea v čase od januára do apríla 2003 predstavilo spomienkovú výstavu Lajosa Kossutha pod názvom Vôľa nepozná prekážky na seneckom Gymnázium Alberta Molnára Szenciho s vyučovacím jazykom maďarským a v rusovskom Kultúrnom dome. 22. mája 2003 múzeum v prízemných výstavných miestnostiach svojho sídla (Bratislava, Žitkova ulica 18) otvorilo stálu výstavu pod názvom Tradície a hodnoty – Maďari na Slovensku. V malej galérii sídla na prvom poschodí bola 25. 9. – 30. 10. 2003 výstava pri príležitosti 70. narodenín Gyulu Bartusza pod názvom Bartusz ' 70, 6. 11. – 30. 12. 2003 sa uskutočnila výstava z výberu diel fotografa Miklósa Gulyása z Maďarska. V pivničnej galérii múzea bolo možné pozrieť si 9. 10. – 30. 11. 2003 výstavu diel Ilony Németh a Karola Pichlera pod názvom Inštalácie. V októbri 2003 bola v Madáchovom kaštieli v Dolnej Strehovej otvorená výstava z diel Jánoša Kassa. Boli to ilustrácie k Madáchovej dráme Tragédia človeka. János Kass tieto vystavené diela daroval múzeu.

V marci a v apríli 2003 bola v Múzeu maďarskej kultúry a Podunajska v Komárne v spolupráci s budapeštianskym múzeom Magyar Természettudományi Múzeum (Maďarské prírodovedné múzeum) inštalovaná výstava pod názvom Kálmán Kittenberger – muzeológ, cestovateľ a poľovník. 23. – 25. mája 2003 na tom istom mieste bola otvorená výstava predstavujúca tradičné maďarské kroje. Okrem materiálu múzea boli vystavené aj odevy požičané od súkromných osôb. Okrem toho výstava ponúkala aj výber z fotografií Jánoša Mangu, ktoré zachytávajú kroje z oblasti Zobora a Poiplia.

Dolnovážska muzeologická spoločnosť z Boldogu v spolupráci so šamorínskym Fórum inštitútom pre výskum menšín a Galantským vlastivedným múzeom zorganizovala 28. októbra 2003 v Šamoríne konferenciu pod názvom Aktuálne otázky maďarskej muzeologickej činnosti na Slovensku, kde odzneli aj hodnotné prednášky dvoch maďarských odborníkov a domáci muzeologickí odborníci referovali o svojej doterajšej činnosti. V záujme dobrého zosúladenia ďalšej spoločnej práce účastníci konferencie vytvorili Kolégium maďarských múzeí na Slovensku, v práci ktorého sa zúčastní 22 odborníkov 11 múzejných inštitúcií.

V rámci projektu Múzeá a národnosti bola spracovaná putovná výstava pod názvom Zvyklosti súvisiace so smrťou a s pohrebom z hľadiska národností Slovenska, ktorú verejnosť mohla vidieť na týchto miestach:

január – marec 2003 – Národopisné múzeum Slovenského národného múzea v Martine

apríl – jún 2003 – Tekovské múzeum v Leviciach

júl – september 2003 – Vlastivedné múzeum v Galante

október – november – Múzeum slovenskej národnej rady Slovenského národného múzea v Myjave.

Dokumentačné centrum chorvátskej kultúry na Slovensku Historického múzea Slovenského národného múzea v Bratislave pod vedením Jána Botíka v spolupráci s Júliou Domarackou uskutočnilo v mesiacoch jún – september 2003 vo výstavnej sieni bratislavského Veľvyslanectva Chorvátskej republiky výstavu pod názvom Chorvátska šľachta na Slovensku. K výstave bol vydaný aj reprezentatívny katalóg.

Múzeum židovskej kultúry na Slovensku Slovenského národného múzea uskutočnilo vo výstavných sieňach bratislavského Slovenského národného múzea na Vajanského nábreží nasledovné príležitostné výstavy:

marec – jún 2003: Katarína Wiecha: Stará duša, nová tvár

máj 2003: Tadeus Rolke: Chasidi

18. septembra 2003 – 5. januára 2004: Anna Ondrušeková: New York

21. októbra – 30. decembra 2003: Sviatky očami umelcov

28. októbra – 30. novembra 2003: Pieseň piesní – motívy Šalamúnovej biblickej Piesne piesní vo výtvarnom umení

V organizácii Múzea židovskej kultúry na Slovensku bratislavského Slovenského národného múzea sa 12. septembra – 30. októbra 2003 uskutočnila v Národopisnom múzeu Slovenského národného múzea v Martine výstava Magdalény Robinsonovej pod názvom Izrael – zamurované fotografie.

Múzeum karpatsko-nemeckej kultúry Slovenského národného múzea v levočskom Spišskom múzeu usporiadalo v mesiacoch február – apríl 2003 výstavu pod názvom Slovensko na mapách 18. storočia. Múzeum v bratislavskej budove Slovenského národného múzea na Vajanského nábreží usporiadalo nasledujúce výstavy: v marci – máji 2003 Chvála smaltu a 5. 12. 2003 – 1. 2 2004 výstavu Jakuba Veneného.

Dokumentačné centrum českej kultúry na Slovensku vo svojom stredisku v Martine na Mojzesovej ulici, čiže v Národopisnom múzeu Slovenského národného múzea uskutočnilo nasledovné výstavy:

január – apríl 2003: Obrazy Věruny Melčákové-Junekovej

24. apríla – 30. júna 2003: Čeští a slovenskí vyhnanci 20. storočia

25. júna – 15. novembra 2003: Dva brehy rieky Moravy

november 2003 – marec 2004: Knižné grafiky Róberta Broža

Dokumentačné centrum rómskej kultúry na Slovensku, ktoré pracuje v Národopisnom múzeu martinského Slovenského národného múzea, inštalovalo v jeho priestoroch v apríli 2003 výstavu pod názvom Ľudové staviteľstvo a bytová kultúra gemersko-malohontských Rómov.

10. DIVADLÁ NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

10. 1. Jókaiho divadlo

Komárňanské Jókaiho divadlo je jedným z divadiel maďarskej menšiny (druhým je košické Divadlo Thália), v sezóne 2003 usporiadalo 145 predstavení, z toho 122 na domácom javisku, v iných obciach Slovenska odohralo 23 predstavení. V budove Jókaiho divadla sa uskutočnilo 19 hosťujúcich predstavení. Predstavenia Jókaiho divadla v roku 2003 navštívilo 51 754 divákov. V roku 2003 bolo na programe 15 hier, z ktorých bolo 6 nasledujúcich premiér:

William Shakespeare: Sen noci svätajánskej

Scéna – kostýmy: Anni Füzér

Dramaturg: Zsuzsa Faragó m.h.

Réžia: Péter Forgács

Premiéra: 31. januára 2003

Lajos Nagy Part: Ibusár

Kostýmy: Márta Dobis

Scéna: Juraj Gráfel

Choreografia: István Énekes

Dramaturg: Emese Varga

Hudobný riaditeľ: Ferenc Darvas

Réžia: Péter Telihay

Premiéra: 4. apríla 2003

György Spiró: Impostor

Kostýmy: Milan Čorba

Scéna: Jozef Ciller

Hudba: Peter Malásek

Dramaturg: Emese Varga

Réžia: Martin Huba

Premiéra: 23. mája 2003

Félszáz év (Polsto rokov) (jubilejný záverečný gala program sezóny)

Scénické obrazy: Erika Gadušová

Réžia: György Nagy

Premiéra: 29. júna 2003

My fair lady

Premiéra: 3. októbra 2003

Réžia: László Harsányi Sulyom

Scéna: György Gráfel

Kostýmy: Erika Gadušová

Korepetitor: Kata Körtvési

Hudobný riaditeľ: Árpád Barabás

Romhányi – Szabolcs Fényes: Popoluška

Premiéra: 11. novembra 2003

Réžia: Józsej Kiss

Scéna: György Gráfel

Kostýmy: Márta Dobis

10. 2. Divadlo Thália

Súbor košického Divadla Thália odohralo v roku 2003 spolu 158 predstavení, z toho 57 predstavení na domácom javisku, 64 v iných obciach Slovenska a s 37 predstaveniami hosťovalo v zahraničí. Predstavenia Divadla Thália v roku 2003 navštívilo 39 680 divákov. Na doskách Divadla Thália vystúpilo 5 hosťujúcich súborov zo zahraničia. Na programe bolo spolu 12 hier, z ktorých 6 boli nasledovné premiéry:

Nikos Kazantzakis: Slobodný človek – alebo Grék Zorba

Réžia: Ľubo Gregor

Autor piesní: Zoltán Jakab

Premiéra: 20. februára 2003

Peter Stonc – István Mikó: Nieкто to rád horúce

Réžia: István Mikó

Premiéra: 17. apríla 2003

Peter Cibula: Cirkusový sen

Réžia: Peter Cibula

Premiéra: 27. septembra 2003

Károly Kisfaludy: Sklamania

Réžia: István Mikó

Premiéra: 2. októbra 2003

Arthur Miller: Pohľad z mosta

Réžia: Sándor Beke

Premiéra: 20. novembra 2003

Sándor Gál: V bráne pekla

Réžia: Sándor Beke

Premiéra 15. decembra 2003

Okrem uvedených premiér malo košické Divadlo Thália na programe nasledovné hry:

Mihály Fazekas – György Schwajda: Husár Matko

Zsigmond Móricz: Kura

Alfonso Paso: Trampoty otca a matky

Miklós Benedek – István Orosz: Orfeum Budapešť

Gyula Hernádi: Márai

Marc Camoletti: Šiesti v pyžame

10. 3. Mestské divadlo v Dunajskej Strede – SZEVASZ

Najmladším divadelným súborom maďarskej menšiny na Slovensku je divadlo SZEVASZ so sídlom v Dunajskej Strede, ktoré v roku 2003 odohralo celkom 69 predstavení (na Slovensku i v Maďarsku spolu). Boli to nasledovné hry:

Edward Albee: Nebojíme sa vlka

Réžia: Péter Gágyor

Christo Bojčev: Vtáčí generál

Réžia: Péter Gágyor

10. 4. Vrecové divadlo vo Filákově

Filákovské Vrecové divadlo v roku 2003 odohralo 25 predstavení. Boli to nasledovné hry:

Miklós Gyárfás: Slečny vysoko

Réžia: István Mázik

Péter Bornemissza: Maďarská Elektra

Réžia: István Mázik

10. 5. Divadlo Alexandra Duchnoviča

Prešovské Divadlo Alexandra Duchnoviča je divadlom rusínskej a ukrajinskej menšiny na Slovensku, roku 2003 odohralo 195 predstavení (ktoré videlo spolu 32 523 divákov), z toho 129 na domácej scéne, 69 v iných obciach Slovenska a s 2 predstaveniami hosťovalo v zahraničí. Na scéne Divadla Alexandra Duchnoviča vystúpilo 6 hosťujúcich súborov, z ktorých 3 boli zo zahraničia. V roku 2003 pripravil súbor 6 nasledujúcich premiér:

Jana Bodnárová: Sobotná noc

Kostýmy: Erika Gadušová

Scéna: Vladimír Čáp

Dramaturg: Vasiľ Turok

Hudobný riaditeľ: Norbert Bodnár

Réžia: Rastislav Ballek

Premiéra: 22. februára 2003

Miloš Karásek: „Perón“

Scéna: Miloš Karásek

Dramaturg: Vasiľ Turok

Hudobný riaditeľ: Michal Koráň

Réžia: Miloš Karásek

Premiéra: 29. marca 2003

Karol Horák: Adolf Ivanovič Dobrijanskij (Zornička na nebi, povraz nad hlavou)

Kostýmy: Katarína Ol'hová
Scéna: Vladimír Čáp
Dramaturg: Vasil' Turok
Scenár: Štefan Hudák
Hudobný riaditeľ: Norbert Bodnár
Réžia: Matúš Ol'ha
Premiéra: 31. mája 2003

Blaho Uhlár a súbor Divadla A. Duchnoviča: Prelud

Scéna: Katarína Kičová
Dramaturg: Vasil' Turok
Hudobný riaditeľ: Norbert Bodnár
Réžia: Blaho Uhlár
Premiéra: 18. novembra 2003

Christo Bojčev: Plukovníkova manželka

Scéna: Pepo Pražmári
Dramaturg: Vasil' Turok
Hudobný riaditeľ: Rudolf Pepucha
Réžia: Pepo Pražmári
Premiéra: 13. decembra 2003

Svetlana Škovránková: Príšera nestrašila

Scéna: Svetlana Škovránková
Dramaturg: Svetlana Škovránková
Réžia: Svetlana Škovránková
Premiéra: 5. decembra 2003

V zahraničí Divadlo Alexandra Duchnoviča predstavilo nasledovné hry:

Karol Horák: La musica

Kostýmy: Štefan Hudák
Dramaturg: Vasil' Turok
Hudobný riaditeľ: Norbert Bodnár
Réžia: Rastislav Ballek
Premiéra: 5. marca 2003, Olomouc, Česká republika

John Steinbeck: Rovina Tortilla

Scéna: Erika Gadušová
Dramaturg: Vasil' Turok
Hudobný riaditeľ: Róbert Mankoveczký
Réžia: Rastislav Ballek
Premiéra: 15. mája 2003, Zlín, Česká republika

Divadlo A. Duchnoviča zorganizovalo 1. ročník divadelného festivalu Karpatfest 2003. Na päťdňovom festivale, ktorý sa konal začiatkom júna, vystúpili nasledovné súbory:

Rzeszow Mestské divadlo, Poľsko, názov predstavenia: Deballege

Divadlo Stoka, Bratislava, názov predstavenia: Z diaľky

Divadlo Rusky Kerestur, Srbsko–Montenegro, názov predstavenia: Eftajova dcéra

Divadlo Alexandra Duchnoviča, Prešov, názov predstavenia: Manžel mojej ženy

Divadlo Astorka Korzo 90, Bratislava, názov predstavenia: Kvarteto

Divadlo Husa na provázku, Brno, Česká republika, názov predstavenia: Autobus na linke 21

10. 6. Divadlo Romathan

Divadlo Romathan so sídlom v Košiciach, ktoré je jediným profesionálnym divadlom rómskej menšiny na Slovensku, odohralo roku 2003 spolu 130 predstavení, z toho bolo 60 predstavení hosťujúcich na rozličných miestach Slovenska. Divadlo Romathan malo v zahraničí celkom 14 predstavení. Roku 2003 bolo na programe 8 hier (videlo ich spolu 39 256 divákov), z ktorých nasledovné tri boli premiéry:

Dezider Bango: Šťastie v nešťastí

Kostýmy: Anna Šimková

Scéna: Karel Adam

Dramaturg: Ján Šilan

Choreografia: Mária Lacová

Scenár: Štefan Hudák

Hudobný riaditeľ: Karel Adam

Réžia: Ján Šilan

Premiéra: 6. marca 2003

Divadlo Romathan: V zrkadle času – hudobný gala večer pri príležitosti 10. výročia založenia Divadla Romathan

Scenár: Štefan Hudák

Hudobný riaditeľ: Karel Adam

Réžia: Ján Šilan

Premiéra: 27. júna 2003

Kamene osudu

Kostýmy: Monika Polláková

Scéna: Karel Adam

Dramaturg: Milan Godla

Scenár: Milan Godla

Choreografia: Jaroslav Moravčík

Hudobný riaditeľ: Karel Adam

Réžia: Marián Balog

Premiéra: 27. júna 2003

Okrem premiér boli na programe ešte nasledovné predstavenia:

Cimbal, tanec

Čerstovská pohroma

Kováč a čert

Je lepšie hodovať ako bojovať

Predstavuje sa orchester Divadla Romathan

11. NÁRODNOSTNÉ A ETNICKÉ RELÁCIE SLOVENSKEHO ROZHLASU

Národnostné vysielania ako organická súčasť Slovenského rozhlasu už aj v minulom režime mali v rámci Redakcie regionálneho a národnostného vysielania obmedzenú autonómiu. Po zmene režimu sa ich samostatnosť posilnila, ale v dôsledku toho pripadla vedeniam redakcií aj väčšia zodpovednosť. Po zmene režimu sa relácie Národnostného a etnického vysielania pripravovali v dvoch rozličných štúdiách. V Bratislave pracovala Hlavná redakcia maďarského vysielania Slovenského rozhlasu a v Prešove Hlavná redakcia národnostného a etnického vysielania. V roku 2003 bolo prešovské štúdio zrušené, redaktori rusínskeho, ukrajinského, rómskeho, českého, poľského a nemeckého vysielania pokračovali v práci v košickom štúdiu. Od 1. januára 2004 sa Národnostné a etnické vysielania zlúčili do jednej redakcie, patria k Rádiu Patria tak, že maďarské relácie sa i naďalej pripravujú v bratislavskom štúdiu a ostatné národnostné a etnické programy v košickom štúdiu. Redaktori majú v úcte zásady a pravidlá verejnoprávnosti.

Na čele Rádiu Patria stojí šéfredaktor, ktorý je členom rady vedenia i programovej rady Slovenského rozhlasu. Popri vedení vysielania v maďarskom jazyku zodpovedá i za ostatné národnostné relácie tak, že isté úlohy preberajú na seba zástupcovia šéfredaktora.

11. 1. Rádio Patria – Hlavná redakcia maďarského vysielania Slovenského rozhlasu, Bratislava

Rádio Patria – Hlavná redakcia maďarského vysielania Slovenského rozhlasu má v oblasti maďarského elektronického média na Slovensku prioritné postavenie.

Rádio Patria – Hlavná redakcia maďarského vysielania Slovenského rozhlasu má za sebou viac ako sedemdesiatročnú minulosť. Má nenahraditeľnú úlohu v poskytovaní informácií poslucháčom maďarskej národnosti krajiny, v ich zábave i výchove. Jej programové ciele a úlohy sa nelíšia od úloh ostatných programových redakcií, ale berú do úvahy fakt, že maďarské vysielanie slúži predovšetkým poslucháčom maďarskej národnosti a maďarsky hovoriacemu publiku. Vzhľadom na programovú štruktúru je to „rádio v malom“, veď obsahuje skoro každý žáner (spravodajstvo, publicistiku, mládežnícke programy, hudobné programy, rozhlasové hry atď.) a prihovára sa všetkým vekovým skupinám.

Týždenný vysielací čas je teraz 56 hodín 10 minút. (Pondelok – piatok: 10.10 – 12.00, 13.00 – 18.00, sobota, nedeľa, sviatky: 7.00 – 18.00). Vysielanie Slovenského rozhlasu v maďarskom jazyku možno chytať na stredných vlnách na frekvencii 927 kHz (Košice, Nitra) a 1017 kHz (Bratislava, Rimavská sobota), v pásme URH v Nových Zámkoch na frekvencii 94,6 MHz, na vrchu Modrý Kameň na frekvencii 103,1 Mhz, v Medzibodroží na 99,7 Mhz, ale vysielanie možno počuť aj na internete (pod heslom www.radiopatria.sk) ako i prostredníctvom umelej družice Eurobird. Vďaka internetu a umelej družici je maďarské vysielanie dosažiteľné na celom svete, o čom svedčia ohlasy aj zo zámoria.

Os programu tvorí spravodajstvo: od pondelka do piatka vysiela správy každú hodinu, v sobotu a v nedeľu každé dve hodiny. Udalosti dňa odzrkadľuje Kronika dňa, ktorá sa hlási dvakrát za deň (o 13.00 a o 17.30).

Z publicistických programov je najpopulárnejší Pulz, ktorý sa vysiela od pondelka do piatka o 15.05 a o 17.00. Prehľad udalostí týždňa podáva relácia Od týždňa – k týždňu každú sobotu od 7.00 do 11.30. Maďarské vysielenie má dôležité poslanie aj na poli kultúry a v uchovávaní ľudových tradícií. Popri kultúrnych programoch sa literárny magazín Téka pravidelne zaoberá činnosťou maďarských spisovateľov na Slovensku, národopisná relácia Po domácich krajoch predstavuje ešte žijúce tradície v jednotlivých regiónoch južného Slovenska. Veľké množstvo poslucháčov majú aj cirkevné relácie najmä v čase významných cirkevných sviatkov, keď Rádio Patria vysiela v živom vysielení svätú omšu či bohoslužbu. Treba spomenúť aj detské a mládežnícke relácie, relácie pre učiteľov, dôchodcov, ale v štruktúre programu je aj ženský magazín, jazykové okienko a hudobné programy rôznych žánrov. V Karpatskej kotline je v súčasnosti ojedinelým javom, že sa vysielať aj rozhlasové hry, veď pôvodné diela maďarských autorov na Slovensku predstavuje Rádio Patria za spolupráce domácich maďarských hercov. Vďaka Vydavateľstvu Slovenského rozhlasu sa na rozličných zvukových nosičoch môžu predstaviť aj maďarskí interpreti na Slovensku, napr. zostava z celoštátnej súťaže ľudových piesní a ľudovej hudby pod názvom Tavaszi szél vizet áraszt (Jarný vietor vodu šíri), alebo práve kazeta predstavujúca maďarských interpretov ľudových piesní. Rádio Patria nepredstavuje svoje programy len v éteri a na zvukových nosičoch, ale často zavíta aj do vidieckych kultúrnych domov, kde na rozličných verejných nahrávkach zabáva obecenstvo v rôznych žánroch, čím tiež udržiava styk poslucháčov s rozhlasom.

Od začiatku deväťdesiatych rokov sa teší – ako aj ostatné národnostné redakcie Karpatskej kotliny – podpore Maďarského rozhlasu, ktorá sa prejavuje najmä v ďalšom vzdelávaní, v odbornom poradenstve a vo výmene programov. Pracovníci redakcie sa v zmysle zmluvy medzi Slovenským rozhlasom a Maďarským rozhlasom v minulých rokoch zúčastnili na rozličných kurzoch (v súvislosti so zmluvou o spolupráci sa pracovníci Slovenského národnostného vysielenia Maďarského rozhlasu zúčastňujú na podobnom ďalšom vzdelávaní) a vedúci redakcií sa každoročne stretávajú v Budapešti.

Redakcia si vybudovala pevné vzťahy aj s ostatnými menšinovými maďarskými rozhlasovými štúdiami v Karpatskej kotline. V uplynulých rokoch Hlavná redakcia maďarského vysielenia Slovenského rozhlasu päťkrát zorganizovala (1993, 1995, 1997, 2001 a 2003) stretnutie zahraničných maďarských rozhlasových vysielení, ktoré poskytlo príležitosť na osožnú výmenu skúseností.

Na stretnutí na jar roku 2002 sa zrodila dohoda o zhotovení jednej pravidelnej spoločnej relácie, na ktorej sa zúčastnia spolupracovníci menšinových maďarských rozhlasových vysielení v Užhorode, Timisoare, Kluži, Tirgu Muresi, Bukurešti, v Novom Sade, Subotici, Osijeku a v Lendave. Pôvodnú reláciu, ktorá sa objavovala pravidelne mesačne, dnes už možno počuť každý týždeň, magazíny strieda relácia Térerő – műhely (Sila priesťoru – dielňa), ktorá obsahuje výber z relácií menšinových štúdií Karpatskej kotliny. Magazín je raz do mesiaca tematický, štúdiá teda posielajú svoje materiály na určitú tému. V súvislosti s reláciou Térerő sa môžu objaviť aj pochybnosti, či môžu poslucháčov Karpatskej kotliny zaujať témy, udalosti, ktoré sa udiali ďaleko od ich regiónu. Skúsenosti s touto reláciou však dokazujú, že je o ňu záujem, veď vo väčšine prípadov sú menšinové starosti spoločné.

Po zmene režimu sa vytvorila plodná spolupráca aj so Svetovou službou BBC. Jej londýnske relácie zabezpečujú širší prehľad politických, spoločenských a kultúrnych udalostí sveta. Okrem toho BBC už viac ako desať rokov zabezpečuje študijné cesty pre pracovníkov maďarského vysielania.

V súčasnosti sa 38-členná redakcia člení na tri časti:

1. Redakcia spravodajstva a publicistiky
2. Redakcia umeleckých programov
3. Technické oddelenie

Hlavná redakcia maďarského vysielania Slovenského rozhlasu za uplynulé desaťročia značne zvýšila svoj vysielač čas. Pred 75 rokmi to bolo len päť minút, čo sa hovorilo po maďarsky, dnes sa týždenný vysielač čas zvýšil na 56 hodín. Za posledných desať rokov došlo k viacerým zmenám, okrem iného sa zvýšilo množstvo živého vysielačieho času, zmenila sa programová štruktúra, do programu sa dostalo oveľa viac takých relácií, ktoré udržiavajú styk s poslucháčom. V štúdiu sa striedajú verejne činné osoby, politici, ktorým aj poslucháči môžu priamo klásť otázky. Popri vážnych témach existujú pravdaže aj hry a program na želanie. Na nich možno skutočne zmerať, koľko ľudí počúva vysielanie. Podľa prieskumov Mediálneho oddelenia Slovenského rozhlasu má maďarské vysielanie s dennou pravidelnosťou 120 – 150 000 poslucháčov (v dennej špičke je tento počet ešte vyšší).

Maďarské vysielanie Rádia Patria bolo ocenené viacerými význameniami, napr. pri príležitosti 75. výročia jeho založenia ocenil jeho činnosť zlatou plakétou podpredseda Vlády Slovenskej republiky, Pál Csáky, Celoštátna rada Csemadoku zas Fábryho cenou. Okrem toho dostalo diplomy od ministerstiev, kultúrnych a politických organizácií.

11. 2. Rádio Patria – Hlavná redakcia národnostného a etnického vysielania Slovenského rozhlasu, Košice

Po páde komunistickej diktatúry v roku 1989 sa národnostným vysielaniam na Slovensku naskytli nové príležitosti – popri maďarskom a ukrajinskom vysielaní sa ukázala potreba vysielat aj pre iné národnosti. Ako prvé sa začalo vysielanie v rómskom jazyku a potom nasledovali vysielania v rusínskom, českom, nemeckom a poľskom jazyku a redakciu, ktorá predtým pripravovala relácie len v ukrajinskom jazyku, premenovali na Hlavnú redakciu národnostného a etnického vysielania Slovenského rozhlasu.

Vysielanie v rómskom jazyku sa rozrástlo z týždennej polhodinovej relácie na rómsky kultúrny magazín, ktorý sa hlási dvakrát týždenne (pondelok 19.20 – 19.50, streda 17.30 – 18.00), a na národnostný mesačník v rómskom jazyku (streda 19.20 – 19.50).

Vysielanie v rusínskom jazyku sa začalo v roku 1995 po uzákonení pravidiel rusínskeho spisovného jazyka. Pôvodná ukrajinská redakcia sa rozdelila na dve skupiny s rovnako podeleným pôvodným časom i počtom pracovníkov. Rusínske a ukrajinské relácie sa vysielajú cez týždeň v čase od 17.00 – 18.00, v sobotu od 9.00 – 12.00 a v nedeľu od 6.00 – 9.00 a od 11.00 – 14.30, striedavo v ukrajinskom a rusínskom jazyku. Nedeľňajší program sa delí na dve časti: od 6.00 do 9.00 sa vysielajú hudobné relácie, programy pravoslávnej a grécko-katolíckej cirkvi a Nedeľný magazín, od 11.00 do 14.30 sa vysielajú Hudobné pozdravy, literárne programy a raz mesačne sa vysiela rozhlasová hra raz v rusínskom a raz v ukrajinskom jazyku.

Po započatí vysielania v rusínskom jazyku začal Slovenský rozhlas aj vysielanie v nemeckom jazyku pre nemeckú menšinu žijúcu na Slovensku, ktoré oslovuje svojich poslucháčov vo forme 20-minútového národnostného magazínu (štvrtok 19.30 – 19.50).

V decembri 1999 započal Slovenský rozhlas aj s vysielaním pre českú menšinu. Relácia v českom jazyku sa skladá z mesačne sa hlásiaceho národnostného magazínu (každý prvý týždeň v mesiaci v pondelok o 19.20 – 19.50) a z dvojtyždenného sa hlásiacej kultúrnej revue Bohemia (každý 2. a 4. týždeň v mesiaci v stredu o 19.30 – 19.50).

Rad národnostných magazínov sa naposledy rozšíril o poľský národnostný magazín, ktorý sa vysielal v 20 minútach mesačne (každý 3. týždeň v mesiaci v stredu o 19.20 – 19.50).

V septembri 2003 sa Hlavná redakcia národnostného a etnického vysielania Slovenského rozhlasu z technických a hospodárskych príčin presťahovala z Prešova do Košíc. Rozšíril sa vysielací čas, v rusínskej a ukrajinskej redakcii sa znížil počet interných pracovníkov, relácie v nemeckom, českom a poľskom jazyku pripravujú externí pracovníci.

Hlavná redakcia národnostného a etnického vysielania sa zamestnanecky delí na skupiny podľa národností, v súčasnosti pracuje s 13 internými a viacerými externými pracovníkmi.

12. NÁRODNOSTNÉ A ETNICKÉ VYSIELANIA SLOVENSKEJ TELEVÍZIE

Dva kanály Slovenskej verejnoprávnej televízie – STV 1 a STV 2 – do konca roka 2003 vysielali v týždennom priemere denne 28 hodín programu. Z toho STV 1, vďaka tomu, že jej programy sa začínali každý deň v týždni v ranných hodinách, mala podiel 17 hodín, kým STV 2 poskytovala zvyšných 11 hodín vysielacieho času.

Podiel vysielania pre národnosti možno vyjadriť len v zlomkoch percent. Oproti modernej západoeurópskej praxi, kde sa uplatňuje zásada pozitívnej diskriminácie, čiže menšiny sa podieľajú na väčšom množstve vysielacieho času, ako je ich pomerný počet, na Slovensku sa však vysielací čas menšinových programov ani len nepribližuje k miere pomerného počtu menšín, nieže by ho prekročil. Najmarkantnejší je príklad švajčiarskej televízie, ktorá je považovaná za vrchol demokracie, kde aj Taliani, ktorí svojím počtom vykazujú jednu desatinu obyvateľstva, môžu vo svojom materinskom jazyku sledovať práve toľko spravodajstva ako Nemci, ktorí tvoria prevažnú väčšinu.

V roku 2003 sa vysielací čas určený menšinám skrátil, oproti predchádzajúcim 0,9 % je to len 0,3 %. Uskutočňuje sa to napriek tomu, že z ročných 1,55 miliárd korún predplatiteľských príspevkov tvoria skoro 15 % národnostné domácnosti.

Tabuľka č. 36

Čas vysielania pre jednotlivé národnostné menšiny vo vysielaní Slovenskej verejnoprávnej televízie v roku 2002

Národnosť	Ročný vysielací čas (v hodinách)	Pomer vysielacieho času pre jednotlivé národnostné a etnické menšiny z národnostného vysielania Slovenskej verejnoprávnej televízie (v %-ách)	Pomer jednotlivých národnostných a etnických menšín z celkového počtu menšín na Slovensku ¹ (v %-ách)
Maďarská	54,90	55,00	73,30
Rómska	23,40	23,50	12,66
Česká ²	3,90	4,00	6,28
Rusínska	3,00	3,00	3,41
Ukrajinská	3,50	3,50	1,52
Židovská	3,10	3,10	0,03
Nemecká	3,90	3,90	0,76
Poľská	0,90	0,90	0,37
Bulharská	0,90	0,90	0,17
Chorvátska	0,90	0,90	0,13
Iná	1,30	1,30	1,37
Spolu	99,70	100,00	100,00

Prameň: Slovenská televízia, 2004

Popri bratislavskej maďarskej redakcii Slovenskej verejnoprávnej televízie pracuje v Košiciach redakcia národnostného vysielania. Tu sa pripravujú národnostné programy v ukrajinskom, rusínskom, rómskom, nemeckom, poľskom, bulharskom a českom jazyku. Pripravujú ich externí spolupracovníci, vysielanie dozoruje jeden zodpovedný redaktor. Jednotlivé programy sa dostávajú do vysielania STV 2 každý utorok, ich periodicita je však rozdielna. Ukrajinsko-rusínsky a rómsky program sa vysiela mesačne raz či dvakrát, programy ostatných národností sa dostávajú do vysielania mesačne raz, dvojmesačne alebo štvrťročne. Ich vysielací čas určuje ročný programový plán Slovenskej televízie.

V roku 2003 vysielala Slovenská verejnoprávna televízia v maďarskom jazyku denne 5-minútový spravodajský súhrn a v pondelok polhodinový magazín na STV 2. Správy opakovali trikrát, magazín raz (tiež na STV 2). Programy v maďarskom jazyku vykazujú tri desatiny (!) percenta, čiže 1/30-inu toho, koľko tvorí pomer maďarského obyvateľstva. Redakcia mala v roku 2003 troch stálych členov: Ágnes Bárdos, Rudolf Héger a Zoltán Pék. Ostatní 9 externí spolupracovníci pripravujú konkrétne materiály, reportáže, programy na základe zmluvy.

Slovenská verejnoprávna televízia v roku 2003 vysielala reláciu Rómsky národnostný program sedemkrát, z čoho 3 boli opakovania predošlých relácií. Rómska národnosť bola jediná z národností na Slovensku, ktorej vysielací čas sa v roku 2003 neskrátil. S okruhom problémov rómskej menšiny sa zaoberali ešte 4 vysielania relácie Kvarteto (z toho boli 2 opakovania) ako aj štyri vysielania relácie Mix (z čoho boli tiež 2 opakovania). Jedna relácia posledne spomínaného programu vyhrala cenu na festivale „Moja rodná zem“, ktorý sa uskutočnil v Užhorode (kde sa predstavila televízna a rozhlasová tvorba národnostných menšín strednej Európy). Ocenené dielo predstavovalo činnosť počas premietania a syn-

- 1 Na označenie malých štatistických oblastí Štatistický úrad Európskej únie (EUROSTAT) používa výraz NUTS 4. Podľa organizačnej štruktúry verejnej správy na Slovensku v roku 2003 takýmto regiónom zodpovedajú okresy.
- 2 Rámcová zmluva o ochrane národných menšín Rady Európy. (Framework Convention for the Protection of National Minorities. Council of Europe. Strasbourg, 1995)

chronizovania filmu *Ježiš v rómskom spoločenstve*. Začiatkom roka 2003 boli v Redakcii národnostného vysielania na 6-mesačnej odbornej praxi 2 rómski novinári. V súčasnosti čakajú na predstavenie 3 dokumentárne filmy o rómskych umelcoch a viac detských programov.

Tabuľka č. 37

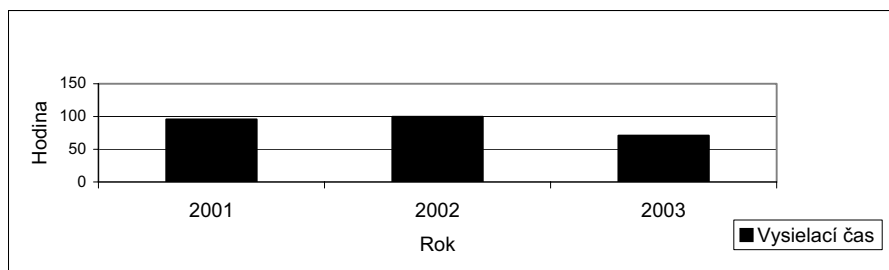
Čas vysielania pre jednotlivé národnostné menšiny vo vysielaní Slovenskej verejnoprávnej televízie v roku 2003

Národnosť	Ročný vysielací čas (v hodinách)
Maďarská	35,4
Rómska	18,0
Česká	2,6
Rusínska	1,3
Ukrajinská	3,0
Nemecká	2,2
Poľská	1,3
Chorvátska	0,9
Židovská	1,7
Iná	4,4
Spolu	70,8

Prameň: Slovenská televízia, 2004

Obrázok č. 22

Čas vysielania pre jednotlivé národnostné menšiny vo vysielaní Slovenskej verejnoprávnej televízie

Prameň: Slovenská televízia, 2004

13. SYSTÉM FINANČNEJ PODPORY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY

Systém finančnej podpory zo slovenského štátneho rozpočtu pre národnostné menšiny prešiel v minulých rokoch významnými zmenami. Charakteristickým znakom týchto zmien je, že o finančných čiastkach určených na tento cieľ z rozpočtu rozhodujú legitímni predstavitelia dotýčnych spoločenstiev prostredníctvom 11-člennej odbornej komisie, ktorú stanovilo Hlavné oddelenie menšinových kultúr Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (v odbornej komisii má z 11 národnostných menšín krajiny každá jedného zástupcu). Úlohou odbornej komisie je rozdeliť financie zo štátneho rozpočtu určené na národnostnú kultúru, čo sa deje prostredníctvom Programu menšinovej kultúry. Finančná dotácia je postavená na konkurznom systéme, ktorý má konkrétne kritériá. Konkurz sa vypisuje raz

za rok. Popri odbornej komisii založila každá národnostná menšina subkomisiu, ktorej úlohou je posúdiť projekty. Odbornými komisiami vláda nielenže pribrala menšiny do rozhodovacieho procesu, ale vytvorila podmienky na to, aby boli pri finančnej dotácii zohľadnené aj rozdielne okolnosti a nároky jednotlivých menšín. Demokratický dotačný systém pomáha pri samoorganizácii menšín, pri zachovávaní ich kultúrnej identity. Dotácia kultúrneho života národnostných menšín na Slovensku sa v roku 2003 uskutočnila v 3 rovinách:

- účelovými dotáciami, určenými Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky (ďalej len MK SR), ktorých úlohou je podporovať kultúru menšín, a to prostredníctvom kultúrnych akcií, periodickej a neperiodickej tlače
- finančnou dotáciou organizácií a inštitúcií národnostných menšín na úrovni ministerstva či kraja
- prostredníctvom inštitúcií dotovaných zo štátneho rozpočtu, ktorých zakladateľmi sú krajské úrady (múzeá, galérie, knižnice)

Odborná komisia postavená MK SR v záujme kultúrnej podpory národnostných menšín sa roku 2003 skladala z nasledujúcich členov: Anna Varga (maďarská menšina), Stanislav Cina (rómska menšina), Jiří Výborný (česká menšina), Milan Andráš (rusínska menšina), Ján Tilňák (ukrajinská menšina), Ondrej Pöss (nemecká menšina), Milada Kubišová (moravská menšina), Jozef Klačka (chorvátska menšina), Otília Leskovská (bulharská menšina), Pavol Mešťan (židovská menšina), Anna Tóthová (poľská menšina).

Tabuľka č. 38

Členenie požiadaviek na účelové dotácie určené Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky v roku 2002 a 2003

Účel	Počet žiadateľov		Počet projektov		Požadovaná suma v Sk	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Neperiodická tlač	52	34	179	184	23 557 045	25 768 517
Periodická tlač	56	44	71	56	47 390 420	43 854 731
Menšinové občianske združenia	291	309	844	969	98 457 055	100 292

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 39

Členenie požiadaviek na účelové dotácie určené Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky v roku 2002 podľa jednotlivých národností (v Sk)

Menšina	Kultúrna činnosť	Periodická tlač	Neperiodická tlač	Spolu
Bulharská	660 000	240 000	0	900 000
Česká	1 304 800	1 294 400	0	2 599 200
Chorvátska	1 629 000	0	0	1 629 000
Maďarská	13 295 500	11 450 000	10 879 000	35 624 500
Moravská	325 000	400 000	275 000	1 000 000
Nemecká	1 553 000	820 000	0	2 373 000
Poľská	900 000	400 000	0	1 300 000
Rómska	3 204 700	1 650 000	0	4 854 700
Rusínska	1 240 000	1 723 000	290 000	3 253 000
Ruská	114 000	406 000	0	520 000
Ukrajinská	940 000	1 445 000	205 000	2 590 000
Židovská	264 500	100 000	1 390 000	1 754 500
Iná	1 555 000	98 000	70 000	1 723 000
Spolu	26 985 500	20 026 400	13 109 000	60 120 900

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 40

Požiadavky na mimoriadne dotácie kultúrnych podujatí určené Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky v roku 2002 (v Sk)

Menšina	Kultúrna činnosť	Periodická tlač	Neperiodická tlač	Spolu
Rómska	2 109 200	100 000	240 000	2 449 200
Rusínska	146 000	0	0	146 000
Maďarská	1 447 800	200 000	1 870 000	3 517 800
Židovská	0	0	311 900	311 900
Ukrajinská	25 000	0	380 000	405 000
Chorvátska	0	0	250 000	250 000
Iná	170 000	100 000	0	270 000
Spolu	3 898 000	400 000	3 051 900	7 349 00

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Finančná podpora kultúrnych akcií menšín sa popri dotácii z MK SR uskutočňuje aj z mnohých iných zdrojov. V najväčšej miere prispievajú obecné samosprávy. V roku 2002 v prípade maďarskej menšiny bola miera podpory obecných samospráv 2,18-krát vyššia ako dotácia MK SR. V prípade ostatných menšín bola podpora obecných samospráv oveľa nižšia, čo vysvetľuje menej kompaktná štruktúra obcí ostatných menšín. V prípade maďarskej, českej, nemeckej, chorvátskej, rómskej a židovskej menšiny pochádza významná časť finančnej podpory kultúrnych podujatí národnostných menšín zo zahraničných zdrojov. V prípade maďarskej menšiny bola zahraničná podpora 1,47-krát vyššia ako dotácia MK SR. Zahraničná podpora ostatných menšín tvorila menej ako 25 % dotácií MK SR (chorvátska menšina 23 %, česká menšina 18 % atď.). Vo vydávaní kníh bola v roku 2002 jednoznačne rozhodujúca finančná pomoc MK SR.

Tabuľka č. 41

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Slovensko

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajské úrady (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	87 772	1 839	18 600	0	0	40 648	2 005	3 606	27 418
	Rómovia	3 941	166	1 634	0	0	32	51	467	104
	Česi	1 966	90	1 305	0	0	0	31	80	247
	Rusíni	3 840	56	964	0	0	5	56	330	0
	Ukrajinci	8 339	17	1 320	0	0	35	52	47	0
	Moravia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	5 260	48	1 723	0	0	0	70	0	275
	Chorváti	1 140	109	1 411	0	0	0	40	953	333
	Poliaci	7	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	135	19	1 864	0	0	10	0	19	15
	Iní	439	194	405	57	0	421	70	28	480

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 42

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Bratislavský kraj

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajský úrad (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	62 824	52	6 828	0	0	30	792	7	1 372
	Rómovia	2 250	0	0	0	0	0	0	0	0
	Česi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rusíni	120	12	100	0	0	0	32	330	0
	Ukrajinci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Moravania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Chorváti	1 140	108	1 411	0	0	0	40	953	333
	Poliaci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	2	15	1 607	0	0	0	0	0	0
	Iní	179	2	83	0	0	0	20	10	0

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 43

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Trnavský kraj

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajský úrad (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	4 230	799	520	0	0	379	378	860	1 040
	Rómovia	35	20	14	0	0	8	4	0	0
	Česi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rusíni	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukrajinci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Moravania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Chorváti	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	Poliaci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iní	93	166	20	57	0	121	18	13	89

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 44

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Trenčiansky kraj

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajský úrad (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rómovia	8	4	111	0	0	0	0	49	0
	Česi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rusíni	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukrajinci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Moravania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Chorváti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poliaci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iní	33	0	0	0	0	0	0	0	0

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 45

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Nitriansky kraj

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajský úrad (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	2 344	193	945	0	0	73	87	655	116
	Rómovia	603	5	344	0	0	0	0	407	104
	Česi	1 900	87	1 305	0	0	0	28	80	247
	Rusíni	172	4	170	0	0	5	20	0	0
	Ukrajinci	71	1	15	0	0	25	8	0	0
	Moravania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	5 260	48	1 723	0	0	0	70	0	275
	Chorváti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poliaci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	95	3	257	0	0	0	0	19	15
	Iní	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 46

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Žilinský kraj

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajský úrad (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rómovia	10	8	0	0	0	0	3	0	0
	Česi	25	3	0	0	0	0	3	0	0
	Rusíni	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukrajinci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Moravia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Chorváti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poliaci	5	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iní	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 47

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Banskobystrický kraj

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajský úrad (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	6 609	237	1 304	0	0	104	111	640	896
	Rómovia	940	104	599	0	0	24	24	5	0
	Česi	41	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rusíni	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukrajinci	20	0	0	0	0	0	0	0	0
	Moravia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Chorváti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poliaci	2	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iní	64	1	37	0	0	0	15	0	0

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 48

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Košický kraj

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajský úrad (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	506	13	75	0	0	8	4	28	25
	Rómovia	25	8	531	0	0	0	20	0	0
	Česi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R Rusíni	3 548	40	694	0	0	0	4	0	0
	Ukrajinci	8 248	16	1 305	0	0	10	44	47	0
	Moravia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Chorváti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poliaci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iní	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 49

Skladba dotácií poskytnutých pre národnostné menšiny na rozvoj ich kultúrneho života v roku 2002 – Prešovský kraj

		Počet registrovaných členov	Počet akcií	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)
					Krajský úrad (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)			
Štátne organizácie, občianske združenia, nadácie, neziskové organizácie	Maďari	506	13	75	0	0	8	4	28	25
	Rómovia	25	8	531	0	0	0	20	0	0
	Česi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rusíni	3 548	40	694	0	0	0	4	0	0
	Ukrajinci	8 248	16	1 305	0	0	10	44	47	0
	Moravia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Chorváti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poliaci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iní	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 50

Skladba dotácií poskytnutej pre vydavateľstvá národnostných menšín v roku 2002 – Slovensko

		Počet titulov	Počet kusov	Finančná podpora od MK SR (v tisíc Sk)	Výška príspevkov			Sponzor-ské príspevky (v tisíc Sk)	Nadačné príspevky (v tisíc Sk)	Príspevky zo zahraničia (v tisíc Sk)	Príjem z predaja (v tisíc Sk)
					Krajské úrady (v tisíc Sk)	Okresné úrady (v tisíc Sk)	Miestne samosprávy (v tisíc Sk)				
Nepenažné inštitúcie – právnické osoby	Maďari	20	16 784	2 200	0	0	60	0	0	0	674
	Rómovia	1	3 000	400	0	0	0	0	0	0	0
Fyzické osoby – podnikatelia, občianske združenia, nadácie, nezárobkové organizácie	Česi	4	2 320	1 294	0	0	0	0	0	213	155
	Rusíni	5	0	1 963	0	0	0	195	0	20	0
	Ukrajinci	4	17 100	1 423	0	0	0	10	10	0	0
	Moravia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemci	2	5 800	820	0	0	0	0	0	42	152
	Chorváti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poliaci	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bulhari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Židia	1	500	92	0	0	0	0	0	0	4
	Iní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

14. STAV NÁRODNOSTNÉHO A ETNICKÉHO ŠKOLSTVA

Ako dôležitú podmienku prežitia menšín treba predovšetkým spomenúť používanie jazyka, tú dôležitú možnosť, aby príslušníci menšín mohli opatrovať svoju kultúru a tradície v materinskom jazyku nielen vo svojich domovoch, ale i vo verejnom živote. V tejto oblasti má významnú úlohu školské vzdelávanie, vytváranie povedomia identity, príjem a odovzdávanie národných dejín, literatúry a iných charakteristických atribútov. Ak nefungujú výchovno-vyučovacie inštitúcie v jazyku danej menšiny, je minorita v závislosti od ďalších podmienok vystavená postupnému alebo rýchlemu splynutiu s majoritou. Ak vedúci predstavitelia spoločenstva a mienkotvorné sily nepociťujú váhu takejto situácie, tento proces môže byť nezvratný. Zo strany väčšinového národa vidieť vo svete len zriedkakedy snahu o vytvorenie či posilnenie menšinových životných podmienok. Menší počet však nemôže znamenať menej práva, menej šancí, horšie perspektívy. Toto všetko treba uplatniť v rozličných právnych normách.

Zákony, nariadenia a ďalšie predpisy regulujúce oblasť vzdelávania sa aj na Slovensku opierajú o medzinárodné dokumenty a o ústavu krajiny. Tak by to malo byť aj v oblasti národnostného školstva, preto má každé nariadenie týkajúce sa predškolských a školských zariadení menšín v prvom rade odzrkadľovať Rámcovú zmluvu o menšinách Rady Európy². Právna ochrana menšín je totiž organickou súčasťou medzinárodných ľudských práv, a tak je predmetom internacionálnej spolupráce. Platnosť tých dohôd, ku ktorým sa pripojilo aj Slovensko, musí garantovať ústava štátu a iné právne normy.

Spomínaný dokument Rady Európy okrem iného zabezpečuje príslušníkom menšín možnosť pokračovať vo vzdelávaní, používanie materinského jazyka, jeho vyučovanie, prevádzkovanie inštitúcií, prípravu učiteľov atď. Súčasne upozorňuje každú krajinu, aby sa pri uskutočňovaní svojej integračnej politiky vyvarovala každého takého kroku, ktorý by viedol k asimilácii menšín. Aj preto je dôležité udržiavať v chode menšinovú vzdelávaciu sieť.

Platný slovenský školský zákon (č. 29/1984 Z. z.)³ možno považovať za hocičo, len práve nie za moderný, veď zažil veľa-veľa úprav, ale jeho rámec vznikol ešte roku 1984 a ani v súvislosti s menšinami nemá moderné prvky. Zabezpečuje síce ústavné právo príslušníkov menšín na slobodnú voľbu školy, ale pri vymenúvaní menšín už rozlišuje, rusínsku menšinu označuje len v zátvorke ako istú modifikáciu ukrajinskej národnosti, o iných menšinách sa ani nezmieňuje.

Analýze zákona – sčasti preto, lebo v roku 2004 ho pravdepodobne vymení iná norma, sčasti preto, lebo vzhľadom na tému je pomerne irelevantný – by sme nechceli venovať veľký priestor, ako ani rozboru nového predpisu (č. 596/2003 Z. z.)⁴, ktorý bol prijatý ako dôsledok spoločenskej decentralizácie, a ktorý usmerňuje činnosť školstva v štátnej správe ako aj činnosť školských samospráv, treba urobiť len jednu poznámku: popri historických danostiach, intenzite národného povedomia ako aj rozličných spoločensko-hospodárskych zmenách a finančných problémoch pôsobia tieto dve nariadenia a k nim patriace vykonávacie predpisy ako pravidlá na tvorbu národnostnej školskej siete.

Je dôležité spomenúť, že na Slovensku neexistuje samostatný menšinový školský systém, každá menšinová inštitúcia je organickou súčasťou siete Slovenska, a tak sa na ne vzťahujú ústredné nariadenia ministerstva, pracujú na základe totožných učebných osnov a hodinových dotácií.

V súčasnosti je však mimoriadne nápadný fakt, že len menšia časť národností využíva práva, ktoré im zabezpečuje zákon, ale toto všetko možno vysvetliť hlavne ich počtom a stavom ich identity.

Na Slovensku majú aspoň štyri menšiny taký potenciál a také nároky, že si dokážu zabezpečiť vlastnú školskú základňu. Všetko toto však v skutočnosti vyzerá celkom ináč.

Nasledujúca tabuľka (tabuľka č. 53) – na základe údajov⁵ úradnej siete ministerstva školstva ako i inštitúcie spracúvajúcej školské štatistiky – ukazuje, ktorá menšina akým typom inštitúcie disponuje a kto je jej prevádzkovateľom v školskom roku 2003/2004:

Tabuľka č. 51

Typy školských zariadení národnostných menšín

Typ školského zariadenia	Maďarské	Nemecké	Rusínske	Ukrajinské
Materské školy	samosprávne, cirkevné	samosprávne	-	samosprávne
Základné školy	samosprávne, cirkevné	samosprávne	-	samosprávne
Gymnázia	samosprávne, súkromné, cirkevné	-	-	samosprávne
Stredné odborné školy	samosprávne, súkromné	-	-	samosprávne
Stredné odborné učilišťa	samosprávne, súkromné	-	-	-
Špeciálne školy	samosprávne	-	-	-

Prameň: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, 2004

Tieto údaje by si vyžadovali, aby sme pri analýze oddelili maďarskú a ostatné menšiny, veď ich sieť škôl sa v značnej miere odlišuje, a tak sú údaje neporovnateľné. V ďalších štatistikách však budú vystupovať údaje všetkých významnejších národností aj údaje väčšinového národa spolu, veď len porovnanie komplexných čísel môže poskytnúť vhodné styčné body na rozbor situácie.

3 Zákon č. 29/1984 Z. z. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon)

4 Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5 Separát štatistickej ročenky školstva SR 2003. Ústav informácií a prognóz školstva. Bratislava, 2003

Na doplnenie vyššie uvedených údajov treba ešte poznamenať, že rómsky jazyk používajú v niekoľkých materských školách a základných školách ako pomocný jazyk v tých regiónoch, kde je prítomnosť dotýčnej menšiny koncentrovanejšia, alebo jazyk vyučujú aj na niekoľkých stredných školách.

Štatistické údaje vždy nabádajú analyzujúcich k opatrnosti a reálnu výpovednú silu majú skutočne vtedy, ak ich skúmame vo vhodnom kontexte. Práve preto aj v našom prípade ich berieme ako časť procesu, pozeráme na ne v zrkadle zmien v počte žiakov za posledné tri roky.

Pri porovnávaní údajov musíme brať osobitne fakt, koľko detí navštevuje školy vyučujúce v jazyku menšiny a koľkými percentami sa na tom zúčastňuje daná menšina v národnostnom pomere. Totiž istá anomália je typická najmä pre málopočetné spoločenstvá.

Z priložených tabuliek sa samozrejme dá vyčítať oveľa viac informácií ako tie, s ktorými sa tu čitateľ stretáva v čiastkových komentároch, ale rozsah štúdie neumožňuje podrobnejší rozbor. Nepochybne by bol potrebný podrobnejší rozbor zachádzajúci do detailov, aby sme dostali odpoveď aj na pozadie vzniku údajov pri sčítaní ľudu.

14. 1. Materské školy⁶

Čo sa týka počtu predškolských zariadení nastali v posledných rokoch tak v celoštátnom pomere ako aj v oblasti národnostných materských škôl určité výkyvy, ktorých výsledkom je isté zníženie ich počtu, ale v počte skupín sa táto zmena neukazuje ako podstatná. Počet ukrajinských tried sa však výrazne znížil, skoro o 25 %. A kým sa počet detí navštevujúcich maďarské predškolské zariadenia v skúmanom období z roka na rok zvyšuje, v prípade detí vychovávaných v ukrajinskom jazyku sa aj tu znížil ich počet viac ako o päťnu.

Súčasne je paradoxným faktom, že dvetisíc detí maďarskej národnosti navštevuje slovenskú materskú školu, kým v ukrajinskej skupine je päťkrát toľko detí, ako ich je ukrajinskej národnosti v danej vekovej skupine. Podobne je očividné, že počet Rómov v materských školách postupne rastie, ale aj tak zaostávajú za celoštátnym priemerom o 1 %.

14. 2. Základné školy⁷

Výsledkom tzv. racionalizačného procesu bolo to, že za dva roky zavreli 29 slovenských škôl, medzitým vzniklo niekoľko cirkevných a súkromných škôl s vyučovacím jazykom slovenským, ale počet národnostných škôl sa podstatne nezmenil. Počet maďarských tried sa však znížil o sedemdesiatdeväť, čo znamená 3,7 %-né zníženie. Berúc do úvahy absolútne čísla: za dva roky sa v slovenských triedach znížil počet žiakov o 44 tisíc (7,5 %), maďarských žiakov o 3 tisíc (8 %), v ukrajinských triedach sa však udržala predošlá úroveň.

Štatistiky zaradujú do kategórie iné tú nepľnoorganizovanú nemeckú školu zlúčenú s materskou školou v okrese Stará Ľubovňa, ktorá má ročne 40-50 žiakov.

V skúmanom období klesol pomer počtu všetkých národností. Prekvapivé je, že podstatne klesol ešte aj počet Rómov, čo je pri znalosti skutočných pomerov skôr adminis-

⁶ Vid'. tabuľky č. 54-59 podkapitoly state Školstvo v zrkadle čísel

⁷ Vid'. tabuľky č. 60-65 podkapitoly state Školstvo v zrkadle čísel

tratívna chyba. Počet škôl neslovenskej národnosti takto už nedosahuje ani 9 %, čo sa značne líši od údajov pri sčítaní ľudu.

14. 3. Stredné školy

Gymnázia⁸

Jasný prehľad znemožňuje to, že ústredná štatistika berie spolu školy s rozličným zameraním, štvor-, šesť- a osemročné gymnázia i dvojязыčné gymnázia.

To je však zrejmé, že množstvo škôl sa ustálilo, počet tried a žiakov sa však každoročne zvyšoval o 6-10 %. V rámci toho sa ukazuje vzrastajúca tendencia v počte žiakov maďarských i ukrajinských tried. Kým sa v roku 2001 učilo po slovensky asi tisíc žiakov maďarskej národnosti, v súčasnosti je to už len polovica. V prípade ukrajinských tried znova konštatujeme, že 30 % žiakov nie je ukrajinskej národnosti.

Odborné školy⁹

Čo sa týka prítomnosti menšín v jednotlivých typoch škôl, možno práve tu národnosti najviac zaostávajú. Ani v desatine odborných škôl nie sú neslovenské triedy, pomer žiakov učiacich sa v národnostnom jazyku je len 4,5 %.

Aj maďarská menšina, ktorá je relatívne v najlepšej situácii, má len osem odborných škôl, a z nich tvoria polovicu súkromné školy. Ostatné maďarské triedy sa nachádzajú v školách so zmiešaným riadením, kde národnostné vzdelávanie zabezpečujú rozličnými spôsobmi. Niekde znamená odlišenie od paralelných slovenských tried len vyučovanie maďarského jazyka a literatúry.

Odborné učilišťa¹⁰

V minulosti bolo pre maďarskú menšinu na Slovensku výrazne charakteristické, že jej príslušníci navštevovali odborné učilišťa, ktoré sa nekončili maturitou a produkovali z veľkej časti nezamestnaných. Tento pomer sa v súčasnosti čiastočne zmenil, ale vzdelanosť ešte ani zďaleka nedosahuje želanú úroveň.

Medzitým školský zákon umožnil, aby sa zlučovali školy rozličného typu, tak vznikli združené stredné školy a v 9 % z nich sú aj maďarské triedy, ale len 4,4 % žiakov sa učí po maďarsky. Polovica Maďarov si neosvojuje svoju profesiu v materinskom jazyku.

V odborných učilištiach je číselný pomer lepší (9,36 %), ale svoju profesiu si v maďarskom jazyku osvojuje z celkového počtu žiakov len 4,5 %. To znamená, že 41 % žiakov maďarskej národnosti navštevuje slovenské triedy.

14. 4. Špeciálne školy¹¹

Vzhľadom na národnosti je výchova a vzdelávanie mládeže vyžadujúcej špeciálnu starostlivosť do dnešných dní pomerne zanedbávaná oblasť. Toto konštatovanie platí aj pre telesne postihnuté deti, aj pre duševne zaostalé. Aj vypracovanie hodnoverných štatistík

8 Vid'. tabuľky č. 66-71 podkapitoly state Školstvo v zrkadle čísel

9 Vid'. tabuľky č. 72-77 podkapitoly state Školstvo v zrkadle čísel

10 Vid'. tabuľky č. 78-80 podkapitoly state Školstvo v zrkadle čísel

11 Vid'. tabuľky č. 81-82 podkapitoly state Školstvo v zrkadle čísel

je pomerne zložitá úloha, lebo sa len ťažko dá zistiť, kde a do akej miery venujú pozornosť neslovenským deťom. V našom prípade je problematické aj to, že zariadenia, ktoré sa špecializujú na liečbu rozličných anomálií, sú väčšinou internátneho typu a sú umiestnené v slovenskom prostredí, kde sa s jazykom menšín dostávajú do styku len zriedka-vo.

Len v 8 % zariadení sa nachádza maďarská skupina a tieto navštevuje len 5 % detí. Mládež maďarskej a rómskej národnosti však vykazuje približne v polovičnom pomere 13 %, čo sa však vôbec neodzrkadľuje v činnosti škôl. A práve tieto hendikepované deti by vo zvýšenej miere potrebovali starostlivosť v materinskom jazyku.

14. 5. Školstvo v zrkadle čísel

Tabuľka č. 52

Sieť materských škôl

	Výchovný jazyk	Spolu			Z toho								
		2001	2002	2003	Štátne			Cirkevné			Súkromné		
					2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Materské školy	Slovenský	2827	2826	2806	2803	2801	2780	12	13	15	12	12	11
	Maďarský	277	275	278	275	271	274	2	4	4	0	0	0
	Slov. –maď.	102	98	96	102	98	96	0	0	0	0	0	0
	Ukrajinský	34	33	27	34	33	27	0	0	0	0	0	0
	Slov. –ukr.	3	3	3	3	3	3	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Slov. –nem.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupiny	Spolu	3243	3235	3210	3217	3206	3180	14	17	19	12	12	11
	Slovenský	6894	6924	6900	6852	6881	6855	23	24	26	19	19	19
	Maďarský	550	555	553	548	551	548	2	4	5	0	0	0
	Ukrajinský	47	45	35	47	45	35	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deti	Iný	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu	7491	7524	7488	7447	7477	7438	25	28	31	19	19	19
	Slovenský	140563	140938	140602	139746	140075	139716	484	517	568	333	346	318
	Maďarský	9313	9484	9566	9265	9404	9462	48	80	104	0	0	0
	Ukrajinský	711	700	546	711	700	546	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	0	3	4	0	3	4	0	0	0	0	0	0
	Spolu	150587	151125	150718	149722	150182	149728	532	597	672	333	346	318

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 53

Percentuálny výkaz materských škôl, skupín a detí podľa výchovného jazyka predškolského zariadenia

		Spolu	Slovenské	%	Maďarské	%	Ukrajinské	%	Nemecké	%	Iné	%
2001	Materská škola	3243	2932	90,41	379	11,69	37	1,14	0	0,00	0	0,00
	Skupina	7491	6894	92,03	550	7,34	47	0,63	0	0,00	0	0,00
	Dieťa	150587	140563	93,34	9313	6,18	711	0,47	0	0,00	0	0,00
2002	Materská škola	3235	2925	90,42	373	11,53	36	1,11	0	0,00	0	0,00
	Skupina	7524	6924	92,03	555	7,38	45	0,60	0	0,00	0	0,00
	Dieťa	151125	140938	93,26	9484	6,28	700	0,46	0	0,00	3	0,00
2003	Materská škola	3210	2905	90,50	374	11,65	30	0,93	0	0,00	0	0,00
	Skupina	7488	6900	92,15	546	7,29	35	0,47	0	0,00	0	0,00
	Dieťa	150718	140602	93,29	9566	6,35	546	0,36	0	0,00	4	0,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 54

Materské školy – podiel detí podľa národnosti – štátne predškolské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	136265	91,01	136674	91,01	136477	91,15
Maďarská	11803	7,88	11808	7,86	11473	7,66
Ukrajinská	142	0,09	179	0,12	111	0,07
Nemecká	21	0,01	14	0,01	12	0,01
Rusínska	59	0,04	45	0,03	99	0,07
Česká	54	0,04	61	0,04	50	0,03
Poľská	7	0,00	3	0,00	17	0,01
Rómska	1041	0,70	1071	0,71	1124	0,75
Iná	118	0,08	139	0,09	128	0,09
Zahraničný občan	212	0,14	188	0,13	237	0,16
Spolu	149722	100,00	150182	100,00	149728	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 55

Materské školy – podiel detí podľa národnosti – cirkevné predškolské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	444	83,46	465	77,89	510	75,89
Maďarská	51	9,59	84	14,07	107	15,92
Ukrajinská	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nemecká	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rusínska	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Česká	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Poľská	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rómska	36	6,77	46	7,71	52	7,74
Iná	1	0,19	0	0,00	2	0,30
Zahraničný občan	0	0,00	2	0,34	1	0,15
Spolu	532	100,00	597	100,00	672	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 56

Materské školy – podiel detí podľa národnosti – súkromné predškolské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	325	97,60	339	97,98	296	93,08
Maďarská	0	0,00	2	0,58	1	0,31
Ukrajinská	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nemecká	0	0,00	0	0,00	1	0,31
Rusínska	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Česká	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Poľská	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rómska	2	0,60	4	1,16	16	5,03
Iná	2	0,60	0	0,00	3	0,94
Zahraničný občan	4	1,20	1	0,29	1	0,31
Spolu	333	100,00	346	100,00	318	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 57

Materské školy – podiel detí podľa národnosti

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	137034	91,00	137478	90,97	137283	91,09
Maďarská	11854	7,87	11894	7,87	11581	7,68
Ukrajinská	142	0,09	179	0,12	111	0,07
Nemecká	21	0,01	14	0,01	13	0,01
Rusínska	59	0,04	45	0,03	99	0,07
Česká	54	0,04	61	0,04	50	0,03
Poľská	7	0,00	3	0,00	17	0,01
Rómska	1079	0,72	1121	0,74	1192	0,79
Iná	121	0,08	139	0,09	133	0,09
Zahraničný občan	216	0,14	191	0,13	239	0,16
Spolu	150587	100,00	151125	100,00	150718	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 58

Sieť základných škôl (plnoorganizované + prvý stupeň + druhý stupeň)

	Vyučovaci jazyk	Spolu			Z toho								
					Štátne			Cirkevné			Súkromné		
		2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Škola	Slovenský	2099	2089	2081	2009	1994	1980	84	87	91	6	8	10
	Maďarský	262	259	260	249	246	248	13	13	12	0	0	0
	Slov. –maď.	35	37	35	35	37	35	0	0	0	0	0	0
	Ukrajinský	7	6	6	7	6	6	0	0	0	0	0	0
	Slov. –ukr.	1	2	2	1	2	2	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Slov. –nem.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	2	3	3	1	1	1	0	0	1	1	2	1
Trieda	Spolu	2406	2396	2387	2302	2286	2272	97	100	104	7	10	11
	Slovenský	26357	25768	25011	25237	24621	23854	1103	1120	1123	17	27	34
	Maďarský	2128	2092	2049	2057	2018	1978	71	74	71	0	0	0
	Ukrajinský	42	44	45	42	44	45	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	12	12	12	4	4	4	0	0	0	8	8	8
Žiak	Spolu	28539	27916	27117	27340	26687	25881	1174	1194	1194	25	35	42
	Slovenský	585155	562423	540830	560633	537790	516227	24333	24335	24189	189	298	414
	Maďarský	40892	39347	37590	39744	38212	36520	1148	1135	1070	0	0	0
	Ukrajinský	459	450	458	459	450	458	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	139	140	133	49	53	44	0	0	0	90	87	89
Žiak	Spolu	626645	602360	579011	600885	576505	553249	25481	25470	25259	279	385	503

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 59

Percentuálny pomer základných škôl, tried a žiakov podľa vyučovacieho jazyka školy

		Spolu	Slovenské	%	Maďarské	%	Ukrajinské	%	Nemecké	%	Iné	%
2001	Školy	2406	2135	88,74	297	12,34	8	0,33	0	0,00%	2	0,08
	Triedy	28539	26357	92,35	2128	7,46	42	0,15	0	0,00%	12	0,04
	Žiakov	626645	585155	93,38	40892	6,53	459	0,07	0	0,00%	139	0,02
2002	Školy	2396	2128	88,81	296	12,35	8	0,33	0	0,00%	3	0,13
	Triedy	27916	25768	92,31	2092	7,49	44	0,16	0	0,00%	12	0,04
	Žiakov	602360	562423	93,37	39347	6,53	450	0,07	0	0,00%	140	0,02
2003	Školy	2387	2118	88,73	295	12,36	8	0,34	0	0,00%	3	0,13
	Triedy	27117	25011	92,23	2049	7,56	45	0,17	0	0,00%	12	0,04
	Žiakov	579011	540830	93,41	37590	6,49	458	0,08	0	0,00%	133	0,02

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 60

Základné školy – podiel žiakov podľa národnosti – štátne školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	543988	90,53	523062	90,73	503023	90,92
Maďarská	49125	8,18	46155	8,01	44218	7,99
Ukrajinská	528	0,09	499	0,09	484	0,09
Nemecká	81	0,01	88	0,02	64	0,01
Rusínska	284	0,05	254	0,04	232	0,04
Česká	1050	0,17	881	0,15	840	0,15
Poľská	42	0,01	33	0,01	42	0,01
Rómska	4448	0,74	4233	0,73	3048	0,55
Iná	455	0,08	426	0,07	437	0,08
Zahraničný občan	884	0,15	874	0,15	861	0,16
Spolu	600885	100,00	576505	100,00	553249	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 61

Základné školy – podiel žiakov podľa národnosti – cirkevné školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	24139	94,73	24167	94,88	24007	95,04
Maďarská	1179	4,63	1187	4,66	1134	4,49
Ukrajinská	5	0,02	5	0,02	4	0,02
Nemecká	16	0,06	17	0,07	12	0,05
Rusínska	5	0,02	4	0,02	7	0,03
Česká	22	0,09	19	0,07	17	0,07
Poľská	5	0,02	5	0,02	5	0,02
Rómska	41	0,16	22	0,09	22	0,09
Iná	23	0,09	18	0,07	24	0,10
Zahraničný občan	46	0,18	26	0,10	27	0,11
Spolu	25481	100,00	25470	100,00	25259	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 62

Základné školy – podiel žiakov podľa národnosti – súkromné školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	261	93,55	356	92,47	465	92,45
Maďarská	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ukrajinská	1	0,36	1	0,26	2	0,40
Nemecká	0	0,00	1	0,26	1	0,20
Rusínska	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Česká	1	0,36	1	0,26	1	0,20
Poľská	0	0,00	1	0,26	2	0,40
Rómska	0	0,00	0	0,00	2	0,40
Iná	0	0,00	9	2,34	11	2,19
Zahraničný občan	16	5,73	16	4,16	19	3,78
Spolu	279	100,00	385	100,00	503	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 63

Základné školy – podiel žiakov podľa národnosti – spolu

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	568388	90,70	547585	90,91	527495	91,10
Maďarská	50304	8,03	47342	7,86	45352	7,83
Ukrajinská	534	0,09	505	0,08	490	0,08
Nemecká	97	0,02	106	0,02	77	0,01
Rusínska	289	0,05	258	0,04	239	0,04
Česká	1073	0,17	901	0,15	858	0,15
Poľská	47	0,01	39	0,01	49	0,01
Rómska	4489	0,72	4255	0,71	3072	0,53
Iná	478	0,08	453	0,08	472	0,08
Zahraničný občan	946	0,15	916	0,15	907	0,16
Spolu	626645	100,00	602360	100,00	579011	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 64

Sieť gymnázií (4, 5, 6, resp. 8-ročné)

	Vyučovaci jazyk	Spolu			Z toho								
					Štátne			Cirkevné			Súkromné		
		2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Škola	Slovenský	170	169	172	124	120	120	33	36	37	13	13	15
	Maďarský	17	17	17	11	11	11	5	5	5	1	1	1
	Slov. –maď.	8	8	8	8	8	8	0	0	0	0	0	0
	Ukrajinský	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
	Slov. –ukr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Slov. –nem.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Dvojazyčný	21	25	25	15	18	18	3	4	4	3	3	3
	Spolu	217	220	223	159	158	158	41	45	46	17	17	19
Trieda	Slovenský	2713	2842	3065	2245	2341	2512	362	386	422	106	115	131
	Maďarský	193	210	232	163	177	196	23	27	31	7	6	5
	Ukrajinský	6	6	7	6	6	7	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	4	4	4	4	0	0	0	0	0	4	4	4
	Spolu	2916	3062	3308	2414	2524	2715	385	413	453	117	125	140
Žiak	Slovenský	81053	86048	93784	67676	71455	77674	10894	11820	13033	2483	2773	3077
	Maďarský	5027	5449	6069	4315	4662	5243	558	652	712	154	135	114
	Ukrajinský	117	122	155	117	122	155	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	42	42	49	0	0	0	0	0	0	42	42	49
	Spolu	86239	91661	100057	72108	76239	83072	11452	12472	13745	2679	2950	3240

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 65

Percentuálny podiel gymnázií, tried a žiakov podľa vyučovacieho jazyka školy

		Spolu	Slovenské	%	Maďarské	%	Ukrajinské	%	Nemecké	%	Iné	%
2001	Školy	217	178	82,03	25	11,52	1	0,46	0	0,00	21	9,68
	Triedy	2916	2713	93,04	193	6,62	6	0,21	0	0,00	4	0,14
	Žiakov	86239	81053	93,99	5027	5,83	117	0,14	0	0,00	42	0,05
2002	Školy	220	177	80,45	25	11,36	1	0,45	0	0,00	25	11,36
	Triedy	3062	2842	92,82	210	6,86	6	0,20	0	0,00	4	0,13
	Žiakov	91661	86048	93,88	5449	5,94	122	0,13	0	0,00	42	0,05
2003	Školy	223	180	80,72	25	11,21	1	0,45	0	0,00	25	11,21
	Triedy	3308	3065	92,65	232	7,01	7	0,21	0	0,00	4	0,12
	Žiakov	100057	93784	93,73	6069	6,07	155	0,15	0	0,00	49	0,05

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 66

Gymnáziá – podiel žiakov podľa národnosti – štátne školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	66148	91,73	75978	91,46	69834	91,60
Maďarská	5300	7,35	6318	7,61	5712	7,49
Ukrajinská	73	0,10	120	0,14	103	0,14
Nemecká	25	0,03	27	0,03	24	0,03
Rusínska	69	0,10	99	0,12	86	0,11
Česká	223	0,31	242	0,29	216	0,28
Poľská	18	0,02	14	0,02	13	0,02
Rómska	9	0,01	4	0,00	6	0,01
Iná	66	0,09	100	0,12	68	0,09
Zahraničný občan	177	0,25	170	0,20	177	0,23
Spolu	72108	100,00	83072	100,00	76239	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 67

Gymnáziá – podiel žiakov podľa národnosti – cirkevné školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	10775	94,09	12901	93,86	11699	93,80
Maďarská	618	5,40	768	5,59	709	5,68
Ukrajinská	6	0,05	3	0,02	3	0,02
Nemecká	10	0,09	12	0,09	9	0,07
Rusínska	3	0,03	2	0,01	1	0,01
Česká	17	0,15	25	0,18	25	0,20
Poľská	0	0,00	1	0,01	0	0,00
Rómska	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Iná	6	0,05	12	0,09	12	0,10
Zahraničný občan	17	0,15	21	0,15	14	0,11
Spolu	11452	100,00	13745	100,00	12472	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 68

Gymnáziá – podiel žiakov podľa národnosti – súkromné školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	2455	91,64	3039	93,80	2750	93,22
Maďarská	175	6,53	133	4,10	152	5,15
Ukrajinská	3	0,11	2	0,06	7	0,24
Nemecká	2	0,07	6	0,19	0	0,00
Rusínska	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Česká	10	0,37	13	0,40	9	0,31
Poľská	2	0,07	1	0,03	2	0,07
Rómska	0	0,00	1	0,03	0	0,00
Iná	9	0,34	13	0,40	8	0,27
Zahraničný občan	23	0,86	32	0,99	22	0,75
Spolu	2679	100,00	3240	100,00	2950	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 69

Gymnázia – podiel žiakov podľa národnosti – spolu

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	79378	92,04	91918	91,87	84283	91,95
Maďarská	6093	7,07	7219	7,21	6573	7,17
Ukrajinská	82	0,10	125	0,12	113	0,12
Nemecká	37	0,04	45	0,04	33	0,04
Rusínska	72	0,08	101	0,10	87	0,09
Česká	250	0,29	280	0,28	250	0,27
Poľská	20	0,02	16	0,02	15	0,02
Rómska	9	0,01	5	0,00	6	0,01
Iná	81	0,09	125	0,12	88	0,10
Zahraničný občan	217	0,25	223	0,22	213	0,23
Spolu	86239	100,00	100057	100,00	91661	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 70

Sieť stredných odborných škôl a konzervatórií

	Vyučovaci jazyk	Spolu			Z toho								
					Štátne			Cirkevné			Súkromné		
		2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Škola	Slovenský	341	278	253	304	239	215	11	11	11	26	28	27
	Maďarský	9	8	8	7	6	4	0	0	0	2	2	4
	Slov. –maď.	19	19	17	17	17	16	0	0	0	2	2	1
	Ukrajinský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Slov. –ukr.	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Slov. –nem.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trieda	Spolu	370	306	279	329	263	236	11	11	11	30	32	32
	Slovenský	3553	3175	3122	3322	2940	2894	84	86	87	147	149	141
	Maďarský	162	162	164	147	146	145	0	0	0	15	16	19
	Ukrajinský	4	4	4	4	4	4	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žiak	Spolu	3719	3341	3290	3473	3090	3043	84	86	87	162	165	160
	Slovenský	97091	88085	89161	91805	82760	83656	2282	2336	2393	3004	2989	3112
	Maďarský	4036	3979	4121	3762	3688	3797	0	0	0	274	291	324
	Ukrajinský	77	74	71	77	74	71	0	0	0	0	0	0
	Nemecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iný	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žiak	Spolu	101204	92138	93353	95644	86522	87524	2282	2336	2393	3278	3280	3436

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 71

Percentuálny podiel stredných odborných škôl a konzervatórií, tried a žiakov podľa vyučovacieho jazyka školy

		Spolu	Slovenské	%	Maďarské	%	Ukrajinské	%	Nemecké	%	Iné	%
2001	Školy	370	361	97,57	28	7,57	1	0,27	0	0,00	0	0,00
	Triedy	3719	3553	95,54	162	4,36	4	0,11	0	0,00	0	0,00
	Žiakov	101204	97091	95,94	4036	3,99	77	0,08	0	0,00	0	0,00
2002	Školy	306	298	97,39	27	8,82	1	0,33	0	0,00	0	0,00
	Triedy	3341	3175	95,03	162	4,85	4	0,12	0	0,00	0	0,00
	Žiakov	92138	88085	95,60	3979	4,32	74	0,08	0	0,00	0	0,00
2003	Školy	279	271	97,13	25	8,96	1	0,36	0	0,00	0	0,00
	Triedy	3290	3122	94,89	164	4,98	4	0,12	0	0,00	0	0,00
	Žiakov	93353	89161	95,51	4121	4,41	71	0,08	0	0,00	0	0,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 72

Stredné odborné školy a konzervatóriá – podiel žiakov podľa národnosti – štátne školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	88597	92,63	79921	92,37	81149	92,72
Maďarská	6396	6,69	6047	6,99	5797	6,62
Ukrajinská	115	0,12	79	0,09	75	0,09
Nemecká	11	0,01	15	0,02	16	0,02
Rusínska	64	0,07	34	0,04	44	0,05
Česká	236	0,25	186	0,21	190	0,22
Poľská	16	0,02	8	0,01	3	0,00
Rómska	75	0,08	99	0,11	113	0,13
Iná	41	0,04	33	0,04	37	0,04
Zahraničný občan	93	0,10	100	0,12	100	0,11
Spolu	95644	100,00	86522	100,00	87524	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 73

Stredné odborné školy a konzervatóriá – podiel žiakov podľa národnosti – cirkevné školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	2246	98,42	2301	98,50	2368	98,96
Maďarská	24	1,05	18	0,77	13	0,54
Ukrajinská	1	0,04	2	0,09	2	0,08
Nemecká	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rusínska	1	0,04	2	0,09	1	0,04
Česká	3	0,13	4	0,17	2	0,08
Poľská	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rómska	2	0,09	4	0,17	1	0,04
Iná	0	0,00	0	0,00	1	0,04
Zahraničný občan	5	0,22	5	0,21	5	0,21
Spolu	2282	100,00	2336	100,00	2393	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 74

Stredné odborné školy a konzervatóriá – podiel žiakov podľa národnosti – súkromné školské zariadenia

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	88597	92,63	79921	92,37	81149	92,72
Maďarská	6396	6,69	6047	6,99	5797	6,62
Ukrajinská	115	0,12	79	0,09	75	0,09
Nemecká	11	0,01	15	0,02	16	0,02
Rusínska	64	0,07	34	0,04	44	0,05
Česká	236	0,25	186	0,21	190	0,22
Poľská	16	0,02	8	0,01	3	0,00
Rómska	75	0,08	99	0,11	113	0,13
Iná	41	0,04	33	0,04	37	0,04
Zahraničný občan	93	0,10	100	0,12	100	0,11
Spolu	95644	100,00	86522	100,00	87524	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 75

Stredné odborné školy a konzervatóriá – podiel žiakov podľa národnosti – spolu

Národnosť	2001		2002		2003	
	Spolu	%	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	2246	98,42	2301	98,50	2368	98,96
Maďarská	24	1,05	18	0,77	13	0,54
Ukrajinská	1	0,04	2	0,09	2	0,08
Nemecká	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rusínska	1	0,04	2	0,09	1	0,04
Česká	3	0,13	4	0,17	2	0,08
Poľská	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rómska	2	0,09	4	0,17	1	0,04
Iná	0	0,00	0	0,00	1	0,04
Zahraničný občan	5	0,22	5	0,21	5	0,21
Spolu	2282	100,00	2336	100,00	2393	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 76

Sieť združených stredných škôl a stredných odborných učilíšť

	Spolu						Z toho					
							Štátne			Cirkevné		Súkromné
	Spolu	Slovenské	%	Slovenské-maďarské	Maďarské	%	Slovenské	Slovenské-maďarské	Maďarské	Slovenské	Maďarské	
Zlúčené školy	89	81	91,01	7	1	8,99	81	6	1	0	1	
Triedy	2037	1933	94,89	0	104	5,11	1912	0	89	0	21	15
Žiakov	52953	50624	95,60	0	2329	4,40	50196	0	2006	0	428	323
SOU	267	242	90,64	18	7	9,36	227	18	2	5	10	5
Triedy	3337	3158	94,64	0	179	5,36	2995	0	121	42	121	58
Žiakov	80153	76577	95,54	0	3576	4,46	72551	0	2449	1045	2981	1127

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 77

Žiaci združených škôl podľa národností

Národnosť	2003	
	Spolu	%
Slovenská	48023	90,69
Maďarská	4706	8,89
Ukrajinská	26	0,05
Nemecká	9	0,02
Rusínska	5	0,01
Česká	106	0,20
Poľská	7	0,01
Rómska	17	0,03
Iná	21	0,04
Zahraničný občan	33	0,06
Spolu	52953	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 78

Žiaci stredných odborných učilíšť podľa národnosti

Národnosť	2003	
	Spolu	%
Slovenská	73632	91,86
Maďarská	6157	7,68
Ukrajinská	51	0,06
Nemecká	9	0,01
Rusínska	25	0,03
Česká	151	0,19
Poľská	3	0,00
Rómska	53	0,07
Iná	16	0,02
Zahraničný občan	56	0,07
Spolu	80153	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 79

Sieť špeciálnych školských zariadení

	Spolu						Z toho			
							Štátne		Cirkevné	Súkromné
	Spolu	Slovenské	%	Slovenské-maďarské	Maďarské	%	Slovenské	Slov.-maď.		
Materské a základné školy	356	326	91,57	18	12	8,43	315	18	12	2
Triedy	3105	2939	94,65	166		5,35	2875	166		5
Žiakov	26785	25377	94,74	1408		5,26	24864	1408		46
Špeciálne stredné školy	86	83	96,51	2	1	3,49	82	2	1	1
Triedy	572	565	98,78	7		1,22	564	7		1
Žiakov	5254	5183	98,65	71		1,35	5177	71		6

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Tabuľka č. 80

Žiaci špeciálnych školských zariadení podľa národnosti

Národnosť	2003	
	Spolu	%
Slovenská	27734	86,56
Maďarská	2019	6,30
Ukrajinská	6	0,02
Nemecká	0	0,00
Rusínska	0	0,00
Česká	56	0,17
Poľská	3	0,01
Rómska	2190	6,84
Iná	13	0,04
Zahraničný občan	18	0,06
Spolu	32039	100,00

Prameň: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 2004

Poznámky k tabuľkám

- Pri rozdelení škôl podľa vyučovacieho jazyka je súčet údajov vyšší ako 100 percent, lebo niektoré školy a školy sú dvojazyčné.
- Škôlky a školy, ktoré prevádzkujú obecné a krajské samosprávy, vystupujú v ústredných štatistikách ako štátne zariadenia, preto sa tak uvádzajú aj v tabuľkách.
- Ak v edícii vyšla kniha len v maďarskom jazyku, slovenský názov obce uvádzame v zátvorke. Ak kniha vyšla v oboch jazykoch, medzi názvy obcí dávame pomlčku. – pozn. prekl.

15. ČASOPISY A KNIHY VYDANÉ NA SLOVENSKU V ROKU 2003 V JAZYKU NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

15. 1. Časopisy v maďarskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti

Atelier – Umelecký časopis, vychádza štvrťročne

Blikk – Slovensko, vychádza denne

Csallóköz – Žitný ostrov, vychádza týždenne

Cserkész – (Skaut), Mládežnícky a skautský časopis s úlohami, vychádza mesačne

Fórum Társadalomtudományi Szemle – (Fórum spoločenskovedná revue), Vedecký časopis, vychádza štvrťročne

Gömörország – (Gemer), Fórum severného maďarského periférneho regiónu, vychádza štvrťročne

IFI - Mládežnícky a krížovkárskeho magazín, vychádza mesačne

Irodalmi Szemle – (Literárny prehľad), Literatúra, kritika, publicistika, spoločenské vedy, vychádza mesačne

Jó Gazda – (Dobrý gazda), časopis podnikateľov v poľnohospodárstve, vychádza mesačne

Kalligram – Umenie a myslenie, vychádza mesačne

Katedra – Časopis maďarských učiteľov a rodičov Slovenska, vychádza mesačne

Kálvinista Szemle – (Kalvínsky prehľad), Úradný časopis reformovanej kresťanskej cirkvi Slovenska, vychádza mesačne

Múltunk emlékei – (Pamiatky našej minulosti), Vlastivedný, ochranársky a turistický magazín, vychádza mesačne

Remény – (Nádej), Katolícky týždenník, vychádza týždenne

Szabad Újság – (Slobodné noviny), Maďarský týždenník na Slovensku, vychádza týždenne

Szörös Kő – (Chlpatý kameň), Literatúra, umenie, kritika, vychádza dvojmesačne

Tábortűz – (Táborák), Časopis maďarských dievčat a chlapcov Slovenska, vychádza mesačne

Tűcsök – (Svrček), Časopis pre škôlkárov a mladších žiakov, vychádza mesačne

Új Nő – (Nová žena), Ženský magazín, vychádza mesačne

Új Szó – (Nové slovo), vychádza denne

Vasárnap – (Nedeľa), vychádza týždenne

15. 2. Časopisy v ukrajinskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti

Duklja – Literárny, umelecký, spoločenský časopis, vychádza mesačne

Nove žittja – vychádza týždenne

Veselka – Detský časopis, vychádza mesačne

15. 3. Časopisy v rusínskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti

Blahovistnik – vychádza mesačne

Narodny novynky – Kultúrny a spoločenský časopis, vychádza týždenne

Rusyn – Kultúrny a náboženský časopis, vychádza dvojmesačne

Rusyn'skyj narodnyj kalendar – vychádza ročne

Odkaz sv. Cyrila a Metoda. Zapovit sv. Kyryla i Mefodija – Časopis pravoslávnej cirkvi v ukrajinskom a rusínskom jazyku, vychádza mesačne

15. 4. Časopisy v ruskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti

Vmeste – Časopis Združenia Rusov na Slovensku, vychádza mesačne

15.5. Časopisy v poľskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti

Monitor Polonijny – Kultúrny a spoločenský časopis Poliakov, vychádza mesačne

15.6. Časopisy v českom jazyku rozširované v celoštátnej sieti

Česká beseda – Časopis Čechov, Moravanov a Slezanov, vychádza mesačne

Mosty – Časopis v českom a slovenskom jazyku, vychádza dvojtyždenne

15.7. Časopisy v rómskom jazyku rozširované v celoštátnej sieti

Romano nevo ľil – Kultúrny a spoločenský časopis Rómov, vychádza dvojtyždenne

15. 8. Maďarské vydavateľstvá na Slovensku

AB ART Kiadó (Vydavateľstvo AB ART)

- A legerősebb állat (Najsilnejšie zviera – rozprávková omaľovánka; kreslil Géza Balázs)
- A rátóti csikótójás (Rátótske žriebäcie vajce – rozprávková omaľovánka; kreslil Géza Balázs)
- Albertini, Béla: A fotószakíró Brogyányi Kálmán (Kálmán Brogyányi – publicista fotografií; monografia)
- Balázs, Géza: Manódombi huncutok (Huncúti z piadimužického vrchu – rozprávka)
- Balco, Július: Végállomás (Konečná stanica – do maď. preložili Mária Haraszti, resp. Géza Balázs, próza)
- Bárczi, Zsófia: A keselyű hava (Mesiacek supa – novely)
- Bolemant, László: Időszobrok (Sochy času – zbierka básní ilustrovaná autorovými farebnými fotografiami)
- Borbély, Borisz: Cipőmben kavics (Kamienky v topánke – básne, resp. Zoltán Gillányi)
- Fehér, Sándor és koll.: Gimes évszádai (Storočia Jelenca – monografia)
- Fehér, A. a kol.: Jelenec (monografia)
- Gál, Sándor egybegyűjtött művei III. – Regények (Sándor Gál – súhrnné dielo III. – Romány)
- Gál, Sándor egybegyűjtött művei IV. – Szociográfiák (Sándor Gál – súhrnné dielo IV. – Sociografie)
- Hajtman, Béla/Béla von Goffa: Szivarfüstben (Samuel Borkopfnak és barátainak, egy Trianon utáni lakosztályból; regény), (V dyme cigár – Samuelovi Borkopfovi a mojim priateľom z apartmanu po Trianone – román)
- Jókai, Mária: Hamvasztószerdától Szent Ivánig Nyitra vidékén (Nyitra vidékének népi hagyományai 2.), (Od Popolcovej stredy po svätého Ivana v okolí Nitry – Ľudové tradície v okolí Nitry 2)
- Jókai, Mária: Zoboralji gyermekjátékok (kottákal), (Detské hry spod Zobora – s notami)
- Kantár, Csaba: (Ön)törvény(alkotás) (ill. Csillag Krisztina, D. Horváth; próza – Samosudcovstvo)
- Kozsár, Zsuzsanna: Mesék a Kesze-kusza erdőből (mesefüzér – Rozprávky z Pomotaného lesa)
- Monoszló, Dezső: Balada šľaktrafených (prekl. Zorán Ardamica)
- Pénzes, Tímea: Rezdülések (elbeszélések; Záchvevy – poviedky)
- Štefuca a kol.: Biochemické technológie
- Ügyes vagyok (foglalkoztató; Som šikovný – úlohy)
- Vidám kalendárium 2004 (szerk. Horváth Erika; Veselý kalendár 2004)

Gyurcsó István Alapítvány – Csemadok Dunaszerdahelyi TV
(Nadácia Istvána Gyurcsóa – Dunajskostredská miestna TV Csemadok)

- Borsi, Ferenc: Mi vagyunk a rózsák. Az érzékiség ábrázolása a magyar népdalokban (My sme ruže. Zobrazenie zmyselnosti v maďarských ľudových piesňach)
- Táncos, Tibor: Az öreg juhász meséje (Rozprávky starého valacha)

Kalligram Könyvkiadó (Vydavateľstvo Kalligram) – maďarské knihy

- Az askenázi kultúra ezer éve (Tisíc rokov aškenázskej kultúry)
- Barak, László: Miféle szerzet vagy te? (Čo za stvora si ty?)

- Barnes, Djuna: Éjerdő (Les noci)
- Báthori, Csaba: Üvegfilm (Sklenený film)
- Benyovszky, Krisztián: A jelek szerint (Podľa znakov)
- Durych, Jaroslav: Wallenstein árnyai (Tiene Wallensteinu)
- Fehér M., István: József Attila esztétikai írásai és Gadamer hermeneutikája (Estetické spisy Attilu Józsefa a Gadamerova hermeneutika)
- Földényi, F. László: Melankólia (Melanchólia)
- Füzi, László: A Semmi közelében (V blízkosti Ničoho)
- Fukári, Valéria: Egy régi alma mater (Stará alma mater)
- Görömbei, András: Csoóri Sándor (Tegnap és Ma), (Sándor Csoóri – Včera a dnes)
- Grendel, Lajos: És eljön az Ő országa (Dielo Lajosa Grendela – A príde kráľovstvo Jeho)
- Györe, Balázs: Halottak apja (Otec mŕtvych)
- Gyulai, Rudolf: Az Alsó-csallóközi és Csilizközi Egyesült Ármentesítő és Alsó-csallóközi Belvízvezető Társulat története (Csallóközi Kiskönyvtár), (Dejiny dolnožitnoostrovského a medzičilizského zjednoteného povodňového spolku a dolnožitnoostrovských vnútrozemských vôd – Žitnoostrovská malá knižnica)
- Kibédi Varga, Áron: A jelen (Prítomnosť)
- Koncsol, László: A Csallóköz városai és falvai II. Kötet. (Csallóközi kiskönyvtár), (Mestá a obce Žitného ostrova, II. zväzok – Žitnoostrovská malá knižnica)
- Kukorelly, Endre: TündérVölgy avagy Az emberi szív rejtelméről (Údolie víl alebo O tajomstvách ľudského srdca)
- Kuras, Benjamin: Van-e élet a Marxon? (Je život na Marxe?)
- Liptay, Lothar: A kereszténység viszonya más vallásokhoz (Vzťah kresťanstva k iným náboženstvám)
- Martialis: Költők, ringyók, pojacák (preložil Zoltán Csehy – Básnici, kurtizány, šašovia)
- Mészáros, András: A felső-magyarországi iskolai filozófia lexikona (Lexikon hornomaďarskej školskej filozofie)
- Métraux, Alfred: A haiti vodu (Haitský vodu)
- Mizser, Attila: Szakmai gyakorlat külföldön (Odborná prax v zahraničí)
- Nagy, Péter, H.: Ady-kollázs (Koláž o Adym)
- Ouředník, Patrik: Europeana
- Pályi, András: Megérkezés (Príchod)
- Pécsi, György: Kányádi Sándor (Tegnap és Ma), (Sándor Kányádi – Včera a dnes)
- Polz, Alain: Főzzünk örömmel! Könnyen, gyorsan, olcsón (Varme s radosťou! Lahko, rýchlo a lacno)
- Polgár, Anikó: Catullus
- Sándor, Iván: Drága Liv (Drahá Liv)
- Sebők, Zoltán: Élősködő kultúra (Príživnícka kultúra)
- Shusterman, Richard: Pragmatista esztétika (Estetika pragmatizmu)
- Sziklay, László: Egy kassai polgár emlékei (Spomienky košického mešťana)
- Szirák, Péter: Kertész Imre (Tegnap és Ma), (Imre Kertész – Včera a dnes)
- Tolnai, Kálmán: Falusi disznóvágás (Dedinská zabíjačka)
- Tóth, Anikó, N.: Dülle és Kandika (Dülle a Kandika)
- Tóth, László: Átvaltozás avagy Az „itt” és az „ott” (Premeny alebo „tu” a „tam”)
- Urban, Miloš: Hastrman, a vizek fejedelme (Hastrman, kráľ vôd)
- Vágvölgyi B., András: Eőrsi István (Tegnap és Ma), (István Eőrsi – Včera a dnes)
- Vrak, Jan: Hétköznapi dolgok (Všedné veci)
- Zádor, Margit: Emlékfoszlányok (Útržky pamäti)

Kalligram Könyvkiadó (Vydavateľstvo Kalligram) – slovenské knihy

Antológia filozofie mysle
Baricco, Alessandro: Tisícdeväťsto
Berďajev, Nikolaj: Ríša Ducha a ríša Cisárova
Burr Bukey, Evan: Hitlerovo Rakúsko
Eco, Umberto: Babylonský rozhovor
Goldstein, Alexander: Rozlúčka s Narcisom
Hamvas, Béla: Filozofia vína
Hart, Herbert L. A.: Právo, sloboda, morálka
Haught, John: Boh po Darwinovi
Jaspers, Karl: Rozum a existencia
Juščák, Peter: Michal Kováč a jeho bremeno
Kant, Immanuel: Zmysel tvojho života
Kapusćinski, Ryszard: Eben
Kertész, Imre: Kaddiš za nenarodené dieťa
Kertész, Imre: Vyhnaný jazyk
Kierkegaard, Søren: Zvodcov denník
Kovač, Mirko: Malvína
Latour, Bruno: Nikdy sme neboli moderní
Le Goff, Jacques: Život v znamení histórie
Lukáč, Pavol: Dejiny a zahraničná politika v strednej Európe
Márai, Sándor: Nebo a zem
Márai, Sándor: Sviece dohárajú
Mill, John St.: Poddanstvo žien
Nádas, Péter: Upratovanie
Padovani, M. – Falcone, G.: Cosa nostra
Pinker, Steven: Slová a pravidlá
Rédey, Zoltán: Ján Ondruš
Rusnáková, Katarína: 5 x New York
Russell, Bertrand: Analýza poznania
Shusterman, Richard: Estetika pragmatizmu
Simmel, Georg: Eseje o kultúre
Smolin, Lee: Tri cesty k teórii kvantovej gravitácie
Stendhal: O láske
Štrauss, Tomáš: Zo seba vystupujúce umenia
Wansall-Holm, Iboja: Zbohom, storočie
Wittgenstein, Ludwig: Tractatus logico-philosophicus
Zemanovičová, D. – Beblavá, E.: Krajinka rovných a rovnejších
Žiak, Miloš: Mrzáci studenej vojny

KT Könyv-és Lapkiadó (KT – vydavateľstvo kníh a periodickej tlače)

Beke, István: Mizujs Önöknél kedves polgármester II. (Čo nového u vás, milý pán primátor? II)
Beke, István: Szeretlek, publikum (Milujem ťa, publikum)
Csáky, Anna: Lélekláanggal szőtt mosoly (Úsmev tkaný dušou)

- Csáky, Károly: A Dunától a Szitnyáig (Od Dunaja po Sitno)
Dobi, Géza: Felvidéki zeneszerzők kis lexikona (Malý lexikon hudobných skladateľov Horného Uhorska)
László, Endre, N.: Istenke legszeb ajándéka (Pánbožkov najkrajší dar)
Petrovay Resko, Sándor: Felvidéki kastélyok lexikona II. (Lexikon kaštieľov Horného Uhorska II)
Petrovay R., Sándor: Alsó csallóközi egyházi kis építmények lexikona (Lexikon malých cirkevných stavieb na dolnom Žitnom ostrove)
Ratimorszky, Gyula: Édesanyám, élni szeretnék (Mamka moja, chcel by som žiť)
Solt Kornélné, Dr.: Emlékezés Csúzra (Spomienka na Dubník)
Szénássy, Árpád: Felvidéki Árpád-kori templomok lexikona II. (Lexikon arpádovských kostolov na Hornom Uhorsku)
Szénássy, Zoltán: Komáromi krónikás (Komárnanský kronikár)
Turul-Jókai cserkészcsapat (Skautský oddiel Turul-Jókai)

Edícia Malá vlastivedná knižnica*: Szete (Kubáňovo), Kóvár (Koláre), Szilas (Brestovec), Jasová, Udvard (Dvory nad Žitavou), Miloslavov, Vozokany, Streda nad Bodrogom, Szesza – Cestice, Komárom, a Duna Gibraltárja (Komárno, Gibraltár Dunaja), Csallóközcsubörtök – Štvrtok na Ostrove, Ógyalla – Hurbanovo, Tallós-kastély (Tomášikovo-kaštieľ), Tallós (Tomášikovo), Pered –Tešedíkovo, Malá Lehota, Plášťovce, Kleňany, Nagycsalomija – Vefká Čalomija, Albár – Dolný Bar, Csicsó – Čičov, Kisgyarmat – Sikenička, Hetény – Chotín, Alsólánc (Nižný Lánec), Andód –Czuczor Gergely Múzeum (Andovce – Múzeum Gergelya Czuczora)

Lilium Aurum Könyvkiadó (Vydavateľstvo Lilium Aurum)

A szlovákiai iskolarendszer (Katedra füzetek 29.) (Slovenský školský systém – Katedra zošity 29)

- Barak, László: Meg volt ám szenvedve minden! (Za všetko sa veru trpelo!)
Bettes, István összeáll.: Dúdor István – József Attila: Gyémánthegyen (Na diamantovom vrchu)
Csáky, Károly: Híres selmezbányai tanárok (Slávni banskoštiavnickí profesori)
Csanda, Máté: A magyarok története (képregény) (Dejiny Maďarov – komiks)
Cselényi, László: Escorial. (Közös kiadás – Madách Posonium – spoločné vydanie)
Cséplő, Ferenc: Mátyusföldi rosszcsonok (Dolnovážski nezbedníci)
Csicsay, Alajos: Hajnali álmom (Sen na úsvite)
Dénes, György: Vaskabóca (Železná cikáda)
Dobrovits, Mihály szerk.: A megtalált örökség (Nájdene dedičstvo)
Gágyor, József: Csúfondáros könyv (Posmievačná kniha)
Helyzetkép a szlovákiai magyar közoktatásról (Súčasná situácia maďarského školstva na Slovensku)
Hodossy, Gyula: A szerető önfegyelem (Milujúca sebadisciplína)
Hodossy, Gyula összeáll.: Schola (Dunaszerdahely oktatási intézményei – Školské zariadenia v Dunajskej Strede)
Horváthová, Margaréta: Nemci na Slovensku
Juhász, Ilona, L.: Szlovákiai magyar néprajzi bibliográfia (Národopisná bibliografia Maďarov na Slovensku)
Kemény, Róbert: Gömöri etnikai térmozaik (Etnická mozaika gemerskej oblasti)

- Kiss, László, dr.: Kérdezze meg orvosát... (Opýtajte sa vášho lekára...)
- Kocsis, Károly – Hevesi Tamás: A szlovák-magyar határvidék földrajza (Zemepis slovensko-maďarskej pohraničnej oblasti)
- Kövesdi, Károly: Testamentum (Testament)
- Kulcsár, Ferenc: Ördögszekér (Čertov voz)
- Lacza, Tihamér: Utazók, felfedezők, hódítók, kalandorok (Cestovatelia, objavitelia, dobyvatelia, dobrodruhovia),
- Liszka, József: Národopis Maďarov na Slovensku
- Mayer, Judit: Magyarosan magyarul! (Správne po maďarsky!)
- Ozogány, Ernő – Vojtek Katalin: Magyar nagyszonyok (Maďarské ctihodné panie)
- Pénzes, István: Lant és kard 5 (Lutna a meč 5)
- Pukkai, László: Mátyusföld I. (Dolnovážie I.)
- Puntigán, József – Puntigán, Tünde: A losonci református temető (Lučenecký kalvínsky cintorín)
- Repertórium 1994–2003. A Katedra c. folyóirat 10 éve (10 rokov časopisu Katedra)
- Somorjai disputa 1. (Az élő szlovákiai magyar írásbeliség c. Szimpózium előadásai) (Šamorínske rozhovory 1. – prednášky Sympózia na tému Súčasné maďarské písomníctvo na Slovensku)
- Stredl, Terézia – Kusý, Miroslav: Tolerancia
- Szepsi Csombor, Márton: Europica varietas
- Torsello, Davide – Pappová, Melinda: Social Network in Movement
- Varga, Frigyes: Fizika zsebkönyv (Fyzika do vrecka)
- Varga, Gabriella: Gyakorlati jóga (Praktická jóga)
- Varjú, Katalin: „Pénteken délig nyitva van az ég!”
- Varjú, Katalin: „V piatok do obeda je otvorené nebo!”
- Vámbéry, Ármin: A magyarok keletkezése és gyarapodása (Vznik a vzrast Maďarov)
- Vámbéry, Antológia 2003 (Vámbéryho antológia 2003)
- Vércse, Miklós: A párkányi csata – Parkanská bitka
- Závodsky, Géza: Magyar mondák, történetek (Maďarské povesti, príhody)
- Zeman, László: Gymnaziológia
- 1111 Csallóköz–Partium: Szépirodalmi antológia (1111 Žitný ostrov–Partium: Antológia beletrie)

Madách–Posonium Kiadó (Vydavateľstvo Madách–Posonium)

- Bábi, Tibor: Antaneusz panasza (Antaneusove ponosy)
- Cselényi, László: Kőország (Kamenná krajina)
- Fónod, Zoltán: Számvetés (Účtovanie)
- Gágyor, József: Tallósi tájszólás (Tomášikovské nárečie)
- Gál, Sándor: A piramisok megmaradnak (Pyramídy ostávajú)
- Kovács B., István.: Gömörológia (Gemerológia)
- Leck, Gábor: Versek – A vízvezetékszerelő... (Verše – Vodoinštalatér...)
- Madách Kalendárium 2004
- Öllös, Edit: Duet a dadával (Főnix Füzetek) (Duet s dojkou; Zošity Fénix)
- Pálmay, Katalin: Versek (Főnix Füzetek) (Verše; Zošity Fénix)
- Pándy, Bertalan: Meggyújtott gyertya (Zažatá sviečka)
- Sellyei, József: Mellnek szögezett bicska (Krivák nasadený na hrud')
- Szigethy, Dániel: Három színmű IV. (Tri divadelné hry IV.)

Szőke, József: Katicabogár (Lienka)
 Tóth, Elemér: Mese az aranykalapácsról (Rozprávka o zlatom kladive)
 Tóth, László: A Förtelmes kaszálógép (Strašidelná kosačka)
 Török, Elemér: Éveim fehér havasán (Na bielych holiach mojich rokov)
 Varga, Erzsébet – Mayer, Judit: Pozsony (Bratislava)
 Varga D., László.: Földem és népe (Moja zem a jej ľud)
 Verseghy, Erzsébet: Fellegjáró Pöttöm Pál (Pál Pöttöm chodiaci v oblakoch)

Méry Ratio (vydavateľstvo)

Fülöp, Antal: A bemutató (Premiéra)
 Kövesdi, Károly: Fókakönyv (Tulenia kniha)
 Szabó, Ottó: Stációk (Štácie)
 Tököly, Gábor: Kastélyok, kúriák, udvarházak Gömörben I. (Kaštiele, kúrie, zemianske domy v Gemeri I.)
 Vályi, András: Magyarországnak leírása I–III. (Reprint kiadás) (Opis Maďarska I–III – Reprint)

NAP Kiadó (Vydavateľstvo NAP)

Bödök, Zsigmond: Magyar feltalálók az automobilok történetében (Maďarskí vynálezovia v dejinách automobilizmu)
 Bödök, Zsigmond: Nobel-díjas magyarok. Kertész Imrével (Maďarskí držiteľia Nobelovej ceny. S Imre Kertészom)
 Brányik, Sándor – Sidó, Ferenc: A dunaszerdahelyi futbal 100 éve (100 rokov dunajskostredského futbalu)
 Dusza, István: A papír partján (Na brehu papiera)
 Görföl, Jenő – Kovács, László: Hol sírjaik domborulnak (Kde sa vŕšia ich mohyly)
 Kele, František – Fekete, Ladislav: (Znovu)objavovanie Antarktídy
 Kele, František – Fekete, Ladislav: Jég és föld között (Medzi ľadom a zemou)
 Liszka Cs., Györgyi.: Ezüstszálon (Na striebornej niti)
 Turczí, Árpád: Egy mondat. Édu könyve (Jedna veta. Éduho kniha)
 Vajkai, Miklós: Akit megöl a siker (Koho zabije sláva)
 Vajkai, Miklós: Döögölj meg időben! (Zdochni včas!)
 A család kalendáriuma 2004 (Kalendár rodiny 2004)

TERRA kiadó (Vydavateľstvo TERRA)

Esztergályosné: Az én ábécém (Moja abeceda)
 Esztergályos: Első olvasókönyvem (Moja prvá čítanka)
 Mezei.mezei – Baráth: Írásfüzetem (Moja písanka)
 Skabela – Bóna: Szlovák nyelv az 1. osztály részére (Slovenský jazyk pre 1. ročník)
 Skabela – Bóna: Munkafüzet szlovák nyelvből az 1. osztály részére (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 1. ročník)
 Bencs: Nyelvtan és helyesírás munkatankönyv a 2. osztály részére (Pracovná učebnica gramatiky a pravopisu pre 2. ročník)
 Nyíri: Hétszínvarázs olvasókönyv a 2. osztály részére (Čítanka sedemfarebných kúzel pre 2. ročník)
 Nyíri: Hétszínvarázs munkafüzet a 2. osztály részére (Pracovný zošit sedemfarebných kúzel pre 2. ročník)

- Bencs: Írásmunkafüzet a 2. osztály részére (Pracovný zošit na písanie pre 2. ročník)
- Halász – Kovács: Szlovák nyelv – Ypsilon a 2. osztály részére (Slovenský jazyk – Ypsilon pre 2. ročník)
- Halász – Kovács: Munkafüzet szlovák nyelvből a 2. osztály részére (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 2. ročník)
- Skabela – Bóna: Munkafüzet szlovák nyelvből a 3. osztály részére, I. (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 3. ročník, I)
- Skabela – Bóna: Munkafüzet szlovák nyelvből a 3. osztály részére, II. (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 3. ročník, II)
- Skabela – Bóna: Munkafüzet szlovák nyelvből a 4. osztály részére (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 4. ročník)
- Benická – Bogár: Szlovák nyelv – Ypsilon az 5. osztály részére (Slovenský jazyk – Ypsilon pre 5. ročník)
- Benická – Bogár: Munkafüzet szlovák nyelvből az 5. osztály részére (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 5. ročník)
- Benická – Bogár: Munkafüzet szlovák nyelvből a 6. osztály részére (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 6. ročník)
- Benická – Bogár: Szlovák nyelv – Ypsilon a 7. osztály részére (Slovenský jazyk – Ypsilon pre 7. ročník)
- Benická – Bogár: Munkafüzet szlovák nyelvből a 7. osztály részére (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 7. ročník)
- Benická – Bogár: Szlovák nyelv – Ypsilon a 8. osztály részére (Slovenský jazyk – Ypsilon pre 8. ročník)
- Benická – Bogár: Munkafüzet szlovák nyelvből a 8. osztály részére (Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 8. ročník)
- Kulcsár – Kulcsár: Szöveggyűjtemény 3, gimnáziumok számára (Zbierka textov 3, pre gymnáziá)
- Dušík: Szöveggyűjtemény 8, gimnáziumok számára (Zbierka textov 8, pre gymnáziá)
- Nagy: Gépészet, szakközépiskolák számára (Strojníctvo pre stredné odborné školy)

Slovenské pedagogické nakladateľstvo

- Adamkovič, Emil: Kémia 9 az alapiskola 9. osztálya számára (Chémia 9, pre 9. ročník základnej školy)
- Ádámné, Tankó Borbála: Írási munkafüzet az alapiskola 2. osztály számára (Pracovný zošit na písanie pre 2. ročník základnej školy)
- Bellušová, Mária: Információelmélet a középiskolák számára Algoritmusok Pascalnyelven. Tematikus füzet (Teória informatiky pre stredné školy, Algoritmy v jazyku Pascal; Tematický zošit)
- Kalaš, Ivan: Információelmélet a középiskolák számára (Teória informatiky pre stredné školy)
- Csukáné, Klimó Mária: Írási feladatlapok az alapiskola 1. osztálya számára (Pracovné listy na písanie pre 1. ročník základnej školy)
- Csukáné, Klimó Mária: Olvasókönyv az alapiskola 1. osztálya számára (Čítanka pre 1. ročník základnej školy)
- Hlavatyné, Mészáros Margit: Feladatlapok az Olvasókönyvhöz és az íráshoz a speciális alapiskola 3. osztálya számára (Pracovné listy k Čítanke a na písanie pre 3. ročník speciálnych škôl)

- Ječný, Dobromil: Társadalmi érintkezés (Spoločenské styky)
- Jónás, Júlia: Munkafüzet magyar nyelvből az alapiskola 3. osztálya számára (Pracovný zošit z maďarského jazyka pre 3. ročník základnej školy)
- Kovács, László: Magyar nyelvű gyakorlókönyv a középiskolák 2. osztálya számára (Cvičebnica z maďarského jazyka pre 2. ročník stredných škôl)
- Kovács, László: Magyar nyelvű gyakorlókönyv a középiskolák 3. osztálya számára (Cvičebnica z maďarského jazyka pre 3. ročník stredných škôl)
- Kovács, Miklós: Irodalom a középiskolák 2. osztálya számára (Literatúra pre 2. ročník stredných škôl)
- Kvasničková, Danuše: Biológia 2 a nyolcosztályos gimnázium 2. osztálya számára (Biológia 2 pre 2. ročník osemročných gymnázií)
- Melišková, Lýdia: Matematika a speciális alapiskola 6. osztálya számára. Tankönyv (Matematika pre 6. ročník špeciálnych základných škôl. Učebnica)
- Nagy, Adorján: Munkafüzet magyar nyelvből az alapiskola 8. osztálya számára (Pracovný zošit z maďarského jazyka pre 8. ročník základných škôl)
- Prokša, Miroslav: Kémia 9 az alapiskola 9. osztálya számára. Laboratóriumi gyakorlatok (Chémia 9 pre 9. ročník základných škôl. Laboratórne cvičenia)
- Rejková, Marta: Polgári nevelés a speciális alapiskola 9. osztálya számára (Občianska náuka pre 9. ročník špeciálnych základných škôl)
- Rýglóvá, Janka: Matematika a speciális alapiskola 4. osztálya számára (Matematika pre 4. ročník špeciálnych základných škôl)
- Rýglóvá, Janka: Matematika a speciális alapiskola 3. osztálya számára (Matematika pre 3. ročník špeciálnych základných škôl)
- Sima, Éva: Munkafüzet magyar nyelvből a speciális alapiskola 7. osztálya számára (Pracovný zošit z maďarského jazyka pre 7. ročník špeciálnych základných škôl)
- Šlosár, Rudolf: Polgári nevelés az alapiskola 9. osztálya számára. A gazdaság alapkérdései az emberiség globális problémái (Občianska náuka pre 9. ročník základných škôl. Základné otázky ekonomiky sú globálnymi problémami ľudstva)
- Šlosár, Rudolf: Könyvvitel a kereskedelmi akadémia 2. osztálya számára (Účtovníctvo pre 2. ročník obchodnej akadémie)
- Stanko, Ján: Természetismeret az alapiskola 4. osztálya számára. Munkafüzet (Prírodoveda pre 4. ročník základných škôl. Pracovný zošit)
- Stanko, Ján: Természetismeret az alapiskola 3. osztálya számára. Munkafüzet (Prírodoveda pre 3. ročník základných škôl. Pracovný zošit)
- White, Annie: Állatok. Első mintakönyvem (Zvieratá. Môj prvý vzorník)
- White, Annie: Vidéken. Első mintakönyvem (Na vidieku. Môj prvý vzorník)

Orbis Pictus Istropolitana

- Bero, Peter: Matematika az alapiskola 4. osztálya számára. Tankönyv (Matematika pre 4. ročník základných škôl. Učebnica)
- Bero, Peter: Matematika az alapiskolák 4. osztálya számára. Munkafüzet (Matematika pre 4. ročník základných škôl. Pracovný zošit)
- Bero, Peter: Matematika az alapiskolák 3. osztálya számára (Matematika pre 3. ročník základných škôl)
- Božek, Miloš: Matematika a gimnáziumok és szakközépiskolák 3. osztálya számára (Matematika pre 3. ročník gymnázií a stredných odborných škôl)

- Černek, Pavol: Matematika az alapiskolák 2. évfolyama számára. Munkafüzet (Matematika pre 2. ročník základných škôl. Pracovný zošit)
- Černek, Pavol: Matematika az alapiskolák 2. évfolyama számára. Munkafüzet 2 (Matematika pre 2. ročník základných škôl. Pracovný zošit 2)
- Kováčik, Štefan: Matematika az alapiskola 1. osztálya számára. Munkafüzet (Matematika pre 1. ročník základných škôl. Pracovný zošit)

Iné maďarské publikácie

- A Gömör-kishonti múzeum egyesület évkönyve: (1998–2003): 3. évfolyam. Összeállította: B. Kovács István, Gaál Lajos. Rimaszombat, Gömör-Kishonti Múzeum Egyesület (Ročenka Spolku Gemersko-malohontského múzea: (1998–2003): 3. ročník: Zostavili: István B. Kovács, Lajos Gál. Rimavská Sobota, Spolok Gemersko-malohontského múzea)
- Alner, Juraj: Szlovákia Európában Bratislava: Szlovák Köztársaság Kormányhivatala (Slovensko v Európe Bratislava: Úrad vlády Slovenskej republiky)
- Buksbazen, Lydia: Yente. Egy kelet-európai zsidó család igaz története. (Yente. Pravdivý príbeh jednej východoeurópskej židovskej rodiny), Bratislava, MSEJK
- Čeman, Róbert: A világegyetem. Csillagászati enciklopédia. A Naprendszer. (Vesmír. Hvezdárka encyklopédia. Slnečná sústava), Bratislava, Mapa Slovakia
- Fonseca, Luis Gonzaga da, Fatima: Üzenete ma is időszerű. (Fatima. Jej posolstvo je aj dnes aktuálne) Košice, TypoPress
- Fülöp, Mária: Nyelvtan és helyesírás. Munkáltató tankönyv 2. osztályosoknak (Gramatika a pravopis. Pracovná učebnica pre druhákov), Bratislava, Terra
- Halászné, Alíz, N.: Ébred a város: (a mi városunk) Válogatott versek. (Zobúdza sa mesto: naše mesto; Vybrané básne), Rožňava, Roven
- Chobot, Ján – Klinda, Jozef: Túzok (Drop). Žilina, Knižné centrum, Banská Bystrica, SAŽP Iskola a nyelvhátaron. Emlékezések az Egyesült Protestáns Gimnáziumra. Összeállította, nyelviileg gondozta és az idegen szavak jegyzékét készítette B. Kovács István. Rimaszombat, Szlovákiai Református Keresztyén Egyház (Škola na jazykovej hranici. Spomienky na Združené kalvínske gymnázium. Zostavovateľ, jazyková úprava, zoznam cudzích slov: István B. Kovács, Rimavská Sobota, Kalvínska kresťanská cirkev na Slovensku)
- Karaffa, János: Kilenced a szegények orvosának közbenjárásáért. Boldog dr. Batthyány-Strattmann László tiszteletére. (Nóna za prostredníctvom lekára chudobných. Na počesť blaženého dr. Lázslóa Batthyány-Strattmanna.) Trstice, Glória
- Lučanský, Milan: Tátra és környéke. A Magas-, A Bélai-, A Nyugati-Tátra (Tatry a okolie. Vysoké, Belanské, Západné Tatry) Bratislava, Ikar
- Pintérová, Eva: Giuseppe Verdi. Bibliografia pri príležitosti 190. výročia narodenia maestra. Nové Zámky, Knižnica Antona Bernoláka
- Pusko, Gábor: Beje hagyományos gazdálkodása a 20. század első felében (Tradičné hospodárstvo v Behynciach v prvej polovici 20. storočia), Tornaľa, Kultúrna antropologická dielňa
- Rybár, Pavol: 20 kérdés és 20 válasz Szlovák Köztársaság Európai Unióba való csatlakozásáról (20 otázok a 20 odpovedí o vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie). Bratislava, Úrad vlády Slovenskej republiky
- Schmidt, Zoltán: Magyarok Nagyasszonya és a Sasvári Piéta (Ctihodná pani Maďarov a Sasvárska piéta). Senica, Durlák

- Sloboda, Martin: Bratislava, 100 fénykép és metszet, történelem és műemlék, tippek kirándulásokra, a városközpont térképe (100 fotográfia és rytín, historické a umelecké pamiatky, tipy na výlety, mapa centra mesta). Bratislava, MS AGENCY
- Támárová, Hedviga: Rozsnyói Híradó 1888 – 1982 (Rožňavské spravodajstvo 1888 – 1982; Retrospektívna výberová bibliografia). Rožňava, Gemerská knižnica P. Dobšinského
- Tichý, Dušan – Horecká, Jana: Praktikus szakácsnő 2004 (Praktická kuchárka 2004). Martin, Osveta
- Vörös, Ferenc: Nyelvtörténeti olvasókönyv. (Čítanka z historickej gramatiky maďarského jazyka.) Nitra, Univerzita Konštantína Filozofa
- Vojenský kartografický ústav (Harmanec, Slovensko) 444 turistických zaujímavostí Slovenska. 444 atrakcje turystyczne Slowacji. 444 turisztikai látványosság Szlovákiában. Harmanec, Vojenský kartografický ústav

15. 9. Publikácie v rómskom jazyku

- Ola Roma palo droma. Rómovia na cestách. Medzinárodné rómske piesne. Bratislava, Akcent – 1 magnetofónová kazeta (57 min.) stereo
- Ola Roma palo droma. Rómovia na cestách. Gypsies on the roads: Medzinárodné rómske piesne. Bratislava, Akcent – 1 kompaktná platňa (57 min.)
- Poláková, Eva: Rómsko-slovenské pexeso. Bratislava, ASCO Art & Science
- Rybár, Pavol: 20 phučibena the 20 pheñibena pal o uštari ben Slovakijakro republikakro andre Europakri unia. Bratislava, Rajipnaskro ofisos Slovakiakra republikakro
- Stojka, Peter – Pivoň, Rastislav: náš život. Amáro Trajo. Bratislava, SD studio

15. 10. Publikácie v rusínskom jazyku

- Hrib, Ján: Rusyn'skyj jazyk pro 7. klasu osnovnoj školy. Prjašiv, Rusyn'ska obroda
- Hrib, Ján: Literaturna vychova pro 7. klasu osnovnoj školy. Prjašiv, Rusyn'ska obroda
- Jabur, Vasil': Rusyn'skyj jazyk pro 2. klasu serednich škol. Prjašiv, Rusyn'ska obroda
- Džupinková, Zuzana: Rusíni a Ukrajinci na Slovensku v r. 2002
- Prešov, Štátna vedecká knižnica. 1 elektronický disk (hard disk) – databázy bibliografické elektronické

15. 11. Publikácie v ukrajinskom jazyku

- Dem'jan, Rudol'f. Zaprosyny. Prjašiv, NITECH
- Nemet, Myroslav. Solodke lito bezrobitn'oho. Prjašiv, NITECH
- Ja tebe duže lubyv. Antolohija slovac'koji ljubovnoji poeziji. Prjašiv, NITECH
- Hev'jer, Danijel. Posered spokusy: vybrani poeziji. Prjašiv, Vydavnyctvo CUPER
- Pan'ko, Julius. (Ne)obmeženi možlyvosti. Svidník, Tlačiareň svidnícka
- Mytec'kyj svit Ivana Macyns'koho. Prjašiv, Vydavnyctvo CUPER
- Zbihlej, Josyf. Prystan'čužynciv. Prjašiv, Vydavnyctvo CUPER
- Roman, Michal. Ukrajina: základné fakty z dejín a súčasnosti. Prešov, NITECH
- Čižmárová, Mária – Kundrát, Juraj: Ukrajinsko-slovenský slovník pre základné a stredné školy. Prešov, Exco

16. KRONIKA VEREJNÉHO ŽIVOTA 2003 – NAJDÔLEŽITEJŠIE SPOLOČENSKO-POLITICKÉ A KULTÚRNE UDALOSTI V ŽIVOTE NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN NA SLOVENSKU

16. 1. Maďarská menšina

1. január – Bratislava – Na slávnostnom zasadnutí slovenského parlamentu pri príležitosti 10. výročia vzniku Slovenskej republiky predseda parlamentu Pavel Hrušovský vyslovil, že je potrebné vyjadriť otvorený postoj k povojnovej represívnej a diskriminačnej politike voči maďarskej menšine.
1. január – Bratislava – Prezident Rudolf Schuster vyznamenal Pribinovým krížom viacerých predstaviteľov cirkví, spoločenského a kultúrneho života. Prvý stupeň Pribinovho kríža dostal medzi inými spisovateľ Lajos Grendel, druhým stupňom Pribinovho kríža bol vyznamenaný kalvínsky biskup Géza Erdélyi.
1. január – Sklabiná – Mikszáthov pamätný dom, ktorý doteraz patril k Múzeu bábok a hračiek v Modrom Kameni, prešiel pod správu Múzea maďarskej kultúry.
1. január – Bratislava – Pamätný výbor Sándora Petőfiho žiadal podporu slovenských a zahraničných organizácií, skupín a súkromných osôb na znovupostavenie bratislavskej Petőfiho sochy.
8. január – Bratislava – Štátny tajomník ministerstva školstva László Szigeti oznámil, že je pravdepodobné, že ešte v januári predložia projekt na založenie maďarskej univerzity ministrom školstva.
13. január – Budapešť, Maďarsko – Pavel Hrušovský rokoval s predsedníčkou maďarského parlamentu Katalin Szili o slovensko-maďarských vzťahoch, okrem iného aj o problémoch so zákonom o zahraničných Maďaroch.
13. január – Ostrihom, Maďarsko – Illyésova nadácia začala maďarským rodinám na Slovensku vyplácať výchovno-vzdelávaciu podporu na základe maďarského zákona o zahraničných Maďaroch.
13. január – Šahy – Vo veku 83 rokov zomrel právnik, historik práva a autor textov József Gyönyör, niekdajší pracovník národnostného oddelenia úradu vlády.
14. január – Bratislava – Minister zahraničných vecí Eduard Kukan vo svojom liste maďarskému ministrovi zahraničných vecí Lászlóvi Kovácsovi navrhoval v záujme prerokovania otázok dotácie kultúry a vzdelávania menšín zvolať zmiešanú komisiu, ktorá vznikla na základe slovensko-maďarskej základnej zmluvy.
15. január – Bratislava – Vláda vymenovala s platnosťou od 20. januára nových krajských predstaviteľov, z ktorých dvoch navrhovala Strana maďarskej koalície (SMK): Pál Keszegh sa stal predstaviteľom Trnavského kraja a István Farkas

Nitrianskeho kraja. Kandidáti SMK okrem toho získali vymenovanie na čelo 16 okresných úradov.

15. január – Bratislava – Parlament zvolil ekonóma Daniela Végha za nového podpredsedu Fondu národného majetku.

15. január – Bratislava – Minister školstva Martin Fronc vydal pokyny na vyplnenie vysvedčení, v zmysle ktorých musí byť na vysvedčení opäť uvedená národnosť.

15. január – Nové Zámky – Vo veku 25 rokov zomrel básnik a prozaik Csaba Kantár.

23. január – Šamorín – Podpredseda vlády Pál Csáky navštívil Fórum inštitút pre výskum menšín, kde sa dohodol s riaditeľom Károlyom Tóthom o spolupráci na strategických výskumoch z hľadiska menšinovej politiky.

25. január – Levice – Hlavnou témou zasadania Republikovej rady SMK bolo hodnotenie minuloročnej vládnej a parlamentnej práce strany a príprava marcového kongresu strany. Republiková rada v záležitosti zákona o zahraničných Maďaroch navrhovala zvolanie Maďarskej stálej konferencie.

25. január – Šahy – Z iniciatívy viacerých mimovládnych organizácií sa uskutočnilo viac protestných akcií proti zrušeniu lokálnych železničných tratí. Na zhromaždení sa zúčastnilo a vystúpilo viac vedúcich politikov SMK, okrem iných aj podpredseda vlády Pál Csáky.

29. január – Bratislava – Český prezident Václav Havel, ktorý navštívil Slovensko, vyznamenal českým Rádom I. stupňa za činnosť vykonanú na poli stredoeurópskej spolupatričnosti Lászlóa Szigetiho, riaditeľa Vydavateľstva Kalligram v Bratislave.

30. január – Bratislava – Ministerstvo vnútra vydalo vyhlášku č. 31/2003, ktorá umožňuje, že sa v obciach, v ktorých niektorá menšina presahuje 20 % celkového obyvateľstva, môžu názvy ulíc a iné informačné údaje popri štátnom jazyku uvádzať aj v jazyku menšín.

31. január – Salka – Vďaka odbornej pomoci šamorínskeho Fórum – Centra regionálneho rozvoja vznikla Malá oblasť dolného Poiplia.

31. január – Komárno – Jókaiho divadlo oslávilo 50. výročie svojho vzniku premiérou Shakespeareovej hry Sen noci svätéhojánskej.

31. január – Bratislava – Bol vyhlásený zoznam najlepších rozhlasových moderátorov za rok 2002. Spomedzi pracovníkov Rádia Patria si mohli prevziať Krištáľový mikrofón Valéria Agócs a László Polák.

31. január – Bratislava – Rodičovské združenie pri bratislavskej základnej škole a gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským zorganizovalo tradičný Maďarský ples.

Január – Leles – Vo vydání Vydavateľstva L-Press vyšlo prvé číslo kultúrneho a spoločenského mesačníka regiónu medzi Bodrogom a Uhom, Régió (Región).

1. február – Bratislava – Na poste šéfredaktora týždenníka Szabad Újság (Slobodné noviny) vymenil Zoltána Fónoda bývalý zástupca šéfredaktora Géza Szabó.

1. február – Leváre – Obec si na spomienkovej slávnosti pripomenula deportáciu svojich obyvateľov do Čiech v roku 1947. Pri tejto príležitosti odhalili na múre kostola spomienkovú tabuľu deportovaným.

5. február – Bratislava – Noviny Szabad Újság uverejnili výzvu na podporu zákona o zahraničných Maďaroch, ktorú podpísali: spisovateľ Sándor Csoóri z Maďarska, predseda SMK Béla Bugár, výkonný podpredseda Miklós Duray, spisovatelia László Dobos, Gyula Duba, László Koncsol, Lajos Grendel a kalvínsky biskup Géza Erdélyi, súčasne noviny započali podpisovú akciu v záujme zachovania pôvodného znenia zákona.

5. február – Galanta – V organizácii šamorínskeho Fórum informačného centra sa prvý raz uskutočnila akcia Civilná burza, ktorá poskytla možnosť, aby sa predstavili maďarské neziskové organizácie na Slovensku.

8. február – Komárno – Nadácia za Univerzitu Jánosa Selyeho sa obrátila s výzvou na Maďarov žijúcich na Slovensku, aby jedno percento svojich daní darovali maďarským stredným školám na Slovensku.

8. február – Bratislava – Združenie maďarských rodičov na Slovensku a Združenie Za spoločné ciele uskutočnili konferenciu o situácii maďarských rodín na Slovensku pod názvom „2003 – rok obmedzení“.

9. február – Kráľovský Chlmec – Kresťanské centrum Lászlóa Mécsa už štvrtý raz usporiadalo pre žiakov základných a stredných škôl Recitačnú súťaž Lászlóa Mécsa.

10.–14. február – Komárno – Združenie maďarských učiteľov na Slovensku a Gymnázium Jánosa Selyeho usporiadalo VIII. Komárňanské pedagogické dni.

12. február – Budapešť, Maďarsko – Maďarský minister zahraničných vecí László Kovács vo svojom liste slovenskému ministrovi zahraničných vecí Eduardovi Kukanovi navrhol osobné stretnutie v záujme prerokovania zákona o zahraničných Maďaroch.

14.–15. február – Dunajská Streda – Zasadnutie Republikového výboru Združenia maďarských učiteľov na Slovensku zaujalo stanovisko k najdôležitejším záležitostiam školskej politiky a ochrany záujmov, kde sa na prvom mieste spomína založenie maďarskej univerzity a zriadenie plnoorganizovaného menšinového oddelenia na ministerstve školstva.

-
22. február – Šamorín – Nadácia Sándora Máraiho a Fórum inštitút pre výskum menšín druhý raz zorganizovali sympóziu o maďarskej literatúre pod názvom „Šamorínske rozhovory 2“.
25. február – Bratislava – Koaličné strany sa dohodli, že minister školstva Martin Fronc na nasledujúcom zasadnutí Koaličnej rady predloží vládnym stranám dokumenty súvisiace so založením Univerzity Jánosa Selyeho.
27. február – Bratislava – Slovenský a maďarský minister zahraničných vecí rokovali o zákone o zahraničných Maďaroch. László Kovács prisľúbil úpravu zákona tak, aby rovnako vyhovoval maďarským menšinám, susedným štátom i Európskej únii.
28. február – Bratislava – Združenie Za spoločné ciele uskutočnilo plenárnu schôdzu.
1. marec – Bratislava – Riaditeľkou Maďarského umeleckého súboru Mladé srdcia sa stala Ágota Grendel namiesto Dušana Hégliho.
1. marec – Bratislava – Gabriella Jarábik sa stala riaditeľkou Múzea maďarskej kultúry, ktoré doteraz viedla ako poverená riaditeľka.
1. marec – Ostrihom, Maďarsko – Mimovládne organizácie obcí na oboch brehoch Dunaja s cieľom rozvíjania prihraničných vzťahov založili Spolok Ister–Granum Civil Parlament.
4. marec – Bratislava – Kandidátka SMK Valéria Agócs sa stala novou predsedníčkou frekvenčnej rady.
4. marec – Bratislava – Na konferencii Ekumenickej rady cirkví Slovenska zvolili opäť kalvínskeho biskupa Gézu Erdélyiho za podpredsedu rady.
4. marec – Bratislava – Čebovce – Poľovecká spoločnosť zorganizovala XI. Stretnutie poľoveckých učiteľov.
5. marec – Bratislava – Rolf Ekeus, menšinový komisár Organizácie bezpečnosti a spolupráce v Európe (OBSE) rokoval s predsedom SMK Béloom Bugárom a vedúcim frakcie Gyulom Bárdosom o zákone o zahraničných Maďaroch a o založení maďarskej univerzity.
8. marec – Bratislava – Pred volebným kongresom strany sa konalo posledné rokovanie Republikovej rady SMK, kde sa prijal plán zmien v stanovách strany.
10. marec – Budapešť, Maďarsko – Spomienkový výbor Jánosa Esterházyho vyznamenal za rozvoj kultúry a školstva Esterházyho pamätnou plakietou Združenie maďarských učiteľov na Slovensku a sieť Cieľových fondov na Slovensku ako aj kalvínskeho biskupa Gézu Erdélyiho za zásluhy v službách Maďarov na Slovensku.

12. marec – Bratislava – Vláda schválila dokument o založení Univerzity Jánosa Selyeho a časový plán založenia, ktorý určuje 1. január 2004 za dátum založenia univerzity.
12. marec – Nitra – Rektor nitrianskej Univerzity Konštantína Filozofa predložil projekt Katedry stredoeurópskych štúdií Akreditačnej komisii, ktorá účinkuje ako poradný orgán vlády.
12. marec – Nové Zámky – Začali sa akcie XXXIV. Literárnych a kultúrnych dní Gergelya Czuczora.
- 12.–16. marec – Komárno – V slovenskom Komárne a v maďarskom Komárome druhý raz zorganizovali študentské a mládežnícke stretnutie pod názvom Bez hraníc. Festival otvoril prezident Maďarskej republiky Ferenc Mádl.
14. marec – Budapešť, Maďarsko – Maďarský minister kultúry Gábor Görgey vyznamenal cenou Attilu Józsefa básnika Lászlóa Cselényiho.
15. marec – Bratislava – Maďari na Slovensku si na stovkách akcií pripomenuli 155. výročie maďarskej revolúcie a boja za slobodu. Pri tejto príležitosti, za účasti predstaviteľov maďarskej a slovenskej vlády, bola v Medickej záhrade slávnostne odhalená obnovená socha Sándora Petőfiho.
15. marec – Lučenec – Ovenčením pamiatky Józsefa Kármána sa začali tradičné Kármánove dni.
18. marec – Komárno – Rezignoval zo svojho postu riaditeľ Jókaiho divadla József Kiss Péntek.
- 20.–21. marec – Dunajská Streda – Vámbéryho občianske združenie zorganizovalo III. Vámbéryho dni.
22. marec – Lučenec – Šamorínske Fórum informačné centrum zorganizovalo „Lučenec-kú civilnú burzu“, ktorá sa formou „výstavného trhu“ usilovala poskytnúť záujemcom z ulice a 25 zúčastneným neziskovým organizáciám užitočné, dôležité a zaujímavé informácie o činnosti tretieho sektoru.
24. marec – Bratislava – Predsedníctvo SMK navrhlo poslancom volebného valného zhromaždenia znovuzvolenie predsedu Bélu Bugára.
24. marec – Bratislava – Minister pôdohospodárstva Zsolt Simon odvolal obežník štátneho tajomníka Győző Mészárosa z roku 1999, ktorý nariaďoval krajským úradom, aby pri rozhodovaní o reštitučných záležitostiach súvisiacich s pozemkovým zákonom nezachádzali do obdobia pred 28. februárom roku 1948.

27. marec – Šamorín – V kalvínskom kostole za slávnostných okolností odovzdali Sándorovi Csoórimu petičné hárky s viac ako desaťtisíc podpismi, ktorými žiadali zachovanie pôvodného cieľa a obsahu zákona o zahraničných Maďaroch.
29. marec – Komárno – Uskutočnil sa V. volebný kongres Strany maďarskej koalície, ktorý – bez protikandidáta – opäť zvolil za predsedu strany Bélu Bugára. Všeobecným podpredsedom sa i naďalej stal Arpád Duka Zólyomi, výkonným podpredsedom Miklós Duray, ekonomicko-politickým podpredsedom István Harna, podpredsedom pre školstvo a kultúru László Szigeti, podpredsedníčkou pre sociálne veci Edit Bauer, ako predsedu Ministerského klubu ostal podpredsedom aj Pál Csáky; na čele Republikovej rady SMK však vystriedal Pála Farkasa Zsolt Komlóssy. Kongres upravil stanovy strany a rozhodne vyzval Maďarov na Slovensku, aby sa zúčastnili na referende o vstupe do Európskej únie a aby hlasovali kladne.
1. apríl – Bratislava – Vedúcou Katedry maďarského jazyka a literatúry na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského sa stala Anikó Dusík namiesto Andrása Mészárosa.
1. apríl – Bratislava – László A. Szabó sa stal vedúcim obnoveného národnostného oddelenia na ministerstve školstva.
2. apríl – Komárno – Primátori slovenského Komárna a maďarského Komáromu podpísali vyhlásenie o úmysle zmeniť železničný most spájajúci obe mestá na cestný most.
3. apríl – Budapešť, Maďarsko – Podpredseda vlády Pál Csáky rokoval okrem iných s prezidentom Maďarskej republiky Ferencom Mádlom, s premiérom Péterom Medgyessym a ministrom školstva Bálintom Magyarom o referende o vstupe do Únie, o úpravách zákona o zahraničných Maďaroch a o založení komárňanskej maďarskej univerzity.
3. apríl – Šamorín – V prednáškovej sieni Fórum inštitútu pre výskum menšín boli predstavené databázy Fórum inštitútu pre výskum menšín a okruhy dokumentačnej činnosti archívu Bibliotheca Hungarica pod názvom „Dokumentácia maďarskej kultúry na Slovensku“.
4. apríl – Bratislava – O návrhoch úprav zákona o zahraničných Maďaroch rokovali predsedovia slovensko-maďarskej zmiešanej komisie.
5. apríl – Levice – Slávnostne odovzdali obnovený maďarský dom pod názvom Reviczského dom.
- 5.–6. apríl – Rožňava – Združenie maďarských učiteľov na Slovensku zorganizovalo IX. Republikové stretnutie maďarských učiteľov na Slovensku. Cenu maďarských učiteľov na Slovensku si mohli prevziať Gabriella Lovász, Frigyes Varga a Péter Kovács.

- 9.–11. apríl – Košice – Uskutočnilo sa finále republikovej jazykovej súťaže Pekná maďarská reč.
11. apríl – Segedín (Maďarsko) – Básnika Árpáda Tózséra vyznamenali cenou literárneho časopisu Tiszatáj (Potisie).
31. január – Šamorín – Vďaka odbornej pomoci Fórum – Centra regionálneho rozvoja vzniklo Šamorínske miestne rozvojové centrum.
11. apríl – Kamenica nad Hronom – Samospráva obce zorganizovala IX. Spomienkový deň Istvána Gyurcsóa.
15. apríl – Komárno – Do mesta zavítal maďarský veľvyslanec v Bratislave Csaba Győrfy, ktorý rokoval okrem iného o maďarskej univerzite a o výstavbe nového mosta cez Dunaj.
23. apríl – 7. máj – Dunajská Streda – Usporiadali XII. Dunajskostredské hudobné dni.
- 24.–27. apríl – Rimavská Sobota – Rimavskosobotské oblasťné predstavenstvo Csemadoku, Spolok maďarských interpretov poézie a prózy na Slovensku a Združenie maďarských učiteľov na Slovensku zorganizovali XII. Súťaž v prednese poézie a prózy Mihály Tompu.
25. apríla – Bratislava – Parlament zvolil vedenie Inštitútu pamäti národa, ktorý má usporiadať hlásenia niekdajšej tajnej služby. Do Riadiťelskej rady sa ako kandidát SMK dostal László Öllös, do dozornej rady László Kovács.
25. apríl – Bratislava – O problémoch okolo úpravy zákona o zahraničných Maďarocho rokovali slovenskí a maďarskí odborníci.
25. apríl – Dvory nad Žitavou – Účastníci odborného seminára stredoškolských profesorov s aprobáciou maďarčina – slovenčina založili Spolok slovenčinárov a maďarčinárov.
25. apríl – Moldava nad Bodvou – V realizácii miestnej organizácie Csemadoku sa začali XXIV. Moldavské dni Mártona Csombora.
25. apríl – Komárno – V organizácii mestského úradu sa začal rad akcií v rámci XII. Komárňanských dní.
25. apríl – Bratislava – Vo veku 70 rokov zomrel Tibor Lukács, niekdajší generálny tajomník Csemadoku.
29. apríl – Chanava – Do obce zavítal slovenský prezident Rudolf Schuster a maďarský prezident Ferenc Mád.

30. apríl – Komárno – V meste po 18. raz zorganizovali Lehárove dni.

1. máj – Ankara, Turecko – Akademik Győző Bauer, niekdajší predseda Csemadoku, sa stal novým veľvyslancom v Turecku.

1. máj – Bratislava – Zmenil sa vysielač čas maďarského vysielania Slovenskej televízie: odteraz sa bude hlásiť v pondelok 20-minútovým programom a od utorka do piatka 5-minútovým spravodajstvom.

2.–3. máj – Dvory nad Žitavou – Pri príležitosti 300. výročia začiatku kuruckého povstania sa uskutočnilo 7. republikové stretnutie maďarských miestnych historikov na Slovensku pod názvom „Rákócziho tradícia na Slovensku“. Pri príležitosti stretnutia Vlastivedný zväz Pro Patria prvý raz udelil cenu Pátria, vyznamenal ňou Spomienkový výbor Sándora Petőfiho.

8. máj – Budapešť, Maďarsko – Na mimoriadnom plenárnom zasadnutí účelových fondov, ktoré pred desiatimi rokmi zorganizoval Rákócziho zväz, vytvorili vrcholný orgán zastrešujúci 25 občianskych združení.

10. máj – Komárno – Maďarská federalistická strana zorganizovala protest proti Benešovým dekrétom a proti ich dodnes trvajúcemu diskriminačnému vplyvu.

11. máj – Komárno – Spolok Dobrý pastier a Nadácia Dobrý pastier 14. raz zorganizovali Komárňanskú modlitebnú nedeľu.

12. máj – Komárno – Nitrianska krajská samospráva menovala za nového riaditeľa Jókaiho divadla Tóbora Tótha.

16.–17. máj – Uskutočnilo sa referendum o vstupe Slovenska do Európskej únie: referenda sa zúčastnilo 52,15 % voličov, 92,46 % zúčastnených voličov hlasovalo za členstvo v Únii. V regiónoch s maďarským obyvateľstvom bola účasť voličov vyššia ako celoštátny priemer.

19. máj – Bratislava – Štefánikov konzervatívny inštitút vyznamenal historičku Katalin Vadkerty cenou Dominika Tatarku za dielo Od deportácií po reslovakizáciu.

21. máj – Bratislava – Vláda schválila nové zloženie menšinovej vládnej rady. V 24-člennej rade je 7 Maďarov, jej predsedom je i naďalej Pál Csáky, podpredseda vlády zodpovedný za integráciu a menšiny, podpredsedom sa stal minister kultúry Rudolf Chmel.

21. máj – Hubice, Dunajská Streda, Komárno – Prezident Rudolf Schuster navštívil Žitný ostrov, v Hubiciach sa stretol so starostom obce, v Dunajskej Strede a v Komárne s primátormi oboch okresov. Prezident sa poďakoval obyvateľom obidvoch okresov za vysokú účasť na referende o vstupe do Európskej únie.

22. máj – Bratislava – V Brämerovej kúrii bola otvorená prvá stála výstava Múzea maďarskej kultúry na Slovensku.

22. –23. máj – Šamorín – Vo Fórum inštitúte pre výskum menšín sa uskutočnila medzinárodná konferencia mladých historikov a doktorandov pod názvom „História sa vracia“.
23. máj – Šamorín – Ako hosť šamorínskeho Fórum Klubu uskutočnil sociológ Ferenc Gereben z Maďarska prednášku na tému „Obmeny maďarskej identity“, v rámci ktorej predstavil výsledky porovnávacích výskumov v Karpatskej kotline.
24. máj – Budapešť, Maďarsko – Maďarská stála konferencia, ktorá zastrešuje maďarské politické strany v Maďarsku a v zahraničí, medzi nimi aj SMK, na svojej VII. schôdzi, berúc do úvahy odporúčania Benátskej komisie a Európskej komisie, prijala návrh zmien v zákone o zahraničných Maďaroch.
24. máj – Bratislava – Volebné valné zhromaždenie Maďarského mládežníckeho spolku zvolilo Tamása Zupku za nástupcu odstupujúceho predsedu Pétera Óryho.
29. máj – Bratislava – Slovenské ministerstvo zahraničných vecí nótou vyjadrilo svoju ľútosť nad tým, že maďarský partner schválil návrh zmien v zákone o zahraničných Maďaroch bez toho, aby Bratislava mala možnosť vyjadriť svoj názor.
29. máj – Košice – Akreditačná komisia zasadajúca v Košiciach vrátila predkladateľom akreditačné dokumenty komárňanskej maďarskej univerzity, ktoré zadali v marci, na prepracovanie.
30. máj – Šamorín – Nadácia Sándora Máraiho zorganizovala ďalšie literárne sympóziu pod názvom „Šamorínske rozhovory 3“.
31. máj – Bratislava – Konalo sa XX. volebné valné zhromaždenie Csemadoku, ktoré namiesto odstupujúceho Józsefa Kvardu zvolilo za predsedu 60-tisícovej organizácie Józsefa Száza. Podpredsedom západoslovenského regiónu sa stal Rudolf Mézes, stredoslovenského Zsuzsa Szvorák a východoslovenského László Köteles.
1. jún – Buzica – Po siedmy raz zorganizovali Detský a mládežnícky festival Cserhátu.
3. jún – Šamorín – V zasadačke Fórum inštitútu pre výskum menšín mal prednášku István Láng o plánovanom slovensko-maďarskom Dunajskom národnom parku. Okrem iných poslucháčov sa na prednáške zúčastnili aj primátori regiónu.
- 3.–7. jún – Dunajská Streda – Zorganizovali XXVIII. Podunajskú jar, prehliadku maďarských detských divadelných súborov na Slovensku, malých javiskových foriem, bábkarských súborov a sólových tanečníkov.
4. jún – Komárno – Z iniciatívy Mládežníckeho fóra SMK si zvukom zvonov v kostoloch mesta pripomenuli 82. výročie podpísania trianonskej mierovej zmluvy.

5. jún – Bratislava – Po viac ako poldruha roku sa opäť zišla slovensko-maďarská menšinová zmiešaná komisia. Hlavnou témou rokovania bola dotácia výchovy a vzdelávania menšín, problémom zákona o zahraničných Maďaroch sa zaoberali len okrajovo.
- 6.–7. jún – Košice – Csemadok zorganizoval XXXIV. Kazinczyho dni.
- 6.–8. jún – Martovce – V Kultúrnom parku Árpáda Fesztyho zorganizovali VIII. Celoštátne turističné ľudové umelecké slávnosti, prehliadku ľudových umeleckých súborov a tanečných skupín.
9. jún – Bratislava – Madáchov spolok vyznamenal spisovateľa Lajosa Grendela Literárnou cenou Posonium, spisovateľa Lászlóa Dobosa, prekladateľku Judit Mayer a básnika Györgya Dénesa Cenou za celoživotné dielo; Umeleckou cenou Posonium ocenil sochára Jánosa Nagya a grafika Józsefa Nagya; Cenu za prvú zbierku dostal básnik Ottó Mészáros, mimoriadnu cenu dostali etnograf József Liszka a kritik Zoltán Csehy.
15. jún – Komárno – Spolok za statočnosť, ktorý založili parlamentní poslanci za SMK, odovzdali Jókaiho divadlu cenu Pro Probitate – Za statočnosť, ktorú udeľovali už po desiaty raz.
15. jún – Bratislava – Vo veku 71 rokov zomrel básnik, redaktor a prekladateľ Árpád Ozsvald.
15. jún – Rad – V rámci svätej omše umiestnili pamätnú tabuľu na počesť padlých v I. a II. svetovej vojne.
16. jún – Bratislava – Valné zhromaždenie Spoločensko-vednej výskumnej skupiny Mercurius zvolilo za predsedníčku historičku Katalin Vadkerty namiesto odstupujúceho čestného predsedu literárneho historika Lajosa Turczela.
- 17.–18. jún – Chanava – Duchovní siedmich maďarských diecéz reformovanej cirkvi uskutočnili svoju prvú ročnú celoštátnu konferenciu.
- 16.–22. jún – Komárno – Divadelná spoločnosť Pódium zorganizovala XL. Jókaiho dni. Súčasne Podunajská knižnica predstavila jubilujúci festival na výstave.
19. jún – Bratislava – Slovenský literárny fond vyznamenal Madáchovou cenou kritika Zoltána Csehého a prekladateľku Ildikó H. Tóth, Prémium literárneho fondu dostali spisovatelia Lajos Grendel, Attila Győry, básnik Zoltán Német, prekladateľky Piroška F. Kováts a Olga L. Gály.
20. jún – Bratislava – Parlament neschválil návrh Smeru, KSS a Ľudovej únie na vyslovenie nedôvery podpredsedovi vlády Pálovi Csákyemu.

- 20.–21. jún – Chanava – Synoda reformovanej cirkvi Slovenska zvolila nových členov a náhradníkov Synodickej rady ako aj zástupcov biskupov. Za maďarského zástupcu biskupa zvolili komárňanského pastora Lászlóa Fazekasa, za slovenského zástupcu biskupa Jána Semjana, pastora z Čane.
20. jún – Dunajská Streda – Nadácia Sándora Máraiho vyznamenala cenou Za otvorenie Európy jazykovedca, literárneho vedca Lászlóa Zemana a výtvarného umelca Györgya Bartusza.
22. jún – V meste a na hrade po štvrtý raz usporiadali Filákovské historické hradné hry.
23. jún – Budapešť, Maďarsko – Maďarský parlament po dlhej diskusii schválil zmeny v zákone o zahraničných Maďaroch.
24. jún – Bratislava – Spolok maďarských spisovateľov na Slovensku prvý raz udelil Cenu Imre Forbátha a vyznamenal ňou básnika Lászlóa Baraka.
24. jún – Budapešť, Maďarsko – Maďarský prezident Ferenc Mádl udelil Rad republiky spisovateľovi Lászlóvi Dobosovi.
25. jún – Štrasburg, Francúzsko – Valné zhromaždenie parlamentu Rady Európy po rokovaní o zákone o zahraničných Maďaroch odporúčalo, aby sa krajiny, ktorých sa to týka, dohodli na bilaterálnych rokovaníach na výhodách pre menšiny.
26. jún – Bratislava – Slovenská vláda v prehlásení odmietla upravený zákon o zahraničných Maďaroch. Proti vyhláseniu hlasovali len ministri za SMK.
27. jún – Šamorín – Hostom tradičného dvojtýždenného šamorínskeho Fórum Klubu bol vedecký riaditeľ Národného protidrogového inštitútu Dr. Béla Buda, ktorý prednášal na tému „Výskum a jeho aplikácia v komunikácii“.
- 27.–29. jún – Moldava nad Bodvou – Usporiadali VII. Moldavské mestské dni.
28. jún – Podunajské Biskupice – Predčasné a mimoriadne volebné valné zhromaždenie Spolku maďarských spisovateľov na Slovensku zvolilo nových predstaviteľov spolku. Za nového predsedu zvolili Gyulu Hodossyho namiesto odstupujúceho Lászlóa Koncsola a za tajomníka Gábora Csandu.
28. jún – Tornaľa – Slávnostne odovzdali Maďarský dom, ktorý poskytne útočisko všetkým maďarským neziskovým organizáciám mesta a okolia.
29. jún – Kiskvárda, Maďarsko – Na XV. Festivale zahraničných maďarských divadiel získalo (delenú) hlavnú cenu a cenu obecnstva komárňanské Jókaiho divadlo.
30. jún – 18. júl – Komárno – Nadácia za Univerzitu Jánosa Selyeho druhý raz zorganizovala Selyeho letnú univerzitu.

-
1. júl – Bratislava – Parlament prijal prístupovú zmluvu Európskej únie 129 hlasmi za a 10 sa zdržali. Skupina poslancov za SMK hlasovala jednotne za.
 1. júl – Bratislava – O zákone o zahraničných Maďaroch rokoval v Bratislave menšinový komisár OBSE Rolf Ekeus.
 1. júl – Bratislava – Koaličná rada rokovala okrem iného aj o zákone o zahraničných Maďaroch. Premiér Mikuláš Dzurinda ani naďalej nebol ochotný ani potvrdiť, ani vyvrátiť informáciu, že sa pripravuje zákon, ktorý bude paralyzovať zákon o zahraničných Maďaroch.
 1. júl – Bratislava – Jozef Banáš, poslanec za stranu ANO, vo svojom parlamentnom vystúpení požadoval podobné historické slovensko-maďarské vyrovnanie, ako bolo nemecko-francúzske.
 2. júl – Komárno – Začal sa IV. Maďarský umelecký festival na Slovensku, v rámci ktorého sa počas jedného mesiaca budú v meste na Dunaji konať rozličné kultúrne a umelecké akcie.
 2. júl – Bratislava – Eduard Kukan, vedúci slovenskej diplomacie vyhlásil, že slovenská strana síce má výhrady aj voči upravenému zákonu o zahraničných Maďaroch, napriek tomu je však ochotná začať s maďarským partnerom rokovania na úrovni ministerstva zahraničných vecí o realizácii zákona o zahraničných Maďaroch.
 5. júl – Komárno – Aj bez platného povolenia mestského úradu postavili nad vchod budovy miestnej organizácie Matice slovenskej súsošie Cyrila a Metoda.
 5. júl – Bratislava – Podľa názoru predsedu slovenského parlamentu Pavla Hrušovského pripravovaný protizákon nevyrieši problémy okolo zákona o zahraničných Maďaroch, ale ich len ďalej prehĺbi.
 - 5.–6. júl – Moča, Neszmély (Maďarsko) – V obciach na brehu Dunaja usporiadali deviate Premosťujúce dni, ktorých čestným hosťom bol Eric van der Linden, veľvyslanec EÚ pre Slovensko.
 - 4.–6. júl – Rimavská Sobota – Pri jazere v Kurinci, neďaleko tohto juhoslovenského mesta, sa uskutočnil trojdňový rockový festival, na ktorom sa okrem slovenských, maďarských a českých kapiel zúčastnili aj známe západné rockové kapely.
 7. júl – Galanta – V centre dolnovážskeho regiónu, ktoré je obývané Maďarmi, sa začala prevádzka závodu Samsung Electronics Slovakia s.r.o., ktorý dlhodobo poskytne oblasti 2000 pracovných miest.
 7. júl – Komárno – Podľa primátora Komárna Tibora Bastrnáka Matica slovenská premiestnením súsošia Cyrila a Metoda bez povolenia „nastúpila na cestu násilia“.
 8. júl – Bratislava – Pretože minulý týždeň prípravná rada predložila taký návrh zákona o vlastníctve pôdy, ktorý sa nezhoduje s vládnyim programom, SMK predložila

problém na Koaličnej rade. V zmysle rozhodnutia Koaličnej rady zákon musí byť v súlade s programom vlády.

8. júl – Galanta – Do obcí Galantského okresu, ktoré postihlo sucho, zavítal prezident Rudolf Schuster.
9. júl – Žilina – Akreditačná komisia na svojom rokovaní v Žiline neprijala dokumenty o založení komárňanskej maďarskej univerzity.
9. júl – Kamenín – Maďarská federalistická strana uskutočnila diskusné fórum. Účastníci podujatia sa listom obrátili na európskeho komisára Güntera Verheugena, v ktorom ho upozornili na to, že obeť Benešových dekrétov dodnes neboli odškodnené.
10. júl – Bratislava – Vedenie SMK – na čele s predsedom strany Béloom Bugárom – rokovalo s vedením Csemadoku o dlhodobých plánoch tejto kultúrnej organizácie.
11. júl – Bratislava – Podľa názoru Pála Csákyho, podpredsedu vlády zodpovedného za záležitosti menšín, sú za neprijatím projektu maďarskej univerzity Akreditačnou komisiou politické príčiny. Csáky vyhlásil aj to, že založenie univerzity je prioritou strany.
11. júl – Bratislava – Maďarský člen parlamentnej komisie na kontrolu SIS, László Kőteles vyhlásil, že podľa jeho informácií tajná služba Mečiarovej vlády odpočúvala aj denník Új Szó.
11. júl – Bratislava – Združenie obetí deportácií a ich príbuzných sa obrátilo na SMK otvoreným listom, v ktorom žiada od strany plnenie tej časti programu strany, v ktorej si vytýčila za cieľ odstránenie diskriminatívnych dôsledkov Benešových dekrétov.
11. júl – Nové Zámky – Začal sa KLIKK festival, ktorý je najväčším rockovým festivalom južného Slovenska.
11. júl – Dunajská Streda – Skončila sa 12. Letná univerzita, ktorú zorganizovalo Združenie maďarských učiteľov na Slovensku. Na päťdňovom stretnutí sa zúčastnilo viac ako 200 maďarských učiteľov.
12. júl – Komárno – Slávnosť Matice slovenskej v Komárne, na ktorej vysvätili bez povolenia postavené súsošie Cyrila a Metoda, prebehla bez incidentu.
13. júl – Šahy – Skončil sa VIII. Tábor ľudovej univerzity Dedičstvo, ktorej tohtoročnou ústrednou témou boli dejiny Hunov. Tábor zorganizoval Poľovnícky spolok vo Vrbovke.
13. júl – Jasov – Skončila sa VI. Letná univerzita, ktorú zorganizoval Regionálny výbor Csemadoku Košice-vidiek.

16. júl – Bratislava – Predseda Akreditačnej komisie Pavol Návrat odmietol vyhlásenie podpredsedu SMK Pála Csákyho, podľa ktorého komisia neprijala akreditačný návrh maďarskej univerzity z politických indícií.
19. júl – Bratislava – Na rokovaní o realizácii zákona o zahraničných Maďaroch sa medzi maďarským a slovenským ministrom zahraničných vecí zrodila dohoda. V zmysle dohody slovenská vláda prijala, aby Maďarská republika poskytla podporu na vzdelávanie maďarskej menšiny žijúcej na Slovensku. Konečný text dohody bude obsahovať medzivládny dokument.
- 18.–20. júl – Veľký Cetín – Pre Maďarov žijúcich pod Zoborom usporiadali rad podujatí pod názvom Stretnutie generácií.
- 18.–20. júl – Teplý Vrch – Spolok maďarských výtvarných umelcov uskutočnil svoje druhé sympóziu. Hlavnou témou stretnutia bolo spojenie medzi umením a komunikáciou.
25. júl – Bratislava – Vladimír Palko predstavil návrh ministerstva vnútra na nový volebný zákon. SMK považovala reformu volebného zákona za užitočnú, vytvorenie štyroch volebných obvodov však odmietla.
26. júl – 3. august – V organizácii Krúžku Mártona Szepsi Csombora sa na Dolnováží, pod Zoborom a pozdĺž Hrona uskutočnila XIX. Vlastivedná cyklistická túra, ktorá mala 130 účastníkov.
27. júl – Bratislava – Ministerstvo kultúry na základe hlásenia štatistického úradu zostavilo zoznam tých obcí, kde niektorá menšina presahuje 20 %, čiže aj v úradnom styku tu možno používať jej jazyk. Oproti predchádzajúcemu zoznamu, kde bolo 512 obcí, je v súčasnosti už len 500 takých obcí, kde pomer maďarskej menšiny prekračuje 20 %.
29. júl – Rožňava – Za účasti miestnych maďarských organizácií a súkromných osôb vytvorili organizačnú komisiu na znovupostavenie rožňavskej Kossuthovej sochy, ktorej hlavným cieľom je znovu postaviť Kossuthovu sochu na rožňavskom Hlavnom námestí.
1. august – Bratislava – Na príkaz riaditeľa Slovenskej televízie Richarda Rybníčka zakázali na obrazovke verejnoprávnej televízie reklamu týždenníka Vasárnap (Nedele) v maďarskom jazyku.
8. –10. august – Nové Zámky – Za účasti stopäťdesiatich mladých ľudí prebiehalo XIV. Novozámocké stretnutie kresťanskej mládeže.
9. august – Veľká Ida – Za účasti domácich a zahraničných ľudových súborov sa uskutočnili vo Veľkej Ide okresné dni Csemadoku. Slávnosti otvoril József Száraz, predseda Republikového výboru Csemadoku.

17. august – Ostrihom, Maďarsko – Popri Lászlóvi Tőkésovi dostal Cenu Svätého Štefana za rok 2003 Miklós Duray, predstaviteľ Strany maďarskej koalície. Podľa hodnotenia si Duray cenu zaslúžil za svoju prácu v záujme celého maďarstva.
- 17.–18. august – Dolinka – Uskutočnil sa tradičný medový festival v Dolinke. Na podujatí bolo odborné poradenstvo, ukážky produktov a bola i voľba medovej kráľovnej.
19. august – Budapešť, Maďarsko – V predvečer národného sviatku Maďarskej republiky minister kultúry István Hiller vyznamenal aj viaceré významné osobnosti maďarského kultúrneho života na Slovensku. Vyznamenanie si mohli prevziať: rozprávkar József Bucsek, ľudový hudobník Géza Potta, interpretka ľudových piesní Süttő Balázsne, ľudový tanečník Tamás Dobsa a Ferenc Boda tajomník košickej TV Csemadoku.
19. august – Komárno – Bol zhotovený dramaturgický plán komárňanského Jókaiho divadla na sezónu 2003/2004. Riaditeľ Tibor Tóth vyhlásil, že v novej sezóne zrealizujú 4 nové premiéry v divadle a bude aj letné predstavenie v amfiteátri.
20. august – Na počesť nášho štátotvorného kráľa Svätého Štefana sa v mnohých maďarských obciach na Slovensku uskutočnili slávnosti.
20. august – Kráľová nad Váhom – Vo veku 90 rokov zomrel Kálmán Janics, uznávaný ochranca práv Maďarov na Slovensku. Vo svojej knihe A hontalanság évei (Roky bezdomovstva) sa ako prvý pokúsil s historickou vieryhodnosťou spracovať prenasledovanie Maďarov na Slovensku v rokoch 1945 a 1948.
21. august – Bratislava – Slovenská vláda schválila návrh zákona o založení Univerzity Jánosa Selyeho. Kabinet rozhodol bez názoru Akreditačnej komisie.
- 22.–23. august – Šamorín – Druhý raz zorganizovali Rockfestival Samaria. Na festivale, ktorý zorganizovali členovia miestnej skupiny Rómeó Vérzik (Rómeo krváca), vystúpili rockové kapely zo Slovenska, z Maďarska a z Čiech.
23. august – Komárno – V amfiteátri komárňanského Dôstojníckeho pavilónu sa uskutočnil 9. Brečtanový folkový festival, na ktorom vystúpili účastníci zo Slovenska a z Maďarska.
24. august – Gombasek – Uskutočnili sa slávnosti Maďarov na Slovensku. Hlavnými rečníkmi slávností boli predseda Csemadoku József Száraz a podpredseda vlády Pál Csáky.
25. august – Košice – Košické Divadlo Thália predložilo svoj dramaturgický plán na sezónu 2003/2004. Divadlo plánuje na novú sezónu osem premiér.
26. august – Bratislava – Podľa rozhodnutia frekvenčnej rady aj v maďarskom jazyku je možné vysielateľ reklamu na týždenník Vasárnap (Nedeľa) vo verejnoprávnej televízii.

- 29.–30. august – Galanta – V zotavovni Kaskády neďaleko mesta zrealizovali VI. Letnú univerzitu na Slovensku. Hlavnou témou podujatia, ktorú zorganizovali Spolok maďarskej mládeže a Občianska demokratická mládež, boli transatlantické vzťahy.
30. august – Kráľovský Chlmec – Združenie maďarských učiteľov na Slovensku zorganizovalo tradičné slávnostné otvorenie školského roka. Na slávnosti predstavili 22 začínajúcich mladých učiteľov.
2. september – Sládkovičovo – Sieť maďarských stredných škôl na Slovensku sa rozšírila o novú školu. V novootvorenej sládkovičovskej súkromnej odbornej strednej škole budú vyučovať počítačové grafické projektovanie.
5. september – Bratislava – Predseda SMK Béla Bugár vyhlásil, že pri zostavovaní rozpočtu na rok 2004 bude pre SMK prioritou podpora pôdohospodárstva.
6. september – Dunajská Streda – V mestskom kultúrnom stredisku sa uskutočnili XII. Dni Katedry, kde bolo 10. výročie založenia časopisu Katedra hlavnou udalosťou.
8. september – Bratislava – O nakladaní a kontrole výchovno-vyučovacej podpory Maďarska maďarským školám na Slovensku rokoval poslanec za SMK Árpád Duka Zólyomi s predstaviteľom ministerstva zahraničných vecí Miroslavom Mojžitom.
- 10.–14. september – Šahy – Uskutočnili sa XXII. Hontianske kultúrne dni, ktoré spetrovali aj výstavy, koncerty a športové podujatia.
10. september – Komárno – Vydavateľstvo a distribúcia kníh Apáczai s.r.o. z Maďarska darovalo maďarským základným školám na Slovensku učebnice v hodnote 13,7 miliónov forintov. Učebnice odovzdali na slávnosti v Komárne predstaviteľom Združenia maďarských učiteľov na Slovensku.
12. september – Budapešť, Maďarsko – Aj predstavitelia SMK sa zúčastnili na stretnutí zahraničných maďarských parlamentných poslancov, kde sa dohodli na tom, že v spolupráci budú pokračovať inštitucionalizovane.
12. september – Šahy – V Šahách odovzdali do užívania Maďarský spoločenský dom. Spoločenský dom chce byť centrom organizácií, ktoré sa zaoberajú menšinovou kultúrou a spoločenským životom mesta.
15. september – Rožňava – Aj po maďarsky sa prihovril maďarským veriacim na Slovensku pápež Ján Pavol II., ktorý v Rožňave celebraval svätú omšu.

- 19.–20. september – Komárom, Maďarsko – V komáromskom Monostorskom lese uskutočnili II. Celoštátne stretnutie vysídlených zo Slovenska, ktoré zorganizovala Spoločnosť Lászlóa Kecskésa.
22. september – Bratislava – SMK podporuje návrh Budapešti, aby sa do ústavy EÚ dostali paragrafy ochraňujúce kolektívne práva menšín – vyhlásil podpredseda SMK Pál Csáky.
22. september – Košice – Košický Maďarský spoločenský dom začal zbierku na postavenie sochy Sándora Máraiho.
- 27.–28. september – Filákovo, Lučenec – Organizácie Fond tradícií, Mladé srdcia a Maďarské folklórne združenie na Slovensku zorganizovali Maďarský detský festival ľudových tancov na Slovensku, ktorý mal skoro päťsto účastníkov.
27. september – Rimavská Sobota – Zorganizovali Kultúrnu slávnosť gemerských Maďarov.
30. september – Rožňava – Poslanci mesta rozhodli o umiestnení Kossuthovej sochy. V zmysle rozhodnutia sochu nepostavia na jej pôvodnom mieste na hlavnom námestí, ale pred baníckym múzeom.
30. september – Komárno – Pod názvom Magyar Hírvivő (Maďarský spravodaj) založilo Občianske združenie Gézu Szűllóa mesačník.
1. október – Bratislava – Akreditačná komisia súhlasila so založením Univerzity Jánosa Selyeho a súčasne akreditovala program Teologickej fakulty reformovanej cirkvi. O akreditácii programu dvoch ďalších fakúlt – ekonomickej a pedagogickej – sa ešte nerozhodlo.
4. október – Košice – Podpredseda vlády Pál Csáky navštívil košické Divadlo Thália. Pri tejto príležitosti sľúbil pomoc pri riešení ťažkej finančnej situácie divadla.
4. október – Dolná Strehová – Pri príležitosti 139. výročia úmrtia Imre Madácha usporiadali v Madáchovom kaštieli slávnosť spojenú s kladením vencov.
4. október – Tvrdošovce – Usporiadali V. Celoštátne stretnutie citaristov, kde sa predstavilo štrnásť citarových súborov z dvanástich obcí.
5. október – Marhaň – Pri príležitosti spomienkového dňa aradských martýrov viac maďarských organizácií na Slovensku položilo vence pri hrobke aradského martýra Aristida Dessewffyho.
6. október – Bratislava – Predseda SMK Béla Bugár vyhlásil, že Strana maďarskej koalície pravdepodobne nepostaví svojho kandidáta na prezidenta v nadchádzajúcich prezidentských voľbách v roku 2004.

-
6. október – Bratislava – Rudolf Chmel udelil prekladateľke Judit Mayer Cenu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.
9. október – Bratislava – Podpredseda vlády Pál Csáky vyznamenal Striebornou plakitou Slovenskej republiky významných maďarských predstaviteľov vedy a umenia na Slovensku: Judit Mayer, Györgya Dénesa, Ivána Jandu, Bélu Váradyho a Veroniku Novák.
10. október – Dunajská Streda – Cenu Pedagóg roka, ktorú založil Školský výbor Občianskeho združenia Za naše mesto, dostal István Hölgye, profesor maďarčiny a slovenčiny na Gymnázium Árpáda Vámbéryho s vyučovacím jazykom maďarským.
11. október – Rimavská Sobota – Pri príležitosti 150. výročia založenia niekdajšieho Zjednoteného protestantského gymnázia usporiadali slávnosť na pôde jeho právneho nástupcu, v Reformátskom Gymnázium Mihályja Tompu.
13. október – Bratislava – Slávnostne odovzdali nové sídlo Strany maďarskej koalície.
14. október – Bratislava – Vláda schválila rozpočet na rok 2004. Ministri za SMK nepodporili schválenie rozpočtu pre rozdielne názory vo veci agrárnych dotácií.
14. október – Bratislava – V rámci SMK sa vytvorila Komisia na ochranu životného prostredia. Predsedom komisie sa stal minister životného prostredia László Miklós.
15. október – Filákov – Csaba Györffy, maďarský veľvyslanec na Slovensku navštívil Filákov a okolie, kde sa zaujímal o situáciu občanov.
- 16.–18. október – Rožňava – V meste sa konali podujatia I. Gemerských kultúrnych dní.
- 17.–19. október – Košice – Pri príležitosti 300. výročia Rákócziho povstania zorganizovali organizácie: Kultúrny inštitút Maďarskej republiky, Združenie maďarských učiteľov na Slovensku a Spolok učiteľov dejepisu odbornú konferenciu v Máraiho štúdiu Divadla Thália.
- 18.–31. október – Komárno – V meste na Dunaji usporiadali Festival sakrálneho umenia pod názvom Harmonia Sacra Danubiana 2003.
22. október – Bratislava – Do funkcie dekana Evanjelickej teologickej fakulty Univerzity Komenského bol uvedený šamorínsky evanjelický pastor György Bándy.
23. október – Bratislava – Parlament schválil návrh zákona o založení maďarskej Univerzity Jána Selyeho. Z prítomných 132 poslancov hlasovalo 77 kladne, 49 záporne a 6 poslancov sa zdržalo hlasovania. Týmto rozhodnutím sa odstránila prekážka, aby mohla maďarská univerzita v Komárne v septembri 2004 otvoriť svoje brány.

24. október – Bratislava – Parlament schválil nový zákon o pôde, ktorý bol jednou z dôležitých priorít SMK. Zákon znova umožňuje navrátenie pôdy skonfiškovanej v rokoch 1948 až 1989. V zmysle zákona sa pôda neidentifikovaných vlastníkov stane majetkom obcí.
24. október – Bratislava – Minister kultúry Rudolf Chmel rokoval s predstaviteľmi Csemadoku. Minister sľúbil, že v nasledujúcom roku bude navrhovať, aby aj Csemadok dostával dotáciu zo štátneho rozpočtu.
23. október – 12. december – Rimavská Sobota – Prvý raz usporiadali v meste Dni Dezsőa Győryho.
27. október – Nitra – Profesor Béla László bol poverený dočasným vedením Fakulty stredo európskych štúdií, ktorá vznikla na Univerzite Konštantína Filozofa 15. októbra.
28. október – Šamorín – V šamorínskom Fórum inštitúte pre výskum menšín usporiadali Muzeologickú konferenciu pod názvom Aktuálne otázky maďarskej muzeologickej práce.
3. november – Budapešť, Maďarsko – Historičku Katalin Vadkerty vyznamenali Bethlenovou cenou.
5. november – Bratislava – Parlament schválil nový právny predpis o zakladaní nových obvodných úradov. V zmysle zákona vzniknú v oblastiach Slovenska obývaných Maďarmi 3 nové úrady: v Štúrove, v Kráľovskom Chlmci a v Moldave nad Bodvou.
5. november – Levice – V meste sa začali Reviczského dni. Rad podujatí trval do začiatku decembra.
7. november – Bratislava – Ministerstvo školstva Slovenskej republiky povolilo, aby z maďarského oddelenia novozámockého gymnázia vzniklo samostatné maďarské gymnázium.
8. november – Dvory nad Žitavou – Na pokračujúcom XX. valnom zhromaždení Csemadoku schválili nové stanovy Maďarského vzdelávacieho združenia na Slovensku ako aj jeho budúci plán práce.
8. november – Filákov – Vo filákovskej Redute usporiadali odborný deň pod názvom Stretnutie novohradských učiteľov. Organizátorom podujatia bolo Občianske združenie Rodný kraj.
12. november – Bratislava – Prezident Rudolf Schuster podpísal zákon o založení maďarskej univerzity.

12. november – Bratislava – Podpredseda vlády Pál Csáky oznámil, že slovenský úrad vlády roku 2003 dotoval program Maďarské pamätné miesta sumou 6 miliónov 335 tisíc korún.
13. november – Bratislava – Ministri za SMK použili právo veta pri schvaľovaní nového zoznamu tých obcí, v ktorých sa v úradnom styku môže používať aj jazyk menších. Takto ostáva v platnosti starý zoznam, kde je uvedený väčší počet takýchto obcí.
13. november – Bratislava – V rámci Medzinárodného knižného veľtrhu Biblotéca bola otvorená aj Výstava maďarských kníh, ktorá sa uskutočnila v spolupráci s maďarskými vydavateľstvami na Slovensku.
- 13.–15. november – Moldava nad Bodvou, Buzica – Uskutočnil sa V. Celoštátny divadelný festival Béniho Egressyho. Na prehliadke sa zúčastnilo 13 amatérskych divadelných skupín z rozličných kútov južného Slovenska.
14. november – Senec – Skončili sa XXXIV. Dni Alberta Szenciho Molnára, ktorých hlavným organizátorom bol Senecký oblasťný výbor Csemadoku.
14. november – Diakovce – Spolok materských škôl pri Združení maďarských učiteľov na Slovensku zorganizoval celoštátnu konferenciu materských škôl pod názvom Cestou do Európy.
15. november – Rožňava – Pri príležitosti 200. výročia zjednotenia hradných okruhov Gemera a Malohontu a 300. výročia Rákócziho povstania zorganizovalo Gemersko-malohontské múzeum vedecké fórum.
15. november – Šamorín – Spolok maďarských spisovateľov na Slovensku zorganizoval v sídle Fórum inštitútu pre výskum menších literárne sympóziu pod názvom Šamorínske rozhovory 4.
15. november – Bratislava – Republiková rada SMK rozhodla, že ak nájde vhodnú osobu, postaví v nadchádzajúcich prezidentských voľbách 2004 samostatného kandidáta.
19. november – Dunajská Streda – Svoju prvú premiéru uskutočnilo tretie maďarské profesionálne divadlo na Slovensku, Dunajskostredské mestské divadlo, Szevasz.
21. november – Šamorín – Katedra maďarského jazyka a literatúry Univerzity Komenského, Fórum inštitút pre výskum menších a Spolok maďarských spisovateľov na Slovensku zorganizovali na počesť 75-ročného Lászlóa Zemana sympóziu spolu s oslavami jeho narodenín.
- 21.–22. november – Rožňava, Moldava nad Bodvou – Členovia vlády a vedúci politici za SMK uskutočnili informačnú konferenciu v obidvoch mestách južného Slovenska na tému Predstavu budúcnosti regiónom.

- 21.–22. november – Levice – Slovenské účelové fondy Rákócziho združenia založili Spolok v rodnom kraji po maďarsky, ktorého najdôležitejším cieľom je podpora maďarského školstva a kultúry na Slovensku.
- 21.–22. november – Dunajská Streda – Finále celoštátnej súťaže ľudovej hudby pod názvom Purpurovočervená krásna ruža malo skoro dvesto účinkujúcich.
26. november – Komárno – Pri príležitosti 55. výročia založenia denníka Új Szó (Nové slovo) sa uskutočnila spomienková slávnosť spojená s výstavou v komárňan-skom Dôstojníckom pavilóne.
26. november – Veľké Kapušany – Združenie maďarských učiteľov na Slovensku a Regionálne pedagogické centrum v Kráľovskom Chlmcu zorganizovalo pre učiteľov regiónu konferenciu pod názvom Školy a samospráva.
26. november – Košice – V košickom Maďarskom dome otvorili výstavu Maďarské kroje Horného Uhorska na bábikách.
26. november – Bratislava – Vláda prijala hlásenie ministerstva zahraničných vecí o plnení jazykovej charty na Slovensku. Hlásenie obsahuje nedostatky a aj to, aké kroky treba podniknúť na ich odstránenie.
27. november – Nitra – Na Univerzite Konštantína Filozofa slávnostne otvorili Fakultu stredoeurópskych štúdií ako piatu fakultu. Hlavnou úlohou novej fakulty je príprava učiteľov pre menšinové školy.
28. november – Šamorín – Ako hosť šamorínskeho Fórum Klubu mal prednášku István Orosz, esejista z Maďarska, na tému „Šance klasického liberalizmu v strednej Európe“.
- 29.–30. november – Košice – V Máraiho štúdiu Divadla Thália sa uskutočnila celoštátna recitačná súťaž pod názvom Domov Sándora Máraiho.
27. november – 10. december – Prvý raz sa uskutočnil Festival maďarských kníh na Slovensku. Pri tejto príležitosti sa v desiatich mestách južného Slovenska uskutočnili výstavy kníh alebo besedy so spisovateľmi.
29. november – Veľké Kapušany – Spolok maďarských interpretov poézie a prózy a Veľkokapušaný oblasťný výbor Csemadoku zorganizovali celoštátny recitačný gala program.
1. december – Košice – Košické Divadlo Thália vydalo výzvu, ktorou vyzýva Maďarov na Slovensku, aby prispeli do zbierky na záchranu divadla.
2. december – Bratislava – Skončili sa XVII. Mestské kultúrne dni, ktorých organizátorom bola bratislavská mestská organizácia Csemadoku.

-
- 4.–6. december – Košice – Skončili sa XXXIII. Fábryho dni. Ústrednou témou fóra, ktoré zorganizovali Fórum inštitút pre výskum menšín, CV Csemadoku a Divadelný spolok Thália, bola situácia maďarskej menšinovej kultúry.
6. december – Košice – Tohto roku získali Fábryho cenu denník Új Szó a Rádio Patria, ktorú si ocenení mohli prevziať na XXXIII. Fábryho dňoch.
7. december – Košice – Po siedmy raz usporiadali v Košiciach večer národnostných menšín. Organizátorom podujatia bol Klub národnostných menšín.
7. december – Budapešť, Maďarsko – Na rokovaní zmiešanej slovensko-maďarskej komisie sa zrodila dohoda o zahraničných Maďaroch na Slovensku, teda to, akou formou bude Maďarsko poukazovať Maďarom na Slovensku výchovno-vyučovaciu podporu.
11. december – Bratislava – Na mimoriadnom zasadnutí slovenskej vlády jednohlasne schválili text slovensko-maďarskej medzivládnej dohody o vykonaní zákona o zahraničných Maďaroch na Slovensku.
12. december – Brusel, Belgicko – Slovenský premiér Mikuláš Dzurinda a maďarský premiér Péter Medgyessy podpísali obojstrannú dohodu o spôsobe podpory kultúry a školstva maďarskej menšiny žijúcej na Slovensku, resp. slovenskej menšiny žijúcej v Maďarsku. Dohoda umožňuje, aby sa výchovno-vyučovacia podpora, ktorú Maďarsko poskytuje maďarskej menšine na Slovensku, dostala k adresátom.
- 11.–12. december – Dunajská Streda – Združenie maďarských učiteľov na Slovensku usporiadalo predmetovú konferenciu maďarského jazyka a literatúry. Na podujatí sa zúčastnili účastníci zo všetkých okresov južného Slovenska.
- 12.–13. december – Šamorín – V organizácii Fórum inštitútu pre výskum menšín sa uskutočnil seminár pod názvom „Analýza moderných vysokoškolských systémov“, na ktorom sa zúčastnili vedúci pracovníci maďarskej národnosti, ktorí pracujú na vysokých školách.
16. december – Bratislava – Minister školstva Martin Fronc poveril dočasným vedením organizujúcej sa Univerzity Jánosa Selyeho ako povereného ministerského komisára Sándora Alberta, poslanca za SMK.
16. december – Bratislava – Podpredseda slovenskej vlády Pál Csáky odovzdal vysoké štátne vyznamenania významným maďarským predstaviteľom vedy a kultúry na Slovensku. Vyznamenaní boli: jazykovedec László Zeman, muzeológ István B. Kovács, etnograf Imre Jarábik, fotograf Gyula Tóthpál a herec Zsigmond Turner. Štátne uznanie dostali aj denník Új Szó a Rádio Patria.

17. december – Bratislava – Vláda vymenovala vedúcich obvodných úradov, ktoré vznikli v rámci reformy verejnej správy. Na južnom Slovensku sa do čela 14 úradov dostali kandidáti Strany maďarskej koalície.

26. december – Šamorín – Vo veku 56 rokov zomrel Zsigmond Zalabai, profesor bratislavskej Univerzity Komenského. Zsigmond Zalabai bol významnou maďarskou osobnosťou vedeckého a literárneho života na Slovensku.

16.2. Rómska menšina

1. január – Prešov – Zomrela Elena Lacková (nar. 22. 3. 1921), poetka, prozaička, dramatická a autorka rozprávok.

16. január – Brusel, Belgicko – Rozvojový program OSN (UNDP) zverejnil správu o situácii Rómov v krajinách, ktoré sa v roku 2004 pripoja k Európskej únii. Správa konštatuje, že v 10 kandidátskych krajinách sú životné podmienky Rómov veľmi zlé, približujú sa pomerom v subsaharskej Afrike. Riaditeľ UNDP Kalman Mizsei sa vyjadril, že situácia Rómov sa v kandidátskych krajinách za posledných 12 rokov nezlepšila.

25. január – Zvolen – Na 5. zasadnutí Parlamentu Rómov Slovenska účastníci vyjadrili svoju nespokojnosť s nedôstojným správaním sa slovenskej vlády voči Rómom. Memorandum zúčastnených osobne odovzdal predseda Parlamentu Rómov Slovenska Ladislav Fízik L. A. Nagyovi (predsedovi parlamentného výboru pre ľudské práva a menšiny) a Ericovi van der Lindenovi (veľvyslancovi EÚ na Slovensku).

25. január – Košice – Republikový kongres Rady Rómov Slovenska zvolil za predsedu Rady Františka Guláša. Na republikovom kongrese sa zúčastnil aj Pavol Rusko, predseda strany ANO.

26. január – Lučenec – Občianske združenie Roma Novohrad ponúka Rómom s neúplným stredoškolským vzdelaním možnosť doplniť si vzdelanie na Strednej združenej škole v Lučenci.

28. január – Bratislava – Centrum pre reprodukčné práva (New York, USA) a Poradňa pre občianske práva zverejnili správu pod názvom Telo a duša o násilnej sterilizácii rómskych žien na Slovensku. Správa vyvolala nielen veľký škandál, ale aj celospoločenskú diskusiu, slovenská vláda podala na autorov dokumentu trestné oznámenie.

1. február – V 32 okresoch Slovenska nastúpili do základných a stredných škôl prví rómski asistenti učiteľa v rámci projektu Združenie mladých Rómov Slovenska. Do konca roku 2003 pomáhalo vo výchovno-vyučovacom procese 200 asistentov v 153 školách.

15. február – Bystrany – Obecný úrad žiadal zlúčenie segregovanej materskej a základnej školy a vytvorenie spoločného zariadenia, čo v budúcnosti môže prispieť k pokojnému spolunažívaniu rómskeho a nerómskeho obyvateľstva.
19. február – Štrasburg, Francúzsko – Európsky parlament vyzval Slovenskú republiku, aby pred marcovými prístupovými rokovaniami poskytla doplňujúce informácie o svojej činnosti pri riešení rómskeho problému. Podľa pozorovateľa Európskeho parlamentu J. Mariusa Wiersmu je jednou z podmienok členstva Slovenska v EÚ, aby slovenská vláda podnikla účinné kroky na zlepšenie spoločenskej a sociálnej situácie rómskej menšiny.
21. február – Bratislava – Ján Slota, predseda Pravej SNS v súvislosti s nedobrovoľnou sterilizáciou rómskych žien vyhlásil „20 000 Sk rómskym mužom za dobrovoľnú sterilizáciu“.
26. február – Martin – V Dokumentačnom centre rómskej kultúry, ktoré je súčasťou Etnografického múzea Slovenského národného múzea, bola otvorená výstava obrazov rómskych detí z Jarovnic. Učiteľom týchto detí bol Ján Sajko.
1. marec – Bratislava – Sekretariát splnomocnenkyne vlády SR zverejnil rozsah možnej finančnej dotácie pre rómsku menšinu. Plánovaná suma činí 10 miliónov Sk.
6. marec – Košice – Divadlo Romathan uviedlo vo svojej 11. sezóne 32. premiéru – hudobnú rozprávku Šťastie v nešťastí, ktorej autorom je rómsky spisovateľ Dezider Banga.
10. marec – Bratislava – Inštitút pre verejné otázky predstavil doteraz najkomplexnejší materiál o živote Rómov na Slovensku v publikácii „Súhrnná správa o Rómoch na Slovensku“. Publikácia sa zaoberá rómskou problematikou na 911 stranách, v 8 tematických okruhoch a v 43 kapitolách. Spomedzi 43 autorov bolo 5 rómskej národnosti.
14. marec – Bratislava – Iniciatíva Ľudia proti rasizmu odštartovala na výstave pri príležitosti 65. výročia vzniku fašistického Slovenského štátu celoštátnu kampaň proti rasizmu. Slogan kampane „Skoro každý na Slovensku je rasista. A čo ty?“ sa objavil na 200 billboardoch a 10 000 plagátoch.
- 14.–15. marec – Michalovce – 40 rómskych predstaviteľov Michalovského okresu za podpory Nadácie otvorenej spoločnosti založilo Občianske združenie Nová cesta.
20. marec – Stará Ľubovňa – Klub mladých rómskych autorov Paramisa (Rozprávky) predstavil v miestnej knižnici svoju zbierku rozprávok pod názvom Naše srdce (Amaro jilo).
26. marec – Košice – Stredná umelecká škola oslavovala 10. výročie svojho založenia. Je to jediná škola na Slovensku, kde sú maturitnými predmetmi dejiny rómskej

kultúry a jazyka a rómsky jazyk. V škole študuje spolu 260 študentov v dennom a v diaľkovom štúdiu. Riaditeľom školy je Gejza Adam.

27. marec – Bratislava – Najvyšší súd SR potvrdil rozsudok M. Petrika, ktorý v apríli 2002 nožom zavraždil istého rómskeho muža. Skutok 19-ročného muža, ktorý bol odsúdený na 4 roky, však súd nekvalifikoval ako rasisticky motivovaný čin.
8. apríl – Rómske a nerómske neziskové organizácie po celom Slovensku oslávili Medzinárodný deň Rómov, ktorý je od roku 1971 sviatkom. 12.–14. apríla 1971 sa v Londýne uskutočnil 1. Medzinárodný rómsky kongres, na ktorom sa zúčastnili predstavitelia rómskej menšiny zo 14 štátov. Na 1. Medzinárodnom rómskom kongrese založili Medzinárodnú rómsku úniu (International Romani Union), odmietli používanie názvu „cigán“, namiesto neho prijali pomenovanie Róm. Na londýnskom rokovaní bola okrem iného prijatá jednotná rómska zástava a hymna (Gelem, gelem).
8. apríl – V slovenskom a v rómskom jazyku súčasne vyšla publikácia Boh všetko vidí (O Del sa dikhel), ktorá sa zaoberá religiozitou a duchovným svetom Rómov. Dielo vzniklo v spolupráci Oddelenia religionistiky Filozofickej Fakulty Univerzity Komenského a Ústavu etnológie SAV.
8. apríl – Banská Bystrica – Vojenský obvodný súd v Banskej Bystrici odsúdil na 3 roky straty slobody a stratu vojenskej hodnosti Radoslava B. obyvateľa Jura nad Hronom, ktorý sa v máji 2002 dopustil hrubého násillia voči rómskej rodine v Žarnovici.
15. apríl – Brusel, Belgicko – Rómska rodina Balážovcov zo Žiliny, ktorá sa v roku 2002 stala obeťou útoku skinhedov, počas ktorého prišla o život matka rodiny, Anastázia, dostala za pomoci Belgickej ligy pre ľudské práva v Belgicku azyl. Členovia slovenskej vlády sa do poslednej chvíle usilovali vyvolať dojem, že Balážovcom sa len legalizoval pobyt.
23. apríl – Bratislava – Vláda SR na svojej 30. schôdzi prijala dokument Základné tézy koncepcie vlády SR v integrácii rómskych komunít. Dokument obsahuje ciele a priority v záujme zabezpečenia rovnakých šancí. Cieľom je zabezpečenie takých podmienok, v ktorých môžu žiť Rómovia i Ne-rómovia za rovnakých podmienok. Na finančné zabezpečenie programu vláda vyčlenila v roku 2003 50 miliónov Sk.
25. apríl – Zvolen – Inštitúcie, ktoré vstúpili do projektu Štátneho pedagogického ústavu „Experimentálna verifikácia efektívnosti osnov rómskeho jazyka a literatúry v základných a stredných školách“, založili Asociáciu na podporu vzdelávania Rómov.
25. apríl – Banská Bystrica – Vojenský obvodný súd v Banskej Bystrici uznal dvoch dôstojníkov vzdušných síl vinnými z trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia za výrok: „97 % Rómov je neprispôsobivých a treba ich vystrieľať“.

Napriek zrejmemu trestnému činu ich súd odsúdil len na finančný trest 5000 Sk.

30. apríl – Košice – Na 8. ročníku súťaže novinárov východoslovenského regiónu v kategórii A získala 2. miesto Denisa Havrlíková, redaktorka novín Romano nevo ľil.
6. máj – Bratislava – Klára Orgovánová, splnomocnenkyňa vlády SR pre rómske komunity, informovala prezidenta Rudolfa Schustera o činnosti vlády SR v záujme integrácie rómskej menšiny.
12. máj – Bratislava – Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I zastavil trestné stíhanie bývalého poslanca Národnej rady SR za SNS Vítazoslava Mórica. Podľa prokurátora sa V. Móric výrokmi na adresu Rómov „čo je na tom humánne, keď sa umožní, aby debil splodil debila, aby sa rozmnožovali mentálne retardovaní a tak rástlo percentuálne zastúpenie debilov a magorov v našom národe. A tí, ktorí sú neprispôsobiví, treba pre nich vytvoriť rezervácie, lebo ak ich nevytvoríme my teraz, tak cigáni ich vytvoria pre nás o 20 rokov“, nenaplnil zákonné znaky trestného činu.
18. máj – Poprad – Občianske združenie Romipen v spolupráci s Podtatranským osvetovým strediskom usporiadalo pre rómskych žiakov základných a špeciálnych škôl okresu výstavu výtvarných prác Rómska paleta (Roma Paletta). Na výstave súťažilo 300 prác.
20. máj – Bratislava – Riaditeľ Divadla Romathan Karel Adam prevzal z rúk riaditeľa Múzea židovskej kultúry Petra Mešťana medailu Chatama Sofera ako ocenenie programovej štruktúry Divadla Romathan, ktorou šíri v spoločnosti humanitu a ideu spolužitia.
23. máj – Humenné – Víťazkou súťaže Miss Roma v Humenskom okrese sa stala Radka Jakubová, po nej nasledovali Mária Balogová a Vladimíra Kurejová.
- 23.–24. máj – Žiar nad Hronom – Festival rockových kapiel Garden of Eden zorganizovala skupina aktivistov ako spomienku na prvú oficiálne uznanú rasovo motivovanú vraždu Róma na Slovensku (21. júla 1995 skupina skinhedov prepadla a benzínom obľiala 17-ročného Mária Gorala, ktorý na následky spálenín skonal 31. júla 1995).
24. máj – Lučenec – 20 rómskych asistentov detských lekárov ukončilo na Strednej zdravotníckej škole v Lučenci 5-mesačný cyklus odborných školení. Experimentálny projekt riadila Krajská asociácia rómskych iniciatív v Banskej Bystrici, podporil ho Úrad vlády SR, Sekretariát splnomocnenkyne SR pre rómske komunity a britské veľvyslanectvo.
28. máj – Berlín, Nemecko – Medzinárodná organizácia na ochranu ľudských práv Amnesty international vo svojej výročnej správe kritizuje Slovensko pre jeho nedôsledný postoj voči rasovým útokom proti Rómom.

- 26.–27. máj – Štrasburg, Francúzsko – Za účasti 26 delegátov zo 17 krajín Európy sa uskutočnila Medzinárodná konferencia o rómskom jazyku a pedagogicko-metodických materiáloch v rómskom jazyku. Z poverenia Ministerstva školstva SR Slovensko na konferencii reprezentoval riaditeľ Gymnázia v Sabinove František Godla.
28. máj – Bratislava – Veľvyslanec Európskej komisie na Slovensku E. van der Linden sa stretol so zástupcami rómskych mimovládnych organizácií a nadácií. Na stretnutí sa hovorilo aj o možnosti čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ.
30. máj – Bratislava – Nadácia otvorenej spoločnosti oznámila uzávierku termínu podávania žiadostí na rozšírenie siete informačno-poradenských centier Rómov na rok 2003. Za posledné 2 roky vzniklo 8 poradenských centier (Bratislava, Bardejov, Michalovce, Prešov, Kokava nad Rimavicou, Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Žiar nad Hronom).
- 3.–4. jún – Košice – Košické Divadlo Romathan pri príležitosti Medzinárodného dňa detí uskutočnilo pre košické deti rad predstavení.
15. jún – Martin – Dokumentačné centrum rómskej kultúry na Slovensku, ktoré je súčasťou Etnografického múzea Slovenského národného múzea prvý raz reprezentovalo rómsku kultúru v skanzene slovenskej dediny. V rámci cyklu Národopisné leto bola predstavená rómska história i súčasnosť pod názvom Spoznajme sa (Te prindžale pes).
22. jún – Nitra – Slovenský futbalový zväz a Nadácia Markíza zorganizovali športové futbalové podujatie pod názvom Futbalom proti rasizmu a hákovým krížom. Podujatie sa začalo škandálom, keďže ráno čakal účastníkov uprostred trávnička štvormetrový biely hákový kríž, na tribúne vulgárne heslá a ešte ďalších 37 hákových krížov.
27. jún – Košice – Divadlo Romathan oslávilo 10. výročie svojej činnosti (vzniklo v máji 1992) dvomi premiérami – zostrihom najúspešnejších inscenácií V zrkadle času a pôvodným muzikálom Kamene osudu. Obidve inscenácie zostavil a režíroval sólista divadla Marián Balog. Divadlo od svojho vzniku uviedlo 34 premiér, z nich 13 pre deti, odohralo 1 700 predstavení, ktoré videlo 750 000 divákov doma i v zahraničí (hostovalo v 11 európskych štátoch).
- 27.–28. jún – Prešov – Nadácia Sándora Máraiho uskutočnila záverečný seminár programu Tolerancia k menšinám pre rómskych mienkotvorcov a obecné úrady. Program za podpory PHARE sa začal v marci 2001 a zúčastnilo sa na ňom 550 osôb zo 77 obcí Slovenska.
28. jún – 2. júl – Prešov – Občianske združenie pre podporu a rozvoj regiónov v Prešove prijalo delegáciu partnerskej organizácie Horizont Ethical Projects z Belgicka. Na stretnutí rokovali o dlhodobých spoločných projektoch.

30. jún – 1. júl – Budapešť, Maďarsko – Svetová banka, Inštitút otvorenej spoločnosti a Európska komisia zorganizovali v Budapešti medzinárodnú konferenciu pod názvom Rómovia v rozširujúcej sa Európe – Výzva do budúcnosti. Na konferencii sa zúčastnili predsedovia vlád Maďarska, Bulharska, Macedónska, Čiernej Hory, Rumunska, ministri z Chorvátska, Slovenska, Srbska a Švédska ako aj mladí rómski aktivisti týchto krajín. Predseda vlády Maďarska Péter Medgyessy vyhlásil, že „Všetky európske krajiny majú dlh voči Rómom a je čas, aby sme ho splatili“. Na budapeštianskej konferencii, ktorá bola najvýznamnejším fórom medzinárodnej rómskej menšinovej politiky za posledné roky, kládli organizátori dôraz na účasť mladej rómskej generácie. Na konferencii prijali medzinárodný dokument Desaťročie začleňovania Rómov, ktorý si vytýčil za cieľ znižovanie chudoby, zmiernenie nevýhod v zdravotníctve, školstve a v zamestnanosti. Na margo konferencie sa vyjadril prezident Svetovej banky James D. Wolfensohn: „Konferencia prináša novú nádej, ktorú musíme podporiť. Podmienky, v ktorých dnes väčšina Rómov žije, sú pre nás nepredstaviteľné. Je našou povinnosťou, aby sme prejavili voči rómskej komunite porozumenie a v spolupráci s jej predstaviteľmi jej pomáhali dosiahnuť svoje ciele tak, aby sa rómske komunity so svojou bohatou kultúrou mohli pripojiť k európskemu spoločenstvu“.
1. júl – Liptovský Mikuláš – Vydavateľstvo Tranoscius vydalo knižku rozprávok začínajúcej rómskej spisovateľky Edity Bihariovej z Veľkých Bielic pod názvom O Ježiškovi a jeho priateľoch.
1. júl – Bratislava – V 32 okresoch Slovenska nastúpilo do práce 32 rómskych asistentov poradcov okresných úradov práce v rámci PHARE projektu 2000 Zlepšenie podmienok pre vstup mladých Rómov na trh práce.
9. júl – Bratislava – Národný demokratický inštitút (Washington) uverejnil dokument Politická participácia Rómov na Slovensku, v ktorom konštatuje nízku účasť Rómov v politickom živote, kritizuje, že nie je zabezpečené zastúpenie Rómov v Národnej rade SR.
- 17.–18. júl – Prešov – Občianske združenie na podporu a rozvoj regiónov Prešov uskutočnilo školenie pre 40 zvolených rómskych poslancov obecných samospráv.
19. júl – Zvolen – Uskutočnilo sa 8. plenárne zasadnutie Parlamentu Rómov, na ktorom sa zúčastnilo 150 delegátov z celého Slovenska. Na rokovaní, kde boli reprezentované aj rómske politické zoskupenia, vznikla požiadavka vytvoriť na Slovensku rómsku samosprávu.
20. júl – Lučenec – Občianske združenie Roma–Novohrad usporiadalo 4. ročník prehliadky rómskej ľudovej kultúry Romfest 2003.
25. júl – Rožňava – Kultúrno-výchovná organizácia Roma–Gemer a Rómsky klub v Rožňave zorganizovali Celoslovenské kultúrne stretnutie rómskej mládeže.

25. júl – Kežmarok – Občianske združenie Romipen a Podtatranské osvetové stredisko v Poprade zorganizovali 12. ročník Festivalu rómskej kultúry a folklóru Spiša.
26. júl – Michalovce – Rómske informačné a poradenské centrum a Občianske združenie Nová cesta zorganizovali Festival Rómov 2003. Súčasťou festivalu bola aj voľba MISS RÓMSKE DIEVČA 2003 okresu, kde sa ukázali ako najkrajšie Lenka Badžová, Alena Kančiová a Patrícia Holubová.
28. júl – Prešov – Na celoslovenskom sneme najstaršej rómskej politickej strany Rómskej občianskej iniciatívy Slovenska po odstúpení Milana Mižiča z funkcie predsedu zvolili za nového predsedu Jozefa Červeňáka.
28. júl – Košice – Prvému rómskemu grécko-katolíckemu diakonovi Petrovi Horváthovi udelil sviatosť kňazstva grécko-katolícky biskup vладыka Milan Chatur. (V rímsko-katolíckej cirkvi už skôr pôsobilo 5 kňazov rómskej národnosti.)
30. júl – Bratislava – V celoslovenskej novinárskej súťaži Deň komunitných nadácií (organizátormi boli Nadácia otvorenej spoločnosti, Spoločnosť B+Business a Slovenský syndikát novinárov) získala 2. miesto Denisa Havrlová z redakcie Romano nevo ľil.
1. august – Bratislava – Ministerstvo kultúry SR zverejnilo informáciu o podpore projektov zameraných na rozvoj rómskej národnej kultúry v roku 2003. Spomedzi 136 projektov získalo podporu 72 v hodnote 7 295 900 Sk.
1. august – Košice – Na košickom sídlisku Luník IX, kde je v prevahe rómske obyvateľstvo, začali svoju pastoračnú činnosť dvaja nerómski kňazi (Jozef Červeň, Emanuel Čurík).
1. august – Bratislava – Sekretariát splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity vyhlásil prvý štipendijný program zameraný na podporu rómskych žiakov stredných a vysokých škôl. Vláda vyčlenila na tento program 1 milión Sk (na základe Uznesenia vlády SR č. 278/2003)
2. august – Detva – Predseda Parlamentu Rómov Slovenska Ladislav Fízik pripomenul Medzinárodný pamätný deň umučených Rómov položením kvetov k pamätnej tabuli na Dúbravkách, kde fašisti v roku 1944 popravili 15 Rómov.
3. august – Gaboltov – Konferencia biskupov Slovenska a Rada pre pastoraáciu Rómov a menšiny usporiadali 11. ročník Rómskej púte, na ktorej sa zúčastnilo skoro 2000 pútnikov.
- 6.–9. august – Rimavská Sobota – Ukončila sa séria školení a diskusných stretnutí, ktoré zorganizoval Klub rómskych žien, na tému násilie v rómskych rodinách. Projekt sa uskutočnil za podpory Nadácie otvorenej spoločnosti v rámci programu Účasť rómskych žien v spoločnosti.

23. august – Trebišov – Rada Rómov Slovenska v spolupráci s Mestským úradom v Trebišove a s Regionálnym osvetovým centrom zorganizovala 1. Festival rómskej kultúry. Súčasťou podujatia bola aj súťaž MISS RÓMSKE DIEVČA, kde bola najkrajšia Kristína Tomiová (Plešivec), za ňou nasledovali Dagmar Dančová (Trebišov) a Anita Gažiová (Nižný Hrabovec).
1. september – Jarovnice – 12-ročná Magdaléna Kalejová, žiačka Jána Sajka, získala na 12. bienále svetového detského výtvarného umenia v Japonsku Cenu mesta Kanagawa. Jej dielo sa ukázalo ako najkrajšie spomedzi 38 008 prác detí zo 111 krajín sveta.
1. september – Košice – V košickom súkromnom gymnáziu, ktoré založila Nadácia Dobrá rómska víla Kesaj, a ktorého prevádzku finančne podporuje Ministerstvo školstva SR, sa začalo vyučovanie rómskeho jazyka podľa experimentálnych rómskych učebných osnov.
1. september – Bratislava – Rómovia z obce Ľubica sa usídlili pred prezidentským palácom a žiadali o pomoc pri riešení svojich bytových problémov a ochranu pred úžerníkmi. Ich žiadosť sa vyriešila tak, že prezident Rudolf Schuster, minister výstavby a regionálneho rozvoja László Gyurovszky, splnomocnenkyňa vlády Klára Orgovánová a starosta obce Ľubica Oto Dovjak prisľúbili, že do času, kým v obci postavia 24 sociálnych 1-izbových bytov, môžu dočasne bývať v unimobunkách, ktoré zabezpečí úrad splnomocnenkyne vlády. Na úžerníkov bolo podané trestné oznámenie.
5. september – Kežmarok – Združenie občanov Rómov zriadilo v Prešovskom kraji v spolupráci s Asociáciou pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu 6 rómskych osvetových centier.
- 5.–7. september – Snina – Rómske centrum Ternipen zorganizovalo rómsky festival TERNIPEN 2003. Na podujatí, ktoré bolo najvýznamnejšou kultúrnou udalosťou roka 2003 v meste, mali najväčší úspech 9-ročná Nikolka Badžová (Stráne pod Tatrami) a 12-ročný Marek Horváth (Bystrany).
9. september – Bratislava – Slovensko si po 3. raz pripomenulo Pamätný deň obetiam holokaustu a rasového násillia. Parlament SR schválil tento dátum ako memento voči prijatiu tzv. Židovského kódexu v roku 1941, ktorým sa vo vtedajšom Slovenskom štáte začali hrôzostrašné udalosti. Pri príležitosti tohto dňa odovzdal prezident Rudolf Schuster medzinárodne uznanému bádateľovi rómskej histórie, pracovníkovi SAV Arne B. Mannovi pamätnú medailu.
- 12.–14. september – Bratislava – Na 1. ročníku Minority Film Festivalu bolo premietnutých 39 dokumentárnych filmov a 4 celovečerné hrané filmy. Filmy vypovedali o tolerancii voči menšinám, o vzájomnom ovplyvňovaní kultúr.
13. september – Zvolen – Na festivale Tolerancia 2003, ktorý zorganizoval Klub Rómskych žien Slovenska, v priestoroch zvolenského zámku dostal hudobný

virtuóz Ján Berky-Mrenica (rodák z Očovej) Cenu mesta Zvolen za celoživotné dielo.

16. september – Svätý Jur – V organizácii evanjelickej cirkvi sa konal 2. Medzinárodný rómsky sumit. Účastníci sumitu rokovali o budovaní mostov medzi Rómami a Ne-rómami a o misijných úlohách v rómskych komunitách.
20. september – Bardejov – V spolupráci Informačného centra pre rómske aktivity a Združenia Saleziánskej mládeže sa uskutočnil kultúrny festival Môžeme sa dohovoriť.
26. september – Rožňava – Uskutočnil sa kongres Rómskej občianskej iniciatívy SR.
28. september – Kokava nad Rimavicou – Občianske združenie Dobrá cesta v spolupráci s Informačno-poradenským centrom a redakciou Romano nevo ľil zorganizovalo 3. ročník festivalu rómskej kultúry BALVALFEST 2003.
1. október – Bratislava – Splnomocnenkyňa vlády SR pre rómske komunity Klára Orgovánová a Nadácia otvorenej spoločnosti vyhlásili podmienky 2. ročníka novinárskej súťaže Baroro – Kamienok. Cieľom súťaže je oceniť tých novinárov, ktorí svojou prácou prispievajú k odstraňovaniu stereotypov pri vnímaní Rómov a k zmene nepriaznivého obrazu Rómov v spoločnosti. Partnermi vyhlasovateľov boli Svetová banka, Romano nevo ľil, Rómska tlačová agentúra a Divadlo Romathan. Súťaž prijme každý príspevok, ktorý bude uverejnený v mienkotvorných médiách v období od 20. 10. 2002 do 31. 12. 2003.
3. október – Zborov – V rámci projektu PHARE Zlepšenie podmienok pre vzájomnú toleranciu medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom sa konalo odovzdávanie Komunitného centra v Zborove. V rámci projektu sa vybudovalo 10 rómskych obecných centier a vyškolilo sa 30 terénnych pracovníkov.
6. október – Nové Zámky – Knižnica Antona Bernoláka usporiadala v spolupráci so združením Spolu výstavu z tvorby rómskych výtvarných umelcov (Michal Bársony, Jozef Cichý, Jaroslav Cicko, Jozef Červeňák, Martin Kalej-Januvo, Vojtech Kőkény, Koloman Mucha, Tibor Oláh, Ildikó Pálová). Výstava bola uvedená v novembri v Komárne, v decembri v Šuranoch.
10. október – Humenné/ Podskalka – Za predsedu Komisie Mestského zastupiteľstva v Humennom pre rómsku osadu Podskalka zvolili riaditeľa Komunitného centra Rómov Róberta Kašota.
14. október – Bratislava – Dvaja neonacisti prepadli 23-ročnú nerómsku študentku, lebo podala istému Rómovi cigaretu. Poškodená utrpela ťažké poranenia, na krku jej spôsobili reznú ranu nožom.
22. október – Poprad – Pri príležitosti Dňa rómskeho umenia pripravilo miestne Komunitné centrum (v spolupráci s Podtatranským osvetovým strediskom, s

Asociáciou pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu, s Prešovským samosprávnym krajom a veľvyslanectvom EÚ v SR) pestré kultúrne podujatie. Na festivale okrem iných vystúpili aj rómski kováči z Dunajskej Lužnej a speváčka Ida Kelarová.

23. október – Šamorín – Fórum inštitút pre výskum menšín a ministerstvo kultúry SR spoločne zorganizovali konferenciu pod názvom Seminár o rómskej kultúre. Príslušníci rómskej inteligencie, ktorí sa zúčastnili na konferencii, skoncipovali odporúčania v záujme ochrany rómskej kultúry. Diskutujúci zdôrazňovali potrebu čo najrýchlejšie prijať zákony o ochrane menšinových kultúr, podporu rómskych komunitných a pastoračných centier a dôležitosť existencie periodickej a neperiodickej tlače v rómskom jazyku.
25. október – Detva – Občianske združenie Spolu Detva v spolupráci s Podpolianskym osvetovým strediskom zorganizovalo 11. ročník rómskych ľudových piesní Hlas srdca.
27. október – Spišská Nová Ves – UKF Nitra – Fakulta sociálnych vied, Pedagogická fakulta a Výskumno-vzdelávacie a poradenské centrum usporiadali medzinárodný vedecký seminár na tému Vplyv rodiny a úloha matky vo výchove a vzdelávaní rómskych detí.
1. november – Bratislava – Rómska občianska iniciatíva SR a Parlament Rómov SR oznámili verejnosti svoje zmierenie a zároveň vyzvali Rómov na uskutočnenie 2. Snemu rómskej národnej menšiny na Slovensku.
- 3.–8. november – Bratislava – Štátny pedagogický ústav SR pripravil za finančnej podpory slovenskej vlády prvé semináre pre potenciálnych učiteľov rómskeho jazyka a literatúry.
4. november – Prešov – V Metodicko-poradenskom centre sa uskutočnila záverečná konferencia projektu PHARE – Zlepšenie podmienok seberealizácie Rómov vo vzdelávacom systéme, ktorého gestormi boli Ministerstvo školstva SR a Úrad vlády SR. Organizátori konferencie (ECO – European Consultants Organisation, Nadácia Škola dokorán, Fórum inštitút pre výskum menšín) spolupracovali s 50 materskými školami, 70 základnými školami, so 4 špeciálnymi školami, vyškolili 150 pedagógov a 80 rómskych asistentov učiteľa.
6. november – Bratislava – Rómska iniciatíva Slovenska obvinila Európsku komisiu z pokrytectva, lebo vo svojej poslednej správe o Slovensku nekritizovala Slovensko za situáciu Rómov.
6. november – Prievidza – Občianske združenie Rómska samospráva uskutočnilo charitatívne stretnutie, kde Rómovia rozdávali darčeky sociálne najslabším nerómskym rodinám. Darčeky darovali kresťanské organizácie z USA a Veľkej Británie, s ktorými má toto občianske združenie viacročné kontakty.

- 6.–7. november – Bratislava – Uskutočnil sa záverečný seminár projektu PHARE pod názvom Zlepšenie situácie Rómov na Slovensku, ktorého koordinátorom bol predstupový poradca EÚ na Slovensku Michel Digne. Na tomto seminári sa členovia vlády SR mohli oboznámiť s odporúčaniami tých, ktorí na projekte odštartovanom v marci 2002 spolupracovali. Experti považujú za základné podmienky ďalšieho postupu posilnenie kompetencií Sekretariátu splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity a lepšiu spoluprácu medzi jednotlivými štátnymi úradmi.
- 10.–12. november – Košice – Ministerstvo školstva SR usporiadalo medzinárodný seminár zameraný na tvorbu koncepcie integrovaného vzdelávania rómskych detí a mládeže a na rozvoj stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania. Vláda už v jednom skoršom rozhodnutí vyzvala ministerstvo školstva, aby vypracovalo novú Koncepciu vzdelávania rómskych detí a mládeže, to však ministerstvo nespĺnilo. Základným odporúčaním seminára je dôraz na multietnické vzdelávanie a na aktívnu integráciu Rómov a Ne-rómov.
11. november – Bratislava – Uskutočnilo sa stretnutie troch najvýznamnejších politických strán rómskej menšiny (ROMA, RIS a ROI). Ich lídri (Ladislav Fízík, Alexander Patkoló a Jozef Červeňák) vyzvali ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Ľudovíta Kaníka, aby odstúpil.
21. november – Bratislava – Uskutočnila sa záverečná konferencia projektu PHARE – Zlepšenie podmienok pre vstup mladých Rómov na trh práce. V projekte bolo vyškolených 32 mladých aktivistov, ktorí budú pracovať na úradoch práce ako poradcovia. Do projektu sa zapojilo celkom 1000 osôb (predovšetkým mladí Rómovia), ktorí absolvovali motivačné kurzy a rekvalifikáciu. Viacerí absolvovali aj 2-3-týždňovú prax v podnikoch, kde získali pracovné návyky. Projekt stál 33 miliónov Sk.
21. november – Bratislava – Rada mimovládnych organizácií rómskych komunít už 3. raz udelila Cenu Rady. Teraz ju dostal veľvyslanec EÚ na Slovensku Eric van der Linden za úsilie o integráciu rómskej menšiny.
27. november – Nitra – Katedra rómskej kultúry UKF, ktorá vznikla roku 1990, oslávila 10. výročie výučby sociálnej práce.
2. december – Bratislava – Dve najväčšie rómske nepochitické organizácie Rada Rómov Slovenska, Košice, (predseda František Guláš) a Rada mimovládnych organizácií rómskych komunít, Bratislava, (predseda Ladislav Richter) podpísali zmluvu o spolupráci.
2. december – Bratislava – Splnomocnenkyňa vlády SR pre rómske komunity Klára Orgovánová a predseda Výboru NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien László A. Nagy oslovili listom zákonodarný zbor, poslancov, aby sa aj osobne angažovali v záujme integrácie Rómov (napríklad formou prevzatia patronátu nad niektorou z rómskych osád). Súčasťou listu bola aj publikácia

Vládna politika a Rómovia 1948 – 2002, ktorá obsahuje analýzu postupov štátnych orgánov pri riešení tzv. rómskej problematiky za posledných 54 rokov. Vydanie publikácie podporila vláda SR.

- 8.–9. december – Bratislava – Občianske združenie Pramienok zorganizovalo sériu podujatí pod názvom Podajte nám ruku (Den amenge tumaro vast/ Donnez nous la main), ktorého cieľom bola prezentácia rómskeho umenia pre širokú verejnosť. Na programe bolo premietanie filmov o živote Rómov, detské bábkové divadlo, rómska poézia, rómske výtvarné umenie, rómske divadlo. Na festivale vystúpili aj rómski hudobní umelci žijúci vo Francúzsku.
11. december – Lučenec – Centrum sociálnej pomoci mladým usporiadalo mládežnícku spevácku súťaž Rómsky hlások (Romano Hangoro), kde sa víťazmi stali 12-ročná Vierka Berkýová (Lučenec) a 17-ročný Jaroslav Godla (Prešov).
12. december – Bratislava – Štátny pedagogický ústav a splnomocnenkyňa vlády SR pre rómske komunity Klára Orgovánová zorganizovali konferenciu v súvislosti s overovaním osnov rómskeho jazyka a literatúry na základných a stredných školách. Hlavnou témou rokovania bolo vybudovanie prípravy učiteľov v rómskom jazyku, ako aj zavedenia rómskeho jazyka do všetkých typov škôl. Do overovania osnov rómskeho jazyka a literatúry sa zapojili 4 stredné školy: Stredná umelecká škola (Košice), Súkromné Gymnázium (Košice), Gándiho Gymnázium (Banská Bystrica) a Gymnázium J. Hronca v Bratislave.
15. december – Bratislava – Občianske združenie ŽUDRO vydalo svoje druhé CD pod názvom Vianoce (prvé CD vyšlo roku 2002 pod názvom Phurikane gíla). Nahrávky obsahujú autentický rómsky folklór, ktoré nahrávali v rómskych osadách.
17. december – Bratislava – Vláda SR schválila svojím uznesením č. 1196/2003 zriadenie Úradu splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity, čo znamená personálne a inštitucionálne posilnenie súčasného sekretariátu splnomocnenkyne. Nový úrad bude sídliť v Bratislave, ale bude mať regionálne pobočky v Rimavskej Sobote, Banskej Bystrici, Košiciach a v Spišskej Novej Vsi.
22. december – Košice – Vďaka finančnej podpore Sekretariátu splnomocnenkyne vlády SR a Nadácie otvorenej spoločnosti vydalo vydavateľstvo ARTREAL s.r.o. kolekciu štyroch CD v rómskom jazyku. Prezentácia CD sa uskutočnila v Divadle Romathan, veď zvukový materiál nahrali umelci divadla. 400 kusov dostali ako dar také rómske mimovládne organizácie, ktoré realizujú vzdelávacie aktivity v rómskych školských zariadeniach.

16. 3. Česká menšina

17. január – Bratislava – Zástupcovia českej komunity sa zúčastnili na novoročnom stretnutí s prezidentom Rudolfom Schusterom, ktoré zorganizoval pre predstaviteľov národnostných menšín.

29. január – Bratislava – Václav Havel vo funkcii českého prezidenta absolvoval svoju poslednú zahraničnú cestu na Slovensko. Položil kvety na hrob Alexandra Dubčeka a z rúk prezidenta Rudolfa Schustera prevzal najvyššie slovenské štátne vyznamenanie Rad Bieleho dvojkríža.
4. február – Do Bratislavy pricestovala 5-členná delegácia Zahraničného výboru poslaneckej snemovne Parlamentu Českej republiky. Členovia delegácie sa stretli aj s predstaviteľmi krajanských združení, ktorí tlmočili českým poslancom problémy českej menšiny (napr. zľavy cestovného, problémy s občianstvom pre deti, sociálne otázky vrátane dôchodkov, stavebné sporenie, kupónová privatizácia a príjem televízneho a rozhlasového signálu).
4. február – Košice – Uskutočnil sa 10. Český ples.
4. február – Nové Zámky – Vznikla miestna organizácia Českého spolku na Slovensku ako súčasť regionálnej organizácie ČSnS v Nitre.
3. marec – Zvolen – Uskutočnil sa Český ples.
18. marec – Bratislava – Český prezident Václav Klaus navštívil Slovensko. Bola to jeho prvá zahraničná cesta. Na stretnutí so slovenským prezidentom Rudolfom Schusterom obidvaja prezidenti vyjadrili potrebu ďalšieho prehlbovania vzťahov medzi oboma krajinami. Český prezident položil veniec k pamätníku česko – slovenskej vzájomnosti.
- 8.–9. apríl – Na pôde Českého centra sa konalo zasadnutie slovenských a českých historikov na tému Slovensko–české vzťahy od roku 1993. Po zasadnutí nasledoval seminár na tému Reflexie českej historiografie po roku 1989.
12. apríl – V rámci dohody o prihraničnej spolupráci Euroregiónu Biele Karpaty sa uskutočnil 1. ročník Senátorského chodníčka na podnet senátorky Senátu ČR Aleny Gajduškovej.
24. apríl – Martin – V priestoroch Etnografického múzea SNM sa konala výstava Český a slovenský exil, ktorú zorganizovala Spoločnosť pre kultúru a dialóg K 2001. Na otvorení sa zúčastnili aj Jan Ruml (podpredsa Senátu ČR), Rudolf Chmel (minister kultúry SR) a Ivan Šimko (minister obrany SR).
17. máj – Košice – Košická regionálna organizácia ČSnS pripravila spomienkovú slávnosť v kysackom starom cintoríne na pamiatku československých legionárov. Na slávnosti sa zúčastnila aj šéfredaktorka časopisu Český dialóg a pozvaní hostia z pražského Medzinárodného českého klubu.
- 26.–28. máj – Bratislava, Košice – V bratislavskom Českom centre a na Generálnom konzuláte ČR v Košiciach sa začal 6. ročník podujatia NONSTOPČÍTANIE s mottom „Pocta Václavovi Havlovi – život v pravde“.

26. máj – Trenčianske Teplice – Udelili Cenu Karla Čapka za rok 2002. Cenu dostal pražský životopisec a publicista Boris Mědílek. Každoročne sa cena udeľuje za aktivitu v rozvíjaní česko-slovenského priateľstva a za propagáciu diela bratov Čapkovicov na Slovensku.
26. máj – Košice – Ženský zbor Českého spolku na Slovensku oslavoval 5. výročie svojho vzniku.
- Jún – Bratislava – Kruh priateľov českej kultúry si pripomenul 20. výročie svojej činnosti.
- Jún – Bratislava – Do funkcie tajomníčky pre tlač a kultúru Veľvyslanectva Českej republiky menovali spisovateľku Lenku Procházkovú.
- Jún – Košice – Generálny konzul Českej republiky Vítězslav Pivoňka usporiadal slávnostnú recepciu pre predstaviteľov českej menšiny na Slovensku.
- 20.–29. júl – Drienica – Regionálna organizácia ČSnS usporiadala 4. ročník celospolkového detského tábora pre české deti na Slovensku.
30. júl – Bratislava – Vo veku 81 rokov zomrel jeden zo zakladateľov Českého spolku na Slovensku a jeho čestný predseda Jiří Kozák.
2. september – Bratislava – Na Slovensko zavítala štvorčlenná delegácia Senátu Parlamentu Českej republiky. V delegácii, ktorá sa stretla s predstaviteľmi organizácií českej menšiny na Slovensku, bola aj Jitka Seitlová, predsedníčka Stálej komisie Senátu pre krajanov.
18. september – Trnava – Konala sa Celoslovenská prehliadka umeleckej tvorivosti Českého spolku na Slovensku.
20. september – Bratislava – V organizácii ČSnS sa konalo spomienkové stretnutie venované obetiam Západných Tatier. Po spomienke nasledovala pešia túra.
28. september – 4. október – Viedeň, Rakúsko; Praha, Česká republika – Konalo sa stretnutie predstaviteľov zahraničných Čechov. Na podujatí sa zúčastnili aj zástupcovia Českého spolku na Slovensku a Klubu občanov Českej republiky.
- Október – Košice – Generálny konzulát ČR, České centrum a Český spolok na Slovensku zorganizovali pod záštitou predsedu vlády SR M. Dzurindu a ministrov zahraničia SR a ČR E. Kukana a C. Svobodu umelecký festival České dni.
17. október – Bratislava – V Českom centre sa konal seminár pri príležitosti 85. výročia vzniku Československej republiky pod názvom Česi na Slovensku – odkaz októbra 1918, ktorý pripravila bratislavská regionálna organizácia ČSnS.

23. október – Martin – V Etnografickom múzeu SNM sa konala medzinárodná konferencia pod názvom Podiel českých osobností na záchrane kultúrneho dedičstva Slovenska.
25. október – Trenčín – Trenčianska regionálna organizácia ČSnS zorganizovala 3. ročník Behu vzájomnosti.
27. október – Bratislava – Na dvojdnovú návštevu Slovenska pricestoval predseda českej vlády Vladimír Špidla a minister kultúry Pavel Dostál, ktorí sa stretli aj s predstaviteľmi českej menšiny na Slovensku.
- Október – Nadobudol účinnosť český zákon č. 357/2003 Sb. o nadobúdaní a strate štátneho občianstva ČR, ktorým sa mení pôvodný zákon č. 40/1993 Sb.
- 25.–26. november – Bratislava, Martin – Slovensko navštívil predseda Senátu Parlamentu ČR Petr Pithart. Počas návštevy rokoval aj s predstaviteľmi českej menšiny na Slovensku, ktorí ho upozornili na problémy českých občanov s trvalým pobytom na Slovensku.
- December – Regionálne organizácie ČSnS zorganizovali vianočné kultúrne stretnutia, na ktorých si pripomenuli české vianočné ľudové zvyky.

16.4. Rusínska menšina

1. január – Prešov – Pri príležitosti 200. výročia narodenia Alexandra Duchnoviča Rusínska obroda na Slovensku vyhlásila rok 2003 za Jubilejný rok A. Duchnoviča.
6. január – Vatikán – Pápež Ján Pavol II. vysvätil 12 nových biskupov, medzi nimi aj Jána Babjáka.
10. január – Bratislava – Združenie inteligencie Rusínov Slovenska zorganizovalo 1. Reprezentačný ples Rusínov.
11. január – Prešov – Rusínska obroda na Slovensku zorganizovala 9. Rusínsky novoročný ples.
12. január – Košice – Vo veku 90 rokov zomrel Ivan Kováč, významná osobnosť rusínskej komunity, ktorý pretrpel aj ruské gulagy. Na základe jeho spomienok napísal Peter Juščák o prenasledovaní Rusínov úspešnú knihu, ktorá vyšla koncom deväťdesiatych rokov.
19. január – Stakčín – Rusínski obyvatelia obce si podľa juliánskeho kalendára pripomenuli začiatok nového roka.
7. február – Prešov – V novodobej histórii Rusínov na Slovensku sa po prvý raz konali štátne záverečné skúšky z rusínskeho jazyka a literatúry. Rusínsky jazyk a literatú-

ra sa na univerzitnej úrovni môže študovať na Slovensku len od školského roka 1999/2000, aj to len na Prešovskej univerzite.

13. február – Prešov – Zakladateľ prešovského grécko-katolíckeho cirkevného zboru Gabriel Mirossay sa dožil 80 rokov, na čele zboru stál ako dirigent 30 rokov.
4. marec – Prešov – Riaditeľ Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov Prešovskej univerzity Ivan Bernasovský bol menovaný za dekana Fakulty humanitných a prírodných vied PU. Ivan Bernasovský vykonal veľa na záchranu rusínskej kultúry a v záujme toho, aby v rámci Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov mohlo v roku 1999 vzniknúť Oddelenie rusínskeho jazyka a literatúry.
13. marec – Prešov – V sídle Rusínskej obrody na Slovensku sa stretla Redakcia rusínskeho vysielania Slovenského rozhlasu s ústredným riaditeľom Slovenského rozhlasu Jaroslavom Rezníkom. Stretnutie sa uskutočnilo preto, lebo podobne ako rusínska redakcia aj ostatné menšinové redakcie boli proti tomu, aby sa Hlavná redakcia národnostného a etnického vysielania musela presťahovať z Prešova do Košíc.
14. marec – Užhorod, Ukrajina – Uskutočnilo sa zasadnutie Svetovej rady Rusínov. Delegáciu Rusínov Slovenska viedol Alexander Zozulák. Na zasadnutí prerokovali organizačné úlohy 7. Svetového kongresu Rusínov, určili termín a miesto jeho konania – 5.–8. jún 2003 v Prešove.
- 14.–16. marec – Krakov, Poľsko – Uskutočnilo sa zasadnutie Prípravného výboru Svetového fóra rusínskej mládeže. Rusínsku mládež zo Slovenska reprezentovali Marek Gaj a Peter Krajňák. 1. Svetové fórum rusínskej mládeže sa uskutoční 8. júna 2003 v Prešove.
- 10.–13. apríl – Šandal – V rámci programu Európskej únie „Mládež“ sa uskutočnil seminár pre mladých rusínskych aktivistov.
11. apríl – Bardejov – Uskutočnila sa súťaž v recitácii ruskej a rusínskej poézie a prózy Ars Poetika.
15. apríl – Prešov – Biskup Ján Babják sa stretol s predstaviteľmi Rusínov Slovenska a prerokovali problémy súvisiace s organizáciou 7. Svetového kongresu Rusínov. Na stretnutí sa zúčastnil predseda Svetovej rady Rusínov Alexander Zozulák, Rusínsku obrodu na Slovensku zastupoval Peter Krajňák, Spolok rusínskej mládeže na Slovensku Marek Gaj.
22. apríl – Košice – Miestna organizácia Rusínskej obrody zorganizovala spomienkovú slávnosť pri príležitosti 200. výročia narodenia Alexandra Duchnoviča.
24. apríl – Prešov – Pri príležitosti 200. výročia narodenia národného buditeľa Alexandra Duchnoviča predstavitelia rusínskej komunity položili vence k jeho pamätníku v parku, ktorý je po ňom pomenovaný.

30. apríl – Svidník – Pod názvom Sviatok rusínskeho slova prebiehala súťaž v prednese rusínskej poézie a prózy.
1. máj – Prešov – Juraj Paňko sa dožil 70 rokov. Bol viac rokov riaditeľom Inštitútu rusínskeho jazyka a literatúry, autorom publikácií: Pravidlá rusínskeho pravopisu (1992), Rusínsko-rusko-ukrajinsko-poľský slovník lingvistických termínov (1994), Ortografický slovník rusínskeho jazyka.
- 9.–11. máj – Sučava, Rumunsko – Uskutočnil sa 1. ročník Dní rusínskej kultúry, kde mala so svojím vystúpením veľký úspech Mária Macošková z Prešova.
22. máj – Snina – Uskutočnila sa súťaž v prednese rusínskej poézie a prózy pod názvom Sviatok rusínskeho slova.
29. máj – Prešov – Uskutočnila sa vedecká konferencia o živote a diele historika a literáta Nykolaja Beskyda.
30. máj – Medzilaborce – Spolok rusínskej mládeže na Slovensku zorganizoval kultúrne podujatie pod názvom Rusínska ľudová pieseň v živote mladého človeka.
- 4.–8. jún – Prešov – Viac ako 200 delegátov (z vyše 15 krajín, z Ukrajiny, Poľska, Chorvátska, Srbska, Čiernej Hory, Maďarska, USA, Kanady) sa zúčastnilo na 7. Svetovom kongrese Rusínov. Súčasťou podujatia boli mnohé nezabudnuteľné sprievodné akcie: výstavy rusínskych výtvarných umelcov, vedecký seminár rusinistiky, umelecké prehliadky rusínskeho folklóru. Účastníci odhalili náhrobnú tabuľu na hrobe Alexandra Duchnoviča pri príležitosti 200. výročia narodenia národného buditeľa.
11. jún – Prešov – Napriek protestom rusínskej komunity začalo sa presťahovanie Hlavnej redakcie národnostného a etnického vysielania Slovenského rozhlasu, medzi inými aj redakcie rusínskeho vysielania, do Košíc.
19. jún – Bratislava – Literárny fond udelil Prémium rusínskej spisovateľke Márii Mal'covej za knihu Rusínske arabesky (2002). Rusínska literatúra dostala takéto ocenenie prvý raz.
23. jún – Medzilaborce – V rekreačnom stredisku Danová sa konal 1. Medzinárodný tábor pre rusínske deti.
26. jún – Kružľov – Uskutočnila sa prehliadka rusínskeho folklóru – Obvodové slávnosti kultúry Kružľov 2003.
29. jún – Stará Ľubovňa – Okresná organizácia Rusínskej obrody zorganizovala 1. ročník festivalu Deň rusínskej kultúry a slovanskej vzájomnosti.
13. júl – Pčoliné – Konal sa 10. Rusínsky folklórny festival.

-
19. júl – Ruské Pekľany – V rodnej obci sa uskutočnila spomienková slávnosť na počesť rusínskeho biskupa, mučeníka Pavla Petra Gojdiča.
27. júla – Bardejovské Kúpele – Okresná organizácia Rusínskej obrody a Šarišské múzeum uskutočnili 10. Festival rusínskeho a šarišského folklóru.
- 9.–10. august – Miková – Uskutočnil sa 12. ročník Rusínskeho festivalu Andyho Warhola, ktorého spoluorganizátorom bola Rusínska obroda na Slovensku. Na festivale sa zúčastnil aj premiér slovenskej vlády Mikuláš Dzurinda.
24. august – Stakčínska Roztoka – Uskutočnil sa 4. ročník rusínskeho folklórneho festivalu Deň pod Nastazom, ktorý zorganizovala Rusínska obroda na Slovensku.
- 6.–20. september – Snina – Bol usporiadaný 10. ročník Výtvarného festivalu Galérie MIRO. Účastníci festivalu sa stretli s vedúcim delegácie Európskej komisie na Slovensku s Ericom van der Lindenom, s premiérom vlády Mikulášom Dzurindom a ministrom zahraničných vecí Eduardom Kukanom.
- 11.–13. september – Snina, Humenné, Medzilaborce – Rusínska obroda na Slovensku zorganizovala 2. ročník prehliadky rusínskych ľudových piesní Spevy môjho rodu, kde v kategórii detí a v kategórii dospelých vystúpilo 89 interpretov. Na prvých dvoch miestach sa umiestnili Vladimír Barej (Prešov) a Mariana Železná (Chmeľová).
14. september – Bratislava – Pápež Ján Pavol II. vyhlásil za blahoslaveného grécko-katolíckeho rusínskeho biskupa Vasiľa Hopku.
12. október – Legnava – Odhalili pamätnú tabuľu na pamiatku významnej osobnosti rusínskych dejín 20. storočia Nykolajovi Beskydovi.
15. október – Bratislava – Združenie inteligencie Rusínov Slovenska zorganizovalo seminár Rusín som bol, Rusínom aj zostanem. Hlavnou témou seminára bola história Rusínov.
24. október – Medzilaborce – Základná škola na Komenského ulici oslavovala 40. výročie svojho založenia. Bola to prvá škola, kde v Československu po roku 1989 začali vyučovať v rusínskom jazyku.
26. október – Topoľa – Rusínska obroda na Slovensku zorganizovala v rodnej obci Alexandra Duchnoviča kultúrne podujatie Duchnovičova Topoľa 2003.
11. november – Prešov – Mestské zastupiteľstvo udelilo Čestné občianstvo mesta Prešova In memoriam dvom rusínskym mučeníkom, grécko-katolíckym biskupom Pavlovi Petrovi Gojdišovi a Vasiľovi Hopkovi.
- 11.–12. november – Košice – Uskutočnila sa vedecká konferencia Národ a národnosti na Slovensku – stav výskumu po roku 1989 a jeho perspektívy. O problematike

rusínskej národnostnej menšiny prednášala odborná asistentka Oddelenia rusínskeho jazyka a literatúry Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov Prešovskej univerzity Anna Plišková.

14. november – Prešov – Najväčší študentský internát v Prešove pomenovali po Alexandrovi Duchnovičovi.
22. november – Prešov – Spolok rusínskej mládeže na Slovensku zorganizoval literárny festival Rusalka. V tohtoročnej súťaži sa predstavilo 16 autorov s 56 publicistickými prácami a s 24 básňami.
24. november – Prešov – Mestské zastupiteľstvo schválilo, aby sa jedna významná nová ulica v meste nazývala Rusínska.
26. november – Bratislava – Z iniciatívy Združenia inteligencie Rusínov Slovenska a Spolku rusínskych spisovateľov Slovenska sa uskutočnil literárny večer, kde predseda Spolku rusínskych spisovateľov Slovenska Vasil' Choma predstavil Rusínsky literárny almanach, ktorý bol vydaný pri príležitosti Jubilejného roka A. Duchnoviča.
7. december – Bratislava – V Dome umenia sa uskutočnil 6. ročník Večera národnostných menšín. Rusínsku národnostnú menšinu reprezentovala spevácka skupina pod vedením Márie Girovej zo Sniny. Organizátormi podujatia boli Klub národnostných menšín a Pamätná izba Sándora Máraiho, Komisia kultúry, športu a národnostných menšín pri mestskom zastupiteľstve. Akcia sa konala pod záštitou prezidenta Rudolfa Schustera a primátora Zdenka Trebuľu.
12. december – Ružomberok – Rusínsky spisovateľ Mikuláš Kseňák, rodák z Kamienky, sa dožil 70. rokov. Je autorom 10 kníh, z toho 5 rozprávkových.

16. 5. Ukrajinská menšina

1. január – V kruhoch ukrajinskej komunity mala veľký úspech monografia Ukrajinci na Slovensku, ktorá vyšla vo vydavateľstve Lilium Aurum v Dunajskej Strede. Jej autorom je Miroslav Sopoliga.
14. január – Ukrajinci na Slovensku podobne ako iní východní Slovania slávia začiatok nového roka v tento deň. Miestne organizácie Zväzu Rusínov–Ukrajincov SR pri tejto príležitosti zorganizovali v obciach obývaných ukrajinskou menšinou novoročné plesy. Zväz Rusínov–Ukrajincov SR zorganizoval aj košický novoročný koncert, na ktorom vystúpil košický spevácky zbor Karpaty a prešovský PULZ, slávnostne otvorili Rok Alexandra Duchnoviča pri príležitosti 200. výročia jeho narodenia.
31. január – Humenné – Uskutočnilo sa stretnutie členov Predsedníctva Ústrednej rady ZRUSR s predstaviteľmi Zakarpatskej oblastnej štátnej administratívy v

Užhorode. Na rokovaní bola podpísaná zmluva o spolupráci na rok 2003. V zmysle tejto zmluvy sa uskutočnili výmenné vystúpenia umeleckých telies Ukrajincov žijúcich na oboch stranách hraníc.

31. január – Na polročnom vysvedčení malo napísanú ukrajinskú národnosť 505 žiakov základnej školy a 243 študentov strednej školy. Skutočný počet školopovinných žiakov ukrajinskej národnosti je však vyšší, úradne uvádzaný nižší počet sa dá vysvetliť stupňujúcou sa asimiláciou.
12. február – Prešov – Ústredný riaditeľ Slovenského rozhlasu Jaroslav Rezník sa stretol s pracovníkmi Hlavnej redakcie národnostného a etnického vysielania. Diskutovalo sa o presťahovaní národnostných redakcií, teda aj ukrajinskej redakcie do Košíc. Ukrajinská redakcia vysielala z Prešova od roku 1948.
- 20.–22. február – Prešov – Delegácia Štátneho výboru Ukrajiny pre národnosti a migráciu na čele s Hennadijom Moskaľom, ktorá navštívila Prešovský kraj, sa stretla s členmi Predsedníctva Ústrednej rady ZRUSR, s primátorom Prešova Milanom Benčom, Ľubou Rehákovou (prednostkou OÚ v Snine), Mariánom Knížom (primátorom Sniny), Michalom Bartkom (primátorom Svidníka), Jánom Kresilom (starostom Stakčina). Delegácia navštívila niekoľko základných a stredných škôl s vyučovacím jazykom ukrajinským a stretla sa s pracovníkmi Hlavnej redakcie národnostného a etnického vysielania Slovenského rozhlasu.
- 25.–26. február – Bratislava – Uskutočnilo sa 6. zasadnutie medzivládnej slovensko-ukrajinskej komisie pre národnostné menšiny, školstvo a kultúru. Komisia prerokovala problémy slovenskej menšiny na Ukrajine a ukrajinskej v Slovenskej republike. Komisia neodporúčala presťahovanie Hlavnej redakcie národnostného a etnického vysielania SRo z Prešova do Košíc.
28. február – Prešov – Hlavná redakcia národnostného a etnického vysielania SRo vytvorila petičný výbor proti plánovanému presťahovaniu redakcií. Petičný výbor zbieral do 5. marca 2003 viac ako 5000 poslucháčskych podpisov.
13. marec – Bratislava – Ústredný riaditeľ Slovenského rozhlasu Jaroslav Rezník sa stretol s Predsedníctvom Ústrednej rady ZRUSR. Po stretnutí vydalo Predsedníctvo Ústrednej rady ZRUSR vyhlásenie, v ktorom oznamuje, že argumenty ústredného riaditeľa SRo Jaroslava Rezníka súvisiace s presťahovaním Hlavnej redakcie národnostného a etnického vysielania SRo sú neopodstatnené.
4. apríl – Prešov – Na Ústrednej rade ZRUSR sa zišli predstavitelia štátnych a samosprávnych orgánov z jednotlivých okresov Prešovského kraja, aby prerokovali prípravu osláv 200. výročia narodenia Alexandra Duchnoviča. Oslavy sa budú konať na viacerých miestach: v Prešove, v rodnej obci Topoľa, v Stakčíne, v Chmeľovej.

6. apríl – Bratislava – Za spolupráce umelcov ukrajinského Hudobno-dramatického súboru T. Ševčenka a Slovenského národného divadla sa uskutočnila premiéra opery Kateryna ukrajinského dramatika Mykola Arkasa.
12. apríla – Prešov – Ústredná rada ZRUSR na svojom zasadnutí podporila stanovisko Predsedníctva ÚR ZRUSR, v ktorom je proti presťahovaniu Hlavnej redakcie národnostného a etnického vysielania SRO z Prešova do Košíc. Stanovisko poukazuje na to, že tento krok je v rozpore s medzinárodnou a európskou legislatívou o ochrane národnostných menšín, lebo by sa tým narušilo spojenie redakcie s prostredím, v ktorom žijú jej poslucháči.
22. apríl – Prešov – Pri príležitosti 50. výročia založenia literárno-umeleckého časopisu Dukľa, ktorý vydáva Spolok ukrajinských spisovateľov na Slovensku, sa uskutočnila konferencia a vyšlo aj jubilejné tematické číslo časopisu. Spolok ukrajinských spisovateľov na Slovensku má v súčasnosti 30 členov (spisovatelia, básnici, kritici, prekladatelia).
24. apríl – Prešov – Na oslavách usporiadaných pri príležitosti 200. výročia narodenia Alexandra Duchnoviča sa zúčastnili predstavitelia štátnych a samosprávnych orgánov a cirkvi Prešovského kraja, vysokoškolskí a stredoškolskí učitelia, študenti, zahraniční hostia. Slávnostný prejav predniesol primátor Prešova Milan Benč, liturgiu v prešovskom grécko-katolíckom chráme celebraval grécko-katolícky biskup Ján Babják.
1. máj – Banská Bystrica – Katedra slovanských jazykov na Univerzite Mateja Bela zorganizovala pre študentov ukrajinského jazyka slávnostný večer venovaný spomienke na ukrajinského básnika Tarasa Ševčenka (1814 – 1861).
3. máj – Prešov – ZRUSR zorganizoval súťažnú prehliadku v umeleckom prednese poézie a prózy Struny srdca, na ktorej sa zúčastnilo 30 súťažiacich, ktorí reprezentovali všetky regióny kraja. Študenti Prešovskej univerzity a Gymnázia Tarasa Ševčenka pripomenuli 200. výročie narodenia A. Duchnoviča osobitým literárnym pásmom.
- 14.–15. máj – Prešov – Začal sa 42. ročník Festivalu drámy a umeleckého slova A. Duchnoviča. Prvou akciou festivalu bola súťažná prehliadka v prednese poézie a prózy, na ktorej sa zúčastnilo 54 recitátorov zo základných, stredných a vysokých škôl.
25. máj – Nižný Tvarožec – Pri príležitosti 100. výročia narodenia amerického spisovateľa Thomasa Bella sa uskutočnil slávnostný seminár v rodnej obci spisovateľovho otca. Thomas Bell sa už narodil v Amerike, kam sa jeho otec vysťahoval.
29. máj – Svidník – Školská mládež Svidníka si pripomenula 200. výročie narodenia A. Duchnoviča a večer obyvatelia mesta mali možnosť spoznať život a dielo A. Duchnoviča v rámci literárneho pásma, ktoré sa konalo v Múzeu rusínsko-ukrajinskej kultúry SNM.

- 7.-8. jún – Kamienka – Uskutočnil sa 38. Festival folklóru Rusínov-Ukrajincov Slovenska. Na dvojdňovom podujatí vystúpili východoslovenské rusínske a ukrajinské súbory, spevácke skupiny, sólisti. V kategórii speváckych skupín mala najväčší úspech košická Poľana. Na záver festivalu vystúpil aj v zahraničí známy tanečný súbor Makovica zo Svidníka.
- 20.-21. jún – Prešov – Pri príležitosti 200. výročia Alexandra Duchnoviča sa konala vedecká konferencia, ktorej garantmi boli slovenský prezident Rudolf Schuster a ukrajinský prezident Leonid Kučma. 150 prítomných si vypočulo referáty 47 bádateľov (zo Slovenska, Ukrajiny, z Čiech, USA, Maďarska, Ruska, Srbska a Čiernej Hory) o živote a diele A. Duchnoviča.
- 20.-22. jún – Svidník – Uskutočnil sa 49. Festival rusínskej a ukrajinskej kultúry. Garantmi festivalu boli slovenský prezident Rudolf Schuster a ukrajinský prezident Leonid Kučma. Medzi vyše 900 účinkujúcimi bolo 9 detských súborov, 9 tanečných skupín, 5 speváckych skupín a 4 folklórne skupiny. Na festivale vystúpili aj zahraničné skupiny (o. i. z Ukrajiny, Poľska, Chorvátska, Srbska, Čiernej Hory, Maďarska, USA, z Kanady).
29. jún – Stakčín – Uskutočnil sa 3. festival ľudovej kultúry venovaný pamiatke speváčky A. Jaburovej. V rámci tohto podujatia odhalili v obci bustu Alexandra Duchnoviča a pamätnú tabuľu Jurka Kolynčáka.
20. jún – Topoľa – V rodnej obci národného buditeľa A. Duchnoviča vyvrcholili oslavy 200. výročia jeho narodenia, na ktorých sa zúčastnil aj predseda Štátneho výboru Ukrajiny pre národnosti a migráciu. Súčasťou osláv bola svätá omša v miestnom kostole, festival ľudovej kultúry v miestnom prírodnom amfiteátri a otvorili aj výstavu akademického maliara Juraja Kresliša.
- September – Prešov – Katedra ukrajinského jazyka a literatúry Prešovskej univerzity oslavovala 50. výročie svojho založenia. Za 50 rokov svojej existencie vychovala viac ako 700 absolventov, ktorí sa v regióne väčšinou uplatnili ako učitelia v školách s vyučovacím jazykom ukrajinským.
3. september – Bratislava – Petičný výbor na zachovanie Hlavnej redakcie národnostného a etnického vysielania SRO odovzdal Národnej rade SR 889 petičných hárkov s 20 273 podpismi. S petíciou sa však nezaoberali ani poslanci parlamentu, ani členovia vlády, ani prezident SR. Petičný výbor sa obrátil na Ústavný súd a má v pláne, že sa obráti aj na Európsky súd.
14. september – Prešov – Rímsko-katolícka cirkev kanonizovala grécko-katolíckeho biskupa ukrajinskej národnosti Vasiľa Hopku. Je to už druhý grécko-katolícky biskup po Pavlovi Petrovi Gojdičovi, ktorého rímsko-katolícka cirkev kanonizovala (obidvaja boli počas komunistického režimu prenasledovaní).

8. október – Bratislava – Odhalili pamätnú tabuľu ukrajinského filozofa Hryhorija Skovoroda (1722-1794), ktorý počas svojich ciest po Európe krátky čas pobudol aj v Bratislave.
9. november – Prešov – Zväz Rusínov-Ukrajincov SR zorganizoval 13. Festival duchovnej piesne. Popri domácich pravoslávnych a grécko-katolíckych speváckych zboroch vystúpili aj zahraničné spevácke zbory.
6. december – Bardejov – Uskutočnil sa 31. ročník súťažnej prehliadky ľudovej piesne Makovická struna. Vo finále, kde sa dostalo 57 víťazov regionálnych kôl, odznelo 40 ľudových piesní. V roku 2003 boli najúspešnejšími účastníkmi Ľudmila Švedová zo Svidníka a trio sestier Harkotových zo Sniny.

16. 6. Nemecká menšina

1. január – Bratislava – Predseda NR SR Pavol Hrušovský vo svojom novoročnom prejave odsúdil nespravodlivé deportácie po 2. svetovej vojne, v rámci ktorých bolo zo Slovenska deportovaných 100 000 karpatských Nemcov.
- 23.-26. január – Medzev – Uskutočnilo sa celoslovenské stretnutie karpatskonemeckej mládeže.
26. január – Mníšek nad Hnilcom – Konalo sa stretnutie literátov Dolného Spiša.
28. január – Bratislava – Uskutočnilo sa výročné zasadnutie regionálnej skupiny Karpatskonemeckého spolku na Slovensku (ďalej len KNS).
- Január – Nemecko – Novým predsedom Karpatského krajanského združenia v Bavorsku sa stal Peter Klaus, rodák z Bratislavy.
- Január – Berlín, Nemecko – Ladislav Murczko, rodák zo Švedlára, dostal Vyznamenanie Spolkovej republiky Nemecko.
8. február – Horná Štubňa – Regionálna skupina Karpatskonemeckého spolku na Slovensku zorganizovala fašiangový ples.
15. február – Vecsés, Maďarsko – Regionálna skupina Karpatskonemeckého spolku SR z Hornej Štubne sa zúčastnila na nemeckom folklórnom stretnutí v obci Vecsés v Maďarsku.
22. február – Košice – Konalo sa 4. Generálne zhromaždenie KNS. Za nového predsedu bol zvolený Ondrej Pöss, za podpredsedov Anton Oswald a Erika Hönigová.
22. február – Tužina – Konalo sa pracovné zasadnutie miestnej skupiny KNS.
23. február – Mníšek nad Hnilcom – Regionálna skupina Dolného Spiša KNS zorganizovala fašiangový ples.

24.-28. február – Švedlár – Uskutočnilo sa stretnutie karpatskonemeckej mládeže.

Február – Kežmarok, Mníšek nad Hnilcom, Gelnica – Udelili ceny Dezidera Alexyho za študentské literárne práce, ktoré sa týkali karpatských Nemcov.

13. marec – Bratislava – Predseda KNS Ondrej Pöss sa stretol s predsedom parlamentu Bavorska Johanom Böhmom.

Marec – Bratislava – Zástupcovia mládežníckej skupiny IKEJA sa stretli s redaktormi novín Karpatenblatt.

Marec – Rakúsko – Novým predsedom Karpatskonemeckého krajanského združenia v Rakúsku sa stal Hannes Rest, ktorý vystriedal v tejto funkcii Hansa Derxa.

15. marec – Košice – Regionálna skupina KNS uskutočnila valné zhromaždenie s bohatým kultúrnym programom.

Marec – Nemecko – Vyšla kniha Paula Tischlera, rodáka z Medzeva, pod názvom „Grasgott. Die Geschichte einer liebenden aus der Slowakei“ (Príbeh istého milého človeka zo Slovenska).

Marec – Nitrianske Pravno – Uskutočnilo sa výročné zhromaždenie miestnej skupiny KNS.

5. apríl – Medzev – Konalo sa výročné zhromaždenie miestnej skupiny KNS.

9. apríl – Viedeň, Rakúsko – Predseda KNS Ondrej Pöss sa stretol s predstaviteľmi Karpatskonemeckého krajanského združenia v Rakúsku.

11. apríl – Horní Planá, Česká republika – Predstavitelia KNS sa zúčastnili na slávnostnom otvorení Adalbert Stifter Zentra.

12. apríl – Handlová – Regionálna skupina KNS v rámci veľkonočného detského programu predstavila nemecké veľkonočné zvyky.

22. apríl – Bratislava – Miestna skupina KNS sa stretla so študentmi bavorského mesta Neuburg.

22. apríl – Kežmarok – Študenti z bavorského mesta Neuburg zavítali do Kežmarku, kde sa stretli s predstaviteľmi miestnej skupiny KNS.

23. apríl – Mníšek nad Hnilcom – Pri príležitosti Svetového dňa knihy sa uskutočnilo kultúrne podujatie spojené s čítaním poézie a prózy karpatskonemeckých autorov.

23. apríl – Košice – Múzeum kultúry karpatských Nemcov zorganizovalo v Slovenskom technickom múzeu výstavu pod názvom Slovensko na mapách 18. storočia. Výstava bola predtým v Spišskej Novej Vsi.

- 1.-4. máj – Nitra – Konalo sa stretnutie rodákov nemeckej národnosti z obce Čermany. Účastníci stretnutia vydali aj tlačové vyhlásenie Čermancov.
7. máj – Medzev – Prezident Rudolf Schuster navštívil Medzev, kde sa stretol s členmi miestnej skupiny KNS.
7. máj – Kežmarok – Konala sa súťaž Friedricha Lama v prednese poézie a prózy.
- 9.-11. máj – Hildesheim, Nemecko – Na 29. Paneurópskych dňoch sa zúčastnili aj predstavitelia KNS.
- 9.-11. máj – Horní Planá, Česká republika – Mládežníci KNS sa zúčastnili na medzinárodnom mládežníckom seminári.
11. máj – Švedlár, Tužina, Košice, Mníšek nad Hnilcom, Horná Štubňa – Regionálne skupiny KNS oslávili Deň matiek.
14. máj – Handlová – V organizácii miestnej skupiny KNS sa uskutočnila súťaž v prednese prózy a poézie v nemeckom jazyku.
25. máj – Švedlár – Miestna skupina KNS zorganizovala Nemecký kultúrny deň.
25. máj – Tužina – Miestna skupina KNS pripravila vysviacku kríža na pamiatku tunajším rodákom.
- 28.-31. máj – Bolzano, Taliansko – Predstavitelia KNS sa zúčastnili na výročnom zasadnutí Federalistickej únie národnostných menšín, ktorej je KNS plnoprávnym členom.
- 30.-31. máj – Karlsruhe, Nemecko – Na 28. Spolkovom stretnutí karpatských Nemcov nemeckú menšinu zo Slovenska reprezentovala 130-členná delegácia. Na organizácii stretnutia sa významne podieľali aj členovia KNS a Múzeum kultúry karpatských Nemcov.
14. jún – Chmeľnica – Na 11. ročníku Spišských slávností vystúpilo veľa domácich i zahraničných interpretov nemeckej národnosti.
17. jún – Marianka – Za podpory karpatských Nemcov vysvätili obecnú kaplnku.
- 20.-22. jún – Kežmarok – Pod záštitou prezidenta Rudolfa Schustera sa konal 8. ročník Sviatku kultúry a vzájomnosti karpatských Nemcov. Na podujatí, ktoré je najvýznamnejšou spoločensko-kultúrnou udalosťou nemeckej menšiny na Slovensku, vystúpilo mnoho domácich i zahraničných ľudových umelcov i skupín. Súčasťou festivalu bol aj vedecký seminár venovaný životu a dielu Alfreda Grosza a výstava pri príležitosti 130. výročia založenia Karpatského spolku.

-
27. jún – Kežmarok – Svoje 100. narodeniny oslávila Wilhelmine Blaschke (rod. Pál), významná osobnosť nemeckej menšiny na Slovensku.
28. jún – Criewen, Nemecko – Miestna skupina KNS z Janovej Lehoty navštívila v nemeckom meste Criewen rodákov z Janovej Lehoty, ktorí tam žijú.
6. júl – Štós – Členovia KNS z regiónu Dolný Spiš sa zúčastnili na tradičnej púti na Štós-sky kopec.
15. júl – Bratislava – Poslanci Spolkového snemu Nemecka navštívili Slovensko a pri tejto príležitosti sa stretli aj s predstaviteľmi nemeckej menšiny na Slovensku.
20. júl – Mníšek nad Hnilcom – V organizácii miestnej skupiny KNS sa konal letný sviatok detí.
26. júl – Horná Štubňa – Regionálna skupina KNS zorganizovala tradičné podujatie Štubnianske stretnutie.
16. august – Malinová – Uskutočnil sa 12. ročník Slávností Nemcov z Hauerlandu, na ktorom sa zúčastnili všetky súbory karpatských Nemcov z tejto oblasti.
23. august – Spišská Nová Ves – Na Čingove sa uskutočnil tradičný spevácky sviatok Nemcov Horného Spiša.
24. august – Mníšek nad Hnilcom – Regionálna skupina KNS zorganizovala nemecký literárny seminár.
26. august – Dobšiná – Uskutočnilo sa tradičné „Bileener Treffen“ – stretnutie Nemcov Dobšinej a okolia, ktoré je významným kultúrnym sviatkom nemeckej menšiny v tomto regióne.
- 29.–30. august – Satu-Mare, Rumunsko – Medzevský ľudový súbor Schadirattam vystúpil na tradičných dožinkových slávnostiach.
- August – Medzev – Konal sa týždenný tábor organizácie Svetobežník, ktorá zjednocuje mladých nemeckých skautov.
3. september – Mníchov, Nemecko – Múzeum kultúry karpatských Nemcov a KNS zorganizovali výstavu pod názvom Die Karpatendeutschen. Výstava trvala celý mesiac a mala veľmi dobrý ohlas i návštevnosť.
- 12.–14. september – Maribor, Slovinsko – Uskutočnilo sa stretnutie nemeckých menšín z krajín bývalého Rakúsko-Uhorska. Účastníci prijali tzv. Mariborskú rezolúciu.
- 18.–20. september – Satu-Mare, Rumunsko – Uskutočnil sa seminár a výstava o dejinách nemeckej menšiny žijúcej v Hornom Potisí a na Spiši.

- 20.–21. september – Nitrianske Pravno – V organizácii miestnej skupiny KNS sa uskutočnila výstava nemeckých ručných prác regiónu.
- 27.–28. september – Svätý Jur – Uskutočnilo sa 10. Stretnutie rodákov z tohto nemeckého vinohradníckeho mesta.
- 17.–18. október – Medzev – Konalo sa rozšírené zasadnutie Karpatskonemeckej rady, na ktorom bolo prijaté Vyhlásenie karpatských Nemcov žijúcich na Slovensku.
24. október – Kežmarok – Nemeckú komunitu navštívila skupina študentov z Rheinzabenu v Nemecku.
- 5.–7. november – Düsseldorf, Nemecko – Na vedeckej konferencii o nemeckej menšine v strednej Európe reprezentoval nemeckú komunitu Slovenska predseda KNS.
9. november – Bratislava – Na kultúrnom podujatí Stretnutie národností predstavili svoj folklór maďarské, slovenské, židovské, chorvátske a nemecké skupiny.
10. november – Viedeň, Rakúsko – Ministerka zahraničných vecí Rakúska Benita Ferrero-Waldner prijala predstaviteľov nemeckých menšín z krajín bývalého Rakúsko-Uhorska, ktorí jej odovzdali tzv. Mariborskú rezolúciu.
- 10.–12. november – Bratislava – Slovensko navštívil predseda Karpatskonemeckého krajanského spolku Oskar Marcczy.
- 13.–14. november – Nyíregyháza, Maďarsko – Na zasadnutí Zväzu menšín v Euroregióne Karpaty reprezentovali nemeckú menšinu Slovenska predseda KNS a zástupcovia 5. regiónu KNS. Na stretnutí predstavitelia nemeckej menšiny na Slovensku podpísali dohodu o spolupráci s predstaviteľmi nemeckej menšiny z Ukrajiny.
15. november – Nitrianske Pravno – Regionálna skupina KNS zorganizovala seminár o dejinách hauerlandských Nemcov.
16. november – Humenné – Predstavitelia KNS sa zúčastnili pietnej spomienky na padlých v 2. svetovej vojne. Na spomienke sa zúčastnila aj veľvyslankyňa Nemecka na Slovensku Uta Mayer-Schalburg.
- 5.–7. december – Budapešť, Maďarsko – Uskutočnila sa vedecká konferencia venovaná dielu Jakoba Blayera. Na tomto podujatí, ktoré sa uskutočnilo v Dome Nemcov Maďarska, mali prednášku aj predstavitelia KNS.
7. december – Tužina – Regionálna skupina KNS zorganizovala kultúrny festival pod názvom Hauerlandské vianočné zvyky.
9. december – Bratislava – Múzeum kultúry karpatských Nemcov zorganizovalo výstavu z prác maliara nemeckej národnosti, rodáka z Hornej Nitry Jakuba Venényho.

13. december – Chmeľnica – Miestna skupina KNS uskutočnila seminár o nemeckých Vianociach na Spiši.

21. december – Mníšek nad Hnilcom – Miestna skupina KNS zorganizovala podujatie Adventný večer Nemcov z Dolného Spiša, kde oživil nemecké vianočné ľudové zvyky.

28. decembra – Smolník – Miestna skupina KNS pripravila vianočný koncert, na ktorom vystúpili nemecké spevácke zbory z okolia.

16. 7. Poľská menšina

16. január – Dubnica nad Váhom – Uskutočnilo sa novoročné stretnutie členov strednovážskeho Poľského klubu.

17. január – Liptovský Mikuláš – Do funkcie honorárneho konzula menovali Tadeusza Frackowiaka. Sídлом prvého čestného Honorárneho konzulátu Poľskej republiky sa stal Liptovský Mikuláš.

27. január – Bratislava – V Poľskom inštitúte sa konalo slávnostné novoročné stretnutie členov bratislavského Poľského klubu.

Január – Bratislava – Predseda košického Poľského klubu a zároveň podpredseda republikového Poľského klubu Tadeusz Blonsky sa zúčastnil na slávnostnom novoročnom stretnutí s prezidentom Rudolfom Schusterom, kde boli pozvaní predstavitelia všetkých národnostných menšín.

15. február – Bratislavský Poľský klub zorganizoval Poľský ples.

8. marec – Bratislava – Uskutočnilo sa zasadanie Rady Poľského klubu.

3. apríl – Trenčín – Poľský klub - región Stredné Považie zorganizoval oslavy 105. narodenín významnej osobnosti poľskej národnosti na Slovensku Márie Urbasiówny-Holoubkovej.

2. máj – Deň zahraničných Poliakov.

16.-18. máj – Trenčín – Poľský klub – región Stredné Považie pripravil kultúrne podujatie Priateľstvo bez hraníc.

8. jún – Dubnica nad Váhom – Poľský klub – región Stredné Považie zorganizoval oslavy Zelených sviatkov.

21. jún – Bratislava – Konalo sa zasadnutie Rady Poľského klubu.

25. jún – Bratislava – Konal sa krst knihy „Z tatranských hôr do diplomacie“, ktorú napísal veľvyslanec Poľskej republiky na Slovensku Jan Komornický. Slávnostné podujatie, na ktorom sa zúčastnil aj bývalý prezident Michal Kováč a predseda

Medzinárodnej parlamentnej komisie Ján Figel', sa uskutočnilo v Poľskom inštitúte.

Júl – Modra – Poľský klub zorganizoval kultúrne podujatie Poľský víkend.

26. august – Bratislava – Za nového veľvyslanca Poľskej republiky na Slovensku bol vymenovaný Zenon Kamysz Kosiniak.

5.–9. august – Bratislava – V Poľskom inštitúte sa začal kurz pre učiteľov poľského jazyka, na ktorom sa zúčastnili aj lektori z Poľska.

17. –24. august – Košice – V organizácii košického Poľského klubu sa uskutočnilo Medzinárodné umelecké fórum Jahodná Art.

29.–31. august – Dubnica nad Váhom – Poľský klub – región Stredné Považie zorganizoval Dubnické dni poľského priateľstva.

August – Poznaň, Poľsko – Aj poľskí mládežníci zo Slovenska sa zúčastnili na Svetovom stretnutí poľskej mládeže v Poznani.

3.–5. september – Martin – Turčiansky Poľský klub zorganizoval Stretnutie poľskej mládeže Slovenska.

13.–15. september – Pápež Ján Pavol II, ktorý je poľského pôvodu, navštívil Slovensko.

20. september – Bratislava – Vzniklo Poľské školské konzultačné stredisko. Je to prvá inštitúcia na Slovensku, ktorá sa zaoberá vyučovaním len poľského jazyka.

27. september – Bratislava – Konalo sa zasadnutie Rady Poľského klubu.

September – Bratislava, Košice, Martin, Nitra, Dubnica nad Váhom – Začal sa nový školský rok poľských jazykových stredísk pôsobiacich pri Poľskom klube.

25. október – Miškovec, Maďarsko – Zástupcovia poľských klubov na Slovensku sa zúčastnili na vedeckom sympóziu Poliaci v Maďarsku, ktorý zorganizovala Poľská menšinová samospráva v Miškovci pri príležitosti 85. výročia nezávislosti Poľska.

28.–30. november – Modra – Poľské kluby na Slovensku zorganizovali festival Poľské dni športu. Súčasne s týmto podujatím prebiehal na Veľvyslanectve Poľskej republiky v Bratislave Deň otvorených dverí.

29. november – Bratislava – Konalo sa zasadanie Rady Poľského klubu.

16. 8. Chorvátska menšina

30. január – Bratislava, Devínska Nová Ves – Uskutočnilo sa tradičné stretnutie členov chorvátskej menšiny, Chorvátsky štvrtok. Cieľom stretnutia, ktoré sa koná každý posledný štvrtok v mesiaci, je zachovávanie chorvátskej ľudovej kultúry.

15. február – Jarovce – Uskutočnil sa tradičný Chorvátsky ples.

28. február – Čunovo – Uskutočnil sa tradičný Chorvátsky ples.

26. jún–4. júl – Chorvátsko – Folklórny súbor Grbačieta s veľkým úspechom hosťoval vo viacerých veľkých mestách materskej krajiny.

21.–22. jún – Bratislava, Devínska Nová Ves – Uskutočnil sa 15. Festival chorvátskej kultúry, ktorý je najvýznamnejším podujatím chorvátskej menšiny na Slovensku. Na festivale vystúpili aj nasledujúce folklórne skupiny: Zvijezdice z Chorvátskeho Grobu, Muško jačkarno društvo z Jaroviec, Rosica z Devínskej Novej Vsi a Čúnovski bečari z Čunova.

28. jún – Strážnica, Česká republika – Folkórna skupina Rosica, ktorá je najznámejšou ľudovou skupinou chorvátskej menšiny na Slovensku, vystúpila na folklórnom festivale v Čechách.

4. júl – Chorvátsky Grob, Jarovce, Devínska Nová Ves, Čunovo – Slovensko navštívili predstavitelia chorvátskej menšiny žijúcej v Austrálii.

6. september – Chorvátsky Grob – V rámci Obecného dňa vystúpili aj folklórne skupiny obce.

14. september – Jevišovka, Česká republika – Folklorňa skupina Rosice tu vystúpila na Festivale chorvátskej kultúry.

25.–26. október – Čunovo – Uskutočnil sa kultúrny festival Chorvátske dni.

22. november – Čunovo – Konalo sa stretnutie chorvátskej mládeže na Slovensku.

16. 9. Židovská menšina

17. január – 7. február – Nové Mesto nad Váhom – Uskutočnila sa výstava olejomalieb Benjamina Shiffa pod názvom Viera a láska. Maľby spracúvajú tematiku lásky, materstva a viery.

26. január – Ravensbrück, Nemecko – V koncentračnom tábore sa konala výstava na pamiatku tu uväznených Židov zo Slovenska.

30. január – 30. marec – Bratislava – V Dome Bibiana sa uskutočnila interaktívna výstava Mám svetlo – Nerli, Nerli. Výstava bola zameraná na židovské sviatky, najmä na chanuku.

-
11. marec–18. máj – Levice – Štyri múzeá na Slovensku a tri dokumentačné centrá pri SNM v rámci projektu Múzeá a etniká zorganizovali výstavu fotografií a dokumentov pod názvom V záhrade pokoja.
22. marec – 5. máj – Poprad – Konala sa výstava olejomalieb Benjamína Shiffa pod názvom Viera a láska. Maľby spracúvajú tematiku lásky, materstva a viery.
7. apríl – 3. máj – Myjava – Z diela fotografa Tibora R. Spitzsa sa uskutočnila výstava na pamiatku obetí holokaustu a rasizmu pod názvom Aby sa to už nikdy nezopakovalo.
16. máj – 15. jún – Bratislava – V Slovenskom národnom múzeu sa konala výstava fotografa Tadeusza Rolkeho Tu sme boli my.
20. máj – 1. december – Bratislava – Zo zbierky textilu Múzea židovskej kultúry zostavili výstavu Stará duša, nová tvár.
28. máj – 7. september – Levice – Z fotografií Magdalény Robinsonovej, ktoré vznikli v roku 1967–1968 počas jej pobytu v Izraeli, bola inštalovaná výstava pod názvom Izrael – zamurované fotografie.
3. júl – Nitra – Uskutočnila sa výstava z biblicky motivovaných prác grafika Shraga Weilla.
18. august – 1. september – Tel-Aviv, Izrael – Pri príležitosti 10. výročia vzniku Múzea židovskej kultúry sa konala výstava.
29. august – 14. september – Zvolen – Z diela fotografa Tibora R. Spitzsa sa uskutočnila výstava na pamiatku obetí holokaustu a rasizmu pod názvom Aby sa to už nikdy nezopakovalo.
9. september – 9. október – Bratislava – V Slovenskom národnom múzeu bola inštalovaná výstava, ktorá predstavila dlhoročnú prácu Milana Veselého v Múzeu židovskej kultúry. Výstava mala názov Spomínaj – Zachor!
12. september – 30. november – Martin – Z fotografií Magdalény Robinsonovej, ktoré vznikli v roku 1967–1968 počas jej pobytu v Izraeli, bola inštalovaná výstava pod názvom Izrael – zamurované fotografie.
21. október – 30. november – Bratislava – V Slovenskom národnom múzeu sa uskutočnila výstava izraelských výtvarných umelcov pod názvom Pieseň piesní.
28. október – 30. november – Varšava, Poľsko – Konala sa výstava fotografií, ktoré predstavujú náhrobné pamiatky Mauzólea Chatan Sofer. Časť fotografií zobrazovala dobový stav, časť súčasný stav. Organizátorom výstavy bola Viera Kamenická.

21. november – 31. december – Izrael – Uskutočnila sa výstava z prác mladej slovenskej výtvarníčky Niny Veselej.
15. december – 20. marec (2004) – Bratislava – Z diel izraelských grafikov bola inštalovaná výstava pod názvom Tanach v izraelskej grafike.

16. 10. Bulharská menšina

19. január – Bratislava – Pôvodný kultúrny zväz Bulharov a ich priateľov na Slovensku „Christo Botev“ zorganizoval stretnutie Bulharov na Slovensku pri príležitosti bulharského sviatku Dňa pôrodnictva.
14. február – Bratislava – Konalo sa kultúrne podujatie pri príležitosti Dňa vinohradníkov Bulharska, kde vystúpili aj bulharskí študenti z Univerzity Komenského v Bratislave.
1. marec – Bratislava – Pri príležitosti štátneho sviatku Bulharskej republiky sa uskutočnilo slávnostné stretnutie členov bulharskej komunity na Slovensku.
21. marec – Bratislava – V Bulharskom kultúrnom a informačnom centre sa uskutočnil kultúrny program Víťanie jari, kde predstavili bulharské ľudové zvyky, ktorými bulharský ľud vítal jar.
- 10.–17. apríl – Bratislava – V Bulharskom kultúrnom a informačnom stredisku sa uskutočnili Dni bulharskej kultúry. Na podujatí sa zúčastnili aj predstavitelia bulharských komunít z Čiech, Poľska, Rakúska, Slovinska, Maďarska a Rumunska.
4. máj – Bratislava – Pri príležitosti Dňa ovčiara sa uskutočnilo kultúrne podujatie, kde sa ponúkali typické ovčiarske špeciality.
24. máj – Bratislava – V Bulharskom kultúrnom a informačnom centre zorganizovali Oslavy Cyrila a Metoda.
1. jún – Gols, Rakúsko – Členovia Zväzu Christo Boteva na Slovensku položili vence k pomníku Christo Boteva.
2. jún – Bratislava – Pri príležitosti Dňa padlých bulharských hrdinov položili predstavitelia bulharskej komunity na Slovensku vence k bulharskému pamätníku na Vajanského nábreží.
21. jún – Hronský Beňadik – Predstavitelia bulharskej komunity na Slovensku položili vence k pomníku padlých bulharských partizánov.
21. jún – Sopron, Maďarsko – Predstavitelia bulharskej komunity na Slovensku sa zúčastnili na Bulharských folklórnych slávnostiach.

8. september – Bratislava – V Bulharskom kultúrnom a informačnom centre v rámci kultúrneho programu prebiehali oslavy výročia oslobodenia Bulharska spod fašizmu.
- 24.–26. október – Budapešť, Maďarsko – Predstavitelia bulharskej komunity na Slovensku sa zúčastnili na konferencii, ktorú zorganizoval Medzinárodný zväz Bulharov žijúcich v strednej Európe.
29. november – Bratislava – Uskutočnil sa Večer bulharskej kultúry a folklóru, kde vystúpili aj 3 bulharské folklórne skupiny z Budapešti.
18. december – Bratislava – Konalo sa koncoročné stretnutie bulharskej menšiny na Slovensku, v rámci ktorého boli predstavené aj bulharské vianočné ľudové zvyky.
- 16. 11. Ruská menšina**
3. január – Členovia ruskej menšiny žijúcej na západnom Slovensku víтали nový rok kultúrnym podujatím Východné novoročné tradície, ktoré zorganizoval Zväz Rusov na Slovensku.
8. január – Bratislava – V Centre ruskej vedy a kultúry sa konalo prvé stretnutie ruskej menšiny v roku 2003, ktoré sa tradične koná každý piatok (okrem školských prázdnin) a tak to bude aj v tomto roku.
7. marec – Bratislava – Členovia ruskej menšiny na Slovensku víтали jar v rámci kultúrneho programu Maslenica.
- 17.–30. august – Píla – Zväz Rusov na Slovensku zorganizoval letný tábor ruských detí na Slovensku.
3. september – Zväz Rusov na Slovensku pripravil Večer ruských ľudových piesní.
- 5.–7. september – Modra – Zväz Rusov na Slovensku zorganizoval republikové stretnutie aktivistov organizácie ruskej menšiny na Slovensku.
3. október – Nitra – Vznikla regionálna pobočka Zväzu Rusov na Slovensku.
1. november – Bratislava – Zväz Rusov na Slovensku zorganizoval Súťaž v prednese ruskej poézie a prózy.
8. november – Bratislava – Zväz Rusov na Slovensku uskutočnil Súťaž v interpretácii ruskej piesne.
3. december – Martin – Vznikla regionálna pobočka Zväzu Rusov na Slovensku.
3. december – Bratislava – Členovia ruskej menšiny sa stretli na predvianočnom podujatí Pod jedličkou.

AUTORI PUBLIKÁCIE

Elena Gašparová, Slovenská televízia, spolupracovníčka
Alexander Čumakov, Zväz Rusov na Slovensku, predseda
László A. Szabó, Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, vedúci odboru
Zsuzsa Bereck, Fórum inštitút pre výskum menšín, vedecká spolupracovníčka
Zsolt Csirik, Nadácia Kalligram, právnik
Daniela Hivešová – Šilanová, Romano nevo ľil, redaktorka
Izabela Danter, Vlastivedné múzeum, Galanta, vedecká spolupracovníčka
Róbert Dohányos, Sekcia menšinových kultúr MK SR, riaditeľ
Emília Hrušíková, Pôvodný kultúrny zväz Bulharov a ich priateľov na Slovensku, výkonná tajomníčka
Éva Gulyás, Nadácia Kalligram, právnička
Hana Zelinová, Etnografické múzeum – Dokumentárne centrum českej kultúry, riaditeľka
Joanna Nowak Matloňová, Monitor Polonijny, šéfredaktorka
Juraj Cvečko, Chorvátsky kultúrny zväz na Slovensku, predseda
Gábor Lelkes, Fórum inštitút pre výskum menšín, vedecký spolupracovník
Miroslav Iljuk, Nove žytťa, šéfredaktor
Ondrej Pöss, Múzeum kultúry karpatských Nemcov, riaditeľ
Sándor Papp, Rádio Patria, šéfredaktor
Pavol Mešťan, Múzeum židovskej kultúry, riaditeľ
Zoltán Pék, Slovenská televízia, šéfredaktor maďarského vysielania
Árpád Popély, Fórum inštitút pre výskum menšín, historik
Attila Simon, Fórum inštitút pre výskum menšín, historik
Teodózia Lattová, Rádio Patria, šéfredaktorka rusínskeho vysielania

POUŽITÁ LITERATÚRA

Štatistický úrad SR: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001 – Definitívne výsledky za SR, NUTS 2, kraje, okresy a obce, Bratislava 2003 www.statistics.sk

Fórum inštitút pre výskum menšín
P. O. Box 52
931 01 Šamorín
www.foruminst.sk

Národnostné menšiny na Slovensku 2003
Zodpovedný: Károly Tóth
Zodpovedný redaktor: József Fazekas
Návrh obálky: József R. Juhász
Tlačiarenská príprava: Kalligram Typography, s.r.o., Nové Zámky
Tlač: Expresprint, s.r.o., Partizánske
Vydalo: Liliu Aurum
Dunajská Streda, 2004

ISBN 80-8062-248-5